

รายงาน
การประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด

เรื่อง

การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็ก
และเยาวชนไทย ครั้งที่ 2

วันเสาร์ที่ 17 – วันอาทิตย์ที่ 18 ตุลาคม 2552
ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	1
รายงานการประชุม	5
ประเด็นที่ 1: หลักสูตรและการเรียนการสอน	5
ประเด็นที่ 2: ระบบการสอบ	24
ประเด็นที่ 3 : ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ	37
ประเด็นที่ 4 : สถาบันการศึกษาเอกชนกับรัฐ	49
ประเด็นที่ 5 : การประเมินคุณภาพภายนอก	66
ประเด็นที่ 6 : การผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ	71
ประเด็นที่ 7 : การผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ	91
ภาคผนวก	109
โครงการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิดฯ	110
กำหนดการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิดฯ	112
รายชื่อผู้เข้าร่วมประชุม	116
คณะผู้จัดทำ	124

บทสรุปผู้บริหาร

การประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด เรื่อง การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย ครั้งที่ 2 จัดขึ้นระหว่างวันเสาร์ที่ 17 - วันอาทิตย์ที่ 18 ตุลาคม 2552 มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนประมาณ 230 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสรุปผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ ในส่วนที่ได้รับมอบหมายจากที่ประชุมในการประชุมครั้งที่ 1 ซึ่งจัดเมื่อวันที่ 11 - 12 กันยายน 2552 การประชุมครั้งนี้ ได้แบ่งประเด็นการอภิปรายเป็น 7 ประเด็นหลัก ได้แก่ หลักสูตรและการเรียนการสอน ระบบ การสอบ ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ การบูรณาการการบริหารสถานศึกษารัฐและเอกชน การประเมินคุณภาพการศึกษา การผลิตกำลังคน อาชีวศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ และการผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานต่อ ได้นำเสนอข้อมูลประมาณหนึ่งในสามของช่วงเวลาจากนั้น จึงเป็นการอภิปรายเพื่อระดมความคิดเห็น ซึ่งสาระสำคัญของการประชุม สรุปได้ดังนี้

ประเด็นที่ 1 หลักสูตรและการเรียนการสอน

1. ควรพิจารณาหลักสูตรปี 53 ว่าในระดับประถมศึกษาควรเน้นสาระอะไรบ้าง ควรมีเวลาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตัวตนมากขึ้น มีกิจกรรมที่เสริมวินัย กิจกรรมเรียนรู้ธรรมชาติ กิจกรรมเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม การใช้ภาษาไทยและต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้น ในระดับมัธยมศึกษา สาระก็ต้องเพิ่มขึ้น และมีตัวตัดสินว่าเด็กควรจะไปสายอาชีวะ หรือสายสามัญ และต้องให้เด็กมีโอกาสเปิดตนเองในเรื่องวิชาชีพด้วย
2. เพื่อให้หลักสูตรปี 53 เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่น มีเนื้อหา และมุ่งเรื่องมาตรฐาน/คุณสมบัติของคนที่จบให้ชัดเจนมากขึ้น ควรส่งเสริมการพัฒนาครูให้มีความสุขและพร้อมปรับเปลี่ยนวิธีการด้วยตัวเอง ทั้งนี้ ระบบการจัดแผนการเรียนด้วยตนเองที่โรงเรียนศรีสะเกษ วิทยาลัยดำเนินการอยู่ เป็นต้นแบบที่ดีที่ควรเผยแพร่ เนื่องจากเป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความยืดหยุ่น และมีระบบแนะแนวที่ผู้ปกครอง ครู และโรงเรียนทำงานร่วมกันอย่างดียิ่ง
3. หลักสูตรเน้นการเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย แต่ยังไม่ได้นำถึง การอยู่กับสังคมอาเซียน/สังคมโลก และสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วย นอกจากนี้ จุดเด่นของหลักสูตรคือเน้น standard test ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์แต่ไม่ได้เน้นความสัมพันธ์กับสังคมมากนัก จึงควรเพิ่มเติมลักษณะที่เป็นเชิงสังคมด้วย
4. โครงสร้างหลักสูตรมีความซ้ำซ้อนกันประมาณร้อยละ 30 ควรต้องวิเคราะห์และตัดส่วนที่ไม่จำเป็นออกไป จะทำให้ผู้เรียนมีเวลาทำกิจกรรมการเรียนรู้ได้มากขึ้น
5. การเรียนการสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์มากขึ้น โดยไม่ตัดการสอนแบบท่องจำ เพราะเป็นพื้นฐานที่จำเป็นที่จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์นั้น ต้องสอนให้เด็กรู้จักทักษะการคิดพื้นฐานทั้ง 5 แบบ คือ
1) การคิดค้นหาความหมาย 2) การคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) 3) การคิดตัดสินใจ (decision

making) 4) การคิดแก้ปัญหา (problem solving) และ 5) การคิดวิเคราะห์ (critical thinking) ไม่ใช่เน้นเพียง critical thinking เพียงอย่างเดียว และควรต้องเริ่มสอนตั้งแต่ระดับประถมศึกษา เพราะเป็นช่วงวัยที่สามารถสร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่งของประเทศ เป็นคนที่มีความคิด สามารถคิดวิเคราะห์ได้ ดังนั้นการพัฒนาควรต้องเริ่มจากระดับนี้

6. การจัดการเรียนรู้ในช่วงประถมควรลดชั่วโมงสอนในห้องเรียนลง และเพิ่มกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้มากขึ้นด้วยรูปแบบหลากหลาย เพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดและการเรียนรู้ เกิดความรักในการเรียน ค้นพบศักยภาพของตนเอง พยายามมองหาภูมิปัญญาในตัวเด็กและส่งเสริมตั้งแต่เริ่มต้นให้สามารถเรียนรู้ในด้านที่เก่ง

7. การสร้างคนให้เป็นคนเก่งและคนดีนั้น ต้องให้เด็กมีความรู้ มีทักษะเรื่องภาษา รู้จักตัวตนของตนเอง และรู้ว่าการเป็นคนดี คนเก่ง ต้องเป็นอย่างไร เช่น ควรกำหนดว่า เด็กต้องรู้ว่าการจะเป็นคนที่มีสุขภาพดี ต้องดูแลตัวเองอย่างไร รู้เรื่องโภชนาการที่ดี รู้หน้าที่พลเมือง มีวินัย เป็นคนดี เป็นต้น ซึ่งต้องเสริมสิ่งต่างๆ เหล่านี้ในหลักสูตรระดับประถมศึกษา รวมทั้งการเรียนรู้เรื่องรอบตัวเองให้มากขึ้นจากการจัดเวลาเรียนนอกห้องเรียนเพื่อเรียนรู้ธรรมชาติ นอกจากนี้ ศิลปวัฒนธรรมรอบตัวจะพัฒนาให้พิพิธภักดิ์ของชาวบ้าน/ท้องถิ่นขยายและเติบโตได้ และ ส่งเสริมให้รักความเป็นคนไทย เพื่อทำประโยชน์ให้ประเทศชาติในอนาคต

8. แม้ว่าส่วนกลางจะกำหนดมาตรฐานหลักสูตร แต่ครูคือผู้ออกแบบการเรียนรู้โดยดึงเอาหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องมาจัดให้เหมาะแก่ผู้เรียน ทั้งเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม รายโรงเรียน หรือ กลุ่มโรงเรียน ครูต้อง เปลี่ยนกิจกรรมการสอนให้เป็นลักษณะของ active learning และสร้างกระบวนการที่ต้องคิดมากขึ้น เน้นการคิดทบทวนในสิ่งที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง โดยครูทุกคนต้องทำหน้าที่เป็นครูแนะแนวที่สอนให้ผู้เรียนเข้าใจตัวเองไปพร้อมๆ กับการเรียนในทุกวิชา ครูจะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด เน้นการทำงานเป็นที่ระหว่างครูที่สอนในระดับเดียวกันหรือระดับใกล้เคียงกัน มีการส่งต่อประวัติของเด็กตั้งแต่ประถมต้นผ่านไปยังครูที่จะสอนในชั้นถัดไป มีการทำวิจัย ควบคู่กับการเรียนการสอน (action research) และควรปรับรื้อระบบการทำผลงานวิชาการของครูโดยให้นำหน้ากับคะแนนที่เกี่ยวกับการพัฒนาการสอนที่ดำเนินการร่วมกันทั้งโรงเรียน พร้อมทั้งวิเคราะห์ว่า โรงเรียนมีผลการสอบตกต่ำในรายวิชาใด เพื่อวางแผนพัฒนาที่มุ่งงานในรายวิชานั้น

9. การแนะแนวการเรียนการสอนในระดับมัธยมยังเน้นการศึกษาต่อสายสามัญมากกว่าสายอาชีพ แต่ถ้าต้องการผลักดันให้สัดส่วนผู้เรียนสายอาชีพศึกษาต่อมัธยมศึกษาเป็น 50:50 แล้ว อาจต้องเริ่มแนะแนวกับนักเรียนระดับ ป.5-6 เพราะเป็นวัยที่สามารถจะพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ ได้ดี เริ่มมีความคิดเชิงวิเคราะห์มากขึ้น ซึ่งจะทำให้เด็กได้เรียนรู้ทักษะ ความถนัดของตนเองจะตัดสินใจเรียนต่อได้ตรงตามความสามารถที่แท้จริง

10. การวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ในปัจจุบัน ไม่ใช่ assessment for learning แต่เป็น assessment of learning ที่เป็นการทำลายความคิดสร้างสรรค์ของครู และทำลายบรรยากาศในการที่จะพยายามทำงานร่วมกัน

ประเด็นที่ 2 ระบบการสอบ

- เนื่องจาก O-NET เป็นกระบวนการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ดังนั้น
  - ผู้ออกข้อสอบต้องออกข้อสอบให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน โดย สทศ. ควรเชิญหน่วยงานต่างๆ ที่มี โรงเรียนในสังกัด โดยเฉพาะ สพฐ. ซึ่งมีโรงเรียนมากกว่า 32,000 โรงเรียน มาร่วมในการออกข้อสอบ แทนที่จะใช้อาจารย์จากมหาวิทยาลัยและโรงเรียนสาธิต ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัดเพียง 52 โรงเรียน
  - ข้อสอบจะต้องสามารถวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ในขณะเดียวกัน โรงเรียนจำเป็นต้องปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนด้วย
  - สทศ. เผลยข้อสอบพร้อมคำอธิบายอย่างเปิดเผย เพื่อให้ผู้สอบทราบแนวทางการทำข้อสอบและลดการฟุ้งฟิงโรงเรียนกวดวิชา
- การที่ผลการสอบ O-NET โดยเฉลี่ยต่ำในทุกวิชา เกิดจากเด็กไม่เห็นความสำคัญของการสอบ จึงไม่ตั้งใจสอบ ควรแก้ไขให้นำคะแนน O-NET ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจบหลักสูตร โดยผู้ที่ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ไม่ควรให้จบหลักสูตร
- ในเชิงนโยบาย การสอบ O-NET มีความสำคัญมาก เนื่องจากการวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอน ควรให้มีการวิจัยและพัฒนาการออกข้อสอบ O-NET ให้มีการพัฒนาในแนวทางที่ดีขึ้น มีความเที่ยงตรงและแม่นยำมากขึ้น โดยขอให้ สทศ. หรือกับ สพฐ. เพื่อหาแนวทางการออกข้อสอบที่ตรงกับการสอน

ประเด็นที่ 3 ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

- ควรใช้องค์ประกอบทั้ง 4 ส่วน คือ O-NET GPAX GAT และ PAT ในการพิจารณาคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
- ในส่วนของ GPAX ควรนำผล O-NET มาเป็นตัวเทียบเคียง (ถ่วงน้ำหนัก) เพื่อให้ได้มาตรฐานเดียวกัน เนื่องจาก GPAX ขึ้นอยู่กับแต่ละโรงเรียน
- มหาวิทยาลัยควรพิจารณาการนำความดีมาเป็นปัจจัยคัดเลือกเข้าศึกษาต่อด้วย โดยอาจพิจารณานครปฐมโมเดลเป็นกรณีศึกษา
- ระบบรับตรงและคัดเลือกกลาง (admission)
  - กรณีรับโควตาพื้นที่และโควตาเด็กพิเศษต่างๆ เช่น นักกีฬา นักดนตรี ไม่ใช่ประเด็นปัญหาโดยตรง
  - ประเด็นโดยตรงคือ การรับตรงที่จัดสอบสำหรับเด็กทั่วไป ขนานกับระบบ Admission
  - สำหรับประเด็นปัญหานี้ต้องพยายามสร้างกติกาเพิ่มขึ้น เพื่อกำกับแนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น อาจกำหนดจำนวนรวมให้อยู่ในสัดส่วนร้อยละ 50:50 ตามที่เคยคิดไว้เดิม (ขณะนี้รับตรง อยู่ที่ร้อยละ 60) จัดให้การสอบเพื่อรับตรงของมหาวิทยาลัยต่างๆ จัดร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและค่าใช้จ่าย โดยใช้ GAT PAT มาเป็นฐานโดยไม่ต้องจัดสอบเป็นพิเศษอีกครั้งหนึ่ง หรือ

ให้มหาวิทยาลัยที่จะรับตรงจัดสอบร่วมกัน (ผลคือจะมีการสอบเหลือ 2 ครั้ง แทนที่จะมากกว่า 2 ครั้ง ดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน)

- สมควรวางระบบป้องกัน เพื่อลดอัตราการสละสิทธิ์ระหว่างผู้ที่สอบได้ในระบบรับตรง และระบบคัดเลือกกลาง เนื่องจาก ทปอ. มีอำนาจตามกฎหมายในการรับบุคคลเข้าศึกษาต่อ อ ซึ่งจะได้นำความเห็นจากที่ประชุมไปให้ ทปอ. ต่อไป

ประเด็นที่ 1 หลักสูตรและการเรียนการสอน

วันที่ 17 ตุลาคม 2552 (เวลา 9.30 – 12.00 น.)

ประธาน : นายจุนทรณ์ ลักษณะวิศิษฐ์

ประธานร่วม : นายชุมพล พรประภา

ผู้นำเสนอ : นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ

นายนิยม รอดเนียม

รศ.รุ่งแสง อรุณไพโรจน์

การนำเสนอ

นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ

ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สพฐ.

1. โจทย์ที่ สพฐ. ได้รับมี 4 ข้อ คือ 1) จะจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์มากขึ้นและส่งเสริมคุณลักษณะตามนโยบาย 3 D ได้อย่างไร 2) เนื้อหาสาระของหลักสูตรมากและเกินความจำเป็นหรือไม่ 3) การปรับตารางสอนให้เด็กได้เรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์จะทำได้อย่างไร และ 4) ระบบแนะแนวควรเป็นอย่างไรและควรเริ่มต้นตั้งแต่ชั้นใด ทั้งนี้ การนำเสนอจะเริ่มด้วยข้อมูลเบื้องต้น ตามด้วยข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติ โดยผู้ปฏิบัติในระดับสถานศึกษา

2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีเป้าหมายชัดเจนว่า ต้องการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย โดยมุ่งหวังให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนด แต่สิ่งที่สำคัญที่สุดที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียนคือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

3. กรอบหลักสูตรดังกล่าวนำไปสู่การกำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระ ซึ่งจะพัฒนาผู้เรียนในด้านวิชาการ วิชางาน และวิชาชีพ โดยได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ว่า เมื่อจบแต่ละชั้น ผู้เรียนจะต้องมีสมรรถนะอะไร มีความรู้/ความสามารถในเรื่องไหน และมีคุณธรรม จริยธรรมอย่างไร

4. จุดเน้นของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับประถมศึกษาคือ ปลูกฝังทักษะพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ การอ่าน การเขียน การคิด การคำนวณ การสื่อสาร รวมทั้งกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมและพื้นฐานการเป็นมนุษย์ สำหรับในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ยังคงเน้นทักษะของการคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการดำเนินชีวิต การใช้เทคโนโลยี การพัฒนาบุคลิกภาพส่วนตน ความเป็นไทย และความเป็นคนดี โดยหลักการในชั้นนี้ เด็ก ควรจะได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง เพื่อเตรียม ทิศทางการศึกษาต่อ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเน้นความรู้ ทักษะเฉพาะด้าน ทักษะการใช้วิทยาการและเทคโนโลยีขั้นสูง ทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง ความเป็นผู้นำและเป็นผู้ให้บริการ แก่สังคม และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการศึกษาต่อหรือเพื่อการประกอบอาชีพ

5. จากกรอบแนวคิดดังกล่าว ได้มีการศึกษาวิจัยและกำหนดกรอบเวลาเรียน ดังนี้

ระดับประถมศึกษา กำหนดเวลาเรียน 1,000 ชั่วโมงต่อปี (40 สัปดาห์/200 วัน) เวลาเรียนต่อสัปดาห์คือ 25 ชั่วโมง (5 วัน) และเวลาเรียนต่อวันคือ 5 ชั่วโมง ใน 1,000 ชั่วโมง ประกอบด้วยการเรียนรู้อาจารย์ที่เป็นพื้นฐาน 840 ชั่วโมง ปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 120 ชั่วโมง และเวลาเพิ่มเติมที่ให้โรงเรียนบริหารจัดการได้ตามความต้องการ 40 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เวลาเรียนต่อปีคือ 1,200 ชั่วโมง (40 สัปดาห์/200 วัน) เวลาเรียนต่อสัปดาห์คือ 30 ชั่วโมง (5 วัน) และเวลาเรียนต่อวันคือ 6 ชั่วโมง โดยเรียนสาระพื้นฐาน 880 ชั่วโมง กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 120 ชั่วโมง และเพิ่มเติม 200 ชั่วโมง

ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเป็นลักษณะการเหมาจ่าย โดยต้องเรียนไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมงภายใน 3 ปี เวลาเรียนต่อสัปดาห์ไม่น้อยกว่า 35 ชั่วโมง และเวลาเรียนต่อวันไม่น้อยกว่า 7 ชั่วโมง ระดับ นี้ จะมีความยืดหยุ่นในเรื่องของการจัดเวลาเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพบริบทของโรงเรียนการจัดเวลาเรียนคือ สาระพื้นฐาน 1,640 ชั่วโมง (3 ปี) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 120 ชั่วโมง และเพิ่มเติมไม่น้อยกว่า 1,840 ชั่วโมง

กรอบการจัดเวลาเรียน / ปี / ชม. (ระดับประถมศึกษา)

สิ่งที่เรียน	ประถมศึกษา					
	ป. 1	ป. 2	ป. 3	ป. 4	ป. 5	ป. 6
1. สาระพื้นฐาน	840	840	840	840	840	840
1) ภาษาไทย	200	200	200	160	160	160
2) คณิตศาสตร์	200	200	200	160	160	160
3) วิทยาศาสตร์	80	80	80	80	80	80
4) สังคมศึกษา	120	120	120	120	120	120
- ประวัติศาสตร์	40	40	40	40	40	40
- ศาสนา, หน้าที่ ภูมิศาสตร์, เศรษฐศาสตร์	80	80	80	80	80	80
5) สุขศึกษา	80	80	80	80	80	80
6) ศิลปะ	80	80	80	80	80	80
7) การงานอาชีพ	40	40	40	80	80	80
8) ภาษาอังกฤษ	40	40	40	80	80	80
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120	120	120	120
3. เพิ่มเติม	40	40	40	40	40	40
รวม	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000

กรอบการจัดเวลาเรียน / ปี / ชม. (ระดับมัธยมศึกษา)

สิ่งที่เรียน	มัธยมศึกษาตอนต้น			มัธยมศึกษาตอนปลาย		
	ม. 1	ม. 2	ม. 3	ม. 4	ม. 5	ม. 6
1. สาระพื้นฐาน	880	880	880		1,640	
1) ภาษาไทย	120	120	120		240	
2) คณิตศาสตร์	120	120	120		240	
3) วิทยาศาสตร์	120	120	120		240	
4) สังคมศึกษา	160	160	160		320	
- ประวัติศาสตร์	40	40	40		80	
- ศาสนา, หน้าที่ ภูมิศาสตร์, เศรษฐศาสตร์	120	120	120		240	
5) สุขศึกษา	80	80	80		120	
6) ศิลปะ	80	80	80		120	
7) การงานอาชีพ	40	40	40		120	
8) ภาษาอังกฤษ	40	40	40		240	
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	120	120	120		360	
3. เพิ่มเติม	120	120	120		1,680	(ไม่น้อยกว่า)
รวม	1,200	1,200	1,200		3,600	(ไม่น้อยกว่า)

6. **เกณฑ์การจบหลักสูตร** คือจะต้องเรียนวิชาพื้นฐาน เพิ่มเติม ครบและได้รับการตัดสินผลการเรียนซึ่งจะต้องผ่านการประเมินการอ่าน การคิดวิเคราะห์ การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

7. จากกรอบหลักสูตรดังกล่าวและโจทย์ที่ได้รับจากการประชุมคราวที่แล้ว สพฐ. ได้เชิญผู้เกี่ยวข้องมาระดมความคิดได้ข้อสรุปแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการศึกษา 5 ประเด็น ดังนี้

7.1 **การศึกษาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร** - ต้องวิเคราะห์ว่ามาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดที่กำหนดให้เป็น standard base นั้น ยังคงมีความเป็น content base หรือไม่ อย่างไร แม้จะมีการจัดโครงสร้างกรอบเวลาที่ยืดหยุ่น แต่ในทางปฏิบัติ อาจมีประเด็นที่ทำให้ไม่สามารถทำได้ตามที่หลักสูตรต้องการ และต้องติดตามว่า รูปแบบของการวัดและประเมินผลสอดคล้องกับหลักการเป้าหมายของหลักสูตรหรือไม่ อย่างไรก็ตามนอกจากนี้การประเมินสมรรถนะ การประเมินความคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา รวมทั้งคุณธรรม/จริยธรรม ก็ต้องดำเนินการอย่างจริงจังและต่อเนื่องในทุกระดับ

7.2 **การปรับปรุงรูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตร**- ต้องทบทวนว่า ระเบียบปฏิบัติหรือข้อบังคับใดที่ไม่ยืดหยุ่นและไม่เอื้อต่อการปฏิบัติของสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา สามารถพัฒนาหลักสูตรได้สอดคล้องตามความต้องการและความเหมาะสมได้อย่างแท้จริง การจัดหลักสูตรต้องให้มีทางเลือกหรือทางออกเป็นระยะๆ เพื่อให้ผู้เรียนในแต่ละช่วงได้ค้นพบเป้าหมาย รวมทั้งปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนให้เหมาะสมกับสภาพความพร้อมและความต้องการ หลักสูตรมัธยมปลายต้องมีความยืดหยุ่น หลากหลาย และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ ทั้งเพื่อการศึกษาต่อหรือเพื่อการประกอบอาชีพ

7.3 **การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของครู** โดย

1) ศึกษาวิเคราะห์หาตัวชี้วัด/มาตรฐานที่ต้องเรียนรู้ในห้องเรียน และที่สามารถเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงนอกห้องเรียน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่มีความยืดหยุ่นและหลากหลายมากขึ้น

2) ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของครูด้วยการจัดทำหน่วยการเรียนรู้ที่เน้นการศึกษาค้นคว้าและการปฏิบัติจริง ในลักษณะของการบูรณาการผ่านโครงการ (project-based) การศึกษาวิจัย (research-based) ฯลฯ

3) พัฒนาครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้ การวัด ผล และประเมินผล การเลือกใช้สื่อที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งคุณธรรมจริยธรรม

4) ส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาสื่อต้นแบบที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เนื่องจากสื่อต่างๆ ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่จะเน้นที่ตัวคำตอบมากกว่ากระบวนการให้ได้มาซึ่งคำตอบ

5) ให้มีการวัดและประเมินผลด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทุกระดับ

7.4 **พัฒนาระบบการแนะแนวของสถานศึกษา** โดย

1) จัดระบบการแนะแนวตั้งแต่มัธยมศึกษาจนถึงระดับมัธยมศึกษา อย่างต่อเนื่อง และอาจถึงระดับอุดมศึกษา

2) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รู้จักค้นพบตัวเองในทุกช่วงชั้น ด้วยวิธีการและเครื่องมือต่างๆ เช่น แบบวัดแววอาชีพ ความถนัด ความสนใจ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนตามความสามารถและความถนัด รวมทั้งนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายการเรียนและวิธีการที่จะเรียนของตนเอง

- 3) จัดระบบการให้ความช่วยเหลือเด็กเป็นรายกรณี
  - 4) ส่งเสริมให้ครูทุกคนสามารถทำหน้าที่แนะแนวเบื้องต้น
  - 5) ส่งเสริมให้สถานศึกษาดำเนินระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเข้มแข็งต่อเนื่อง และนำผลไปใช้ในการวางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
  - 6) ให้การศึกษาแก่ผู้ปกครอง และให้มีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียน ของลูกของตนเอง
  - 7) การสร้างเครือข่ายการแนะแนวอย่างเป็นระบบ โดยมีภาคีที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มหาวิทยาลัย วิทยาลัย องค์กรเอกชน รวมทั้งสมาคมต่างๆ
  - 8) พัฒนาครูให้มีความรู้ความเข้าใจและสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูแนะแนวได้
- 7.5 การพัฒนาครูทั้งระบบ - ในส่วนของครูประจำการ นอกเหนือจากการพัฒนา ความรู้ในกลุ่มสาระที่สอนแล้ว จะต้องพัฒนาให้ครูทุกคนได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของการคิด วิเคราะห์ การแนะแนว การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การคิดวิเคราะห์ รวมทั้งการวัด และประเมินผลคุณลักษณะอันพึงประสงค์และสมรรถนะสำคัญ สำหรับในส่วนของครูผลิตครูนั้น หลักสูตรการผลิตครูควรกำหนดให้เนื้อหาการคิดวิเคราะห์ การแนะแนว เป็นวิชาพื้นฐาน

นายนิยม รอดเนียม

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย

1. โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัยเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ ที่จัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา มีนักเรียนจำนวน 4,000 คน และเป็นโรงเรียนต้นแบบที่ดำเนินการในเรื่องหลักสูตรปี 51 ตั้งแต่ปี 44 จนถึงปัจจุบัน โรงเรียนได้ดำเนินนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในด้าน การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยได้ปรับหลักสูตรให้ผู้เรียนได้เลือกวิชาเรียนตาม ความถนัดและความสนใจ และเรียนวิชาพื้นฐาน 8 กลุ่มสาระตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด

2. การจัดการเรียนการสอนในช่วงแรกมีปัญหาจากการกำหนดวิชาเรียนเป็นกลุ่ม และให้ผู้เรียนเรียนตามที่โรงเรียนจัด แต่ เมื่อใช้หลักสูตรปี 44 ซึ่งมีสภาระน้อยมาก มีเพียงแนวทางการ ดำเนินงานเท่านั้น ครู จึงต้องคิดมากขึ้น ส่งผลให้มีโอกาสทำในสิ่งที่สนองตอบความต้องการของ ผู้เรียนได้มากขึ้น โรงเรียนจัดวิชาสาระเพิ่มเติมเป็นภาคหลายๆ ภาค ให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ ในช่วงชั้นที่ 3 (มัธยมต้น) ผู้เรียนสามารถเลือกได้ประมาณ 3-4 วิชา โดยนักเรียนในห้องเดียวกัน จะเรียนวิชาพื้นฐานเหมือนกัน แต่จะมีวิชาเพิ่มเติมให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัด

ในระดับมัธยมปลาย โรงเรียนจัดหลักสูตรให้นักเรียนสามารถเปลี่ยนสายได้ตลอดเวลา ภายใต้พื้นฐานเกณฑ์การจบหลักสูตรของ สพฐ. เช่น หากนักเรียนเลือกเรียนสายวิทยาศาสตร์/ คณิตศาสตร์ แล้วค้นพบว่าไม่เหมาะสมกับตัวเอง ก็สามารถเปลี่ยนแผนการเรียนได้ โดยไม่ต้องรอ ให้เรียนจบ ม. 6 ซึ่งแตกต่างจากโรงเรียนทั่วไป ขณะนี้ โรงเรียนมีนักเรียน ม. 6 จำนวน 620 คน และแผนการเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียนของชั้น ม.6 มีประมาณ 620 แผน เพราะแผนการเรียนของ ผู้เรียนไม่ได้เกิดจากที่โรงเรียนจัดแผนการเรียนให้ แต่เป็นแผนการเรียนที่เกิดจากผู้เรียนเป็นผู้จัดเอง

รศ.รุ่งแสง อรุณไพโรจน์

นายกสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย

1. เป้าหมายหลักของการแนะแนวคือ การให้นักเรียนเป็นคนดีมีความสุข ผู้ปกครอง และสังคมมีความสุข ข้อเสนอคือ ควรทำให้นักเรียนมีความสุขโดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา คือ ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรียนสนุก ทำท่าย และอยากรู้ อยากเห็น เพื่อให้นักเรียนมีภาพในฝันสอดคล้องกับภาพที่เป็นจริง ซึ่งจะได้จากประสบการณ์การเรียนรู้ทั้งด้านชีวิต วิชาการ วิชาชีพ และจากการสะสมความรู้จนนำไปสู่การรู้จักตนเอง และรู้จักหาทางเลือกที่เหมาะสม การเรียนรู้จึงเป็นลักษณะที่เรียกว่า learning to learn, learning to know และ learning to be ซึ่งจะทำให้เป็นคนดี มีจริยธรรมอย่างยั่งยืนและไม่ถูกกลืนในสภาวะสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง

ผู้ปกครองสามารถมีความสุขได้ต่อเมื่อเข้าใจลูกอย่างแท้จริง รู้จักตัวตนของลูกและไม่สร้างแรงกดดันให้ลูกเป็นในสิ่งที่ไม่สามารถจะเป็นได้ ทั้งนี้ ครูแนะแนวจะทำหน้าที่สื่อสารข้อมูลระหว่างครู นักเรียน และผู้ปกครอง เป็นแหล่งข้อมูล และจัดกิจกรรมเพื่อผู้ปกครองได้เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับลูก เพื่อสร้างทักษะในการเลี้ยงดูที่เหมาะสมตามพัฒนาการของลูก

สังคมจะมีความสุขได้เมื่อนักเรียนและครอบครัวมีความสุข สังคม สามารถสนับสนุนเยาวชน โดยการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีประสบการณ์ตรงในสถานที่ประกอบการของสังคมเอง การสนับสนุนการดำเนินการเพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชีวิต และสังคม โดยสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เช่น จิตอาสา จิตสาธารณะ เป็นต้น

2. บทบาทหลักของการแนะแนวมี 3 ประการ คือ

2.1 เป็นผู้วางแผนการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างและสะสมประสบการณ์ความรู้ที่จะทำให้ นักเรียนรู้จักตนเอง รู้จักการดำเนินชีวิต และเลือกทางเดินเข้าสู่อาชีพ

2.2 ช่วยเหลือโดยใช้ความรู้ เทคนิค ทักษะในการแนะแนว ประสานความร่วมมือกับครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น เพื่อแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียน

2.3 ประสานความช่วยเหลือและติดตามการให้ความช่วยเหลือเรียนที่มีปัญหาซับซ้อน และต้องการได้รับการบำบัดทางด้านกายภาพ

3. การดำเนินกิจกรรมแนะแนวควรเริ่มตั้งแต่ ป.1 จนถึงอุดมศึกษา เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีการวางแผนการพัฒนาย่างต่อเนื่องตั้งแต่เด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ โดยการเรียนรู้วิชาการ เรียนรู้ชีวิต และเรียนรู้อาชีพจากประสบการณ์ที่ได้รับ อันจะนำไปสู่การเลือกทางเลือกที่เหมาะสม

4. การส่งเสริมครูแนะแนวนั้น จากการสำรวจพบว่าครูในโรงเรียนสามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งคือผู้ที่มีพื้นฐานด้านจิตวิทยาการแนะแนว จิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ส่วนกลุ่มที่สองเป็นผู้ที่มีพื้นฐานวิชาเอกทางด้านต่างๆ เช่น ภาษา ดนตรี ศิลปะ และสาระวิชาต่างๆ และได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นครูแนะแนวด้วย ข้อเสนอในการพัฒนามีดังนี้

4.1 ครูกลุ่มที่ 1 – ควรพัฒนาพื้นฐานทางด้านแนะแนวที่มีอยู่แล้วให้ลุ่มลึกลงไป เพื่อให้สามารถแนะแนวได้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถช่วยเหลือครูที่ปรึกษาและครูประจำชั้นได้

4.2 ครูกลุ่มที่ 2 – ควรสนับสนุนด้วยการพัฒนาหลักสูตรเร่งรัดเกี่ยวกับการแนะแนว เช่นเดียวกับหลักสูตรพัฒนาผู้บริหารการศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางบริหารการศึกษาที่ใช้เวลา 1 ปี ภายใต้มือของมหาวิทยาลัยทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

4.3 สร้างระบบติดตามการดำเนินงานแนะแนว เพื่อดูแลมาตรฐานการแนะแนว ในรูปการจัดตั้งคณะกรรมการที่ประกอบด้วยสมาชิกจาก สพฐ มหาวิทยาลัย เขตพื้นที่การศึกษาฯ

การอภิปราย

รศ.สมพงษ์ จิตระดับ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. สพฐ. ตอบโจทย์ที่ได้คะแนน 6.5 คือตอบเกือบตรงแต่ไม่ตรง และสอบอัตรณ์ ความคิดเชิงวิเคราะห์ยังไม่ผ่าน เมื่อพิจารณาจากเอกสารของ สพฐ. จะเห็นข้อเท็จจริงที่เป็นประเด็นสำคัญในเรื่องหลักสูตร คือ หลักสูตรเน้นคุณลักษณะ มาตรฐาน และตัวบ่งชี้ แต่เนื้อหาที่เป็น 8 กลุ่มสาระเน้นเรื่องการสอนมาก และเมื่อเปรียบเทียบการจัดเวลาเรียนและสาระการเรียนรู้ของหลักสูตรแต่ละประเทศ ตั้งแต่ระดับ ป.1-6 และ ม.ปลาย จะเห็นว่า เด็ก ป.1 ในประเทศไทยเรียนแทบทุกวิชา ในขณะที่บางประเทศจะเว้นไว้ เป็นหลักสูตรพื้นฐาน เช่น เยอรมันไม่เรียนวิทยาศาสตร์ สังคโปร์ที่แม้จะใช้เวลาเรียนมากกว่าไทย แต่ก็ไม่ต้องเรียนวิทยาศาสตร์ การงานและวิชาพื้นฐานอาชีพ เป็นต้น ในอังกฤษหรือบางประเทศนั้น เวลาเรียนในระดับมัธยมปลายลดน้อยลง แต่ไปทำกิจกรรมมากขึ้น ทำให้เกิดการค้นพบศักยภาพตัวเอง แต่หากเรียน 8 กลุ่มสาระแบบนี้ เป็นการยากมากที่จะค้นพบศักยภาพของตัวเอง นอกจากนี้ การเรียนรู้เนื้อหาทำให้ครูต้องสอนตามหลักสูตรไม่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ ดังนั้น ต้องลดเนื้อหาบางเรื่องลง

2. หลักสูตรเน้นการเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย แต่จุดเน้นความเป็นไทยยังไม่ชัดเจน ซึ่ง นอกจากจะเน้นความเป็นไทยในภูมิภาคของสังคมไทยแล้ว ต้องคำนึงถึงการอยู่กับสังคมอาเซียน/สังคมโลก และสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วย

3. สพฐ. เน้นคำว่าวิเคราะห์มาก แต่เนื้อหาไม่ช่วยให้เกิดการคิดวิเคราะห์ยังเป็นการท่องจำ นอกจากนี้ ตัวมาตรฐานตัวชี้วัดต่างๆ กลายเป็นภาระงานที่เพิ่มขึ้นของครู ส่งผลให้กระบวนการเรียนการสอนของครูลดความสำคัญลง เนื่องจากครูต้องทำเอกสาร/มาตรฐานต่างๆ นำหนักการเรียนรู้อยู่ที่เนื้อหาและตัวบ่งชี้/ตัวมาตรฐาน แต่ไม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่สำคัญที่สุด

4. การเรียนรู้ของเด็กระดับ ป.1-6 หนักไปที่การเรียนในห้องเรียนเกือบหมด (840 จาก 1,000 ชั่วโมง) ซึ่งหากเป็นเช่นนี้ การเรียนรู้จะเชื่อมโยงกับข้างนอก/สถานการณ์เรียนรู้ใหม่ๆ และจะเกิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างไร เนื้อหาและสิ่งที่ต้องการให้บรรลุในหลักสูตรซึ่งมีความขัดแย้งกัน

5. ปัจจุบัน การแนะแนวเป็นลักษณะของวิธีการคิดในเชิงของการศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษา การแนะแนวต้องมองต่อไปในสายวิชาชีพด้วย เด็ก ป.5-6 อยู่ในวัยที่มีความคิดเชิงวิเคราะห์มาก และจะเริ่มพัฒนาทักษะกระบวนการต่างๆ หากปล่อยให้เด็กเรียนไปจนถึง ม.3 ความคิดเชิงอาชีพจะลดลง เพราะลักษณะการเรียนรู้ของประเทศไทยสอนให้เด็กเรียนต่อและเป็นเจ้าคนนายคน ดังนั้น การแนะแนวจึงต้องตักกันตั้งแต่ต้นทางว่า หากให้มีอาชีพ 50 และมัธยม 50 ก็ต้องเริ่มกันที่ระดับ ป.5-6 ให้เด็กเรียนตามความถนัดจริงๆ

6. การปรับปรุงหลักสูตรยังเป็นเชิงทฤษฎีมากไป ซึ่งหากใช้ระบบหลักสูตรนี้ โรงเรียนทั่วประเทศ 32,000 โรงเรียนจะทำคล้ายๆ กัน จะทำอย่างไรให้ผู้บริหารคิดนอกกรอบและพัฒนาหลักสูตรในทำนองเดียวกับโรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย

รศ.สุรพล ศรีบุญทรง

เลขาธิการที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.)

1. ปอมท. ได้จัดทำเอกสารตอบโจทย์ 6 ข้อ ตามที่ได้แจกเพิ่มเติมแล้ว คำถามข้อที่ 1 มีคำตอบอยู่ในนั้นแล้ว แต่ เมื่อฟังการนำเสนอจาก สพฐ. คิดว่าเรื่องหลักสูตรไม่เป็นปัญหาเนื่องจากหลักสูตรได้รับการออกแบบมาอย่างดีจากผู้เชี่ยวชาญ ปัญหาที่ ปอมท. เป็นห่วงคือเรื่องสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มจากครู ซึ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้เด็กที่สุดเปรียบเป็นพ่อแม่คนที่ 2 จึงควรต้องเพิ่มคุณภาพครู และในส่วนของสิ่งแวดล้อมอื่นๆ เช่น สื่อ พิพิธภัณฑ์ สนามกีฬา ก็ควรเพิ่มคุณภาพเช่นกัน โดยทำเป็นแผนระยะยาว นอกจากนี้ ผู้ปกครองควรเพิ่มบทบาทในการมีส่วนร่วมวางแผนอนาคตให้กับลูกหลานของตัวเองด้วยนอกเหนือจากการระดมทุน

2. ในเรื่องครูแนะแนวนั้น หากผู้แนะแนวจบครูและเป็นครูมาตลอดชีวิต อาจมีปัญหาคือ บางครั้งไม่รู้จะแนะแนวอย่างไร เพราะ ตัวเองก็ไม่เคยทำอาชีพอื่นเลยนอกจากเป็นครู หากต้องการทำให้เป็นการแนะแนวอาชีพจริงๆ ต้องรับครูแนะแนวจาก ผู้ที่จบจากหลากหลายสาขาวิชา และมีประสบการณ์ในหลายอาชีพ หรืออาจเชิญผู้ปกครองจากหลากหลายอาชีพมาแนะแนว ซึ่งไทยยังขาดเรื่องการแนะแนวจากประสบการณ์จริงและการให้เด็กได้รู้ว่าชีวิตเป็นอย่างไร โดยควรดำเนินการให้เป็นระบบในระยะยาวและร่วมมือกับกระทรวงอื่นๆ

ผศ.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. ประเทศญี่ปุ่นถือว่าครูทุกคนเป็นครูแนะแนว สอนด้วยวิธีการให้เด็กเข้าใจตัวเองไปพร้อมๆ กับการเรียน ในทุกวิชา จึงไม่จำเป็นต้องมีครูแนะแนว สำหรับประเทศไทยนั้น คิดว่าเป็นข้อเสนอที่ดีที่ สพฐ. เสนอให้แทรกความรู้และรายวิชาแนะแนวเข้าไปกับครู แต่มีข้อควรระมัดระวังในเรื่องครูแนะแนวรุ่นเก่าที่แนะแนวให้เรียนตามค่านิยมสังคมซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อสังคม

2. สำหรับเรื่องรายวิชานั้น ขอยกตัวอย่างประเทศญี่ปุ่นที่นำหลักสูตรเสริมเป็นตัวขับเคลื่อนเนื้อหาทั้ง 7-8 รายวิชา เช่น หากตั้งเป้าหมายว่า ป.6 ต้องว่ายน้ำในทะเลได้ 2 กิโลเมตร จะให้เด็กอยู่ในชั้นเรียนอย่างมีเป้าหมายตั้งแต่ ป.1 โดยเด็กจะมีกำลังใจเรียนในห้องเรียนเนื่องจากเรียนเสร็จจะได้ไปว่ายน้ำ และมีตัวอย่างโรงเรียนอัจฉริยะของญี่ปุ่นโรงเรียนหนึ่ง ที่ให้เด็กอัจฉริยะ ทำานเนื่องจากประมาณร้อยละ 80 ของเด็กที่จบโรงเรียนนี้ สามารถเข้ามหาวิทยาลัยอันดับหนึ่งของประเทศได้ และเติบโตเป็นผู้มีอำนาจในสังคม ซึ่งจะสังเกตได้ว่า รัฐมนตรีของญี่ปุ่นรักษาพื้นที่เกษตรกรรมอย่างมาก ไม่ยอมให้ใครไปแทรก โดยสรุป ญี่ปุ่นใช้วิธีการขับเคลื่อนหลักสูตรโดยนำเป้าหมายข้างนอกซึ่งเป็นวิถีชีวิตของเด็กเป็นตัวตั้ง แล้วบริหารจัดการในห้องเรียนให้สนุกสนาน

รศ.องอาจ นัยพัฒน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. การจัดตารางเรียนในระดับประถมศึกษาต้น ไม่ควรให้เรียนมาก แต่เป็นลักษณะให้สนุกสนานด้วยการทำกิจกรรมข้างนอกเพื่อกระตุ้นให้เกิดการคิดและการเรียนรู้ ซึ่งมีงานวิจัย

รองรับว่า การเรียนการสอนมากมาย ไม่ได้ ทำให้คุณภาพทางการศึกษาดีขึ้นเสมอไป คุณภาพ การศึกษาเกิดจากพื้นฐานคือห้องเรียน ซึ่งชั้น ป.1-4 และ ป.5-6 เป็นช่วงที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้ คุณภาพการศึกษาดีขึ้นได้

2. การจัดการเรียนรู้ในช่วงตั้งแต่ ป.1-6 ควรเป็นรูปแบบสอนให้น้อย แต่ส่งเสริมการเรียนรู้ ให้มากขึ้นด้วยกิจกรรมหลายรูปแบบ เพื่อให้เกิดการรักที่จะเรียน พยายามมองหาภูมิปัญญาในตัว เด็กและส่งเสริมตั้งแต่เริ่มต้นให้สามารถเรียนรู้ในด้านที่เก่ง แม้ส่วนกลางจะกำหนดมาตรฐาน หลักสูตร แต่ ครูจะต้องเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้โดยดึงเอาหลักสูตรแกนกลางหรือหลักสูตรที่ เกี่ยวข้องมาจัดให้เหมาะแก่ผู้เรียน ทั้งเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม รายโรงเรียน หรือกลุ่มโรงเรียน โดย ครูจะต้องทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด ทั้งในส่วนครูที่สอนในระดับเดียวกันหรือระดับใกล้เคียงกัน แล้วส่งต่อประวัติของเด็กตั้งแต่ประถมต้นผ่านไปยังครูที่จะสอนในชั้นถัดไป

3. การวัดและประเมินผลการเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่ถกกันอยู่ขณะนี้ไม่ใช่ assessment for learning แต่เป็น assessment of learning ที่ครูในชั้นเรียนต้องให้ความสำคัญ และมีผลต่อ ระดับคุณภาพของโรงเรียน การวัดและประเมินผลในลักษณะนี้จะเป็นการทำลายความคิดสร้างสรรค์ ของครู และทำลายบรรยากาศในการที่จะพยายามทำงานร่วมกัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

ประเด็นนี้ต้องการคำตอบว่า การสอนแบบท่องจำที่จะนำไปสู่การสอนแบบคิดวิเคราะห์มากขึ้น ต้องทำอย่างไร ส่วนที่เป็นรายละเอียดต่างๆ ได้มีการถกกันพอสมควรแล้ว และคราวที่แล้วได้ ข้อสรุปว่า ต้องพัฒนา 1) ครู 2) หลักสูตร 3) กระบวนการเรียนการสอน 4) การสอนนอกห้องเรียน ให้มากขึ้น และ 5) ปรับตารางเรียน และมีการแนะนำ สำหรับการศึกษาวิจัยที่ สพฐ. ตอบโจทย์ มานั้น จะต้องใช้เวลานานเท่าใด และระหว่างรอผลการวิจัย จะสามารถทำอะไรได้ก่อนหรือไม่ หาก เป็นประโยชน์ จะได้สั่งการให้ทำเลย

รศ.ประวิต เอราวรรณ์

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

1. ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสนองตอบเป้าหมายของประเทศนั้น ประเทศ ทั่วโลก จะเน้น 4 ด้าน ได้แก่ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การอ่าน และการแก้ปัญหา ซึ่งหลักสูตรที่ สพฐ. กำหนด ได้มีเรื่องเหล่านี้อยู่ครบถ้วนแล้ว แต่สิ่งที่เป็นจุดเด่นของหลักสูตรนี้ คือ การเน้น standard test ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์แต่ไม่ได้เน้นความสัมพันธ์กับสังคมมากนัก จึงควร เพิ่มเติมลักษณะที่เป็นเชิงสังคมด้วย

2. ทักษะการคิดพื้นฐานมี 5 อย่าง คือ 1) การคิดค้นหาความหมาย 2) การคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) 3) การคิดตัดสินใจ (decision making) 4) การคิดแก้ปัญหา (problem solving) และ 5) การคิดวิเคราะห์ (critical thinking) ซึ่งหากจะส่งเสริมให้เปลี่ยนจากการท่อง จำเป็นการคิดวิเคราะห์ ต้องเน้นทักษะการคิดให้ครบทั้ง 5 อย่าง ไม่ควรเน้น critical thinking เพียงอย่างเดียวและทำให้เรื่องอื่นด้อยลงไป

จากประสบการณ์ที่มหาวิทยาลัยมหาสารคามได้ดำเนินการวิจัยร่วมกับครูเทศบาล
อปท./อบจ. ต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียง พบว่า เด็กจะเกิดทักษะการคิดได้ดี เมื่อครูเปลี่ยนกระบวนการสอน
การสอนน้อยสอนมากคงไม่ใช่ประเด็นหลัก กล่าวคือ ต้องสอน เพียงแต่ว่าจะสอนแบบใด ครูต้อง
เปลี่ยนกิจกรรมการสอนให้เป็นลักษณะของ active learning และสร้างกระบวนการที่ต้องคิดมากขึ้น
คิดทบทวนในสิ่งที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

การจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ต้องมี 2 อย่าง คือ การจัดการตัวเอง (self
management) และ การทำงานร่วมกับคนอื่น (working with other) สสส. ได้วิเคราะห์
คุณลักษณะที่สะท้อนถึงพัฒนาการสมอง พบว่า การสร้าง self management ต้องสร้างตั้งแต่ระดับ
อนุบาลไม่ใช่สร้างในระดับมัธยม เช่น เมื่อ เด็กอนุบาลตื่น รู้ว่าต้องจัดการตัวตนเองอะไรบ้าง รู้จัก
อาบน้ำ/แต่งตัวเอง เป็นต้น กระบวนการทำงานกับคนอื่นนั้น จะฝึกที่โรงเรียนได้มากกว่าฝึกที่บ้าน
ดังนั้น กระบวนการสอนของครูต้องเน้นให้เด็กได้ทำงานร่วมกับเพื่อน ครู หรือคนที่อยู่แวดล้อม
การเรียนนอกห้องเรียนหากเป็นลักษณะครูยั้งนั่งหรือยืนบรรยายก็จะไม่เกิดผล ต้องเป็นการทำงาน
กับคนอื่นเท่านั้นถึงจะเป็นการเรียนรู้ที่เป็น active learning

3. โครงการพัฒนาครูที่ผ่านมาไม่ว่าจะเป็นของหน่วยงานใดก็ตาม จะเน้นการพัฒนาครู
เป็นรายบุคคลและการทำผลงานวิชาการ ระบบที่เน้นการสร้างผลงานรายบุคคลทำให้ครูเก่งแบบ
โดดเดี่ยวและไม่เป็นที่ยอมรับในโรงเรียน ผลวิจัยการพัฒนาครู ของประเทศสวีเดนและมาเลเซียมี
ความสอดคล้องกันมากกว่า ครูจะมีความสามารถทางการสอนที่ดีต้องมีอิทธิพล 2 อย่าง คือ การทำงาน
เป็นทีม (collective efficacy) และ การนำผลการพัฒนาไปสู่การทำวิจัย (action research)

ครูไทยส่วนใหญ่จะสอน คิด และวางแผนการสอนคนเดียว ไม่มีการคุยกันในกลุ่มสาระ
การเรียนรู้เดียวกัน ขณะนี้ มาเลเซียเน้นเรื่องการทำงานเป็นทีมมาก โดยวิชาที่เน้นมากที่สุดคือ
คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ครูจะคิดและวางแผนการสอนร่วมกันเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทาง
วิชาการ ดังนั้น การพัฒนาครูควรมุ่งเน้นการพัฒนาเป็นทีม

การพัฒนาครูต้องเน้นให้ครูนำผลการพัฒนาไปสู่การทำวิจัยที่หน้างาน ซึ่งก็คือ การทำ
action research ให้เกิด learning to action การเรียนรู้ที่หน้างานจะเป็นการเรียนรู้ที่ฝังแน่นกับครู
มากที่สุด ดังนั้น ควรปรับระบบการทำผลงานวิชาการของครูโดยให้นำหน้ากับคะแนนที่เกี่ยวกับการ
พัฒนาการสอนที่ดำเนินการร่วมกันทั้งโรงเรียน พร้อมทั้งวิเคราะห์ว่า โรงเรียนมีผลการสอบ
ตกต่ำในรายวิชาใด เพื่อวางแผนพัฒนาทีมงานในรายวิชานั้น

นายชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. หลังใช้หลักสูตรขั้นพื้นฐาน 8-9 ปี ปรากฏว่า ไม่ว่าจะทุ่มเททรัพยากรมากเพียงใดก็ตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ สพฐ. ประสบกับปรากฏการณ์มีเพดานบินที่บินขึ้นไปสูงกว่านี้ไม่ได้
(ceiling effect) หลักสูตรก่อนปฏิรูปการศึกษาเน้นเนื้อหาสาระ (content based curriculum) และ
เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา ได้ใช้นโยบายกระจายอำนาจและให้โรงเรียนมีอิสระในการคิดเนื้อหาเอง
เป็น standard based เป็นการเปลี่ยนแปลงจากการกำหนดเนื้อหาสาระพื้นฐานเป็นการไม่กำหนด
อะไรเท่าไรเลย แต่กำหนด มาตรฐานของช่วงชั้นที่ 1-4 ท่ามกลางความขาดแคลนครู และเขตพื้นที่

การศึกษาก็ยังเป็นพี่เลี้ยงได้ไม่เต็มที่ จึงมีคำถามว่า ประเทศไทย มีความพร้อมหรือยังที่จะเปลี่ยนแปลงจากซ้ายสุดมาขวาสุดเช่นนี้

การศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้มีเนื้อหาที่เป็นสาระร่วมและกำหนดมาตรฐานตัวชี้วัดนั้น มีผลกระทบที่ชัดเจนประการหนึ่งคือ นักเรียนและครูผู้สอนต่างไม่รู้ว่าตนเองกำลังจะถึงจุดหมายปลายทางหรือยัง เกิดความกังวลจากการที่การเรียนในแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน การย้ายโรงเรียนและการเทียบโอนวิชาเรียนจึงมีปัญหา เด็กก็ไม่มั่นใจว่าจะทำ ข้อสอบมาตรฐานได้หรือไม่ ส่งผลให้เกิดการกวดวิชาเพื่อสร้างความมั่นใจและเตรียมพร้อมในการสอบ

การเรียนรู้ต้องผสมผสานระหว่างการสร้างความชำนาญและการคิด หากเด็กไม่มีพื้นฐานความรู้และความจำ ท่องสูตรคูณ จำตารางธาตุเคมีไม่ได้ ก็คิดวิเคราะห์หรือประยุกต์แก้สมการอะไรไม่ได้ โรงเรียน จึงต้องตรวจสอบให้แน่ใจก่อนว่าเด็กมีทักษะพื้นฐานแล้วจึงขยับขึ้นไปถึงการคิดวิเคราะห์

ในกาผสมผสานเนื้อหาและมาตรฐานนั้น สพฐ. ได้จัดเนื้อหาสาระที่เป็นมาตรฐานไว้ก่อนเพื่อช่วยครูให้มีเวลาไปคิดกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับผู้เรียน แต่ครูจะใช้หรือไม่ก็เป็นทางเลือก ถือเป็นกาแบ่งความรับผิดชอบร่วมกัน โดยส่วนกลางทำหน้าที่วางโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับโทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต การศึกษาทางไกล รวมทั้ง เนื้อหาพื้นฐานทุกกลุ่มสาระและทุกช่วงชั้น เขตพื้นที่การศึกษาต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง โดยอาจทำเมนูชุดการสอนให้เลือก เช่น วิทยาศาสตร์อาจมีแผน A B C ศิลปะก็มีเมนูให้เลือกเช่นกัน

2. ในปี 53-55 กระทรวงศึกษามีแผนพัฒนาครูทั้งระบบ ขอเสนอให้มีการเตรียมครูในเรื่องการใช้สื่อการสอนโดยใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐลงทุนไปแล้วให้เกิดประสิทธิภาพ เสริมเทคนิคการสอนของครูที่เกี่ยวกับความรู้ ความจำ การสอนให้เข้าใจ การสอนให้ประยุกต์/วิเคราะห์/สังเคราะห์ และอบรมครูในเรื่องของการวัดและประเมินผล โดย สทศ. ต้องกำหนดเป้าหมายปลายทางของ ป.3 ป.6 ม.3 ม.6 เพื่อให้ครูได้มีจุดตรวจสอบว่าขณะนี้เดินไปตรงจุดหรือไม่ ต้องมีเครื่องมือวิเคราะห์จุดอ่อนของนักเรียน หากส่วนกลาง และ สทศ. ร่วมมือและช่วยกัน ประคับประคองเช่น กำหนดเนื้อหาสาระที่ชัดเจนให้เป็นทางเลือกของครู มีตัวช่วยสำหรับครูที่ไม่พร้อม มีโครงสร้างพื้นฐานเพียงพอ เป็นต้น และครูมีสมรรถนะพื้นฐานครบทุกคน คาดว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของไทยจะสูงขึ้นได้ภายในเวลาไม่เกิน 3 ปี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

1. คราวที่แล้วได้ข้อสรุปแล้วว่า ต้องสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์มากขึ้น โดยไม่ตัดการสอนแบบท่องจำ เนื่องจากการท่องจำเป็นพื้นฐานที่จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ คำตอบที่ต้องการค้นหา คือ จะทำอย่างไรให้คิดวิเคราะห์ เก่ง และมีทักษะมากขึ้น ซึ่งเมื่อสักครู่ รศ.ประวิต เอราวรรณ์ ได้ให้ความเห็นเรื่องวิธีสอนเด็กให้คิดวิเคราะห์มากขึ้น และเสนอว่าต้องสอนให้เด็กรู้จักคิด 5 อย่าง ได้แก่ การคิดค้นหาความหมาย การคิดสร้างสรรค์ การ คิดตัดสินใจ การ คิดแก้ปัญหา และการคิดวิเคราะห์ คิดว่าต้องมีคำตอบแบบนี้ และที่ประชุมช่วยกันวิจารณ์ว่าถูกหรือผิด จะ เพิ่มเติมหรือตัดตรงไหน อย่างไร จะได้นำไปสู่ข้อสรุปได้

2. สพฐ. ได้นำเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการศึกษา ซึ่งมีเรื่องหลัก คือ หลักสูตร ครู และกระบวนการแนะแนว ขอให้ช่วยกันให้ความเห็นว่า ควรมีมากขึ้นหรือตัดข้อไหน กระทรวงศึกษาธิการจะใช้หลักสูตรใหม่ในปีการศึกษา 53 จึงอยากได้คำตอบว่า หลักสูตรจะต้องปรับสิ่งใด มีอะไรที่จะเดินไปได้กับการสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์มากขึ้น ขณะนี้ ยังมีเวลาที่จะปรับได้ แต่หากคิดว่าไม่ต้องปรับหลักสูตร ต้องมีคนยืนยัน เช่น สพฐ. ต้องบอกว่าเดินถูกทางแล้ว ไม่ต้องปรับ การสอนแบบนี้จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์แน่นอน หรือว่าหลักสูตรไม่ใช่ปัจจัยสำคัญ ปัจจัยสำคัญ อยู่ที่อื่น จะได้สรุปให้จบ สิ่งนี้คือหัวใจที่ต้องการเห็นเป็นรูปธรรมจริง ๆ

3. กระทรวงศึกษาธิการมีโครงการพัฒนาครูทั้งระบบเพื่อให้สามารถจัดกระบวนการสอนที่จะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ได้ จึงต้องการความเห็นเรื่องการพัฒนาครู ขณะนี้ สพฐ. ได้หารือกับเครือข่ายมหาวิทยาลัย 40-50 แห่ง และอยู่ระหว่างปรับหลักสูตรการอบรมครู ซึ่งมีเป้าหมายว่า เมื่ออบรมเสร็จ ครูต้องสามารถไปปรับกระบวนการสอนให้นำไปสู่การคิดวิเคราะห์มากขึ้นให้ได้

4. เรื่องสื่อการเรียนการสอนต้องปรับอะไร อย่างไร

5. การปรับตารางสอนให้เด็กเรียนนอกห้องมากขึ้น เพื่อฝึกทักษะในการคิดวิเคราะห์ ควรมีส่วนอย่างไร ปัจจุบันสัดส่วน เป็นเท่าใด และโดยหลักการต้องเป็นเท่าใด เช่น 80:20 90:10 70:30 75:25

6. การแนะแนวจะต้องเริ่มตั้งแต่เมื่อใด อย่างไร ซึ่งก็ได้ความเห็นบ้างแล้วว่าต้องเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และต้องอย่างไร

สิ่งเหล่านี้คือโจทย์ที่ต้องการคำตอบจากท่านผู้รู้ทั้งหลายเพื่อให้ดำเนินการต่อได้

นายชุมพล พรประภา

ประธานร่วม

โจทย์ที่ท่านรัฐมนตรีชัดเจนแล้ว ขอ ย้อนไปที่ รศ.สมพงษ์ จิตระดับ ซึ่งให้เห็นว่า ประเทศต่างๆ เว้นการเรียนบางวิชาไว้ในขณะที่ไทยเรียนหมด และมีถึง 3 ประเทศ คือ ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และเยอรมัน ที่เด็ก ป.1-2 ไม่เรียนวิทยาศาสตร์เลย ไปเริ่มที่ ป. 3 ดังนั้น หลักสูตรของประเทศไทยจะเว้นการเรียนบางวิชาบ้างได้หรือไม่ และไปเพิ่มการเน้นขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งสิงคโปร์ขึ้นชื่อมากเรื่องภาษา และตำราในระดับโลกทั้งคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ทั้งที่ 2 ปีแรก ไม่ได้เรียนเลย ขอให้ทุกท่านที่จะอภิปรายมีข้อสรุปที่ท่านรัฐมนตรีสามารถนำไปสั่งการได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

ขอให้ทุกองค์กรหลักรับฟังและรวบรวมความคิดเห็นทั้งหมดไว้ เนื่องจากความเห็นการจัดกระจายพอสมควร และอาจไม่ได้ข้อสรุปทั้งหมด แต่เมื่อกลับไปกระทรวง จะไปถกกันอีกรอบหนึ่ง เฉพาะในส่วนของกระทรวงที่บอกว่าที่สุดแล้ว ดังนั้น ขอให้ทุกองค์กรหลักจัดการบ้านทั้งหมดนี้ไว้ รวบรวมความคิด และสรุปด้วย

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ในส่วนของโครงสร้างหลักสูตร มีหลายคนพูดว่า การเรียนการสอนซ้ำซ้อนกัน ถึงร้อยละ 30 ดังนั้น จะเป็นไปได้หรือไม่ที่จะพิจารณาหลักสูตรปี 53 และตัดทอนส่วนที่ซ้ำออก โดยต้องดูว่าส่วนไหนเป็นสาระที่จำเป็นต้องมี ส่วนไหนเป็นวิชาเลือกหรือส่วนที่ให้เลือกได้ เพื่อให้ตัวหลักสูตรเบาลงและมีเวลาให้ทำอะไรได้อีก ขณะเดียวกัน ขอยืนยันว่าระดับประถมศึกษาเป็นช่วงที่สามารถสร้างคนให้เป็นคนดี คนเก่งของประเทศ เป็นคนที่มีความคิด สามารถคิดวิเคราะห์ให้ได้ ดังนั้น การพัฒนาจึงต้องเริ่มจากระดับนี้

2. การสร้างคนให้เป็นคนเก่งและคนดีนั้น ต้องให้เด็กมีความรู้ มีทักษะเรื่องภาษา รู้จักตัวตนของตนเอง และรู้ว่าการเป็นคนดี คนเก่ง ต้องเป็นอย่างไร เช่น ควรกำหนดว่า เด็กต้องรู้ว่าการจะเป็นคนที่มีสุขภาพดี ต้องดูแลตัวเองอย่างไร รู้เรื่องโภชนาการที่ดี รู้หน้าที่พลเมือง มีวินัยเป็นคนดี เป็นต้น ซึ่งต้องเสริมสิ่งต่างๆ เหล่านี้ ในหลักสูตรระดับประถมศึกษา รวมทั้งการเรียนรู้อะไรรอบตัวเองให้มากขึ้นจากการจัดเวลาเรียนนอกห้องเรียนเพื่อเรียนรู้ธรรมชาติ นอกจากนี้ ศิลปวัฒนธรรมรอบตัวจะพัฒนาให้พิพิธภัณฑสถานของชาวบ้าน/ท้องถิ่นขยายและเติบโตได้ และส่งเสริมให้รักความเป็นคนไทย เพื่อทำประโยชน์ให้ประเทศชาติในอนาคต

3. เด็กในระดับประถมศึกษาเป็นวัยที่อยากรู้อยากเห็นและมีคำถามตลอดเวลา จึงเป็นวัยที่สามารถสอนให้คิดวิเคราะห์ได้ ปัจจุบัน การเรียนการสอนใส่อะไรหลายๆ อย่างลงไปทีเดียวคร่อมมากเกินไป โดยไม่สนใจว่าครูรู้หรือไม่ ครูประถมและมัธยมต้นต้องการความช่วยเหลือมาก โดยเฉพาะตัวอย่างที่เกี่ยวกับการสอนให้คิดวิเคราะห์เป็น ขณะนี้ เทคโนโลยีและสื่อต่างๆ เจริญมาก สพร. ควรจัดให้มีการแปลหรือดำเนินการให้มีการผลิตเป็นสื่อง่ายๆ เพื่อช่วยครู จัดทำคู่มือบอกวัตถุประสงค์ วิธีการดำเนินการ และวิธีวัดผล ซึ่งจะทำให้ครูไม่ต้องคิดเองและสามารถใช้เวลากับนักเรียนมากขึ้น และสนองต่อนโยบายการใช้ผลที่เกิดกับเด็กเป็นตัวประเมินผลการปฏิบัติงานของครูมากขึ้น แทนการใช้ผลงานวิชาการ

4. โดยสรุป ควรพิจารณาหลักสูตรปี 53 ว่าการเรียนในระดับประถมศึกษาควรมีสาระแบบใด ควรมีเวลาในการเรียนรู้ตัวตนมากขึ้น มีกิจกรรมที่เสริมวินัย กิจกรรม เรียนรู้ธรรมชาติ กิจกรรมเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม การใช้ภาษาไทย และต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้น ในระดับมัธยมศึกษา สาระก็ต้องเพิ่มขึ้น และมีตัวตัดสินว่าเด็กจะไปสายอาชีพ หรือสายสามัญ และต้องให้เด็กมีโอกาสเปิดตนเองในเรื่องวิชาชีพด้วย ซึ่งอาจต้องจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญครู นักวิชาการศึกษา และผู้ปฏิบัติมาร่วมวิเคราะห์ปรับหลักสูตรปี 53 จากนั้น ควร ระดมกำลังคนเพื่อจัดทำตัวอย่างและคู่มือการสอน ที่จะทำให้เด็กมีการเรียนรู้เป็นลำดับโดยไล่ตั้งแต่ระดับง่ายสุดขึ้นไป

นายอาทกร จันทรวิมล

ประธานที่ปรึกษาอนุกรรมการพัฒนาสังคมของวุฒิสภา

การสอนให้คิดวิเคราะห์ได้นั้น ต้องเริ่มจากการวิเคราะห์

1. ความเหมาะสมของหลักสูตร 53 - เข้าใจว่า ผู้ร่างหลักสูตรมีเพียงคณะกรรมการประมาณ 10 คนเท่านั้นและยังไม่ได้วิเคราะห์ความเหมาะสม จึงควรมีการวิเคราะห์ตามที่ ศ.คุณหญิงสุชาดา

กีระนันท์ ได้กล่าวถึง ลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาที่มีถึงร้อยละ 30 และทำอย่างไรให้เด็กมีเวลาเล่นบ้าง

2. ความเหมาะสมของการให้มหาวิทยาลัยจัดอบรมครู - ต้องนำคนที่สอนให้เด็กอ่านหนังสือออกมาอบรม ไม่ใช่อาจารย์มหาวิทยาลัยที่ไม่ได้สอนชั้น ป. 1-2 นอกจากนี้ ต้องพิจารณาว่าสื่อที่ใช้อยู่และกำลังจะผลิตมีความถูกต้องหรือไม่ สื่อของหลายประเทศ เช่น อินเดีย สิงคโปร์ เยอรมัน และอิสราเอล ดีมากโดยเฉพาะในเรื่องคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ซึ่งสามารถซื้อลิขสิทธิ์แล้วนำมาแปลงหรือทำเอง สิ่งที่ต้องผลิตเองมี 2 วิชาเท่านั้น คือ ภาษาไทย และประวัติศาสตร์ไทย

3. วิธีการสอนให้เป็นคนเก่งและคนดี - ในต่างประเทศมีวิธีที่ทำแล้วได้ผลดี เช่น การใช้วิชาลูกเสือ ผูกเด็กให้รู้จักตัวเอง หุงข้าวเป็น ตามรอยเท้าสัตว์เป็น เดินทางไกลได้ และ การใช้วิธีเล่นนิทาน และพาไปเที่ยว เป็นต้น การสอนเด็ก ป.1-2 ต้องใช้วิธีเล่นนิทานและพาไปเที่ยว โดยอาจให้เด็กทุกคนในประเทศไทยไปทัศนศึกษาที่อยุธยา 1 ครั้ง เพื่อให้รู้จักท้องถิ่นของตัวเองและรู้จักประเทศไทยด้วย

ศ.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

1. ควรทบทวนหลักสูตร ตามความเห็นของ ศ.คุณหญิงสุชาดา กีระนันท์ และ ดร.อาหาร จันทวิมล และควรเริ่มจากการกำหนด TQF ของการศึกษาพื้นฐาน ซึ่งจะมี 5-6 domain และเชื่อมโยงกับมาตรฐานของผู้เรียน (8 มาตรฐาน และนโยบาย 3 D) TQF นี้จะเป็นประเด็นสำคัญที่สุดในการพิจารณาว่า จะ ออกแบบหลักสูตรปี 53 ให้ผู้จบการศึกษาพื้นฐาน มีคุณสมบัติตามต้องการได้อย่างไร ต้องมั่นใจว่าเนื้อหาเป็นสิ่งที่สำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญมากกว่าคือคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ การจัดการศึกษาที่ผ่านมาติดกับดักของการนำเนื้อหาเป็นเป้าหมายสุดท้าย ดังนั้น หากยึด TQF ของการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นเป้าหมาย ก็จะไม่ยึดในเนื้อหามาก วิธีคิดที่ดีที่สุดคือ การปฏิบัติ

เพื่อให้หลักสูตรปี 53 เป็นหลักสูตรที่ยืดหยุ่น มีเนื้อหา และมุ่งเรื่องมาตรฐาน / คุณสมบัติของคนที่จะจบให้ชัดเจนมากขึ้น ควรส่งเสริม การพัฒนา ครูให้มีความสุขและ พร้อมปรับเปลี่ยนวิธีการด้วย ตัวเอง ทั้งนี้ ระบบการจัดการเรียนด้วยตนเอง ที่โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย ดำเนินการอยู่ เป็นต้นแบบที่ดีที่ควรเผยแพร่ เนื่องจาก เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความยืดหยุ่น และมีระบบแนะแนวที่ผู้ปกครอง ครู และโรงเรียนทำงานร่วมกันอย่างดียิ่ง

2. เกณฑ์ การจบหลักสูตรที่ สพฐ. เสนอ นั้น มีความ ยืดหยุ่น มากเกินไปจนไม่รู้ว่า มาตรฐานอยู่ที่ไหน การกำหนดเกณฑ์อาจต้องดู คุณสมบัติในแต่ละช่วงชั้น โดยเฉพาะชั้น ม. 3 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายของ การศึกษาภาคบังคับ ในอดีต เคยมีการ ประกันคุณภาพผู้เรียนระดับชาติ แต่ ได้ยกเลิกไปแล้วเมื่อปี 2521 และให้โรงเรียนดูแล ทั้งหมด ดังนั้น จึงควรทบทวน และทำให้ การจบหลักสูตรต้องมีการประกันคุณภาพระดับสถานศึกษาและระดับชาติซึ่งขณะนี้ มี O-NET เป็นการสอบระดับชาติ

3. หลักสูตรในระดับประถมศึกษาไม่ควร ให้เรียนทุกวิชา ควรมีช่องว่างให้โรงเรียน จัดเวลาให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการทำกิจกรรม

ศ.อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

1. หลักสูตร กำหนดให้สถานศึกษา มีอิสระในการ ดำเนินการและ ตัดสินใจ แต่ในทางปฏิบัติ ต้นสังกัดมักสั่งการลงมา จึงต้องปล่อยให้โรงเรียนมีอิสระ เช่น กำหนดเพียงว่า ป.1-3 เน้นภาษากับคณิตศาสตร์ อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็นพอแล้ว เน้นวินัย เน้นคนดี ป .4-6 เพิ่มมากขึ้น และ ม.1-3 ก็เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น

2. ประมาณร้อยละ 80 ของเด็ก ม.4-6 ต้องการเข้ามหาวิทยาลัย และอีก 20 ไปประกอบอาชีพอื่น ดังนั้น จึง อาจ ออกแบบหลักสูตรเป็น 4 แบบ ได้แก่ แบบที่ 1 เน้นคณิต ศาสตร์ / วิทยาศาสตร์ เพื่อศึกษาต่อในคณะที่เน้นคณิต ศาสตร์และวิทยาศาสตร์ แบบที่ 2 เน้นภาษาเพื่อไปเรียนภาษา แบบที่ 3 เน้นอาชีพะ เพื่อเรียนต่อสายอาชีพ และแบบที่ 4 จบแล้วไปประกอบอาชีพ โดยเน้นการประกอบ อาชีพส่วนตัว หากหลักสูตรมี 4 แบบเช่นนี้ได้ก็เป็นการสนองความต้องการของมหาวิทยาลัย

3. เกณฑ์การจบที่ ศ.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ กล่าวถึงยังไม่ชัดเจน จนถึงปัจจุบัน การสอบ O-NET ดำเนินการมา 4 ปีแล้ว แต่มีโรงเรียนเพียงไม่กี่โรงที่นำคะแนน O-NET ไปใช้ประโยชน์ และบางโรงเรียนยังไม่รู้จัก O-NET นอกจากนี้ การสอบยังไม่ได้เกิดจากความตั้งใจจริง จึงส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยของประเทศต่ำ

ศ.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์

เลขาธิการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

1. ในอดีต การวัดและประเมินผลเป็นลักษณะเปอร์เซ็นต์ ถ้าสอบผ่านร้อยละ 50 ก็ผ่านชั้น ปัจจุบัน มีการนำระบบหน่วยกิตแบบมหาวิทยาลัยมาใช้ แต่นำเข้ามาไม่หมด เช่น มหาวิทยาลัยมี 2-3 เทอม วิชาไหนตกก็จะต้องลงซ้ำใหม่ หากคะแนนไปไม่ถึงก็ต้องรีไทร์ แต่ สพฐ. ไม่มีการลงซ้ำ และไม่มีรีไทร์ เป็นการเลื่อนชั้นอัตโนมัติ เมื่อสอบวิชาใดไม่ผ่านก็จะเข้าสู่กระบวนการสอบซ่อม ซึ่งสอบซ่อมอย่างไรก็ผ่าน ตรงนี้ จึงเป็นจุดหนึ่งที่คิดว่า ควรดึงวิธีการซ้ำชั้นเข้ามาใช้ เพราะไม่เช่นนั้นเยาวชนทุกคนก็คิดวิเคราะห์ออกกว่าเรียนอย่างไรก็ไม่ตก และยังมีสิ่งที่เป็นกังวลคือ อาจารย์ที่สอนและอาจารย์ที่ออกข้อสอบคือคนเดียวกัน และที่ น่ากังวลมากไปกว่านั้นคือ อาจารย์ที่สอน อาจารย์ที่สอบ และอาจารย์ที่ทวนวิชาเป็นคนเดียวกันด้วย จึงควรต้องดูแลเรื่องมาตรฐานการวัดและประเมินผลของ สพฐ. ให้เข้มข้น

2. เมื่อคำว่าบูรณาการเข้ามาในแวดวงการศึกษา วิชาศิลปะ ได้รับผลกระทบอย่างแรง เนื่องจากการบูรณาการวิชา ศิลปะ ดนตรี นาฏศิลป์ แล้วสอนรวมเป็นวิชาเดียว ปัจจุบัน วิชานี้เรียนสัปดาห์ละ 1 ชั่วโมง อาจารย์ที่สอน 16 สัปดาห์ใน 1 เทอมจึงต้องไปแบ่งสอนศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ ตรงนี้เป็นอีกจุดหนึ่งที่ต้องปรับปรุง

นางสิริพร บุญญานันต์

ที่ปรึกษาสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

1. ในอดีต การศึกษาภาคบังคับ มีเพียง 6 ปี จึงต้องให้เรียนเนื้อหาสาระมาก เนื่องจากอาจมีคนที่จบ 6 ปีแล้วไม่ได้เรียนต่อ แต่ขณะนี้ การศึกษาภาคบังคับได้เพิ่มเป็น 9 ปีแล้ว จึงควรสามารถเว้นการเรียนบางวิชาในระดับ ประถมศึกษาได้ เช่น อาชีพ ซึ่งเดิมมีความจำเป็นต้องรู้ แต่ขณะนี้อาจไม่จำเป็นแล้ว ดังนั้น จึงต้องทบทวนตัดวิชาที่สามารถตัดออกได้

2. เห็นด้วยกับความเห็นที่ให้ ครูในสายวิชาเดียวกันเตรียม การเรียนการสอนร่วมกัน แต่ต้องเตรียมเป็นสายชั้นและมาจากหลายโรงเรียนในระดับ ป.1-3 เคยใช้หลักสูตรบูรณาการ ที่นำปัญหาเป็นหลักและ ให้ครูฝึกเด็กให้คิดวิเคราะห์ โดยช่วยกันคิดแก้ปัญหาและช่วยกันทำ การเรียนในลักษณะนี้จะต้องใช้ความรู้จาก หลายวิชา ดังนั้น หากจะฝึกในเรื่องการคิดวิเคราะห์จะต้องมีแผนการเรียนที่เป็นเชิงบูรณาการที่ หยิบยกปัญหาขึ้นมาและให้ช่วยกันคิดแก้ปัญหา อย่างไรก็ตามก็เคยพบปัญหาว่า การบูรณาการมาก ทำให้ความเข้มข้นของวิชาหายไป เช่น วิชาวิทยาศาสตร์ใน ป.1-2 เดิมได้ผนวกอยู่ในกลุ่มประสบการณ์ชีวิต แต่ภายหลัง ต้องแยกออกเป็นวิชาต่างหาก ดังนั้น ฝ่ายที่รับผิดชอบเรื่องการวางแผนหลักสูตรจึงต้องคำนึงถึงทั้งการบูรณาการเพื่อฝึกคิดวิเคราะห์ และความเข้มข้นของ บางรายวิชา ซึ่งในทางทฤษฎี พบว่า ไม่ควรให้เด็กเล็กเรียนเป็นรายวิชามากนัก แต่ควรเป็นการบูรณาการ

การให้ครูแต่ละสายชั้นของแต่ละโรงเรียนมาจัดการเรียนการสอนร่วมกัน อาจมีปัญหาจากการที่โรงเรียนแต่ละโรงเรียนไม่เหมือนกัน ดังนั้น กระทรวงศึกษาธิการต้อง ยืนยันว่า หลักสูตรมีเอกภาพในด้าน มาตรฐาน/เป้าหมาย แต่มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ คือ ชี้แจงว่า การจัดการเรียนการสอนไม่เหมือนกันได้ ตราบใดที่สามารถพิสูจน์ได้ว่าบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ

3. เห็นด้วยว่า ครูทุกคนต้องรู้เรื่องการแนะแนว และสามารถแนะแนวเบื้องต้นได้ แต่ยังมี ความจำเป็นที่จะต้องมือนักแนะแนวอาชีพ เนื่องจากการ แนะแนวจะดูใน 3 เรื่อง คือ การเรียนต่อ การประกอบอาชีพ และเรื่องส่วนตัว ซึ่งนักแนะแนวอาชีพจะทราบว่า การแนะแนวที่ไม่มีปัญหา ต้องทำอย่างไร และรู้วิธีสื่อสารกับผู้ปกครอง เนื่องจากมีหลายกรณีที่ นักแนะแนวคิดว่าเด็กควร เรียนสายนี้ แต่ผู้ปกครอง ต้องการให้เรียน อีกสายหนึ่ง ซึ่งในต่างประเทศทำเรื่องนี้ได้เข้มข้น เนื่องจากผู้ปกครองค่อนข้างเชื่อผลจากการสอบถามว่าเด็กควรเรียนด้านใด

กระทรวงศึกษาธิการ ต้องช่วยปลุกกระแสว่า คนไม่ว่าจะ ประกอบอาชีพใดในสังคม ต่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีและไปได้สุดทางของสายอาชีพนั้นๆ กัน ไม่เช่นนั้น ผู้ปกครองก็ยังคงคิดว่า ควรต้องไปบางอาชีพเท่านั้นเอง จึงจะมีเกียรติมีอะไรมากกว่าอีกบางอาชีพ หากทุกคนยอมรับเรื่องนี้ แล้ว การแนะแนวว่าเด็กคนไหนควรไปทางไหนอาจทำได้ง่ายขึ้น ดังนั้น จึงควรหาวิธีการให้ครูที่อยู่ในสายชั้นเดียวกันได้มีโอกาสทำงานด้วยกัน โดยเขตพื้นที่อาจต้องลงมาช่วย โรงเรียนขนาดเล็ก แต่ต้องให้ครูมองเองให้เห็นว่า ตลอด 1 ปีนี้ จะจัดประสบการณ์อะไรให้เด็กเรียน

นางพรพรรณ ไทยางกูร

ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (สสวท.)

ผลการวิจัยร่วมกับ นานาชาติ ชี้ว่า เวลาที่มีผลกระทบต่อผลลัพธ์ของผู้เรียน ระดับประถมศึกษาของประเทศสิงคโปร์ให้เวลามากในเรื่องของอ่านออกเขียนได้ และคิดเลขเป็น แม้จะเริ่มเรียนวิทยาศาสตร์ ป.3 ก็ตาม แต่หากรวม 6 ปีในระดับประถมศึกษา สิงคโปร์ต้องเรียนถึง 640 ชั่วโมง ในขณะที่ประเทศไทย แม้จะเรียนตั้งแต่ ป.1 แต่รวมกัน 6 ปี ได้เพียง 480 ชั่วโมง ดังนั้นจึงต้องมีการ ทบทวนภาพรวมของหลักสูตรทั้งหมด และจัดลำดับความสำคัญของ วิชา วิทยาศาสตร์ และ คณิตศาสตร์ มีลักษณะ ที่จะทำให้นักเรียน มีความ คิดวิเคราะห์ได้ ซึ่งหาก มีนโยบายให้ความสำคัญ กับวิชาหลัก 2 วิชา นี้ ควรเพิ่มเวลาเรียนโดย ขอเวลาจากกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนหรือเพิ่มเติม โดยให้ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารจัดการเวลาเอง ซึ่งเวลาที่เพิ่มขึ้นนี้จะเป็น เวลาเพื่อเน้นการฝึกทักษะ หากไม่มีเวลามากขึ้น ก็คงต้องสอนแบบเดิม ที่ไม่ได้เน้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้

นางสาวทินสิริ ศิริโพธิ์

รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารและการสื่อสาร สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี

1. ผลจากการสำรวจครูหลายหมื่นคนจาก 30 ประเทศ ที่เป็นสมาชิก OECD ได้คำตอบว่า ไม่มีใครมีความสุขจากการเป็นครูเลย เนื่องจากไม่มีเวลาที่จะใช้ในการเรียนการสอน แต่ ต้องนำเวลาไปใช้ในการทำงานอย่างอื่นที่ไม่ได้เน้นการสอน จึงควรมีการพัฒนาครู โดย ต้องมอง 2 ส่วน ทั้งครูประจำการ และการผลิตครู ต้องมองตั้งแต่ กระบวน การคัดเลือก ผู้เรียน กระบวนการจัด ห้องเรียน วิธีการประเมินผล การนำสื่อเทคโนโลยีมาช่วยในการเรียนการสอน นอกจากหลักสูตรที่ ต้องปรับในสถาบันพัฒนาครูแล้ว ต้องคำนึงถึงสภาพการทำงานของครูด้วย นอกจากนี้ เกณฑ์การ เป็นครูดีเด่นของบางประเทศ ไม่ใช่วัดแค่การสอนอย่างเดียว แต่วัดว่าครูดูแล และให้คำปรึกษา นักเรียนได้มากน้อยเพียงใด

2. ปัจจุบัน โรงเรียนที่อยู่ในชนบท ยังมีปัญหาเข้าถึงสื่อไม่ได้ จึงควรใช้ประโยชน์ของสื่อ เทคโนโลยี ICT ให้คนที่ด้อยโอกาสได้เข้าถึงมากขึ้น เช่น กระทรวงศึกษา ธิการอาจทำแหล่งข้อมูล ในรูปของ CD โดยไม่จำเป็นต้องผลิตใหม่แต่ใช้ของที่มีอยู่แล้วทำการรวบรวมสื่อต่างๆ เผยแพร่แก่ ครูในห้องถิ่นที่ไม่สามารถจะเข้าถึงสื่อได้สะดวก

3. ควรพิจารณาการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง และกระทรวง อื่นๆ นอกเหนือจาก กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันพัฒนาคุณภาพการศึกษา

รศ.สมบัติ นพวัชร

ประธานสภาคณบดีคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์แห่งประเทศไทย

1. มีข้อสังเกตว่า ตารางการจัดเวลาเรียนของประเทศต่างๆ ที่พบว่า สิงคโปร์เรียน 1,880 ชั่วโมงนั้น อาจเป็นไปได้ เนื่องจากต้อง เรียนวันละ 10 ชั่วโมง ประเทศฟินแลนด์ไม่ได้นับ teacher load แต่นับ student load ซึ่งหากนับ student load จะพบว่า เด็กไทยเรียนมากกว่า 15 ชั่วโมงต่อวัน ดังนั้น จึงเห็นด้วยการใช้หลักสูตรพื้นฐาน ที่เว้นการเรียนบางวิชา โดยควรมีกิจกรรม

บังคับและกลุ่มวิชาเลือก นอกจากนี้ ขณะนี้ ผลการสอบ O-NET ปรากฏว่า เด็กู้ภาษาไทยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 50 หากดูจากเอกสาร จะพบว่าเด็กไทยเรียนภาษาไทย (ภาษาประจำชาติ) ประมาณร้อยละ 20 ของชั้นปี ในขณะที่เกาหลีเรียน 31 ญี่ปุ่นเรียน 40 สิงคโปร์เรียน 30 และยังมีผนวกภาษาต่างประเทศอีก 30 สิ่งนี้อาจเป็นคำตอบว่า ทำไมคนของเขาจะรู้อะไร มาก เนื่องจากภาษาไทยเป็นสื่อที่จะนำไปสู่องค์ความรู้ต่างๆ สิ่งที่สามารถดำเนินการได้ทันทีคือ ขยายเวลาเรียนภาษาไทยให้เด็กไทยพูดเก่ง เขียนเก่ง และสามารถเข้าไปหาองค์ความรู้ที่ทำให้เก่งได้

2. กระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้เด็กคิดที่ใช้ในประเทศฟินแลนด์และอังกฤษ คือ เมื่อสอนเสร็จ ครูตั้งใจคุย เด็กจับคู่กัน หรือรวมกลุ่มกันคิด ในฟินแลนด์นั้น ครูเป็นผู้จัดเวลาเรียนที่เป็น student load เอง ซึ่งบางครั้งครูอาจไม่สอนเลย มอบหมายงานแล้วให้เด็กกลับมารายงาน ครูเพียงแต่อยู่คุมตลอด แต่ในประเทศไทย ครูจะต้องเข้าไปสอน เนื่องจากมีกติกาบังคับว่า ถึงชั่วโมงสอน ครูเท่านั้นจะต้องสอน เด็กไม่มีสิทธิ์

3. สนับสนุนให้โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัยทูปถุภาคหลักสูตรทั้ง เนื่องจากปัจจุบันเด็กเรียนตามมาตรฐาน หากจะทำมาตรฐาน ควรให้เล็กที่สุดได้ยิ่งดี ไม่จำเป็นต้อง มีเฉพาะคน แต่ควรมีตามความเหมาะสม โดยไม่ต้องกังวลถึงเด็กที่ย้ายโรงเรียนซึ่งมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้น แต่ควรห่วงเด็กที่เรียนประจำ ให้สามารถคิดเองได้ว่าต้องการไปทางไหน

4. เห็นด้วยว่าควรมีการ แนะแนว แต่ต้องเปลี่ยนแปลง หลักสูตรแนะแนว ไม่ใช่แนะแนว อาชีพอ่างเดียว เทคนิคการสอน ที่ทำให้เด็กค้นพบตัวเองมีความ สำคัญมากกว่า การบอกว่าการประกอบอาชีพอะไร

นายสุรพงศ์ งามสม

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรภู่วิทยา

ในการนำ หลักสูตรไป ปฏิบัติในโรงเรียนนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียน มีความสำคัญที่สุด หลักสูตรปี 44 ที่นำมาประมาณ 8-9 ปีแล้วไม่ประสบผลสำเร็จ อาจเกิดจาก ผู้ที่นำไปปฏิบัติไม่เข้าใจเรื่องของ การสอนและหลักสูตร การนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น จะต้องทำให้ ผู้อำนวยการโรงเรียนเข้าใจก่อน จึงจะให้ครูนำไปปฏิบัติ ได้ดี และเขตพื้นที่การศึกษาต้องมีบทบาทเป็นพี่เลี้ยง คอยช่วยเหลือไม่ใช่เป็นผู้กำกับ

นายดิเรก พรสีมา

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. กรณีศึกษาโรงเรียนสายปัญญารังสิต ที่น่าสนใจคือ การให้ครูสอบ O-NET ก่อนเปิดภาคเรียนทุกปี หากครูคนใดทำข้อสอบ O-NET ในสาขาวิชาที่จะสอนได้ไม่ถึงร้อยละ 70 ต้องเข้ารับการอบรมและไม่ให้สอน จนกว่าจะสอบผ่าน โรงเรียนดำเนินการเช่นนี้มา 5 ปี พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและจากโรงเรียนที่ไม่ได้รับความนิยม กลายเป็นได้รับความนิยมสูงมาก

2. ในปี 1985-1989 สิงคโปร์ นำโมดูลของเดอ์เบอโนในการพัฒนาทักษะการคิดมา อบรมผู้บริหารโรงเรียนและครูทั้งหมด แต่ 4-5 ปีต่อมาพบว่า ทักษะการคิดของนักเรียนไม่เพิ่ม จึงเปลี่ยนเป็นจัดอบรมเกี่ยวกับ project learning ให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนประมาณ 4-5 ปี พบว่า

ทักษะการคิดของนักเรียนสูงขึ้น จึงใช้วิธีการนี้มาจนถึงปัจจุบัน สิงคโปร์ไม่สอนคุณธรรม จริยธรรม แต่ให้นักเรียนปฏิบัติเอง โดยทางโรงเรียน ครู ผู้บริหารโรงเรียน และกรรมการสถานศึกษา มีหน้าที่ดูแลเรื่องคุณธรรม /จริยธรรมในทุกจุดทุกสถานที่ ภายใน โรงเรียน สิงคโปร์สอนคณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ ภาษาแม่ และคอมพิวเตอร์ ตั้งแต่ ป.1-3 ป.4 จะเริ่มเรียนวิชาอื่น สำหรับองค์ประกอบและสัดส่วนในการสอบเข้ามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย คะแนน A level - 80% GPA - 5% คะแนน project work - 5% และคะแนน community service หรือ volunteer work อีก 10% ซึ่งผู้ที่ไม่ทำจะไม่มีโอกาสเข้ามหาวิทยาลัยได้น้อยลง เนื่องจาก A level ของทุกคนอาจต่างกันไม่มาก

3. จากการสอบถามความต้องการของผู้บริหาร โรงเรียนและครูทุกภูมิภาคของประเทศไทย พบว่า ต้องการให้ส่วนกลาง จัดทำตัวอย่าง สื่อต้นแบบ และแผนการสอน ที่ดี เพื่อให้ครูที่ไม่มีเวลาสามารถเลือกใช้ได้ รวมทั้งต้องการให้ส่วนกลาง จัดทำประมวลกฎหมาย /ระเบียบ คู่มือการทำงาน การจัดซื้อจัดจ้าง หรืออื่นๆ ที่เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล จัดพิมพ์และแจกให้เป็นระยะๆ เมื่อมีประกาศใหม่ออกมา

คุณเสริมรัฐ เมธวรกุล

ที่ปรึกษารัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม

1. ผู้ที่อยู่ในสังคมปัจจุบัน มาจากระบบที่ สังคมจัดให้เมื่อ 15 ปีที่แล้ว ซึ่งความเข้มแข็งของสังคมและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จะมากหรือน้อยขึ้น อยู่กับระบบเมื่อ 15 ปีก่อน ปัจจุบัน การเรียนการสอนได้เปลี่ยนเป็น เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งยังสื่อความหมายไม่ชัดเจน สดุดท้ายแล้ว ก็ไปยึดว่าเด็กไม่ควรถูกตี ถูกลงโทษ จึงก่อให้เกิดปัญหาสังคมขึ้น ดังนั้น แทนการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางควรยึดสังคมเป็นศูนย์กลาง และทำให้สังคมมีความสุข โดยวาดภาพว่าคนที่อยู่ในสังคมอีก15 ปีข้างหน้า ควรจะมีลักษณะอย่างไร แล้วอบรมให้มีความรับผิดชอบต่างๆ

2. ระบบการศึกษาของไทยที่จัดไว้ 6-3-3 นั้น 6 ปีแรกควรเป็นการปลูกฝังค่านิยมและจิตนิยมของคน 3 ปีต่อมาเป็นการฝึกให้เป็นผู้เชี่ยวชาญ และ 3 ปีสุดท้ายคือการฝึกเป็นผู้ชำนาญการในอาชีพต่างๆ ทั้งนี้ การให้การศึกษาต้องคำนึงว่า หากต้องการให้อยู่รอดในสังคม ต้องรู้อะไรบ้าง

3. ครูควรมีบทบาทเป็นผู้กวาดวิชา โดยกระทรวง ศึกษาธิการ ทำหน้าที่ จัดเตรียมเนื้อหาสาระ

รศ.ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

1. การอภิปรายในวันนี้ได้ประเด็นที่หลากหลาย และได้ข้อเสนอที่ท่านรัฐมนตรี จะกรุณา รับไปจัดเวทีระหว่างผู้รับผิดชอบโดยตรงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งประเด็นต่างๆ ที่อภิปรายในวันนี้ อาจมีพัฒนาการต่อไปได้อีกกระยะหนึ่งซึ่งกลุ่มที่รับผิดชอบเรื่องนี้โดยตรงจะต้องไปทำการบ้านต่อ

2. หลักสูตรใหม่ ที่จะใช้ในปี 53 อยู่ในเวลาและวิสัยซึ่ง สามารถทำการทบทวนได้ ว่า จะต้องเดินหน้าอย่างไร การนำหลักสูตรและกระบวนการไปสู่การปฏิบัตินั้น ยังมีอีกหลายสิ่งหลายอย่างที่จะทำให้เป็นรูปธรรมขึ้นได้

3. หลายท่าน มีความเห็นว่า คุรุปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความ ตั้งเครียด ดพอสสมควรแล้ว จึง ต้องการเครื่องช่วยต่างๆ เช่น ความรู้เสริม ประสบการณ์ในการบริหารจัดการ เทคโนโลยี รูปแบบ ของการนำเด็กไปเรียนรู้นอกห้องเรียน เป็นต้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

สำหรับ กระบวนการอบรมครู นั้น เครือข่ายมหาวิทยาลัยจะช่วย ด้านบริหารจัดการ ส่วน หลักสูตร การปรับหลักสูตร กระบวนการอบรม ต้องอาศัยผู้ที่มีประสบการณ์ ซึ่งรวม ถึงครูที่สอนใน ระดับประถมศึกษาด้วย

ประเด็นที่ 2 ระบบการสอบ

วันที่ 17 ตุลาคม 2552 (เวลา 13.00 – 15.00 น.)

ประธาน : นายจุนทร ลิขณวิศิษฐ์

ประธานร่วม : นายดิเรก พรสีมา

ผู้นำเสนอ : ศ.อุทุมพร จามรมาน

นายดิเรก พรสีมา**ประธานร่วม**

ขอเชิญ ศ.อุทุมพร จามรมาน นำเสนอข้อมูลเรื่องระบบการสอบเมื่อการนำเสนอเสร็จสิ้นแล้ว จะเป็นการอภิปรายในประเด็นที่ตั้งโจทย์ไว้ว่า ข้อสอบ O-NET GAT PAT สะท้อนการเรียนการสอนในห้องหรือไม่ รวมทั้งรับฟังข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากที่ประชุม

การนำเสนอ**ศ.อุทุมพร จามรมาน****ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)**

การนำเสนอแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยส่วนแรกเป็นการตอบโจทย์ตามประเด็นที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) ได้ตั้งไว้ และส่วนที่ 2 เป็นเรื่องระบบการสอบและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ในเรื่องสัดส่วนระหว่างข้อสอบความจำและคิดวิเคราะห์นั้น ในส่วนของความจำ สทศ. จะทดสอบความรู้ (cognitive) ซึ่งประกอบด้วย ความจำ ความเข้าใจ และการนำไปใช้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 50 และส่วนของการคิดวิเคราะห์ประกอบด้วย คิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดแยกแยะ คิดแก้ปัญหา และคิดแบบมีวิจารณญาณ มีสัดส่วนร้อยละ 50 โดยข้อสอบมี 3 รูปแบบ ได้แก่ ปรนัย 4 ตัวเลือก ปรนัยหลายตัวเลือก (จะใช้ในการสอบปีหน้า มีตัวเลือกประมาณ 10 ตัว) และอัตนัยที่ตรวจด้วยเครื่อง

2. การออกข้อสอบใน 1 ครั้ง จะมี 5 ชุด ซึ่งมีเนื้อหา วัตถุประสงค์ และระดับความยากง่ายเท่ากัน โดยจะเผยแพร่ตัวข้อสอบที่ใช้สอบไปแล้วทางเว็บไซต์ทุกครั้ง แล้วออกข้อสอบใหม่ ทั้งนี้ สทศ. ให้ความสำคัญในเรื่องความเหมาะสมของผู้ออกข้อสอบมาก โดยเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้ออกข้อสอบ คือ มีความรู้ในเนื้อหาอย่างดี รู้วิธีออกข้อสอบ เก็บความลับได้ และมีเวลาในการออกข้อสอบและกลั่นกรองข้อสอบ

3. ข้อสอบ สทศ. เป็นข้อสอบที่ออกตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่วัดได้ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ปรับปรุง พ.ศ. 2551

4. ความถี่ของการสอบ O-NET ควรเป็นปีละ 1 ครั้ง โดยให้สอบเมื่อเรียนจบ หลักสูตร ในกรณีที่นักเรียนไม่สามารถมาสอบในวันจริงได้ ก็จะจัดสอบสำรองให้อีกครั้งหนึ่ง

5. การสอบ GAT ควรมีทุกช่วงชั้น เพื่อทดสอบว่าครูสอนเรื่องความสามารถในการคิดวิเคราะห์หรือไม่ เป็นการวัดและประเมินผลทุกปลายช่วงชั้น

6. GAT มี 2 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นข้อสอบวัดความสามารถในการอ่าน เขียน คิดวิเคราะห์ และส่วนที่ 2 เป็นการวัดความสามารถในการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ซึ่งการเรียนในระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนจำเป็นต้องแสวงหาความรู้โดยใช้ภาษาอังกฤษ จึงจำเป็นต้องสอบ GAT ภาษาอังกฤษ

7. สำหรับจำนวนครั้งในการจัดสอบนั้น สทศ. ได้ทำประชาพิจารณ์ ระหว่างวันที่ 1-30 กันยายน 2552 มีผู้ตอบจำนวนประมาณ 16,000 คน จำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม คือ นักเรียนมัธยมปลาย (มีมากที่สุด) ผู้ปกครอง ประชาชน และครู/อาจารย์ ผู้ตอบส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า ควรจัดสอบปีละ 3 ครั้ง ทั้งนี้ สทศ. สามารถจัดสอบให้ได้ทุกเดือน เพื่อเพิ่มโอกาสให้แก่ผู้สอบ อย่างไรก็ตาม การให้โอกาสสอบหลายครั้งพบว่า นักเรียนเลือกสอบทุกครั้ง/ทุกวิชา ทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูง ทั้งนี้ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) จะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะให้สอบปีละกี่ครั้ง

8. O-NET เป็นข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีระดับความยากปานกลาง ในขณะที่ GAT/PAT เป็นข้อสอบคัดเลือกรวม จึง ต้องมีความยากและซับซ้อน เพื่อ วัดความสามารถของผู้สอบทั้งด้านความถนัดทั่วไปและความถนัดเฉพาะวิชาชีพรวมศักยภาพ เมื่อสอบเสร็จ มีการวิเคราะห์แบบทดสอบพบว่า มีค่า reliability ค่อนข้างสูงที่ .7-.8 มี validity ตามการออกข้อสอบ และมี objectivity ที่ตรงตามความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งคุณสมบัติทั้ง 3 ข้อนี้ ทำให้ข้อสอบ GAT/PAT มีความน่าเชื่อถือ

9. สทศ. เป็นหน่วยงานจัดสอบระดับชาติ ทำหน้าที่วัดคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา โดยจัดสอบ O-NET ป.6 ม.3 และ ม.6 จำนวน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อนำผลไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และจัดสอบ GAT/PAT เพื่อคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย อนาคต สทศ. จะดำเนินการเรื่องมาตรฐานการศึกษาของผู้เรียนขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา

10. การที่ผลเฉลี่ยคะแนนสอบ O-NET ต่ำกว่าร้อยละ 50 สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากนักเรียนไม่ตั้งใจสอบ ซึ่งสามารถแก้ไขได้โดยกำหนดนโยบายให้นำคะแนน O-NET ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการจบชั้น ป.6 ม.3 ม.6 ใน 2 ลักษณะ คือ ถ้าไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำของคะแนน O-NET ก็จะไม่จบหรือนำไปรวมกับคะแนนจากโรงเรียนก่อนตัด เกรด นอกจากนี้ อาจ ใช้คะแนน O-NET เป็นองค์ประกอบหนึ่งเพื่อพิจารณาเลือกนักเรียนในชั้นที่สูงขึ้น คือ ป.6 ขึ้น ม.1 และ ม.3 ขึ้น ม.4

11. สทศ. มีข้อมูลโรงเรียนที่ได้คะแนน O-NET ต่ำในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา แต่ไม่ได้เผยแพร่ เพียงแต่ส่งให้โรงเรียนได้รู้พัฒนาการของตนเอง และนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนในเชิงบวก ซึ่งหากต้นสังกัดต้องการนำคะแนนไปใช้เพื่อ พัฒนาโรงเรียนและเติมเต็มทรัพยากรให้แก่โรงเรียนที่ได้คะแนน O-NET ต่ำ สทศ. สามารถบริการข้อมูลให้ได้

12. การคัดเลือกเด็กเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาเป็นหน้าที่ของ ทปอ. โดย สทศ. ทำหน้าที่เพียงเป็นหน่วยงานที่จัดสอบ ซึ่งมหาวิทยาลัยได้นำคะแนนไปใช้ทั้งในระบบคัดเลือกกลาง และระบบรับตรง อย่างไรก็ตาม ปัจจุบัน มหาวิทยาลัยหลายแห่งได้จัดสอบเองในระบบรับตรง ซึ่ง สทศ. มีข้อเสนอให้มหาวิทยาลัยใช้คะแนนสอบรวม (O-NET GAT PAT) สำหรับโครงการรับตรงหรือโควตาพิเศษ เพื่อลดปัญหาการที่เด็กต้องวิ่งสอบหลายที่

13. การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 ควรดำเนินการสำรวจข้อมูลระดับโรงเรียนในเรื่องจำนวนครู (ความพอเพียง ความสามารถในการสอน ตามวุฒิ จำนวนครูที่จะเกษียณใน 5 ปี ข้างหน้า และการเติมเต็ม) จำนวนอาคาร/สถานที่ ที่อายุเกิน 20 ปี และจำนวนสื่อการสอน/เอกสารที่ใช้ได้จริงและเป็นประโยชน์ จากนั้น นำผลสำรวจไปสู่การพัฒนาครู การเรียนการสอน เป็นรายโรงเรียน

14. สทศ. คิดว่าหลักสูตรไม่ใช่ปัญหา ปัญหาคือการสอน คำถามคือสอนเพื่ออะไร หากมุ่งเก่ง ดี มีสุข ตรงนี้การสอน สื่อ สอบ ก็เป็นเรื่องเดียวกัน คือตั้งวัตถุประสงค์ในการสอน หาเทคนิคมาสอน ใช้สื่อ และมีการวัดผล การสอบเป็นวิธีวัดผลวิธีหนึ่ง ซึ่ง สทศ. สามารถตรวจสอบผลการสอน สื่อ สอบที่ดีได้ โดยหากนักเรียนไม่ได้มาตรฐาน ควรเติมเต็มเรื่องทรัพยากรให้

15. ควรยกเลิก การทำวิทยฐานะ เปลี่ยนเป็น การทำบัญชีเงินเดือนใหม่ แบบ ศาล/ผู้พิพากษา โดยผู้ที่คัดเลือกคน เข้าสู่เงินเดือนใหม่ ควรมีองค์ประกอบบุคคลภายนอกด้วย และยกเลิก การอบรม หรือ กิจกรรม จากกระทรวงศึกษาธิการหรือกระทรวงอื่นที่ทำให้ครูต้องทิ้งการสอนมารับการอบรม เปลี่ยนเป็น การอบรมกันเองในกลุ่มโรงเรียน หรือ on the job training

16. ให้โรงเรียนรวมตัวกันเป็นกลุ่มเพื่อช่วยเหลือกัน หากจะย้ายผู้อำนวยการ ให้ย้ายระหว่างกลุ่ม เพื่อให้งานของโรงเรียนมีความต่อเนื่อง

17. ใช้ผลสอบจาก สทศ.และผลประเมินจาก สมศ. เป็นตัวชี้พัฒนาการของโรงเรียนรายโรงเรียน

18. ออกประกาศนโยบายให้ดำเนินการ โดยใช้เวลา 3 ปี เพื่อกำกับ /ติดตามและประเมินผล

การอภิปราย

นายวีรวัฒน์ วรรณศิริ

นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

1. ปัจจุบัน ผู้ออกข้อสอบมีครูจากโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ด้วยหรือไม่ หากไม่มี ควรให้ครูจากโรงเรียนในสังกัด สพฐ. ได้มีส่วนร่วมเป็นกรรมการออกข้อสอบด้วย เนื่องจาก การที่ผู้สอนอยู่ในระบบหนึ่งแต่ผู้วัดผลมาจากอีกระบบหนึ่ง อาจก่อให้เกิดปัญหาเรื่องการสื่อความหมายแตกต่างกัน ประชาคมที่เกี่ยวข้องจึงควรมีส่วนร่วม โดยให้ สทศ. เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่กลั่นกรองการออกข้อสอบให้ถูกต้องตามหลักวิชา

2. เห็นด้วยกับการนำคะแนน O-NET ไปใช้เป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินความแตกต่างระหว่างโรงเรียน โดยต้องมีมาตรการให้นักเรียนมีความตั้งใจสอบอย่างจริงจัง ทั้งนี้ ผลการสอบอาจแสดงถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และนำไปสู่การประเมินผลว่า วิธีการเรียนการสอนแบบใดที่ได้ผล

ศ.อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

ปัจจุบัน ผู้ออกข้อสอบเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยในคณะที่เกี่ยวข้องและครูจากโรงเรียนสาธิตฯ

นายเสน่ห์ ขาวโต

รองเลขาธิการ สพฐ.

1. GAT ภาษาไทยเป็นการทดสอบการคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ครูได้ปรับวิธีการเรียนการสอน แต่การสอบ GAT ภาษาอังกฤษอาจทำให้เด็กที่อยู่ต่างจังหวัดหรือเด็กที่ขาดโอกาสในเรื่องพื้นฐานด้านภาษาอังกฤษมีความเสียเปรียบ ซึ่งหากจำเป็น อาจให้สอบ PAT ภาษาอังกฤษแทน โดยจัดสอบปีละ 1 ครั้ง และมีการบริหารจัดการที่จะช่วยเหลือเด็กที่พลาดโอกาสสอบในปีนั้น
2. เนื้อหาสาระข้อสอบจะสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย สพฐ. . พร้อมปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เชื่อมโยงทั้งระบบ จนถึงระดับอุดมศึกษา
3. สำหรับเรื่องข้อมูลที่ สทศ. ได้เสนอให้สำรวจนั้น ขณะนี้ สพฐ. มีข้อมูลครูเป็นรายโรงเรียนแล้ว ซึ่งครอบคลุมจำนวนครูที่จะเกษียณใน 5 - 10 ปีข้างหน้า ส่วนเรื่องของอาคารสถานที่นั้น เมื่อได้รับงบประมาณ สพฐ. ก็จะทำการปรับปรุงสภาพบริบทต่างๆ ให้ดีขึ้นตลอด

รศ.สุรพล ศรีบุญทรง

เลขาธิการที่ประชุมประธานสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.)

1. การออกข้อสอบควรสอดคล้องกับหลักสูตร อย่างไรก็ตาม มีข้อสังเกตในเรื่อง ปัญหาการมองต่างมุม กลุ่มผู้ออกข้อสอบที่เป็นครู/อาจารย์มีแนวคิดแบบหนึ่ง ในขณะที่เด็ก/ผู้ปกครองก็มีแนวคิดอีกแบบหนึ่ง จึงต้องให้เข้ามามีส่วนร่วมให้ความเห็นในเรื่องต่างๆ เช่น ความถี่ของการสอบ เป็นต้น
2. การที่ผลคะแนนเฉลี่ยการสอบต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงว่าข้อสอบยากเกินไป

ผศ.ปฐม ปฐมธนพงศ์

ประธานที่ประชุมประธานสภามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.)

1. การเปลี่ยนระบบครั้งแรกในปี 41-42 ซึ่งกำหนดให้สอบในเดือนตุลาคม ทำให้ระบบการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลง โดยต้องสอนให้จบภายในเดือนกันยายน ส่งผลให้ โรงเรียนสอนเฉพาะวิชาที่สำคัญต่อการสอบเข้ามหาวิทยาลัย และเว้นวิชาที่ไม่สำคัญไว้ก่อน ซึ่งการที่มีเวลาเรียนน้อยลง ทำให้ไม่สามารถเรียนแบบวิเคราะห์เจาะลึกได้ นักเรียนต้องพึ่งโรงเรียนกวดวิชา ทำให้ระบบล้มเหลวมาถึงปัจจุบัน จึงควรปรับระยะเวลาการสอบให้เป็นประมาณเดือนมกราคมหรือมีนาคม ซึ่งเป็นช่วงที่การเรียนการสอนใกล้เสร็จสิ้นแล้วเพื่อมิให้กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนตามปกติ
2. ในเรื่องความถี่ของการสอบนั้น ควรกำหนดว่าจะสอบ เมื่อไรก็ได้ แต่มีสิทธิในการสอบไม่เกิน 2 ครั้ง
3. การสอบ GAT ม. 3 จะทำให้ได้ไม่คุ้มเสีย เนื่องจากโรงเรียนกวดวิชาจะได้ฐานลูกค้าใหม่ อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเป็นกลุ่มใหญ่

รศ.สมพงษ์ จิตระดับ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การที่คะแนนสอบเฉลี่ย O-NET ต่ำกว่าร้อยละ 50 แสดงว่า ข้อสอบไม่สะท้อนคุณภาพการศึกษา ซึ่งอาจไม่ได้เกิดจากข้อสอบไม่ดี แต่เกิดจากเด็กไม่ตั้งใจสอบอย่างจริงจัง และข้อสอบเหมาะกับเด็กบางกลุ่มเท่านั้น
2. ไม่เห็นด้วยหากจะให้สอบ GAT ชั้น ม.3 ในปีหน้า หากมีนโยบายให้สอบ ควรแจ้งเด็กและโรงเรียนให้ทราบล่วงหน้าก่อนเพื่อการเตรียมตัว เพื่อให้ครูได้ ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนไม่เช่นนั้นแล้ว ไม่ว่าจะสอบกี่ครั้ง ผลคะแนนสอบก็จะต่ำเช่นเดิม
3. สัดส่วนระหว่างการออกข้อสอบปรนัยและอัตนัยนั้น ในระดับประถมศึกษา ต้องเน้นความจำมาก อาจเป็นข้อสอบปรนัยถึงร้อยละ 60-70 ส่วนในระดับมัธยมศึกษา เป็นร้อยละ 50-50
4. ผลสอบ O-NET เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการสอนของโรงเรียน แต่ในพื้นที่ที่มีเด็กด้อยโอกาส จะมีปัญหาต่างๆ เช่น การตั้งครุภัก การทำแท้ง พฤติกรรม ที่ไม่พึงประสงค์ เป็นต้น ซึ่งหลายโรงเรียนได้ให้เด็กที่มีปัญหาออกจากการเรียน เพื่อ รักษามาตรฐานโรงเรียนตามตัวบ่งชี้ที่กำหนด ส่งผลให้อัตราเด็กออกกลางคันสูงขึ้น จึงควรต้องระมัดระวัง หากจะใช้ O-NET เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพการสอนของโรงเรียน
5. ควรปฏิรูประบบหลักสูตรให้ดีกว่านี้ที่จะวัดเรื่องการวิเคราะห์หรือความรู้ ต้องสะท้อนให้เห็นว่ามีทุกเรื่องในมาตรฐาน 67 ข้อ ซึ่งจะสะท้อนสิ่งที่สำคัญที่สุดของการศึกษา
6. เห็นด้วยกับการให้โรงเรียนมีสถานะเป็นนิติบุคคลและรวมตัวเป็นกลุ่ม ซึ่งเป็นการทำให้โรงเรียนเป็นฐานและจัดสรรทรัพยากรไปยังโรงเรียนโดยตรง รวมทั้งยกเลิกกิจกรรมต่างๆ ที่ทำให้ครูทิ้งห้องเรียนเพื่อไปอบรม ปัจจุบัน ครูไม่ค่อยได้คิดทำสิ่งใหม่ๆ กันมากเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายบ่อยครั้ง ดังนั้น ควรเปิดพื้นที่ให้ครูมีอิสระ คิดเอง ทำเอง หากจะมีการอบรม ควรอบรมกันเองในกลุ่มโรงเรียน โดยนำครูที่เก่งๆ ในแต่ละวิชามาอบรมกันเอง

ผศ.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

1. เห็นด้วยกับข้อเสนอของ สท ศ. ที่ให้ยกเลิก ระบบวิทยฐานะ เปลี่ยนเป็น ระบบเงินเดือนใหม่
2. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานปี 44 ได้เปลี่ยนไปเน้นกระบวนการเรียนรู้ แต่กรอบที่ใช้ในการประเมินยังมีเรื่องความจำ ความรู้ การนำความจำ /ความเข้าใจไปใช้และคิด ซึ่งในการย้ายฐานสังคมจากที่เน้นการผลิต (product) เป็น การผลิตและกระบวนการ (process) นั้น ผู้เรียนต้องเรียนรู้รายละเอียดในเรื่องกระบวนการอีกมาก ครูจึงต้องได้รับการพัฒนา ก่อน ทั้งนี้ สพ.ฐ. ได้ใช้กระบวนการ lesson study ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาวิชาชีพครูของญี่ปุ่น มา 3 ปีแล้ว วิธีการดังกล่าวให้ครูจากที่ต่างๆ มาร่วมวางแผน สังเกตการณ์เรียนการสอน แล้วสะท้อนผล ทุกสัปดาห์ ซึ่งทำให้ครูรู้ว่าเมื่อเข้าห้องเรียนแล้วต้องทำอะไรบ้าง ดังนั้น ควรดำเนินการพัฒนาครู และลดแรงกดดันภายนอกจากข้อสอบประเภทต่างๆ

ศ.ศิริชัย กาญจนวาสี

คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. ตัวบ่งชี้การออกข้อสอบของ สทศ. ว่าดีหรือไม่ มี 3 ตัว ได้แก่ 1) มาตรฐานการออกข้อสอบและคุณภาพของข้อสอบ 2) ความพึงพอใจของประชาคมทางการศึกษาเกี่ยวกับการจัดการทดสอบ และ 3) การนำผลการทดสอบมาใช้ประโยชน์ต่อการศึกษาของประเทศ ซึ่งคิดว่า สทศ. ทำได้ดีแล้วในตัวบ่งชี้ 2 ตัวแรก สำหรับตัวบ่งชี้ตัวสุดท้ายนั้น หากพิจารณาว่า O-NET เป็นข้อสอบที่ใช้วัดผลสัมฤทธิ์ ดังนั้น คุณภาพของเครื่องมือจึงขึ้น อยู่กับความครอบคลุมสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร ซึ่งสะท้อนถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หากการออกข้อสอบสามารถครอบคลุมกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สำคัญตามหลักสูตรแกนนำของ สพฐ. และผู้สอบเป็นนักเรียนชั้น ม. 6 ก็น่าจะสะท้อนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

2. การนำคะแนน O-NET ไปใช้แปลผลนั้น จะเป็นประโยชน์มากหากสามารถลงไปในระดับโรงเรียนเพื่อศึกษาว่า โรงเรียนอ่อนเก่งในกลุ่มสาระใด เมื่อแบ่งเป็นกลุ่มในระดับเขตพื้นที่การศึกษา/ในเมือง/นอกเมือง แต่ละกลุ่มจะมีความอ่อนเก่งในกลุ่มสาระใด และหากรวมทุกเขตเข้าด้วยกัน ก็จะสะท้อนภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของประเทศได้อย่างชัดเจน

3. GAT เป็นข้อสอบที่วัดความถนัดทางการเรียนรู้ โดยครอบคลุม 3 มิติหลัก ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา การคำนวณ และตรรกะ มีหน้าที่ในการบ่งชี้ถึงความสำเร็จในการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา

PAT เป็นข้อสอบที่วัดความถนัดทางวิชาชีพและศักยภาพความสำเร็จในวิชาชีพ ปัจจุบัน การเลือกวิชาชีพของเด็กมัธยมศึกษาปลายเป็นการเลือกเรียนตามคะแนนที่ได้ หลักสูตรจึงควรมีความหลากหลายเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกตามความถนัดได้

สทศ. ควรศึกษาว่า ผลการสอบ GAT และ PAT ที่ผ่านมาสามารถทำนายความสำเร็จในการเรียนระดับอุดมศึกษา และทำนายความสำเร็จในวิชาชีพได้มากน้อยเพียงใด หากสามารถทำนายได้มาก ก็จัดได้ว่า การออกข้อสอบมีคุณภาพแล้ว ซึ่งอาจทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในเรื่องเครื่องมือต่างๆ ที่ต้องนำมาใช้ชี้วัด และแนวทางการวัดความรับผิดชอบต่อสังคม

ศ..ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์

เลขาธิการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

1. ผลการสอบควรเป็นคะแนนดิบหรือคะแนนมาตรฐาน หากเป็นคะแนนมาตรฐาน ควรเป็นคะแนนมาตรฐานตัวไหน และหากจะนำคะแนนไปใช้ จะแปลงค่าได้อย่างไร

2. ที่ประชุมได้กล่าวถึงมาตรฐานการออกข้อสอบและกระบวนการออกข้อสอบแล้ว แต่ยังไม่ได้กล่าวถึงกระบวนการตรวจข้อสอบ ข้อสอบที่เป็นปรนัยจะมีมาตรฐานการตรวจเดียวกันหรือไม่ เพราะผู้ตรวจมีหลายคน จะมีวิธีการอย่างไรทำให้เป็นมาตรฐาน และในส่วนที่ตรวจด้วยเครื่องนั้น มีการทดสอบมาตรฐานของเครื่องตรวจหรือไม่ อย่างไร ในปีนี้ สทศ. เริ่มทดสอบปีแรก มีการเปิดเผยทั้งคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ส่งผลให้สังคมเข้ามาร่วมตรวจสอบ จึงเห็นความผิดพลาดของกระบวนการที่เป็นช่องโหว่ ซึ่งหาก สทศ. เปิดเผยข้อสอบหลังสอบเสร็จทันที ก็จะทำให้ สามารถพัฒนามาตรฐานข้อสอบได้

รศ.สมพงษ์ จิตระดับ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ควรสอบปีละ 2 ครั้งในช่วง ม.6 หรือควรเป็น 3 ครั้งเช่นเดิม จากประวัติศาสตร์ตั้งแต่สอบ entrance จนถึง admission การสอบที่ประชาชน/นักเรียน/ครูพอใจมากที่สุด คือ การสอบ 2 ครั้ง ซึ่งน่าจะเป็นวิธีการที่ดีที่สุดและทุกฝ่ายพอใจ

นายสมเกียรติ ชอบผล

รองเลขาธิการ สพฐ.

1. O-NET เป็นการทดสอบความรู้รวบยอดปลายช่วงชั้น ซึ่ง จากการวิเคราะห์รูปแบบข้อสอบ O-NET ในปี 52 พบว่า

- ข้อสอบคณิตศาสตร์และอังกฤษในทุกระดับวัดความรู้ความเข้าใจ ไม่วัดความจำ
  - ข้อสอบระดับ ป. 6 มีสัดส่วนข้อสอบที่เน้นความจำคือ วิทยาศาสตร์ร้อยละ 22 และสังคมศึกษาร้อยละ 12
  - ข้อสอบระดับ ม. 3 มีการวัดความจำในวิชาภาษาไทยมากที่สุด โดยมีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 28 ในขณะที่วิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์มีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 20
  - ข้อสอบระดับ ม . 6 วิชาสุขศึกษา ศิลปะ และการงานอาชีพมีข้อสอบวัดความจำมากกว่าร้อยละ50 สังคมศึกษาวัดความจำร้อยละ40 วิทยาศาสตร์ร้อยละ28 และภาษาไทยร้อยละ15
- ผลการวิเคราะห์นี้ แสดงให้เห็นว่า ยังไม่มีรูปแบบการวัดในแต่ละระดับที่แน่นอน จึงมีความจำเป็นต้องทบทวนว่า จะให้ความสำคัญกับสัดส่วนในแต่ละระดับอย่างไร

2. โดยปกติ การจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนสังกัดอื่นจะแตกต่างกันทั้งด้านหลักสูตรและวิธีการ ดังนั้น หากคำนึงถึงความสอดคล้องของการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล ควรให้ครู จากทุกสังกัดหรือสังกัดที่มีสัดส่วนมากเข้าไปร่วมออกข้อสอบ จากนั้น จึงสุ่มเลือกข้อสอบที่แต่ละหน่วยออก เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาค และเป็น การกระจายอำนาจในการวัดประเมินผลการศึกษาด้วย

3. การสอบ GAT ในปัจจุบันยังไม่เป็นที่คุ้นเคยทั้งในเรื่องรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล จึงอาจเกิดความผิดพลาดในการวัด (error of measurement) เนื่องจากไม่ได้ปลูกฝังในสิ่งที่ต้องการวัด ซึ่งการที่คะแนนสอบเฉลี่ย GAT ของชั้น ม.5 ต่ำกว่า ม.6 ประมาณครึ่งหนึ่ง แสดงว่า ยังไม่เป็น GAT ที่แท้จริงที่ใช้วัดความถนัดทั่วไปได้ จึงจำเป็นต้องมีการทบทวนและศึกษารายละเอียดรูปแบบข้อสอบ ในเรื่องสัดส่วนระหว่างข้อสอบเน้นความจำและการคิดวิเคราะห์

นายนิยม รอดเนียม

รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย

1. ปัจจุบัน เป้าหมายของการศึกษามุ่งที่การศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและการศึกษาเพื่อการมีงานทำ จึงควรสร้างค่านิยมแนวใหม่ให้เป็นการศึกษาเพื่อการสร้างงาน หากจัดหลักสูตรให้ผู้เรียนเป็นคนคิดวิเคราะห์ว่าจะวางแผนอนาคตของตัวเองอย่างไร ผู้เรียนก็จะมองทิศทางของ

ตัวเองได้ ส่งผลให้ผู้เรียนเปลี่ยนความคิดและเกิดผลในทางปฏิบัติว่า การศึกษาขั้นพื้นฐานคือการเตรียมพร้อมสำหรับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

2. แม้นักเรียนในกรุงเทพฯอาจพึ่งระบบคัดเลือกกลาง แต่นักเรียนในต่างจังหวัดจำนวนหนึ่งเข้าด้วยระบบรับตรง โดยมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่รับนักเรียนทั้งที่ยังไม่จบ ม . 6 ซึ่งนักเรียนประมาณเกือบครึ่งหนึ่งทราบแล้วว่าจะเรียนต่อที่ไหน จึงไม่เห็นความจำเป็นต้องสอบ O-NET หรือข้อสอบอื่นๆ ทำให้โรงเรียนต้องขอให้นักเรียนช่วยทำข้อสอบให้ดีเพื่อมิให้เกิดปัญหา ผลสอบเฉลี่ยของโรงเรียนต่ำ

นางมัทนา สานติวัตร

นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ประเทศไทยได้มีการลงทุนกันมากแล้วในเรื่องความพยายามสร้างข้อสอบและเครื่องมือวัดที่เป็นมาตรฐาน ปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน คือ มีการเปลี่ยนแปลงระบบการวัดผลบ่อยๆ ทำให้เกิดความวุ่นวายสับสน จึงควรใช้เครื่องมือที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น ใช้ข้อสอบ O-NET เป็นตัววัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละช่วงชั้นกำหนดเรื่องการเรียนจบตามหลักสูตร และกำหนดคุณภาพการบริหารจัดการของโรงเรียน โดยอาจตั้งเกณฑ์การจบว่าจะต้องได้คะแนนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 และหากไม่ผ่าน โรงเรียนจะต้องพิจารณาว่าจะต้องทำการพัฒนาครู/ผู้บริหารอย่างไร

นางศิริวรรณ อาจศรี

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแท่นวิทยา จ.อุดรธานี

1. ควรให้ผู้ออกข้อสอบครอบคลุมครูจากสังกัดอื่น
2. โรงเรียนบ้านแท่นวิทยาอยู่ในพื้นที่ที่ขาดสิทธิ์และโอกาส จึงยืนยันว่า ข้อสอบ GAT เหมาะสำหรับเด็กเพียงบางกลุ่ม เด็กที่ด้อยโอกาสจะเสียเปรียบมาก จึงควรปรับสัดส่วนของ GAT ภาษาอังกฤษ และหากเร่งรัดเกินไป จะส่งผลให้เกิดอัตราการออกกลางคันสูง
3. การปรับมาตรฐานการออกข้อสอบและผู้ออกข้อสอบนั้นทำได้ง่าย แต่หากจะให้ยั่งยืน ควรพิจารณาว่า จะยกระดับมาตรฐานของโรงเรียนและการสอนอย่างไรให้มีคุณภาพทัดเทียมกัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

ในเชิงนโยบายได้กำหนดให้ สทศ. และ สมศ. เป็นองค์กรหลักในการทำหน้าที่ของตัวเอง กระทรวงศึกษาธิการจึงยึดผลประเมินสถานศึกษาของ สมศ. และเครื่องมือวัดผลของ สทศ. เป็นหลัก ซึ่งการที่ สทศ. ได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากคะแนน O-NET นั้น ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปศึกษาแล้วมาหารือในเชิงนโยบายอีกครั้งหนึ่ง อย่างไรก็ตาม มีข้อสมมติฐานว่า ข้อสอบจะต้องวัดผลได้อย่างเที่ยงตรงและแม่นยำ ซึ่งสิ่งที่เป็นกังวลคือ ข้อสอบทั้ง O-NET GAT และ PAT ที่ สทศ. ได้ดำเนินการนั้น มีความเที่ยงตรงแม่นยำแค่ไหน หนอยังไร ซึ่งได้ความเห็นหลากหลายจากที่ประชุมแล้ว และในอนาคต สทศ. จะต้องทำ V-NET ด้วย ขอให้ สทศ. เสนอความเห็นว่ามีประเด็นอะไรที่จะต้องปรับปรุงบ้าง

ศ.อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

1. สทศ. ให้ความสำคัญกับคุณภาพข้อสอบมาก ซึ่งคำถามที่ตามมาคือ สทศ. สามารถไปถึงคุณภาพที่ต้องการเห็นหรือไม่ ในเรื่องคุณภาพนั้น สทศ. ได้รับรู้และดำเนินการพัฒนาตลอด ขณะนี้อยู่ระหว่างการเดินหน้าว่า จะจัดกระบวนการออกข้อสอบอย่างไรให้ใช้ได้ดีซึ่ง สทศ. จะรับฟังความคิดเห็นของที่ประชุมไปปรับปรุงโดยให้ความสำคัญเป็นพิเศษ

2. ในเรื่องกระบวนการจัดสอบนั้น ประเทศไทยทำได้ดีกว่าฟิลิปปินส์ เกาหลี และไต้หวัน เริ่มจาก สทศ. จ้างบริษัทจัดพิมพ์ข้อสอบ เมื่อพิมพ์เสร็จจะ pack และติดสติ๊กเกอร์หน้าซองเพื่อป้องกันการแอบเปิดซอง เมื่อสอบแล้ว จะ จับเก็บตัวข้อสอบที่ศูนย์สอบโดยแยกกระดาษคำตอบออก จากนั้น จะใช้เครื่องนับจำนวนกระดาษคำตอบว่าตรงกับจำนวนคนเข้าสอบหรือไม่ ในกระบวนการตรวจข้อสอบนั้น จะทดสอบความน่าเชื่อถือของเครื่องก่อนใช้ตรวจ หลังตรวจด้วยเครื่องเสร็จแล้ว จะใช้โปรแกรมตรวจสอบ จากนั้น จึงใช้คนตรวจสอบทางหน้าจออีกรอบหนึ่ง ซึ่งเป็นการตรวจทานถึง 3 ครั้ง ดังนั้น สทศ. จึงมั่นใจในกระบวนการตรวจสอบที่ใช้อยู่

3. ทบอ. จะต้องกำหนดนโยบายในเรื่องการจัดสอบ GAT ภาษาอังกฤษว่า จะยอมลดมาตรฐานหรือไม่ แต่คิดว่าไม่ควรลด เนื่องจากการเรียนในมหาวิทยาลัยต้องใช้ความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศในการค้นคว้าข้อมูล สิ่งที่ต้องทำ คือการย้อนกลับมาดูกระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษว่าเป็นอย่างไร ไม่ใช่ลดมาตรฐานให้เด็กต่างจังหวัด

4. การออกข้อสอบของ สทศ. จะนำแบบเรียนทั้งหมดมาสังเคราะห์หาตัวร่วม ทำผังการออกข้อสอบ (test blueprint) แล้วกำหนดระดับความยากง่ายจากมาตรฐานการเรียนรู้ โดยการออกข้อสอบจะทำ 5 ชุดต่อ 1 ครั้ง แม้ผู้ออกข้อสอบจะไม่ใช้ครูจากโรงเรียนในสังกัด สพฐ. แต่เป็นครูจากโรงเรียนสาธิตที่สอน ป.6 ม.3 ม.6 และอาจารย์จากคณะครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์ ซึ่ง สทศ. คิดว่าไม่น่าแตกต่างกัน เพราะใช้หลักสูตรเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ อย่างไรก็ตาม สทศ. มีความยินดีหาก สพฐ. จะส่งผู้แทนมาร่วมออกข้อสอบ

5. การสอบ GAT และ PAT เริ่มดำเนินการมาได้เพียง 1 ปี จึงยังไม่มีอำนาจในการพยากรณ์ หากจะติดตามผล ต้องรอให้เด็กเรียนจบก่อน อย่างไรก็ตาม จากการติดตามดูคะแนน GAT 1 พบว่ามีนักเรียนหลายคนที่ได้คะแนนเต็ม ในการสอบทั้ง 3 ครั้ง (มีนาคม กรกฎาคม และตุลาคม) จึงเป็นการยืนยันว่า ข้อสอบ GAT 1 เชื่อถือได้ เนื่องจากได้ผลสม่าเสมอกับคนโดยไม่จำกัดวุฒิการศึกษา

ในส่วนของ PAT เป็นการวัดความรู้ในเนื้อหาเฉพาะวิชาชีพและศักยภาพที่เกี่ยวข้อง จึงต้องวัดว่ามีฐานความรู้อะไรที่จะไปต่อยอดได้ ซึ่งต้องวิเคราะห์ย่อยเพื่อดูศักยภาพของวิชาชีพนั้นๆ

แม้คะแนน GAT และ PAT จะต่ำ แต่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) กว้าง โดยเฉพาะ GAT ซึ่งแสดงว่าข้อสอบมีอำนาจในการจำแนกความแตกต่างของผู้สอบได้

นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

การวัดผล V-NET มีแนวทางการสรรหาผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้ที่มีความรู้ในการวัดผลของแต่ละสายวิชาอย่างไร สทศ. ควรวิเคราะห์แนวทางที่ใช้อยู่ แล้วปรับปรุงข้อเสียพัฒนาเป็นแนวทางการทำ V-NET หรือ I-NET ต่อไป เพื่อมิให้เกิดปัญหาเดิมที่ข้อสอบมีมาตรฐานสูงกว่า มาตรฐานของนักเรียนทั่วประเทศ

ศ.อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

ข้อสอบ O-NET อิงตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่อยู่ในหลักสูตร ส่วนแนวทางการทำ V-NET นั้น สทศ. ได้นำหลักสูตรมาดูเช่นกัน แล้วเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีวศึกษามาหารือเพื่อวางผังการออกข้อสอบ ซึ่งมีการประชุมไปแล้ว 3 ครั้งด้วยกันและได้กำหนดไว้แล้วว่า จะวัดมาตรฐานสมรรถนะอะไรบ้าง จากนั้น ได้ขอให้อาจารย์อาชีวศึกษาที่ออกข้อสอบเก่งมาช่วย ใน 6 สายวิชา วิชาละ 5 คน ซึ่งขณะนี้ได้เริ่มออกข้อสอบแล้ว จึงมีความพร้อมใช้ V-NET แต่เพียงชุดเดียวเท่านั้น ขณะนี้ อยู่ระหว่างทำ ชุดที่ 2 3 และ 4 ซึ่งจะใช้สอบปีหน้า

นายสมเกียรติ ชอบผล

รองเลขาธิการ สพฐ.

การออกข้อสอบควรพิจารณามาตรฐานการเรียนรู้ควบคู่กับหนังสือเรียน เนื่องจากหนังสือเรียนบางเล่มจะไม่เหมือนกัน และโรงเรียนสาธิตส่วนใหญ่จะผลิตตำราเรียนขึ้นมาเอง ซึ่งแตกต่างจากตำราที่โรงเรียนทั่วไปใช้

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

การทำ O-NET GAT และ PAT ได้เดินหน้าไปไกลเกินกว่าจะหาเครื่องมือใหม่ จึงควรเดินหน้าต่อไป เพียงแต่ปรับปรุงจุดที่ต้องการพัฒนาให้ดีขึ้น โดยทั้ง สทศ. สพฐ. และมหาวิทยาลัยต้องปรับมุมมอง ทั้งนี้ ต้องเป็นที่ยอมรับว่า ข้อสอบคัดเลือกคนเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยต้องมีคุณสมบัติในการเรียงลำดับความสามารถได้ ส่วนการจะนำ O-NET มาร่วมในการพิจารณาด้วยหรือไม่นั้น ทปอ. ต้องเป็นผู้พิจารณาต่อไป

รศ.วรากรณ์ สามโกเศศ

อดีตรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สทศ. ควรเฉลยข้อสอบ O-NET GAT และ PAT อย่างเป็นทางการ เพราะการเฉลยและการให้คำอธิบายเป็นการศึกษาวิธีหนึ่งที่ทำให้เกิดความเท่าเทียมกันเนื่องจากคนมีโอกาสเข้าถึงคำตอบได้เท่ากัน และทำให้ผู้สอบรู้ว่าความคิดของตนเองห่างไกลจากมาตรฐานการคิดเพียงใด การไม่เปิดเผยผลเฉลยทำให้โรงเรียนกวาดวิชาทำหน้าที่อธิบายแทน

ศ.อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

สทศ. ต้องการให้ คะแนน O-NET เป็นคะแนนที่สะท้อนกลับไปโรงเรียน ปัจจุบัน สทศ. เผยแพร่ตัวข้อสอบทางเว็บไซต์สำนักงาน และจัดส่งผลเฉลยให้แก่โรงเรียนที่ทำการขอ เนื่องจากคิดว่าเป็นหน้าที่ของโรงเรียนในการสอนและอธิบายต่อนักเรียน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

1. การเฉลยผลไม่ควรเป็นความลับ ควรเฉลยอย่างเป็นทางการและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อให้เกิดความชัดเจนและโปร่งใส สร้างความพึงพอใจให้ทุกฝ่าย และไม่ต้องให้โรงเรียนกวาดวิชา มาทำหน้าที่นี้แทน

2. ที่ประชุมควรได้ข้อสรุปในเรื่องสัดส่วนระหว่างข้อสอบเน้นความจำและคิดวิเคราะห์ เพื่อให้ สพฐ. สามารถจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับแนวทางการออกข้อสอบ

3. โรงเรียนทั่วประเทศอยู่ภายใต้สังกัดต่างๆ ได้แก่ สำนักงานนายกรัฐมนตรี (โรงเรียนพระปริยัติธรรม) กระทรวงวัฒนธรรม (สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์) กระทรวงมหาดไทย (โรงเรียนสังกัดหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่น) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน) มหาวิทยาลัย (โรงเรียนสาธิตฯ) และกระทรวงศึกษาธิการ(โรงเรียนในสังกัด สพฐ เป็นหลัก) แต่ผู้ออกข้อสอบมีเพียงอาจารย์จากมหาวิทยาลัยและครูจากโรงเรียนสาธิตฯ ซึ่งในประเทศไทยมีเพียง 52 โรงเรียน ในขณะที่มีโรงเรียนในสังกัด สพฐ . มากถึง 32,000 กว่าโรงเรียน ส่วนที่เหลืออีกไม่กี่พันโรงเรียนสังกัดหน่วยงานอื่น เนื่องจากการสอนในโรงเรียนทั่วไปเป็นแบบหนึ่ง โรงเรียนสาธิตฯ ก็เป็นอีกแบบหนึ่ง ซึ่งไม่มีใครผิด ใครถูก จะเห็นได้ว่า การนำผู้แทนครูจาก 52 โรงเรียนออกข้อสอบให้โรงเรียนอื่นอีก 32,000 กว่าโรงเรียนส่งผลให้คะแนนเฉลี่ย O-NET ต่ำ และเป็นปัญหาวนอยู่เช่นนี้ ดังนั้น จึงต้องปรับเข้าหากัน โดย สพฐ. ต้องปรับวิธีการสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์เป็นมากขึ้น ในขณะเดียวกัน สทศ. ก็ต้องปรับวิธีการออกข้อสอบไม่ให้เป็นการวัดโรงเรียนสาธิตฯ อย่างเดียว ด้วยการเชิญครูจาก สพฐ . เข้าไปร่วมออกข้อสอบเพื่อให้ลักษณะข้อสอบมีความสอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอน

ศ.อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

1. การกำหนดสัดส่วนข้อสอบที่เน้นความจำขึ้นอยู่กับประเภทวิชา ซึ่งในสาขาวัด และประเมินผล ไม่มีสูตรสำเร็จรูปที่จะ ระบุสัดส่วนข้อสอบความจำของแต่ละวิชา เพียงแต่ทราบกันว่าไม่ต้องออกข้อสอบความจำมาก เพราะมีระดับที่สูงขึ้นไปอีก ก็คือ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมิน รวมเป็น 6 ระดับ ซึ่ง สทศ. ก็พยายามออกข้อสอบให้ครอบคลุมทั้ง 6 ระดับนี้ เพียงแต่นำเสนอเพียง 2 ระดับใหญ่ คือ ความจำร้อยละ 50 และคิดวิเคราะห์อีกร้อยละ 50 ทั้งนี้ หากต้องการคำตอบเรื่องสัดส่วนที่ชัดเจน อาจต้องทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติม

2. สทศ. เคยเชิญอาจารย์จากโรงเรียนในสังกัด สพฐ . ใน 4 ภูมิภาค มาเข้าค่ายออกข้อสอบ โดยได้จัดอบรมวิธีการออกข้อสอบ เมื่อเสร็จแล้ว มีการถกเถียงกันเรื่องเนื้อหา พบว่า บางครั้งเนื้อหาไม่ถูกต้อง ทำให้ผู้ ที่ทำหน้าที่ถกเถียงข้อสอบต้องออกข้อสอบใหม่ สทศ . ได้ดำเนินการเช่นนี้ 2 ปี พบว่า เป็นการเสียเวลา จึงได้ยกเลิกไป หากจะนำกลับมาทำใหม่ ต้องขอรายชื่อครู / อาจารย์ที่มีคุณสมบัติที่จะออกข้อสอบได้ และ สทศ. จะเชิญอาจารย์เข้าค่ายเพื่อให้สามารถอบรมได้ตลอด ในทางปฏิบัติ กระบวนการออกข้อสอบไม่ใช่เป็น การฝึกคนที่ออกข้อสอบ แต่ต้องการคนเก่งที่ออกข้อสอบเป็นแล้วมาออก

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. เป้าหมายการสอบ O-NET GAT และ PAT ไม่ใช่เพื่อให้เด็กได้คะแนนดี แต่เป็นการวัดผลการเรียนรู้ ซึ่งการที่นักเรียนได้คะแนน O-NET ไม่ดี ต้องยอมรับว่าสาเหตุหนึ่งเกิดจากเด็กไม่ได้ตั้งใจที่จะสอบเนื่องจากคิดว่าไม่จำเป็น ดังนั้น ถ้าจะใช้เป็นตัววัด ผลอย่างจริงจัง สพฐ . ต้องหาวิธีการที่จะทำให้การสอบเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อปรับมาตรฐานหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ให้ตรงกัน

2. การจะบรรลุเป้าหมายการไม่กวดวิชานั้นทำได้ยากมาก เนื่องจากปัจจุบัน เด็กถูกสอนให้คิดกันว่าต้องเรียนกวดวิชาเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะทำได้ จึงต้องอาศัยกระบวนการอีก 2-3 ปี ในการปรับเด็กยุคนี้ให้เข้าสู่ระบบใหม่ นอกจากนี้ ต้องยอมรับด้วยว่า อาจารย์จำนวนหนึ่งสอนในโรงเรียนกวดวิชาได้ดีกว่าสอนในชั้นเรียน จึงต้องปรับทุกอย่างเข้าด้วยกัน

นายเสน่ห์ ขาวโต

รองเลขาธิการ สพฐ.

การออกข้อสอบเป็นเรื่องสำคัญที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการจัดการเรียนการสอนของ สพฐ . รวมถึงการอบรมและพัฒนาครู ซึ่งหากไม่มีความชัดเจน การพัฒนาครูหรือ การปรับระบบต่าง ๆ ของ สพฐ. ก็จะไม่ชัดเจนเหมือนเดิม ดังนั้น สพฐ. จึงต้องการความชัดเจน โดยยินดีที่จะหารือและพร้อมปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อน โดยคำนึงถึงทั้งกลุ่มเด็กที่มีโอกาสและขาดโอกาส

นายชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. การกระจายอำนาจทางวิชาการ ได้กำหนดมาตรฐานหลักสูตร โดยให้หลักสูตรอิงมาตรฐาน กล่าวคือ ๔ ขดพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนสามารถดำเนินการได้โดยอิสระ ดังนั้นวัตถุประสงค์ของการสอบ O-NET เพื่อประเมินผู้เรียนและสะท้อนการศึกษาของประเทศ จึงเป็นเรื่องจำเป็น และเป็นกำหนดจุดตรวจสอบ (check point) จึงต้องทำให้การสอบมีความศักดิ์สิทธิ์ ไม่เช่นนั้น ควรยกเลิกการสอบไป

2. GAT และ PAT เป็นการสอบเพื่อคัดเลือก จึงต้องมีอำนาจในการพยากรณ์ว่า บุคคลที่สอบมีโอกาสที่เรียนสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งความสามารถในการพยากรณ์ต้องมีระดับร้อยละ 50 ขึ้นไป จึงจะดำรงอยู่ต่อไปได้ หากต่ำกว่า ควรยกเลิกไป

ศ.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

1. ควรสนับสนุน สทศ. ให้วัด O-NET ต่อไป โดยให้วัดคุณภาพผู้เรียนและมาตรฐานการเรียนรู้ ไม่ใช่เน้นเนื้อหาสาระเช่นที่เป็นในปัจจุบัน
2. ควรดำเนินการวิจัยและพัฒนาเรื่อง ความสามารถในการพยากรณ์ หรืออื่นๆ คู่ขนานไป และอาจต้องดำเนินการก่อนนำเครื่องมือไปใช้
3. ควรสนับสนุนให้มีการสร้างเครื่องมืออื่นๆ ในเรื่องความสนใจในอาชีพ เพื่อช่วยแนะแนวทางการเลือกสายอาชีพ โดยให้ความสัมพันธ์กับการจบ ม. 3 ม. 6

รศ.สมพงษ์ จิตระดับ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หากมีนโยบายใช้ผล O-NET และให้ครูจาก สพฐ. ร่วมออกข้อสอบ ควรให้ครูเข้าร่วมเก็บตัวประมาณ 2-3 อาทิตย์ โดยไม่ถือเป็นวันลา และเพื่อมิให้เกิดปัญหาเดิมที่ สทศ. เคยประสบแล้ว จึงควรคัดเลือกครูที่จะออกข้อสอบที่เป็นครูดีเด่นหรือครูที่มีคุณสมบัติพร้อม และมีความชัดเจนว่าจะทำงานร่วมกันอย่างไร เพื่อให้ O-NET สะท้อนคุณภาพการศึกษาอย่างแท้จริง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

ที่ประชุมได้ชี้แจงแล้วว่าข้อสอบ GAT และ PAT เป็นการสอบเพื่อเรียงลำดับความสามารถของคนเพื่อใช้ในการคัดเลือก จึงเป็นที่เข้าใจได้อย่างชัดเจน แต่ในส่วนของ O-NET นั้น ขอเน้นย้ำว่า ฝ่ายนโยบายให้ความสำคัญกับการสอบ O-NET มาก เนื่องจากเป็นการสอบเพื่อวัดคุณภาพหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอน จึงต้องการให้มีการพัฒนาตัวชี้วัดให้เที่ยงตรงแม่นยำ และสอดคล้องกับกระบวนการเรียนการสอน มากขึ้น ซึ่งการวิจัยและพัฒนาที่เป็นแนวทางหนึ่งที่จะทำให้เกิดความชัดเจนมากขึ้น จึงมีเรื่องที่ต้องปรับเข้าหากันอยู่บ้าง โดยให้ สทศ. ไปหารือกับ สพฐ. เรื่องแนวทางการสอนและการสอบ เพื่อให้มีทิศทางเดียวกันและรายงานต่อที่ประชุมองค์กรหลักต่อไป

ประเด็นที่ 3 ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ
วันที่ 17 ตุลาคม 2552 (เวลา 15.00 – 17.00 น.)

ประธาน : นายจุนทร ลิขณวิศิษฎ์
ประธานร่วม : รศ.วรากรณ์ สามโกเศศ
ผู้นำเสนอ : นายสุรียา เสถียรกิจอำไพ
นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ
นางสาวพรสวรรค์ วงษ์ไกร

รศ.วรากรณ์ สามโกเศศ

ประธานร่วม

ช่วงนี้จะเป็นการนำเสนอและอภิปรายประเด็นหลักที่ 3 ซึ่งมีโจทย์ 4 ข้อ ได้แก่ สัดส่วน GPAX การใช้ความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือก ระบบรับตรงทั้งแบบสอบและโควต้า และระบบการคัดเลือกและผลิตครู

นายสุรียา เสถียรกิจอำไพ

ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักศึกษา สกอ.

1. ปัจจุบัน ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา มี 2 ระบบใหญ่ คือ ระบบคัดเลือกกลาง (Admissions) และระบบรับตรง โดยระบบรับตรง ประกอบด้วย โควต้าพื้นที่ - รับเข้าศึกษาในบางสาขาที่มหาวิทยาลัยใช้วิธีการสอบหรือคัดเลือกเป็นการเฉพาะ และ โครงการพิเศษ - รับเข้าศึกษาในระบบโควต้าหรือความสามารถพิเศษ เพื่อให้โอกาสนักเรียนในพื้นที่ / จากโรงเรียนที่ไม่มีความพร้อมมีโอกาสเข้าศึกษาในภูมิภาคมากขึ้น
2. ตัวเลขเฉลี่ยของสัดส่วนการรับตรง : การคัดเลือกกลาง คือ ประมาณ 60 : 40 และในมหาวิทยาลัยภูมิภาคขนาดเล็ก อาจถึง 70 : 30 หรือ 80 : 20 หรืออาจกล่าวได้ว่า นักเรียนมัธยมปลายประมาณ 1 ใน 3 เท่านั้น ที่เข้าเรียนได้ด้วยระบบคัดเลือกรวม อีก 2 ใน 3 เพียงได้เข้าร่วมในกระบวนการและได้เข้าศึกษาด้วยระบบอื่น
3. จำนวนที่นั่งในสถาบันอุดมศึกษาและผู้จบชั้นมัธยมปลายมีใกล้เคียงกัน โดยในปี 2551 จำนวนผู้จบทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษามีประมาณ 4.5 แสนคน จำนวนที่นั่งในระดับอุดมศึกษาทั้งระบบเปิดและปิดมี 5 แสนกว่า (ตัวเลขที่มากกว่ามาจาก กศน. และ ปวช. ที่เปลี่ยนมาเข้ามหาวิทยาลัย)
4. การนำ GPAX มาใช้เป็นองค์ประกอบการพิจารณาคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ปัญหา 3 ประการ ได้แก่ ทำให้การเรียนการสอนในระดับมัธยมปลายเป็นไปตามปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (นักเรียนสนใจเรียนครอบคลุมทุกกลุ่มสาระวิชา) ลดผลกระทบจากการจัดการเรียนการสอนในชั้น ม.6 และลดการกวดวิชา

5. หลังการนำคะแนน GPAX และ GPA มาใช้ตั้งแต่ปี 2542-2552 มีข้อวิจารณ์ต่างๆ ได้แก่ คะแนน GPAX ของโรงเรียนต่างๆ เพิ่มสูงขึ้นมาตรฐานการประเมินผลของโรงเรียนต่างๆ ไม่เท่ากัน มีทั้งกดและปล่อยเกรด คะแนน GPAX สะท้อนความรู้ทักษะทางวิชาการในการเรียนชั้นมัธยมปลาย ได้จริงหรือไม่ และการทวนวิชาเพื่อเพิ่มคะแนน GPAX และ GPA มีมากขึ้น ซึ่งตรงข้ามกับวัตถุประสงค์การนำคะแนน GPAX มาใช้

6. การเพิ่มหรือลดคะแนน GPAX ควรพิจารณาจากวัตถุประสงค์การนำมาใช้ว่า สามารถแก้ปัญหาและข้อวิจารณ์ได้หรือไม่ และควรคำนึงถึงมาตรฐานที่ไม่เท่ากันของแต่ละโรงเรียน ซึ่งจะทำให้เกิดการได้เปรียบ/เสียเปรียบ

7. ระบบรับตรงมีข้อดีคือ มหาวิทยาลัย สามารถคัดนักศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงตามที่ต้องการผลิต และนักเรียนในพื้นที่ห่างไกลหรือด้อยโอกาสมีโอกาสเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษามากขึ้น ข้อเสียคือ ก่อความเดือดร้อน ให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองในเรื่องค่าใช้จ่ายและความเสมอภาคในโอกาสเข้าเรียน และสถาบันบางแห่งมีแนวโน้มจะรับนักเรียนเร็วขึ้นทำให้ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและการจัดการของโรงเรียน นอกจากนี้ ยังมีการสละสิทธิ์ เนื่องจากบางคนสอบโควต้าได้ 2-3 แห่ง ซึ่งเป็นการกั้นที่นั่งของนักเรียนอื่นๆ ดังนั้น ระบบรับตรงจึงควรจำกัดรับเฉพาะเด็กในภูมิภาคที่มหาวิทยาลัยรับผิดชอบ โดยเงื่อนไขในการสอบควรเหมือนกัน และต้องมีหน่วยงานรวมทั้งระบบการจัดการเป็นกลุ่มตามสาขาวิชาหรือเครือข่ายพื้นที่รับผิดชอบ โดย ควรมีโควต้าพิเศษสำหรับนักเรียนในโรงเรียนที่ยังขาดความพร้อม

8. การใช้ความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือกมีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนที่กระทำความดี/คุณประโยชน์ต่อสังคม สามารถใช้คะแนนสะสมจากการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ว่าด้วยเรื่องของคุณธรรม/ความดี มหาวิทยาลัยจะคัดเลือกนักเรียนโดยพิจารณาจากผลการเรียน โดยประสานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อคัดกรองเด็ก สอบสัมภาษณ์เพิ่มเติม และอาจดูข้อมูลจากสมุดบันทึกความดี ขณะนี้ สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้ใช้ความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือกซึ่งประสบผลสำเร็จด้วยดี โดยเฉพาะกรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน (นครปฐมโมเดล)

9. ข้อเสนอเชิงนโยบายในเรื่องการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษามีอยู่ 2 ประเด็น คือ ระบบคัดเลือกนักศึกษาควรเป็นเงื่อนไขหนึ่งของการพัฒนาการเรียนรู้อุ และในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 นั้น ควรมีหน่วยงานเจ้าภาพที่เป็นที่ยอมรับ และมีอำนาจในการปรับระบบการวัดผลนักศึกษา

นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ

ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สพฐ.

1. ขณะนี้ สพฐ. ได้ร่วมกับเขตพื้นที่การศึกษาและมหาวิทยาลัยในภูมิภาค ดำเนินโครงการเด็กดีมีที่เรียนซึ่งพัฒนาจากนครปฐมโมเดล จุดเริ่มต้นโครงการเริ่มจากการพัฒนากิจกรรมเพื่อพัฒนาเยาวชนในเขตนครปฐมให้ได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม รับผิดชอบ กตัญญู และมีภาวะผู้นำ โดยเยาวชนกลุ่มนี้ได้รับการดูแลให้มีโอกาสศึกษาต่อระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาใกล้บ้าน เพื่อให้กลับไปพัฒนาชุมชน

2. ในช่วงปี 2549-2552 สพฐ. ได้ดำเนินโครงการความร่วมมือพื้นที่กับมหาวิทยาลัย 13 แห่ง สถาบันอาชีวศึกษา 1 แห่ง และเขตพื้นที่การศึกษา 151 เขตใน 59 จังหวัด มีจำนวนนักเรียนที่เข้าโครงการทั้งสิ้น 1,503 คน

3. แนวคิดของโครงการเด็กดีมีที่เรียนคือ นักเรียนที่เป็นคนดีและทำความดีให้แก่สังคมควรได้รับโอกาสเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ซึ่งการพัฒนาเด็กเหล่านี้ให้เป็นคนเก่งอาจง่ายกว่าพัฒนาคนเก่งให้เป็นคนดี

4. แนวทางการคัดเลือกคนเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาจะใช้ผลการทำความดีเป็นองค์ประกอบหลักในการพิจารณา ขึ้นกับสถาบันแต่ละแห่งว่าจะใช้ระบบใด ซึ่งอาจไม่ต้องสอบแข่งขัน ทั้งนี้ การพิจารณาจะต้องเน้นความเป็นธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อสร้างโอกาสและกระจายโอกาสให้เด็กกลุ่มนี้ได้มีโอกาสเรียนในมหาวิทยาลัย

5. รูปแบบการดำเนินโครงการ คือ มหาวิทยาลัยจะทำความตกลงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาว่า คณะใดบ้างจะให้โควตาเด็กดีได้เข้าศึกษาต่อในจำนวนเท่าใด จากนั้น เขตพื้นที่ จะทำการประชาสัมพันธ์ต่อไปยังสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษารับสมัครนักเรียนที่เป็นคนดีและทำประโยชน์ให้แก่สังคมมาโดยตลอด โดยมีคณะกรรมการระดับโรงเรียนพิจารณาคัดเลือกและส่งรายชื่อไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (องค์ประกอบของคณะกรรมการในระดับโรงเรียนมี ผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษา เครือข่ายผู้ปกครอง ตัวแทนนักเรียน และบุคลากรที่สถานศึกษามอบหมาย ซึ่งทั้งหมดจะต้องไม่เป็นผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย) จากนั้น จะมีคณะกรรมการระดับเขตพื้นที่ศึกษาคัดเลือกรายชื่อตามจำนวนโควตาที่ได้รับส่งให้แก่มหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยจะพิจารณาคัดเลือก โดยอาจสัมภาษณ์เพิ่มเติม แต่จะไม่ใช้วิธีการสอบ

6. ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อคือ โครงการที่ดำเนินอยู่ขณะนี้ เป็นเพียงโครงการทดลองนำร่องในการดำเนินโครงการอย่างจริงจัง ควรมีหลักเกณฑ์กระบวนการดำเนินโครงการวิธีการติดตามประเมินผล อย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และให้มหาวิทยาลัยดีๆ สนใจเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

7. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนพบว่า ในปี 2549-2551 ค่าเฉลี่ยคะแนนสะสมของนิสิตที่อยู่โครงการดังกล่าวอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และมั่นใจได้ว่าจะสามารถเป็นคนดี และคนเก่งในมหาวิทยาลัย รวมทั้งพบว่า เด็กดีเหล่านี้ได้เข้าไปเป็นผู้นำทำกิจกรรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย ซึ่งหากได้รับการส่งเสริมอย่างเต็มที่ คาดว่า จะสร้างทั้งคนดีและเก่งในอนาคตได้

นางสาวพรสวรรค์ วงษ์ไกร

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและแผนการอุดมศึกษา สกอ.

1. สมมติฐานในการผลิตและพัฒนาครู คือ สังคมต้องการครูที่เป็นคนเก่งและคนดี ดังนั้น จะทำอย่างไรให้ครูเก่ง ครูดี เข้ามาในระบบของการผลิตครูได้ และจะมีกระบวนการคัดเลือกคนเก่งคนดี ที่รักวิชาชีพครูเข้ามาเป็นครูได้อย่างไรบ้าง

2. ปัญหากระบวนการผลิตครูทั้งระบบ ได้แก่

2.1 **ปัจจัยเข้า** - คนดีคนเก่งไม่เรียนครู นักเรียนเลือกสาขาวิชาชีพครูเป็นสาขาวิชาสุดท้ายที่เข้าศึกษาต่อ และขาดการวางแผนการผลิตครูที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ

2.2 *กระบวนการ* – หลักสูตรไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ครูของครูไม่เพียงพอ กระบวนการเรียนการสอนเน้นเทคนิคการสอนมากกว่าเนื้อหาวิชาการ ไม่เน้นการคิดวิเคราะห์ และไม่เน้นการเรียนรู้ว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร

2.3 *ปัจจัยออก* – ครูไม่มีคุณภาพ และผลิตครูเกินบางสาขาและขาดบางสาขา

3. การแก้ปัญหากระบวนการผลิตครู ทำได้โดย

3.1 *ปัจจัยออก* - กำหนดคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชาชีพครู (TQF)

3.2 *ปัจจัยเข้า* – สร้างแรงจูงใจเพื่อดึงดูดคนดีคนเก่งให้เรียนครู โดยให้ทุนการศึกษา และประกันการมีงานทำ มีแผนการผลิตครูที่ครบวงจร ปรับระบบการคัดเลือกเข้าเรียนครู

3.3 *กระบวนการ* – ปรับหลักสูตรให้ตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ ผลิตครูเฉพาะสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญตรงกับความต้องการของผู้ใช้ (สาขาวิชา/พื้นที่) ปรับกระบวนการเรียนการสอน โดยบูรณาการเทคนิคการสอนกับเนื้อหาวิชาการให้สมดุล เน้นการคิดวิเคราะห์ และเน้นการเรียนรู้ว่าจะเรียนรู้ได้อย่างไร

การอภิปราย

รศ.ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอเรียนให้ที่ประชุม มทราบ่า ในช่วงเดือนกันยายน-ตุลาคม ที่สำ นักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (สทศ.) ได้จัดประชุมระดมความคิดเห็นในเชิงนโยบาย พบว่า เรื่องครูเป็น ประเด็นใหญ่และสำคัญ ซึ่ง สทศ. ได้รับมอบหมายให้จัดเวทีประชุมระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง สถาบันครูศึกษาในวันที่ 20 ตุลาคม ศกนี้ ที่โรงแรมสยามซิตี้ ดังนั้น จึงขออนุญาตที่ประชุมยกประเด็น การผลิตและพัฒนาครูไปถกต่อในเวทีดังกล่าว และในวันนี้จะอภิปรายในประเด็นการสอบคัดเลือก

ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ก่อนผ่านประเด็นเรื่องครู ขอปรับข้อสมมติฐานที่กล่าวว่า คนดีคนเก่งไม่เรียนครู เป็น ระบบยังไม่สามารถทำให้วิชาชีพครูน่าสนใจ และยังไม่สามารถคัดผู้มีศักยภาพเหมาะสมมาเรียนครูได้ เนื่องจากการคัดเลือกคนที่มีศักยภาพที่เหมาะสมไม่ได้หมายความว่าต้องคัดคนที่มีคะแนนสอบสูงในระดับ แต่ต้องคัดคนที่มีลักษณะและศักยภาพเหมาะสมเพื่อเข้ามาเรียนและผ่านกระบวนการที่ถูกต้อง จึงจะได้ ครูเก่งและครูดี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

1. ขอให้ รศ. วรากรณ์ สามโกเศศ เร่งรัดการจัดทำตัวเลขครูเชิงประมาณ แยกตามสาขาวิชา
2. ขอให้ สทศ. เร่งรัดการจัดทำ TQF ครู เนื่องจากเป็นหัวใจสำคัญของการกำหนดมาตรฐาน การผลิตและพัฒนาครู โดยขอให้จัดให้ความสำคัญในลำดับต้น

3. PAT ครูที่พูดกันในการประชุมคราวที่แล้วคืออะไร จะต้องปรับตรงไหนหรือไม่ อย่างไร เพื่อให้กระบวนการคัดคนและการพัฒนาคุณภาพที่ระบบมีทิศทางเดียวกัน

รศ.มณฑล สงวนเสริมศรี

รองประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

1. ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการมากกว่า 50 ปีแล้ว โดย ทปอ. ได้พัฒนาปรับปรุงโดยยกเลิกสิ่งๆ ที่คิดว่าเป็นข้อด้อย และเสริมสิ่งๆ ที่คิดว่าสามารถใช้คัดเลือกเด็กตามศักยภาพได้ จนถึงปัจจุบัน การสอบคัดเลือกมีองค์ประกอบ 4 ตัว ได้แก่ GPAX O-NET GAT และ PAT อย่างไรก็ดี ยังเป็นที่ถกเถียงในสมาคมวิชาชีพและภาคณบดีบางสาขาในเรื่องของการคัดเลือกว่า ควรให้สอบมากกว่านี้หรือยากกว่านี้หรือไม่ เนื่องจากการเรียนในระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นสูงขึ้น
2. ทปอ. มีแนวคิดที่ว่า ภาษาอังกฤษเป็นความรู้พื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย จึงให้จัดทดสอบโดยอยู่ในส่วนของ GAT
3. การให้ O-NET เป็นการสอบเทอมปลายของ ม.6 นั้นเป็นสิ่งดี เนื่องจากทำให้เด็กสอบน้อยลง (ไม่ต้องสอบ 2 ครั้ง ทั้งสอบปลายภาคของโรงเรียนและสอบ O-NET)

นายอาหาร จันทวิมล

ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมการพัฒนาสังคม

การคัดเลือกคนเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยนั้น จะ คัดแต่คนเก่งอย่างเดียวไม่ได้ ต้องคัดคนดีและเหมาะสมด้วย ความเก่งของสถานศึกษาคือ การทำคนไม่เก่งให้เก่ง ไม่ใช่ทำคนเก่งให้เก่ง GAT และ PAT ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันเป็นการคัดแต่คนเก่งมาเรียนในมหาวิทยาลัย เมื่อพิจารณาในเอกสารประกอบการประชุมจพบรายชื่อสถานศึกษา 100 โรง ที่มีคะแนนเฉลี่ย O-NET ต่ำที่สุดในประเทศไทย โรงเรียนเหล่านี้ส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ที่ยากจน ได้รับการจัดสรรทรัพยากรไม่พอเพียง ไม่มีไฟฟ้า ไม่มีอินเทอร์เน็ต จึงควรให้โรงเรียนทั้ง 100 โรงนี้เป็นเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2

นายเสน่ห์ ขาวโต

รองเลขาธิการ สพฐ.

1. ควรคงสัดส่วน GPAX ไว้ที่ร้อยละ 20 หรือมากขึ้น เนื่องจากเป็นส่วนหนึ่งของการทำให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร
2. ควรเปลี่ยนระยะเวลาในการรับตรง โดยให้รับตรงหลังคัดเลือกกลาง เพื่อไม่ให้กระบวนการรับมีผลกระทบต่อการเรียนการสอนของเด็ก $\mathfrak{B}$ ที่เมื่อเข้าศึกษาด้วยระบบรับตรงได้แล้วก็ไม่สนใจการเรียนการสอนและการสอบ O-NET ต่อไป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

1. จากการพิจารณารายชื่อโรงเรียนที่มีคะแนน O-NET ต่ำสุดในเอกสารจำนวน 100 โรงเรียนอย่างรวดเร็ว พบว่าซ้ำกับรายชื่อโรงเรียนในโครงการต่างๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการดำเนินการอยู่ เช่น โครงการพัฒนาโรงเรียน 9,000 โรงเรียนที่มีผล O-NET ต่ำสุดในประเทศไทย ซึ่งขณะนี้ มีนโยบายที่จะใช้การสอนแบบทางไกลและกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน เป็นการต่อยอดจากโรงเรียนวังไกลกังวล มีการอบรมครู/จัดทำคู่มือการสอน/ใช้ระบบดาวเทียม โดยจะเริ่มดำเนินการในเดือนพฤศจิกายนนี้ จำนวน 4,000 โรงเรียน และจะขยายต่อไปอีก 5,000 โรงเรียนในเดือนพฤษภาคม

2. กระทรวงศึกษาธิการมีโครงการช่วยโรงเรียนในถิ่นทุรกันดารจำนวน 3,000 โรงเรียน เป็นกรณีเฉพาะ ซึ่งจะช่วยในด้านบ้านพักครู เรือนนอน อุปกรณ์การเรียนการสอน ค่าอาหารกลางวัน นม และอื่นๆ ซึ่งโรงเรียนทั้ง 100 โรงเรียนก็อยู่ในโครงการนี้เช่นกัน

3. โรงเรียนอีกประมาณครึ่งหนึ่งที่มีคะแนน O-NET ต่ำสุดอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งในบริเวณนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้จัดโครงการพิเศษ ซึ่งมีระบบบริหารจัดการ งบประมาณ และมีผู้บริหารรับผิดชอบเป็นการเฉพาะอยู่แล้ว

4. กระทรวงศึกษาธิการมีเป้าหมายว่า เมื่อเสริมทรัพยากรต่างๆ ให้โรงเรียนในโครงการเหล่านี้แล้ว โรงเรียนจะต้องมีคะแนนเฉลี่ย O-NET สูงขึ้น

ศ.ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์

เลขาธิการที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย

1. ผลการประชาสัมพันธ์ทั่วประเทศ พบว่า โรงเรียนต่างจังหวัดต้องการเพิ่มสัดส่วน GAT ในขณะที่โรงเรียนต่างๆ ในกรุงเทพฯ ต้องการลด

2. การรับตรงในขณะนี้ทั้งรับก่อนและหลังการคัดเลือกกลาง และยังมีแนวโน้มการรับตรงสูงขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาซ้ำซ้อน เพิ่มค่าใช้จ่าย และทำให้เด็กต่างจังหวัดเสียเปรียบ จึงควรมีการจัดระเบียบการรับตรงใหม่ เช่น การรับตรงห้ามจัดสอบเพิ่มเติม แต่ให้ใช้คะแนน GPAX O-NET GAT และ PAT ที่ได้สอบไว้แล้ว การกำหนดสัดส่วนการรับตรงและคัดเลือกกลาง(เดิมกำหนดไว้ร้อยละ 50) เป็นต้น

3. ทปอ. เห็นด้วยกับการใช้คะแนนความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือก และมีมหาวิทยาลัยบางแห่งดำเนินโครงการร่วมกับ สพฐ. มาประมาณ 3 ปีแล้ว ขณะนี้ ยังติดขัดอยู่ที่การกำหนดวิธีการวัดผลที่ให้ผลเป็นคะแนน

ผศ.ปฐม ปฐมรณพงศ์

ประธานที่ประชุมประธานสภามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (ปอมท.)

1. หลังกำหนดให้ GPAX เป็นองค์ประกอบหนึ่งในการคัดเลือก มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ผู้สมัครมีคะแนน GPAX สูงกว่าเดิม โดยมีผู้ได้ 4.00 มาก มหาวิทยาลัยจึงแยกไม่ออกว่าเป็นนักเรียนในระดับยอดจริงหรือไม่ ปัญหานี้เกิดจากมาตรฐานการให้เกรด ของโรงเรียนแตกต่างกัน ซึ่งขณะนี้ มีการสอบ O-NET ซึ่งสามารถใช้เป็นตัววัดมาตรฐานโรงเรียนได้ โดยต้องปรับเกณฑ์ให้มีมาตรฐาน และทำให้นักเรียนสนใจสอบมากขึ้น เพื่อให้สามารถนำคะแนนไปใช้ประโยชน์ได้

2. การใช้ความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือกเป็นสิ่งดี แต่จะหาวิธีการวัดที่เป็นรูปธรรม ได้อย่างไร ปัจจุบัน การสอนเน้นไปที่การให้ความรู้ ดังนั้น ครูอาจารย์จะต้องมีจิตสำนึกในการสอนคนให้เป็นคนดี

3. การรับตรงไม่ควรมีส่วนเกินร้อยละ 50 และควรรับวันเดียวกัน หากรับหลัง จะมีปัญหาบัณฑิตเพื่อและตกงาน และส่งผลกระทบต่อมหาวิทยาลัยเอกชน หากจะรับหลังประกาศ ผลคัดเลือกกลาง จะต้องกำหนดจำนวนรับไม่เกินร้อยละ 50 ไม่ว่าจะรับก่อนหรือหลัง

รศ.วรารักษ์ สามโกเศศ

ประธานร่วม

ขณะนี้ มีปัญหาเกรดไม่มาตรฐานมากขึ้นเรื่อยๆ อย่างไรก็ตาม คิดว่า มีเทคนิคทางสถิติที่จะปรับมาตรฐานของคะแนน GPAX ได้

นายสุรพงศ์ งามสม

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรภู่วิทยา

1. ควรรับตรงในช่วงปลายปีหลังระบบคัดเลือกกลาง เพื่อมิให้กระบวนการรับมีผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน

2. ภาษาอังกฤษมีความจำเป็นในการเรียนต่อระดับอุดมศึกษา และช่วยส่งเสริมให้การศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสำคัญต่อภาษาอังกฤษ

นางมัทนา สานติวัตร

นายกสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

1. ระบบคัดเลือกทำให้นักเรียนเรียนในระบบโรงเรียนไม่ครบตามหลักสูตร โดยเรียนเพียง 11 ปี ปีสุดท้ายไม่สนใจเรียน จึงควรให้ความสำคัญกับ GPAX เพื่อให้นักเรียนเรียนในระบบครบ 12 ปี และเพื่อให้โรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอนได้ครบถ้วนตามหลักสูตร ดังนั้น ควรคงสัดส่วน GPAX ไว้ที่ร้อยละ 20 โดยต้องมีเกณฑ์ในการปรับเกรดของโรงเรียนต่างๆ ให้มีมาตรฐาน นอกจากนั้นใช้ O-NET มาช่วยให้เด็กเห็นความสำคัญของการสอบวัดความรู้ของตนเองตามช่วงชั้น จึงควรคงสัดส่วน O-NET ที่ร้อยละ 30

2. การรับตรงควรกำหนดให้รับเฉพาะเด็กในภูมิภาคเพื่อให้กลับไปพัฒนาท้องถิ่น และผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษ เช่น ดนตรี กีฬา ซึ่งอาจต้องได้รับการทดสอบพิเศษ ตามสัดส่วนที่กำหนด นอกเหนือจากนี้ ควรใช้ระบบคัดเลือกกลางที่ได้ลงทุนกันไปมากแล้ว แล้วให้เกิดประโยชน์มากที่สุด และไม่เห็นด้วยกับข้อเสนอของ สกอ. ที่ให้มีการรวมกลุ่มสาขาเพื่อดำเนินการรับตรง คิดว่า ควรใช้ระบบคัดเลือกกลางให้เป็นประโยชน์มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

3. สำหรับข้อเสนอของ สกอ. ที่เสนอให้สร้างเครื่องมือจูงใจให้คนมาเรียนครูมากขึ้นในรูปแบบต่างๆ เช่น เงินกู้ยืมเพื่อการศึกษา ทุน และการมีงานทำนั้น ขอเสนอให้เพิ่มการลดหย่อนภาษีสำหรับครู 1-3 % เพื่อลดรายจ่ายของครู โดยเฉพาะในท้องถิ่นทุรกันดาร

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาติ กีระนันท์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

1. ระบบคัดเลือกกลางที่ถกเถียงกันอยู่นี้ เป็นการดูแลคนเพียงกลุ่มหนึ่งเท่านั้น แต่ขณะนี้ระบบรับตรงขยายตัวอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องมีการกำกับดูแลให้ดี หากมีการกำกับสถาบันอุดมศึกษาในเรื่องคุณสมบัติของผู้เรียนที่ต้องการ ผลก็จะสะท้อนไปที่ สพฐ. ซึ่งต้องแจ้งเด็กให้เตรียมตัวเอง ทั้งนี้หากทำ ต้องทำทั้งระบบ โดยให้มหาวิทยาลัย ลัยแต่ละแห่งไปตั้งเกณฑ์ว่า กลุ่ม /สาขาวิชาใดต้องการคะแนนอะไร เท่าใด และต้องการวัดทักษะเพิ่มเติมในส่วนใด

2. มหาวิทยาลัยในประเทศไทยมีจำนวนมากจนอาจเกินความต้องการ จึงไม่ควรจัดตั้งมหาวิทยาลัยใหม่อีก แต่ ควรพัฒนามหาวิทยาลัยที่มีอยู่แล้วและจัดระบบให้ดี ซึ่งต้องยอมรับว่า มหาวิทยาลัยต้องมีความหลากหลายและอาจมีวัตถุประสงค์เฉพาะทาง จึง ไม่สามารถสร้างกฎระเบียบให้มหาวิทยาลัยทุกแห่งเหมือนกัน

ผศ.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ระบบการผลิตครูและระบบการพัฒนาครูประจำการยังไม่เชื่อมต่อกัน ระบบการผลิตครู 4+1 นั้น 1 ปีสุดท้ายที่เป็นการฝึกงานนั้น ควรเป็นปีที่เชื่อมโยงกับการทำงาน หากเห็นไปได้ ควรผสมผสานการฝึกงานอยู่ในหลักสูตรทั้ง 5 ปี ไม่ควรแยกเป็น 4+1 เนื่องจากการผลิตครูนั้น ต้องการครูที่มีความเข้าใจว่านักเรียนเรียนรู้อย่างไร มากกว่าครูที่มีความรู้ทางด้านเนื้อหา

นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ทั้งหมดที่กล่าวมาได้มีการอภิปรายกันพอสมควรแล้ว การประชุมวันนี้ควรได้คำตอบว่า ต้องปรับปรุงระบบการคัดเลือกกลางหรือไม่ ระบบรับตรง การใช้คะแนนความดี และเงื่อนไขการรับ ควรเป็นอย่างไร เมื่อได้ความเห็นจากที่ประชุมแล้ว ทปอ. ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจตามกฎหมาย จะได้รับไปพิจารณาดำเนินการต่อเพื่อให้เป็นรูปธรรม

รศ.วรารกรณ์ สามโกเศศ

ประธานร่วม

ความคิดเห็นของที่ประชุมที่ ทปอ. ควรรับไปพิจารณามี 4 ประเด็น ได้แก่ 1) การดูแลระบบรับตรง ซึ่งมีนักเรียนเข้าด้วยระบบนี้สูงถึงสองในสาม 2) การคงสัดส่วน GPAX ที่ร้อยละ 20 3) รูปแบบการใช้คะแนนความดี และ 4) เงื่อนไขการรับตรงและสอบคัดเลือกกลางโดยคำนึงถึงประโยชน์ต่อเด็ก ความสะดวก และความเท่าเทียม

ศ.ศิริชัย กาญจนวาสี

คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. มหาวิทยาลัยต้องการผู้จบมัธยมปลายที่มีพื้นฐานความรู้ที่เพียงพอและเป็นคนดี ซึ่งมีตัวบ่งชี้คือ GPAX O-NET และคะแนนความดี ทั้ง GPAX และ O-NET เป็นตัววัด achievement พื้นฐานที่ติดตัวเด็กมา แต่ O-NET มีศักยภาพที่จะเป็นตัวสะท้อน achievement ได้และมีมาตรฐานสูงกว่า GPAX แม้จะมีวิธีการที่จะปรับ GPAX ของโรงเรียนทั่วประเทศให้มีมาตรฐานได้ แต่อาจเกิดปัญหาความยุ่งยากทางเทคนิค และความยากในการอธิบายต่อสังคม ดังนั้น จึงควรให้ O-NET มีน้ำหนักมากกว่า GPAX และควรให้สัดส่วนองค์ประกอบเหล่านี้รวมเป็นร้อยละ 50

ในขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยต้องการผู้ที่เข้ามาเรียนแล้วประสบความสำเร็จในการเรียนในมหาวิทยาลัย และต้องการบัณฑิตที่ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ ซึ่งมีตัวบ่งชี้คือ GAT และ PAT โดยวิธีคิดจะต้องให้น้ำหนักที่ PAT มากกว่าเนื่องจากระบบคัดเลือกกลางเป็นระบบที่คัดคนเข้ามหาวิทยาลัยพร้อมทั้งคัดคนเข้าสู่วิชาชีพซึ่งมีความสำเร็จในวิชาชีพ เช่น PAT5 ซึ่งวัดความสำเร็จในวิชาชีพครู โดยหลักการ ผู้ที่มีคะแนน PAT5 สูงคือผู้ที่เรียนแล้วมีแววประสบความสำเร็จในวิชาชีพครู ส่วนผู้ที่มีคะแนนต่ำจะสามารถขจัดเกลาได้เพียงระดับหนึ่ง และเมื่อเข้าสู่วิชาชีพแล้วมักไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ดังนั้น จึงให้นักหนัก PAT ที่ร้อยละ 30 และ GAT ที่ร้อยละ 20

โดยสรุป น้ำหนักองค์ประกอบของระบบคัดเลือกกลางควรเป็น GAT-20% PAT-30% O-NET-30% GPAX-10% และระบบความดี-10%

2. มหาวิทยาลัยมีแนวโน้มที่จะใช้ระบบรับตรงมากขึ้นด้วยเหตุผลต่างๆ เช่น ต้องการช่วงชิงนักศึกษา ไม่พอใจระบบคัดเลือกกลางที่ไม่อาจสนองความต้องการ สถาบันแต่ละแห่งต้องการเด็กที่มีความสามารถพิเศษที่แตกต่างกัน และรายได้จากค่าสมัครสอบ เป็นต้น ก่อให้เกิดปัญหาเด็กต้องวิ่งสอบหลายที่ ทั้งนี้ วิธีแก้ปัญหามี 2 ประการคือ การตรึงสัดส่วนการรับตรง และ กำหนดให้สอบพร้อมกันทั่วประเทศ

ศ.อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

1. ทปอ. ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องระบบการคัดเลือกกลาง และพัฒนาระบบมาตลอดจนได้องค์ประกอบ 4 ตัวที่ใช้อยู่ขณะนี้ ซึ่งคิดว่า ทปอ. มาถูกทางแล้ว

2. ระบบรับตรงควรให้ใช้ข้อสอบร่วมกันและสอบในวันเดียวกัน หรืออาจใช้คะแนน GAT และ PAT ที่ สทศ. จัดสอบอยู่แล้ว

รศ.สมพงษ์ จิตระดับ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1. การจัดการเรื่องระบบรับตรงเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่ควรเร่งดำเนินการ โดยรัฐบาลจะต้องควบคุมจำนวนบัณฑิตของแต่ละคณะ/มหาวิทยาลัย เพื่อให้บัณฑิตที่จบมามีคุณภาพ โดยให้มีเจ้าภาพหลักที่มีอำนาจที่จะกำหนดวัน/เวลาสอบให้พร้อมๆ กัน สร้างกฎเกณฑ์ต่างๆ รวมทั้งกำหนดจำนวนนิสิต/นักศึกษาที่ต้องการรับตรง ทั้งนี้ เจ้าภาพมีหน้าที่ในการควบคุมจำนวนบัณฑิตในเชิงนโยบาย และใช้งบประมาณกำกับดูแลทางอ้อม เช่น ให้งบวิจัยแก่มหาวิทยาลัยที่ ดำเนินการตามนโยบาย
2. หากรัฐมีนโยบายให้ความสำคัญกับ O-NET ควรมีความชัดเจนในการดำเนินการว่า จะนำ O-NET มาบูรณาการหรือถ่วงน้ำหนักกับ GPAX
3. การใช้คะแนนความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการสอบคัดเลือกเข้ามหาวิทยาลัย ควรต่อยอดจากมหาวิทยาลัย 13 แห่งที่ได้ดำเนินการไว้แล้ว โดยทำให้สมบูรณ์มากขึ้น พร้อมทั้งมีนโยบายสนับสนุนงบประมาณแก่มหาวิทยาลัยที่ใช้ความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการรับเด็ก
4. ควรมีหน่วยงานคล้ายๆ ทปอ. ทำหน้าที่บริหารจัดการระบบรับตรงและสอบโควตา เช่น กำหนดวันเวลา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

การทำ GPAX ให้มีมาตรฐาน มีหลักการอย่างไร

ศ.ศิริชัย กาญจนวาสี

คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การแก้ปัญหา GPAX ที่ไม่มีมาตรฐานและมีลักษณะเกรตเพื่อ สามารถทำได้โดยนำคะแนนที่นำเชื่อถือได้ไปถ่วงน้ำหนักตามคุณภาพของโรงเรียน โดยใช้สูตรทางคณิตศาสตร์เพื่อปรับคะแนนตามความเป็นจริง

นายชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

GPAX เป็นการวัดโดยมาตรฐานของโรงเรียนเพื่อเปรียบเทียบกลุ่มนักเรียนในโรงเรียนนั้น โดยที่คุณภาพของโรงเรียนแตกต่างกัน หากนำคะแนนดิบไปใช้เลย ก็จะเทียบมาตรฐานกันไม่ได้ หากจะนำมาเทียบเคียงกัน ควรใช้ O-NET เป็นตัวปรับคะแนน

นายสมเกียรติ ขอบผล

รองเลขาธิการ สพฐ.

สพฐ. ได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการที่มี ศ.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ เป็นประธาน ได้กำหนดวิธีการปรับมาตรฐาน GPAX โดยเติมได้เสนอวิธีการปรับคะแนน GPAX (adjusted GPAX) แต่

ทปอ. ไปกำหนดอีกแบบหนึ่งซึ่งเข้ากันไม่ได้ ขณะนี้ คณะอนุกรรมการมี 2 แนวทาง คือ การใช้ O-NET แทนการสอบปลายภาค และ การใช้ทั้ง GPAX และ O-NET โดยให้นำหน้าที่ 30-70

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจурินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์)

ประธาน

การศึกษาจะเสร็จสิ้นเมื่อไร เคยคิดเช่นกันว่าจะใช้ O-NET แทนการสอบปลายภาค แต่สิ่งสำคัญคือ ข้อสอบ O-NET จะต้องวัดได้จริง หากมีปัญหาสอนแบบหนึ่ง ออกข้อสอบอีกแบบหนึ่ง เด็กสอบก็ตกหมด การออกข้อสอบต้องสอดคล้องกับการสอน ไม่เช่นนั้นแล้ว จะใช้ผลคะแนนสอบไม่ได้

ศ.อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (สทศ.)

การออกข้อสอบต้องอิง 2 เรื่องคือ 1) มาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งโรงเรียนต้องสอนตามมาตรฐานการเรียนรู้ที่อยู่ในหลักสูตร และ 2) ผู้ออกข้อสอบ ซึ่ง สทศ. จะพยายามเชิญคนสอนมาออก

รศ.วรารักษ์ สามโกเศศ

ประธานร่วม

การทำ O-NET ให้ศักดิ์สิทธิ์และสะท้อนผลการศึกษาตามที่รัฐมนตรีกล่าวถึง น่าจะเป็นคำตอบที่ช่วยแก้ปัญหาได้มาก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจурินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์)

ประธาน

ข้อสรุปคือองค์ประกอบทั้ง 4 ส่วนของระบบคัดเลือกกลางยังคงใช้ได้อยู่ ส่วนระบบรับตรงมีข้อสรุปอย่างไร

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ระบบรับตรงให้มีความชัดเจน และใช้เกณฑ์ที่ไม่ต้องให้เด็กไปสอบทุกรายวิชาเอง เช่น การใช้ GAT PAT โดยให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งไปตั้งเกณฑ์เองว่า สาขาวิชาใดต้องการคะแนนอะไร เท่าใด และต้องการวัดทักษะเพิ่มเติมในส่วนใด โดยควรให้ สกอ . หรือกับ ทปอ . และทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ดูแลประสานงานเรื่องการสร้างระบบที่เป็นข้อสอบกลาง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจурินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์)

ประธาน

สรุปคือ สอบรับตรง 1 ครั้งและสอบคัดเลือกกลางอีก 1 ครั้ง ซึ่งหากการรับตรงกับคัดเลือกกลางไม่จำเป็นต้องเป็นวัน/เวลาเดียวกัน ก็จะทำให้เกิดปัญหาเด็กวิ่งสอบ 2 ที่เช่นเดิม ขอให้ฝ่ายเลขานุการสรุปความคิดเห็นของที่ประชุมที่ตรงกันประมาณ 3-4 ข้อ แล้วรายงานต่อที่ประชุม

นายชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1. ที่ประชุมเสนอให้จัดระเบียบการรับตรง เนื่องจากระบบและการรับไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ ตั้งแต่เริ่มแรกที่กำหนดสัดส่วนไว้ที่ 50-50 แต่มีการปล่อยให้สถาบันดำเนินการตามอิสระ ซึ่งหากไม่มีการกำกับดูแลในเชิงงบประมาณ ก็จะไม่เห็นทางกำกับคุณภาพและปริมาณของบัณฑิตได้

2. ประเทศอังกฤษมีกรณีศึกษาที่น่าสนใจเกี่ยวกับระบบคัดเลือกกลาง ที่ไทยอาจนำไปประยุกต์ใช้ได้ คือ UCAS (Universities and Colleges Admissions Service) ซึ่งเป็นหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่กลั่นกรองใบสมัครของผู้ที่ต้องการเรียนต่อระดับอุดมศึกษาในเบื้องต้น โดยพิจารณาจากผลการเรียนและความถนัด จากนั้น จึงส่งไปยังมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อเข้าสู่ระบบรับตรงต่อไป

รศ.ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

ฝ่ายเลขานุการฯ ขอสรุปข้อคิดเห็นของที่ประชุม ดังนี้

1. สำหรับระบบคัดเลือกกลาง คงสัดส่วน GPAX ที่ร้อยละ 20 บวกด้วย GAT PAT และ สมควรจะพิจารณาเพิ่ม O-NET เข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบด้วย โดยต้องถ่วงน้ำหนักและจัดความสัมพันธ์ระหว่าง GPAX กับ O-NET และต้องทำให้ระบบการสอบ O-NET เชื่อมโยงกับการวัดผลโดยรวมของประเทศ

2. มหาวิทยาลัยควรพิจารณาให้ความสำคัญกับการนำความดีมาเป็นปัจจัยคัดเลือกเข้าศึกษาต่อด้วย โดยอาจพิจารณานครปฐมโมเดลเป็นกรณีศึกษา

3. การรับตรงและคัดเลือกกลาง

- กรณีรับโควตาพื้นที่และโควตาเด็กพิเศษต่างๆ เช่น นักกีฬา นักดนตรี ไม่ใช่ประเด็นปัญหาโดยตรง

- ประเด็นที่เป็นปัญหาคือ การรับตรงที่จัดสอบสำหรับเด็กทั่วไป ขนานกับระบบคัดเลือกกลาง

- การแก้ปัญหาจะต้องพยายามสร้างกติกาเพิ่มขึ้น เพื่อกำกับแนวปฏิบัติของมหาวิทยาลัยต่างๆ เช่น

- อาจกำหนดจำนวนรวมให้อยู่ในสัดส่วนร้อยละ 50:50 ตามที่เคยคิดไว้เดิม (ขณะนี้รับตรง อยู่ที่ร้อยละ 60)

- จัดให้การสอบเพื่อรับตรงของมหาวิทยาลัยต่างๆ จัดร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและค่าใช้จ่าย

ก. ใช้ GAT PAT มาเป็นฐานโดยไม่ต้องจัดสอบเป็นพิเศษอีกครั้งหนึ่ง หรือ

ข. ให้มหาวิทยาลัยที่รับตรงจัดสอบร่วมกัน (ผลคือจะมีการสอบเหลือ 2 ครั้ง แทนที่จะมากกว่า 2 ครั้งดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน)

- สมควรวางระบบป้องกัน เพื่อลดอัตราการสละสิทธิ์ระหว่างผู้ที่สอบได้ในระบบรับตรง และระบบคัดเลือกกลาง

ประเด็นที่ 4 สถาบันการศึกษาเอกชนกับรัฐ

วันที่ 17 ตุลาคม 2552 (เวลา 19.30 - 20.30 น.)

ประธาน : นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์

ประธานร่วม : ดร.สิริพร บุญญานันต์

นางสิริพร บุญญานันต์

ประธานร่วม

นำเสนอโดยอาจารย์พิชัย แก้วสุวรรณ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การนำเสนอ

นายพิชัย แก้วสุวรรณ

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมการจัดการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คำถาม สถาบันการศึกษาเอกชนกับรัฐทั้งระดับขั้นพื้นฐาน และอาชีวศึกษา ควรมีหน่วยงานเดียวดูแลหรือไม่ และควรต้องดำเนินการอย่างไร เพื่อให้สัดส่วนของนักเรียน โรงเรียน เอกชนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 30 ในปี 2554 และให้เป็นร้อยละ 35 ในปี 2559

ในขณะนี้ สป.ศธ.ได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อจะศึกษาและพิจารณาเรื่องนี้ โดยมีผู้แทน จากภาคเอกชน นายกสมาคมสภาการศึกษาเอกชน นายกรัฐมนตรีเอกชนแห่งประเทศไทย มีผู้บริหารโรงเรียนเอกชน 3 ท่าน และข้าราชการ สช. ท่านรองศรีวิการ์ เป็นประธานคณะทำงาน ได้มีการประชุมและสรุปประเด็น โรงเรียนประเภทสามัญศึกษา ยังคงยืนยันว่าจะขออยู่กับ สช. เพราะเห็นว่าเป็นที่พึงของโรงเรียนได้ เนื่องจาก สพท. ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับโรงเรียนเอกชน ยกเว้น สพท.ที่ ผอ.เคยเป็นศึกษาธิการจังหวัด สามารถตอบคำถามได้ดังนี้

โจทย์ข้อที่ 1 จะต้องดำเนินการอย่างไรต่อ คณะทำงานเห็นว่าควรจะมีการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งโรงเรียนทั้งหมดให้ได้ตัวเลขที่แท้จริงว่าต้องการอย่างไร ตอนนี้เป็นข้อเสนอของนายกสมาคม แต่ว่าโรงเรียนไม่แน่ใจว่ามีจำนวนเท่าไรแน่ ถ้าในช่วงสำรวจนี้ ศช. ควรจะพิจารณาข้อเสนอของภาคเอกชนไปด้วย เพื่อให้โอกาสเอกชนจะได้เพิ่มจำนวนนักเรียนถ้าเป็นไปได้ตามที่เสนอมา

โจทย์ข้อที่ 2 เรื่องสัดส่วนนักเรียนของรัฐกับเอกชน ตัวเลขสัดส่วนที่นำเสนอเข้ามาเป็นบางส่วน ในประเภทสามัญศึกษา ปี 2535 เอกชนจัดอยู่ 12 % ปี 2540 จะเพิ่มเป็น 13 % ถัดมาอีก 5 ปีจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สำหรับ สายอาชีพในปี 2535 เอกชนเคยจัดในสัดส่วนที่สูงกว่ารัฐ 53% ปี 2540 ลดลงเหลือ 42% ภาครัฐมีการขยายมากขึ้น ปี 2545 เหลือ 33% ลดลงเรื่อยๆ ปี 2550 ขยับเพิ่มขึ้น 36% แต่ถ้าดูภาพรวมทั้งหมดทั้งสายสามัญสายอาชีพปี 2535 15 % ภาคเอกชน ปี 2540

16% ปี 2545 16% ปี 2550 เพิ่มขึ้นเป็น 19% ถามว่าจะทำอย่างไรให้ไปถึง 30% การเพิ่มเพิ่มได้ไม่มาก ผู้ปกครองเวลาจะเข้าโรงเรียนเขาจะนึกถึงกระเป๋าท้องไปจ่ายเท่าไร ทุกวันนี้ถ้าไปเอกชนต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการศึกษาค่าธรรมเนียมอื่น เป็นตัวเหตุให้ไม่มาภาคเอกชน แต่ถ้าไปภาครัฐได้เรียนฟรี ทางคณะทำงานมีข้อเสนอ 4 ประการว่า ถ้าจะเพิ่มสัดส่วนให้นักเรียนมากขึ้นต้องดำเนินการดังนี้

1) ขอให้รัฐกำหนดสัดส่วนนักเรียนภาครัฐและเอกชนให้ชัดเจน และต้องมีการปฏิบัติจริงด้วย ไม่ใช่กำหนดเฉยๆ ที่จริงเคยกำหนดมาแล้วครั้งหนึ่ง ปี 2551 หรือ 2552 ให้นักเรียนเอกชนเป็น 30% ในภาคปฏิบัติทำไม่ได้

2) อยากจะให้สถานศึกษาของรัฐมีนโยบายรับนักเรียนรอบเดียว

3) ขอให้สถานศึกษาภาครัฐลดจำนวนนักเรียนต่อห้องลง ปัจจุบันบางห้องมี 50 - 60 คน

4) ขอให้สนับสนุนโรงเรียนเอกชนอย่างเท่าเทียมกับรัฐ ภาษีโรงเรียนจะยกเว้นให้เอกชนได้ใหม่ และมีค่าใช้จ่ายส่วนอื่นๆ ที่เอกชนยังต้องจ่าย ทำให้ได้รับการสนับสนุนไม่เท่ากัน รวมทั้งด้านวิชาการด้วย ประเด็นสำคัญคือค่าใช้จ่ายรายบุคคล

ขอให้ ศธ.แก้ไขปัญหาในเรื่องต่อไปนี้

1) ขอให้มีหน่วยงานสนับสนุนทางวิชาการ เดิมเคยมีกรมวิชาการเป็นหน่วยงานกลาง ซึ่งจะมองภาพรวมทั้ง ภาค รัฐและเอกชน ภาคเอกชนได้รับการส่งเสริมจากกรมวิชาการด้วย แต่ปัจจุบันกรมวิชาการไม่มี รู้สึกว่าขาดตรงนี้ไป

2) ต้องการให้มีหน่วยปฏิบัติการส่งเสริมการศึกษาเอกชนในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือ มี สข.อำเภอ สข.จังหวัด

3) เนื่องจากว่าเวลาที่โรงเรียนภาครัฐบรรจุข้าราชการครูเป็นช่วงที่โรงเรียนเปิดเทอม ครูที่สอบได้ส่วนหนึ่งเป็นครูจากโรงเรียน เอกชน โรงเรียนเอกชนต้องหาครูใหม่ ซึ่งปัญหาในการจัดการครู

4) อยากจะให้รัฐบาลช่วยเรื่องเงินค่าวิทยฐานะให้ครูเอกชนด้วยเพื่อความเท่าเทียมกัน

5) อยากจะให้ปรับเพิ่มอัตราเงินอุดหนุนรายบุคคล พัฒนาวิชาการของครู ปัจจุบันเวลา สข. ขอตั้งงบประมาณไป สำนักงบประมาณบอกว่าน่าจะไป ร่วมกับ สพฐ. ไปถามที่ สพฐ. ขอไปแล้วก็ไม่ได้เหมือนกัน ทำให้ขาดแคลนเรื่องงบประมาณในการพัฒนาครูเอกชนไป

6) เป็นห่วงเรื่องความมั่นคงของประเทศใน การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามภาคใต้ เป็นส่วนที่สมาคมโรงเรียนเอกชนประเภทสามัญ สภาการศึกษาเอกชน นำเสนอมา

7) โรงเรียนประเภทอาชีวศึกษา อยากจะไปอยู่กับ สอศ. เพราะถ้าไปอยู่ที่ สอศ. น่าจะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนดีกว่า สข. เพราะมีกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษาโดยตรง และในระยะยาวจะเปิดถึงระดับปริญญาตรี

8) ขอให้ส่งเสริมสนับสนุนด้านพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษา รวมทั้งประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ของ โรงเรียนเอกชนด้วย

การอภิปราย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ขอให้ตรงประเด็น ฟันธงว่าแต่ละประเด็นจะเอาอย่างไร

นางจิระพันธ์ พิมพ์พันธุ์

นายกสมาคมสภาการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

เรื่องวิชาการ เมื่อก่อนมีศึกษานิเทศก์ของเขตช่วยเหลือ โรงเรียนเอกชนสายสามัญ อย่างน้อยปีละครั้ง เมื่อไปรวมกับ สพฐ. แล้ว หลายโรงเรียนในปีหนึ่งไม่เคยพบศึกษานิเทศก์ เนื่องจากมีศึกษานิเทศก์น้อย การที่จะพัฒนาด้านวิชาการจึงลำบาก บางที่ต้องชวนช่วยกันเอง ซึ่งอาจจะทำให้ผลทางวิชาการลดน้อยลงไป

เรื่องโครงสร้าง การมี สช.อำเภอ หรือ สช.จังหวัด เห็นท่านไปทำที่ทางใต้ 5 จังหวัดได้ผลดีมาก ทุกอย่างสะดวกรวดเร็ว ขณะที่ไปอยู่ สพฐ. เหมือนงานฝาก ทั้งๆ ที่บางแห่งมีรอง สพฐ. ถึง 12 ท่าน ไม่ทราบเหตุใดงานจึงล่าช้า ที่สงขลาพอไปคุยกันบอกว่าตั้งแต่ตั้งไปรู้สึกสบายมาก เราอยากจะมีบ้าง จะเอามาจากรองของเขต คนใดคนหนึ่ง คงจะได้ และเอาลูกทีมสักคนให้ทำหน้าที่โดยตรง

เรื่อง การเรียกบรรจุ ครูกลางคืน เมื่อปีที่แล้ว โรงเรียน ที่ราชิวาสมีครูอยู่ 25 คน ห้องเรียน 12 ห้อง ครูถูกเรียกไปเดือนสิงหาคม 15 คน เหลือครู 10 คนไม่พอ การที่ประกาศรับครูกลางคืนไม่ได้ง่ายเลย ไม่มีการเลือก ขอให้จบปริญญาตรีก็เอามา ทำให้เกิดผลเสียอย่างรุนแรงต่อการดูแลนักเรียน เช่น ปัญหาการรับเด็ก บางทีเตรียมพร้อมว่าเราจะรับเด็ก ป.1 3 ห้อง หรือ ม.1 3 ห้อง ปรากฏว่าเด็กมาเข้า 3 ห้อง พอเดือนมิถุนายนเรียกไป จากเด็ก 45 คนของภาครัฐเป็น 55 คน โรงเรียนที่เตรียมครูไว้ 3 ห้องต้องมีครู 5 คน ต้องเอาครูออกไป 3 คน หรือ 2 คน ซึ่งไม่ทราบจะเอาเขาไปไหนซึ่งเรียกบรรจุแล้ว ซึ่งอันนี้ก็เป็นปัญหา

เรื่องวิทยฐานะของ ครู ได้เตรียมการเพื่อภาครัฐจ ะกรุณาเพื่อเป็นขวัญกำลังใจ เพราะครูเอกชนไม่มีทั้งนี้ ไม่มีบำเหน็จ แต่อยู่ด้วยความรักเด็กรักการศึกษา รักโรงเรียน อยากมีวิทยฐานะบ้าง จึงได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการคิดเรื่องหลักเกณฑ์ และ คณะกรรมการหาเงิน มีการประชุมหลายครั้ง ปรากฏว่าคงต้องอาศัยเงินจากภาครัฐมาช่วย คณะกรรมการคิดว่าจะใช้กับระบบเดียวกับรัฐบาลแต่จะไม่หนักไปทางเขียน ไปทางเอกสาร จนกระทั่งไม่สอนหนังสือเด็ก จะเอาผลจากนักเรียน ดูนักเรียนเป็นหลัก อันนี้คือหลักเกณฑ์ที่เตรียมกันไว้

เรื่องปรับเงินอุดหนุน เมื่อ 2 ปีที่แล้วเคยได้รับขวัญกำลังใจจากผู้ใหญ่ว่า ปี 2553 จะได้ครบ 100% แต่ปีที่แล้วอาจจะเศรษฐกิจไม่ดียังไม่ได้เพิ่ม ได้เพิ่ม 10% เมื่อปีก่อน ปีที่ผ่านมาไม่ได้ และปีต่อไปคิดว่า งบประมาณ ยังไม่ได้ตั้ง ถ้าเราได้เงินครบ 100% และผู้ปกครองไม่ต้อง จ่ายค่าธรรมเนียมเพิ่ม คิดว่าโรงเรียนเอกชนจะมีนักเรียนมาก ปกติเรามีการแข่งขันด้านการศึกษา กันอยู่

แล้ว ไม่ได้แข่งกับภาครัฐ ต้องขอบคุณท่านที่ได้นำ พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ว่า ถ้าเอาเด็กดีและทำให้เป็นคนดี ครูไม่เก่ง แต่ถ้าเด็กไม่ค่อยดีหรือไม่ค่อยเก่งและทำให้ดีขึ้น นั้นแหละครูเก่ง ท่านคงยอมรับว่า โรงเรียนเอกชนส่วนมากจะเอาทางกะทิมาคั้นเป็นหัวกะทิ การสอบโอเน็ต เอเน็ตปีที่แล้วของเราเป็นอันดับสองรองจากสาธิต เราเอาทางกะทิมาเป็นหัวกะทิได้

อีกประการ การจัดพัฒนาวิชาการดีใจมาก ฟังท่าน รมต .ว่าจะมีเงินผลักดันให้ สช .ประมาณ 2000 กว่าล้านบาท ซึ่งปกติทุกปีได้ 400 ล้านบาทเท่านั้น คาดว่าจะได้สนับสนุนได้อบรมครูพัฒนาบุคลากรก้าวไปอีกไกล

เรื่องการโอนโรงเรียนอาชีวเอกชนไปสังกัด สอศ . ในฐานะเป็นตัวแทนประสานงานตัวกลางของโรงเรียนเอกชน สมาคมทั่วประเทศ อาชีวก็อยู่ในกลุ่มเดียวกันด้วย เห็นด้วยที่จะไปร่วมกับ สอศ . เพียงแต่ว่าอยากจะให้เป็นระยะๆ ถ้าเป็นไปได้เรื่องเกี่ยวกับวิชาการ สพฐ.ก็จะถนัดเฉพาะด้านสามัญ ด้านวิชาการต้องไปอาศัยวิทยาลัยอาชีวศึกษาที่อยู่ในเขตนั้นส่วนเรื่องต่อๆ ไปจะโยกย้ายอะไรเกี่ยวกับเงินสงเคราะห์หรือกองทุนแล้วแต่ที่ว่ากฎหมายจะทำให้ อยากจะขอความกรุณาท่านที่ อยู่อาชีวของ ฝ่ายรัฐบาลโปรดสงสารโรงเรียนเอกชนฝ่ายอาชีวะ ไม่มีศึกษานิเทศก์ ไม่มีคนดูแล

เรื่อง การรับนักเรียน หากสามารถให้รับนักเรียนได้ครั้งเดียว หรือสองครั้ง แต่อย่ารับตอนเปิดขอให้รับตอนปิด เช่น โรงเรียนจะเปิดกลางเดือนพฤษภาคม ขอให้จบ ไม่ใช่ไปรับ มิถุนายน กรกฎาคมเราก็ลำบาก เรื่องครูเราก็เห็นใจ งบประมาณของรัฐบาลเริ่มต้นตุลาคม เกษียณกันยายน ของเราเริ่มต้นพฤษภาคม โรงเรียนเอกชน คือ โรงเรียนฝึกหัดครู ครูเอกชนทำไม่ได้อยากอยู่ภาครัฐ อยากอยู่ อบต. อยากอยู่ อบจ. อยากจะไปอยู่เทศบาล เงินเดือนเราให้ 7,940 บาท ปริญาตรี หลายโรงให้ 8,000 บาท บางโรงให้เงินพิเศษอีก 1,000 บาท สู้เขาไม่ได้ เพราะ อบจ. อบต. ให้ 3,000 บาท และไม่ต้องอยู่เวร ไม่ต้องนั่งเคียวเข็ญเด็ก ไม่ต้องดูแลเด็ก ครูเอกชนจึงค่อนข้างมีระเบียบการทำงาน นำสงสารมากทำงานหนักเงินเดือนตามวุฒิ ยังต้องทำงานอย่างอื่น ถ้าครูณ ่าอย่างสูงที่เราเคยขอความอนุเคราะห์ไป เมื่อท่านขึ้นเงินค่าครองชีพให้รัฐบาลทุกครั้ง 370 420 900 และเราก็ขอไปเมื่อ 3 ปีที่แล้ว ขอไปทุกปี 1,500 ตามที่เงินเดือนไม่เกิน 11,700 บาท จนบัดนี้ก็ยังไม่ได้ ถ้าเขาได้เกือบหมื่นดิฉันว่าเขาอยู่กับเรา บาง โรงเรียนอาจจะเพิ่มให้อีก เราจะได้ไม่มีปัญหาเรื่องครู 70 30 ก็หมดปัญหาไปเลย แก้ได้ทันที

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

11,700 บาท 1,500 คืออะไร

นางจิระพันธุ์ พิมพ์พันธุ์

นายกสมาคมสภาการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ที่ภาครัฐได้รับเมื่อ 2 ปีก่อน เราเคยทำหนังสือยื่นไป 3 รมต.แล้ว

นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธารังกูร

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

เรื่องเงินค่าครองชีพ 1,500 บาทนั้น เคยทำไปครั้งหนึ่ง สำนักงานประมาณ ตอบมาว่า บกกลางไม่เพียงพอ กลางปี 2551มีการเปลี่ยนรัฐบาลจึงทบทวนกลับไป ตอนทบทวนกลับไปเพิ่ม ไปซึ่งอยู่ในทำเนียบไม่สามารถจะออกได้ช่วงนั้น พอออกมาหมดรัฐบาล เสนอไปอีกครั้ง คนที่เงินเดือนต่ำกว่า 11,700 บาท จะได้รับค่าครองชีพ 1,500 บาท เคยมีการให้สมัย พ.ศ.2520 และ 2528 ขึ้นเงินเดือนภาครัฐก็จะให้เอกชนด้วย ขณะนี้อยู่ระหว่างการตัดสินใจ ข้อมูลวันนั้น ที่ท่าน รมต.กฤษฎาภมมสำนักงานประมาณ สำนักงานประมาณกำลังจะศึกษาและให้ข้อมูลกลับมาอีกครั้ง

นายวีรวัฒน์ วรรณศิริ

นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

มีเหตุผลอย่างไรอยากจะทำย้ายสมทบไปอยู่ทาง สอศหลังจากปรับโครงสร้างของกระทรวง ยุบ หน่วยงานในเทศก์ ไม่มีผู้ดูแล ปกติมีศึกษานิเทศก์อาชีวศึกษาอยู่ในนั้นด้วย หลังจากนั้นมา ค่อนข้างโดดเดี่ยว เนื่องจากถูกฝากไว้ที่เขต มีเพื่อนที่อยู่วิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยการอาชีพซึ่งเป็นเพื่อนโดยอาชีพ มีการปรึกษาหารืออาศัยซึ่งกันและกันแบบไม่เป็นทางการ หลังจากที่วิเคราะห์ก็นำเรื่องนี้เสนอต่อสมาชิก โรงเรียน อาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งมี 422 โรงทั่วประเทศ ตั้งอยู่ในสถานที่เดียวกันมีการนับซ้ำ เช่น โรงเรียนที่เปิดรอบเช้าก็นับเป็น 1 โรง พอเปิดรอบบ่ายก็นับเป็นอีก 1 โรง เท่ากับ 2 โรงอย่างนี้เป็นต้น เป็นการเลียงกฎหมายคิดมาหลายสิบปีแล้ว จำนวนโรงเรียนที่มีพื้นที่อยู่จริงน่าจะอยู่ประมาณ 360 เศษๆ หลังจากที่ได้ปรึกษากับสมาชิกและเปิดฟอร์ให้อภิปรายว่าจะอยู่ตรงนี้หรือจะไปที่ สอศ . สรุปได้ว่าทั้ง 3 ครั้งเสียงส่วนมากจะไปที่ สอศ . เหตุผลสำคัญ คือ สอศ.มี องค์คาพยพที่ใหญ่และมีหน่วยสนับสนุน นครบถวน ส่วนของเราไม่มี ต้องการจะใช้ทรัพยากรร่วมในฐานะที่สอนเด็กอาชีวะซึ่งเป็นเด็กไทยเหมือนกัน ไม่ควรมีอะไรที่จะแตกต่างกัน ในฐานะที่ สอศ . ผู้รับผิดชอบอาชีวศึกษาของแผ่นดินนี้ ถือว่าเป็นเจ้าภาพใหญ่ที่สุดแล้วก็น่าที่จะดูแลร่วมกันจะดีกว่า เวลาไปคุยกับบริษัทอีซูซุ บริษัทโตโยต้า เขาให้อุปกรณ์อะไรมาก็ต้องไปขอเพิ่มเติม เขาก็บอกว่าให้อาชีวศึกษาไปแล้ว แต่นั่นเป็นอาชีวศึกษาของรัฐบาล ไม่ใช่อาชีวศึกษาของพวกผม เขาบอกว่านั้นแหละ คิดว่าทุกอย่างรวมกันนั้นหมดแล้ว มันก็จะหายในส่วนใหญ่ คิดว่าการอยู่ร่วมกันน่าจะดีกว่า และ เป็นการประหยัดและจะทำให้การจัดการในภาพรวมจะดูดีขึ้น ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นกับนโยบายของ ศธ . ด้วย ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองที่จะดูว่าตรงไหนที่เหมาะสมรายละเอียดที่ตามมา เป็นเรื่องทางกฎหมายและการ

ปรับโครงสร้างบางส่วนต้องอาศัยระยะเวลา ผู้วิเคราะห์เอามาสังเคราะห์อีกทีเพื่อให้เข้าใจ ปอยู่จุดเดียวกันได้

นายปฐมพงศ์ ศุภเลิศ

ผู้จัดการโรงเรียนจิระศาสตร์วิทยา

เคยคิดถึงเรื่องระบบป้องกันการศึกศึกษา แต่ยังไม่สำเร็จ ระบบป้องกันการศึกศึกษาเป็นการคำนวณค่าใช้จ่ายที่เป็นจริง ซึ่งผู้ประกอบการสามารถที่จะนำอุปโภคไปขึ้นเป็นค่าธรรมเนียมการศึกษา ผู้ประกอบการสามารถที่จะเลือกไปเรียนภาครัฐหรือภาคเอกชนก็ได้ เพราะเราก็มีความเชื่อว่าการให้ผู้ประกอบการเลือก โรงเรียนเอกชนก็ต้องทำหน้าที่จัดการศึกษาให้ดีที่สุด ตรงนี้ต่างหากอยากจะทราบเรียนท่านว่าเป็นไปได้ไหม ที่ ๗ ๗ ๗ จะผลักดันให้มีอุปโภคการศึกษาเกิดขึ้นอย่างแท้จริง

นางรัชณี ชังชู

ผู้จัดการโรงเรียนปราโมชวิทยา

ประเด็นที่ 1 อยากให้มีหน่วยงานทางวิชาการสนับสนุน เมื่อก่อนมีกรมวิชาการดูแลเรื่องหลักสูตร/เอกสารตำรา การวัดผลและประเมินผล ปัจจุบันหน่วยงานนี้ไปอยู่กับ สพฐ . งบประมาณต่าง ๆ มาไม่ถึงโรงเรียนเอกชน เช่น หนังสืออ่านเพิ่มเติมไม่ได้รับ เลย เวลาที่ไปประชุมกับ สพท . จะพูดแต่เรื่องของภาครัฐ อะไรที่เป็นของเอกชนไม่เคยได้รับข่าว

ประเด็นที่ 2 ขอให้แยก สช. ออกไปเป็นระดับกรม ปัญหาพื้นฐานต่างกัน กฎระเบียบต่างกัน โรงเรียนเอกชนมีหลายระดับอยู่ใน โรงเรียนเดียวกัน ตั้งแต่อนุบาลถึง ม .ปลาย โดยเฉพาะจังหวัด 5 ชายแดนภาคใต้ มีโรงเรียนเอกชนถึง 70% รายชื่อ 100 โรงเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยโอเน็ต ม .6 ต่ำสุดเป็นของเอกชนที่อยู่ 5 จังหวัดภาคใต้ การบรรจุครูขอให้ชะลออย่างน้อย 1 เดือน หลายโรงเรียนปิดไปเพราะปัญหาบุคลากร

ประเด็นที่ 3 สัดส่วน โรงเรียน ภาครัฐขยายทั้งด้านล่างและด้านบน ด้านล่างคืออนุบาล เมื่อก่อนภาครัฐรับที่ 4 ขวบ ปัจจุบันรัฐรับ 3 ขวบเหมือนกัน ในระดับมัธยมก็เปิดรับหลายรอบ ทำให้มีปัญหาเกิดความสูญเสีย กฎหมายของโรงเรียนเอกชนเมื่อนักเรียนเข้าแล้วถ้าออกในเวลาที่กำหนด ต้องคืนเงินทั้งหมด

นายเจต ประภามนตรีพงศ์

ผู้อำนวยการโรงเรียนประภามนตรี

เรื่องภาษีโรงเรียน กระทรวงการคลังกำลังปรับกฎหมายที่ดินภาษีโรงเรียน ผมได้คุยกับ ดร.สมชาย สัจพงศ์ คนทำเรื่องนี้ ในส่วนของโรงเรียนเอกชนเห็นด้วยอย่างยิ่ง ถ้าเป็นไปได้อยากจะทราบรวบรวม ๗ ๗ ๗ รัฐมนตรีในฐานะเจ้ากระทรวง ถ้าจะมีหนังสือประสานหรือ ทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังกระทรวงการคลังก็จะเป็นพระคุณอย่างสูง เพื่อให้ สอดคล้อง กับกฎหมายโรงเรียน

เอกชนที่ได้บัญญัติไว้แล้ว ให้มีการยกเว้นอยู่แล้ว กระทรวงการคลังจะได้รับทราบตรงนี้ อบต. หลายแห่งคิดไม่เหมือนกัน บางปีเป็นแสน เป็นล้านก็มี

เรื่องการรับครู ทาง สพฐ. เคยรับกลางปีงบประมาณ ปีนี้จะรับมิถุนายน ปัญหาคือ อบต. ทั้งหลายรับทุกวัน ครูอยู่กับเรามีรายได้รวม 2 หมื่น ไป เป็นครู อัตราจ้าง ได้ 7,960 บาท ได้ค่าครองชีพอีก 1,000 บาท ขอความกรุณาปรับเป็นฤดูกาลได้ไหม จะได้ไม่เดือดร้อน ผมจะไปเปิดโรงเรียนฝึกหัดครูจริงจัง เราก็ต้องทำให้มีคุณภาพจะได้ลูกค้ำมา จะถือว่าเป็นธุรกิจก็ธุรกิจการศึกษา ไหนเลยจะต้องสู้กันเอง ครูถูกตั้ง แบงก์ก็ไม่ได้ให้กู รายรับก็คิดเท่าไรก็คิดอย่าให้เกิน ก็เหมือนถูกจำกัดไปหมด จริงๆ แล้ว โรงเรียนเอกชนแบ่งเบาภาระภาครัฐเยอะมาก จำนวนนักเรียนเอกชนสองล้านสี่แสน กว่าคน ศธ. ใช้ งบประมาณในการอุดหนุนประมาณหมื่นกว่าล้านร่วมสองหมื่นล้าน แต่ ศธ. รับผิดชอบหลายแสน ถ้าเมื่อสัดส่วนเพิ่มขึ้นรัฐบาลจะลด cost ค่าการศึกษาเยอะมาก ถ้าเมื่อไม่มีการสนับสนุนก็ไม่มีทางได้สัดส่วนเพิ่มขึ้น

นายรังสรรค์ มณีเล็ก

ผอ.สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา สพฐ.

เนื่องจากถูกพาดพิง ในเอกสารที่คุณพิชัยได้นำเสนอพูดว่า เขตพื้นที่ดูเหมือนจะไม่ค่อยดูแลดูดีโรงเรียนเอกชนเท่าไร จริงๆ หาได้เป็นเช่นนั้นไม่ สิ่งที่เป็นประจักษ์พยานว่าเราก็ดูแลโรงเรียนเอกชนคือ ณ ปัจจุบันทุกเขตพื้นที่ มีกลุ่มงานส่งเสริมการศึกษาเอกชน เพื่อดูแล แต่การทำงานค่อนข้างลำบาก เนื่องจากกฎหมายการปรับโครงสร้างคราวที่แล้ว ส่วนล่างให้ไปรวมกัน แต่ส่วนข้างบนแยกกันระหว่าง สพฐ. กับ ศช. ส่วนล่างเราก็จะดูแลเชิงวิชาการ เด็กในเขตพื้นที่ของท่านก็เป็นเด็กไทยทุกคน สิ่งต่างๆ ที่ว่าลำบากเขตพื้นที่ไม่สามารถจะสั่งการอะไรได้มากนัก เพราะว่าโรงเรียนเอกชนมีต้นสังกัดคือ ศช. โดยเฉพาะเรื่องงบประมาณ เป็นช่องของใครก็คนนั้นเรา จะมาขอเพื่อให้ ศช. สำนักงานงบประมาณ ก็ไม่ยอม ไม่สามารถทำได้ เราคุยกันตลอดว่าเอามาตั้งที่ สพฐ. เลยไหม เวลาโอนจะได้สะดวก ก็ไม่สามารถทำได้ ผมมีข้อเสนอแนะ ว่า เรื่องเงินอุดหนุนปัจจุบัน สพฐ. 32,000 โรงเรียน โอนเข้าบัญชีโรงเรียนเลย ไม่ต้องผ่านเขตพื้นที่ เขตพื้นที่รับทราบแต่ตัวเลข แต่เงินเข้าในบัญชี โรงเรียนมีความสะดวกมาก ผมกล้ายืนยันว่าเขตพื้นที่กับทางโรงเรียนไม่ค่อยมีปัญหากันมากเท่าไร จะมีระหว่างโรงเรียนกับโรงเรียน ปัจจุบันสภาพพื้นที่ที่มีการแย่งลูกค้ำกัน เนื่องจากเด็กเกิดน้อยลง ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนหลาย ๆ แห่งเข้าขึ้นมาก็ส่งรถตู้ไปรับนักเรียนออกไปเรียนก็ไม่ต่างกัน ถ้าไม่ทำอย่างนี้ โรงเรียนเอกชนก็จะไม่อยู่รอด เราพยายามรักษาคุณภาพ เราต้องแข่งกันด้วยคุณภาพลูกค้ำถึงจะอยู่กับเรา ทางออกในการแก้ปัญหาเรื่องนี้

- 1) ในส่วนข้างบน สพฐ. กับ ศช. คงต้องคุยกันมากขึ้น เรื่องของความร่วมมือ
- 2) น่าจะมีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ในพื้นที่ส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีปัญหา
- 3) ต้องมีการ mapping zoning เรื่องการแบ่งลูกค้ำคงต้องคุยกัน

4) จะต้องมาคุยกันว่าทำอะไรที่จะให้ ครูทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีศักดิ์มีสิทธิ์ และมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ อยู่ที่ไหนก็มีความรู้สึกเหมือนกัน สพฐ .จะเปิด 2 3 รอบใน 1 ปี ก็ไม่สะดุ้งเพราะอยู่ตรงไหนก็เหมือนกัน

นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์

เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ในนามชาวอาชีวศึกษาที่อาชีวศึกษาเอกชนจะมาทำงานร่วมกัน ในการที่จะดำเนินการในส่วนนี้ให้เกิดมรรคผลเราต้องดำเนินการแก้กฎหมาย 4 ฉบับ ฉบับที่ 1 พรบ.เอกชน ฉบับที่ 2 พรบ.การศึกษา แห่งชาติ ฉบับที่ 3 พรบ.บริหารกระทรวง และ พรบ .การอาชีวศึกษา 2551 ช่วงแรกภายใต้มาตรา 48 พรบ.การอาชีวศึกษา กำหนดไว้ให้ สอศ .ให้ช่วยส่งเสริมสนับสนุนด้านวิชาการและด้านมาตรฐานเกี่ยวกับการอาชีวศึกษาเอกชน ในมาตรา 49 กำหนดไว้ว่าสถานศึกษาเอกชนอาจเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของสถาบันอาชีวศึกษาได้ หมายความว่าช่วงที่เราไม่อาจทำกฎหมายได้เสร็จเราก็อาศัยภายใต้มาตรา 49 ดำเนินการไปพรางได้ โดยมาตรา 49 ให้ออกเป็นกฎกระทรวง ในขณะที่เราได้ยกร่างกฎกระทรวงเสร็จแล้ว สถานศึกษาเอกชนดำเนินการจัดการอาชีวร่วมกับสถาบันสามารถดำเนินการได้ คาดว่าจะเสนอกฎกระทรวงภายในเร็ววันนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เวลาทำเป็นเครือข่ายแล้วจะช่วยอะไรเขาได้

นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์

เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

เหมือนกับเป็นสาขาในสถาบันนั้นๆ ได้ ในกฎหมายเขียนว่าใช้ทรัพยากรร่วมกัน จัดการศึกษาาร่วมกัน อาจจะมีการเปิด ดสอนในสาขาถึงขั้นระดับปริญญาาร่วมกันก็ได้ กฎเขียนไว้จะต้องไปออกรายละเอียดภายใต้กฎกระทรวงอีกครั้ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ด้านวิชาการ เรื่องนิเทศ อะไรต่อมิอะไร

นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์

เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ด้านวิชาการ มาตรา 48 กำหนดบังคับให้ สอศ .ดำเนินการ ได้เลย ต้องทำร่วมกันอยู่แล้ว ขณะนี้มีศึกษานิเทศก์ประมาณ 50 คน ซึ่งทำงานด้านวิจัยเป็นส่วนใหญ่ การนิเทศในระดับวิทยาลัย

ค่อนข้างน้อย แต่สมมติว่าเอกชนมีความจำเป็นที่จะดำเนินการประชุมสัมมนาพร้อมกันทางอาชีพกับนายกสมาคมอาชีพเอกชนทำงานร่วมกันอยู่แล้ว

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ก่อนนี้ได้นิเทศกันใหม่ทีบอกว่าคุณส่วนอาชีพจะ

นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์

เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ไม่ค่อยได้ไปนิเทศ ถือว่าวิทยาลัยสามารถดำเนินการได้เอง ส่วนใหญ่เป็นอย่างนั้น

นายวีรวัฒน์ วรรณศิริ

นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

สิ่งที่เราต้องการคือการสนับสนุน แต่เป็นที่ ประจักษ์ชัดเจนว่าวัฒนธรรมการทำงานที่บ้านเรา ผมอยู่ ศธ.มา 30 ปีแล้ว ปรากฏว่าถ้าเราไม่รวมกัน ทำงานต่างคนต่างอิสระ คือทุกคนมีงานของตัวเอง วิธีการจัดการ คือต้องคุยกัน ประโยชน์จะเกิดขึ้นในภาพรวม ถ้าไม่อย่างนั้นจะเป็นงานฝากพอลามเพื่อน ๆ บอกไม่ว่าง งานตัวเองยังไม่เสร็จ จะเกิดอาการรอบแบบนี้ไปเรื่อย ๆ ทั้งหลายทั้งปวงผลไปตกกับผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่เราคาดหวังว่าเราอยากให้เขามีคุณภาพ

อีกส่วนเรื่องการเพิ่มจำนวน จากการศึกษาของผมเราถูกต่อว่า ๆ เด็กเราไม่มีคุณภาพ ผมอยู่ในคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในวุฒิสภา ชุดที่ 1 มีวิทยาลัยเทคนิคหรือวิทยาลัยอาชีว รับนักศึกษาเกินไปเยอะในช่วงนโยบายอยากเรียนอะไรได้เรียน เลยกลายเป็นแบกะดิน การเรียนอาชีวศึกษาจะใช้ assumption แบบเดียวกับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่ได้เลย จะเกี่ยวกับครูที่สอน อุปกรณ์ที่ใช้เรียน ต้องสัมพันธ์กันทั้งหมด ถ้า ไม่อย่างนั้นคุณภาพจะไม่ได้ และผลที่สุดการเรียนก็จะเป็นการเรียนอยู่บนกระดาน

ผลสะท้อนกลับภาค demand side จะปฏิเสธ ซึ่งกระทบ ถึงขวัญและกำลังใจของผู้เรียนผู้สอน พวกเราในฐานะที่เป็นผู้ผลิต และพยายามปรับตามกันไป จริง ๆ อาชีวศึกษามีปรัชญาเฉพาะ ถ้าได้มาอยู่รวม กันทำให้สำนักทั้งหลายที่มีอยู่ต้องมาสนับสนุนผมทั้งหมด ถ้าท่านไม่สนับสนุนผม ร้อง ตอนนี่ผมร้องท่านบอกยังไม่ว่าง นี่เป็นเชิงประจักษ์ เพื่อให้เด็กได้รับผลอันนี้ร่วมกันทั้งหมด มีวิธีการที่จัดการได้ดีกว่านี้ และถึงเวลาที่เราก็ต้องทำ ผมก็เห็นโอกาสตรงนี้ไปเล่าให้สม าชิกฟัง ห้ายสุดที่อุดรก็ยิ่งยกมือไปมากกว่าไม่ไป เนื่องจากของเรามีนักเรียนตั้งแต่ 300 – 9,000 คนต่อสถานศึกษา แต่ว่าอยู่ในระดับ 500 -1000 เยอะ เรียนท่านว่าภาพรวมเป็นอย่างนี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

คนในอยากออกคนนอกอยากเข้า โรงเรียนไปอยู่กับ สพฐ .แล้ว เอกชนก็อยากออก อาชีวะยังไม่ได้ไปอยู่ด้วยอยากเข้า สช.เองจัดทางวิชาการไม่ได้ นิเทศให้กับโรงเรียน นิเทศให้กับอาชีวะ

นายวีรวัฒน์ วรรณศิริ

นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

โรงเรียนเอกชนไม่ได้ไปอยู่กับ สพฐ . ถูกบังคับไปเพราะ ต่างจังหวัด ไม่มีหน่วยงานบริการก็ไปฝากไว้ ศึกษานิเทศก์ถูกโอนไปให้หมด ไม่สามารถจะมาดูแลวิชาการโรงเรียนเอกชน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

สช.จัดหน่วยนิเทศให้ได้หรือไม่ ชัดที่เงินหรือชัดที่กฎหมาย

นางสาวดวงพร ชินสมบุรณ์

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา สช.

ที่ สช. ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ไม่มี เพราะตามปฏิรูปครั้งนี้โอนศึกษานิเทศก์ไป แต่จะมี ตำแหน่งนักวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่ให้ความรู้ทางด้านวิชาการได้ มีทีมอย่างนี้ขึ้นมา กำลังจะทำ

นายอภิชาติ จีระวุฒิ

เลขาธิการสำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

การแก้ไขปัญหาทำได้เฉพาะหน้า คือ

1) กลุ่มงานนิเทศการศึกษาซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่มีอัตรากำลังเกินกว่า 20 คน เฉพาะเขตพื้นที่ 1 และ 2 ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีโรงเรียนเอกชนอยู่เยอะ คำเสนอแนะของ กคศ . น่าจะกำหนดงานนิเทศโรงเรียนเอกชนขึ้นมา แล้วก็มอบหมายศึกษานิเทศก์ที่มีอยู่นิเทศโรงเรียนเอกชน รับผิดชอบเป็นการเฉพาะไป ทำได้โดยใช้มาตรการทางการบริหารไม่ต้องกำหนดตำแหน่งเพิ่ม

2) กฎหมาย โอนกิจการของ สช .เมื่อปี 2546 สั่งให้โอน ศึกษานิเทศก์ ซึ่งอยู่ที่หน่วยศึกษานิเทศก์ สช .ไปเป็นศึกษานิเทศก์เขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร ก็ไปกันหมด แต่ถ้าจะแก้ปัญหาสามารถใช้ประกาศของ ศธ . ให้ สช.เป็นหน่วยงานการศึกษา กำหนดตำแหน่งศึกษานิเทศก์ขึ้นมาใหม่ และรับโอนศึกษานิเทศก์ที่อยู่เขตพื้นที่ที่ 1 ของ กทม . หรือเขตพื้นที่ที่ 2 กลับมาเป็นศึกษานิเทศก์ ทำได้ เพราะปัจจุบันนี้ศึกษานิเทศก์ก็สถาปนาเป็นหน่วยงาน การศึกษา และก็มีศึกษานิเทศก์กว่า 40 อัตรา รวมทั้งอาชีวะก็ใช้ช่องทางของกฎหมายอันนี้ทำได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

รวมทั้งดูแลชีวิตได้ด้วย คนที่มีอำนาจทำได้คือ กคศ.กำหนด ประกาศโดยกระทรวง ทำได้ใหม่ ไม่ต้องเพิ่มอัตรากำลัง จัดที่โอนไปโอนกลับเขาอยากกลับหรือเปล่า

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ศึกษานิเทศก์ สช.มีประมาณเท่าใด ท่านบัณฑิตกรรณาช่วยตอบ (ร้อยกว่าคน)

นางสาวดวงพร ชินสมบุรณ์

ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านส่งเสริมมาตรฐานการศึกษา สช.

ก่อนที่จะโอนไป กทม. มีร้อยกว่าคน และมีอยู่ตามเขตในส่วนภูมิภาคที่รวมเป็นเขตตรวจ 15 เขตก็มีส่วนหนึ่ง ซึ่งให้ ผอ.เขตพื้นที่การศึกษาดูแล รวมแล้วมีประมาณ 200 กว่าได้แต่โอนไปหมด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

โอนไปหมด เพราะกฎหมายบังคับให้โอน ซึ่งเดิม สพฐ. ก็มีของตัวเองพออยู่แล้ว
สพฐ.ช่วยตอบ

นายเสน่ห์ ชาวโต

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในเรื่องศึกษานิเทศก์ สพฐ.ก็เป็นปัญหาอยู่เช่นกัน ศึกษานิเทศก์จะกระจุกอยู่เฉพาะบางเขตพื้นที่เท่านั้นไม่ได้กระจายไป ปกทุกเขตพื้นที่ทั้ง 185 เขต เหมือนกับที่ศึกษานิเทศก์ได้พยายามที่จะรวมกลุ่มเพื่อช่วยกันทำงาน ท่าน รมต. ได้ประกาศเป็นเครือข่ายมัธยมขึ้นมาแก้ปัญหาได้ระดับหนึ่ง ศึกษานิเทศก์ของ สช.ที่มาอยู่ที่ สพฐ. ขณะนี้ส่วนใหญ่อยู่ที่ กทม. เขต 1 เขต 2 เขต 3 ส่วนเขตอื่นๆ กระจุกกระจายกัน จะอยู่เฉพาะตัวเมือง จึงขาดแคลนศึกษานิเทศก์เช่นเดียวกัน เพราะขณะนี้ไม่มีศึกษานิเทศก์ไปนิเทศโรงเรียน จริงๆ แล้วศึกษานิเทศก์เขตพื้นที่ที่มีความรับผิดชอบจะต้องไปนิเทศโรงเรียน สช. และของ อปท. แต่ด้วยภาระงานเขาต้องนิเทศ โรงเรียนพื้นฐานก่อน ทำให้การนิเทศของ สช.ลดน้อยลง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ในโลกของความเป็นจริง สช. ก็ถูกทิ้ง ผมฟังปัญหานี้มา 9 เดือนแล้ว แม้สั่งการไปผมก็รู้ว่า การปฏิบัติเกิดยาก แต่เดิมศึกษานิเทศก์ สช. มีอยู่ พอโอนไป สพฐ. ทางนี้ก็ถือ priority ของ สพฐ. เป็นหลัก กลับมานิเทศให้ สช. น้อยลง ความพอดีควรจะอยู่ตรงไหน สำหรับผมคิดว่าสำคัญทั้ง 2 ไม่รู้จะชีวิตกับอะไร ก็จ้ำจี้จ้ำไชมาตรฐานอยู่ตรงนี้ ที่สุดก็ต้องรับผิดชอบโอเน็ตทั้งเอกชนทั้งรัฐบาล

นายชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวอย่างของอาชีวศึกษาเอกชนที่อยากจะโอนไป สอศ. ถ้าจะวิเคราะห์จริงๆ อาจจะไม่ใช่คำตอบก็ได้ เพราะคำถามนี้เคยถามเมื่อ 4 ปีที่แล้ว ตอนที่ร่าง พรบ. อาชีวศึกษา ถามแล้วถามอีกว่าจะอยู่หรือไม่อยู่ ถ้าอาชีวศึกษาเอกชนจะมาอยู่ สอศ. จะต้องมีความชัดเจนว่าด้วยเรื่องการบริหาร อาชีวศึกษาเอกชนใน พรบ. อาชีวศึกษา แต่ตอนนั้นลงประชามติในฝ่ายอาชีวศึกษาเอกชนบอกว่าอยู่กับ สช. ดีแล้ว อบอุ่น การดูแลทุกอย่างมีเรื่องสวัสดิการทุกอย่าง เป็นการตัดสินใจในช่วงนั้น มาวันนี้ท่านจะเปลี่ยนใจไปอยู่ สอศ. จึงยังไม่แน่ใจนั่นคือคำตอบ เป็นการแก้ปัญหาอย่างแท้จริง ถ้าเราวิเคราะห์ปัญหาโรงเรียนเอกชนทั้งสามัญและอาชีว ปัญหาอยู่ที่ 3-4 เรื่อง ต้องแก้ไขตรงจุด

ประเด็นที่ 1 เรื่องทรัพยากร ถ้าแก้ตรงนี้ได้ แทบทุกประการแก้ไขได้หมด เพียงแต่ช่วงที่ผ่านมา รัฐบาลมีทรัพยากร และงบประมาณจำกัด ก็ได้เขยิบไปที่ละนิดเรื่องเงินอุดหนุน ตรงนี้ถ้าปรับให้มีฐานเท่ากันรัฐเอกชน ปัญหาที่เราพูดทั้งหมดจบเรียบร้อยแล้ว

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนทางวิชาการ ประเด็นที่คุณอภิชาติเสนอผมคิดว่าน่าจะเป็นหนทางที่เราแก้ไขได้ เป็นการปรับเล็ก ถ้าเราคิดว่างานศึกษานิเทศก์ งานพัฒนาคุณภาพ เป็นเรื่องจำเป็น และมีทางแก้ไขได้โดยไม่ต้องแก้กฎหมาย อาศัยอำนาจ กคศ. ตั้งเป็นหน่วยงานการศึกษาและกำหนดอัตรากำลังขึ้น และรับโอนย้ายกลับปัญหานี้มีทางแก้

ประเด็นที่ 3 เรื่องการรับนักเรียน อยู่ที่นโยบาย ถ้านโยบายมีความชัดเจน รัฐกับเอกชนแบ่งกันทำอย่างแย่งกันทำ เช่น รัฐจัดในส่วนที่เอกชนไม่จัด โรงเรียนในชนบทห่างไกลไม่ยอมจัดลงทุนไม่คุ้ม รัฐต้องทำเพราะเป็นหน้าที่ของรัฐ โรงเรียนของ สพฐ. ต้องทำตรงนั้นให้เต็ม 100%

ประเด็นที่ 4 เรื่องการรับครู ถ้ามีนโยบายชัดเจน มีกฎกติกา และทุกหน่วยทำตามกฎกติกาที่ตกลงกันปัญหานี้ก็แก้ไขได้

ปัญหาทั้งหมดนี้ คือ เรื่องทรัพยากรและการสนับสนุน หากย้ายไปอยู่ สอศ. ถ้าปัญหาเหล่านี้ไม่ได้แก้ ปัญหาการเรียนก็ต้องตามมาอยู่ดี ท่านอาจจะมีความไว้วางใจว่าถ้าไปอยู่ด้วยกันแล้ว การแบ่งกันทำ แทนที่จะแย่งกันทำอาจจะดีขึ้น แต่อันนั้นก็ยังไม่ใช่เป็นหลักประกันว่าอยู่ด้วยกันแล้วจะแบ่งกันทำได้ แก้ปัญหาให้ตรงประเด็น ถ้าท่านจะย้ายไปแก้กฎหมายอีก 3 ฉบับ 1. พรบ. อาชีวศึกษา 2. พรบ. โรงเรียนเอกชน และมีอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง กฎหมายกระทรวงด้วย ท่านอย่าเดิน

ทางอ้อม เดินทางตรงๆ หมายความว่าตรงไหนแก้ตรงนั้นและแก้ให้ตรงประเด็น จะได้ solution ได้เร็วกว่า

นายวีรวัฒน์ วรรณศิริ

นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

สถานการณ์เปลี่ยนไป บริบทเปลี่ยนไป จะทำอะไรให้ดู the best way ต้องไปอยู่ด้วยกัน ถ้าขาดแคลนก็ขาดแคลนด้วยกัน คนถึงจะรู้จักเห็นใจกัน การจัดการจะต้อง steering ให้เปลี่ยนไปตามบริบท ท่านพูดถูกแล้ว ไม่ว่าจะท่านจะมาจะฝากฝังอย่างไร ในทางปฏิบัติเขามีภารกิจ priority การพยายามทำอย่างอดีตที่ทำมาประมาณเป็นสิบ ๆ ปี ไม่ได้ เพราะอัตราความก้าวหน้าน้อย ในขณะที่อีกกลุ่มเดินไปก้าวที่ยาวกว่า ลักษณะแบบนี้ต่อไป โรงเรียนเอกชนจะอยู่ไม่ได้ ถ้า ฝืนล้มเหลวตามมาด้วยล้มละลายด้วย จากการประเมินสถานการณ์และ พ .ร.บ. ตอนนั้นผมเป็นเลขาธิการกรรมาธิการ ความจริงกฎหมายผ่านหมดแล้วอยู่ที่ สว .ไม่นำเสนอในวันสุดท้าย ถ้า นำเสนออีกไปหมดแล้ว รวมทั้ง สช.ที่เป็นสามัญก็ไปอยู่กับ สพฐ .ด้วยตามกฎหมายฉบับนั้น แต่เผชิญ ฉบับนั้นไม่เข้าไป ถ้าการสนับสนุนเป็น 100% อย่างที่ว่า คือ อยู่ที่ไหนไม่สำคัญถ้าการดูแลทั่วถึง แต่เนื่องจากเราดูแลไม่ทั่วถึงและเกิดการขาดแคลน มีปัญหาทำให้เด็กหรือครูได้รับผลพวง เราฝึกครูให้กับรัฐบาลตลอดเวลา ดังนั้นเป็นหน้าที่ของรัฐบาลต้องมาฝึกครูให้เราในขณะที่เรา ขาดไป ต้องสนับสนุนได้ทันทั่วทั้งด้วยเรื่องพวกนี้ ไม่ใช่รอจัด priority อยู่ จะมีปัญหาต่อเด็ก

นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สป. ศธ.

ประเด็นที่ 1 เรื่องการดูแลทางด้านการศึกษาใน 185 เขตพื้นที่ มีเขตที่ประสบความสำเร็จ เรื่องการดูแลโรงเรียนเอกชน หลายพื้นที่บอกว่าเขาได้รับการดูแลจากศึกษานิเทศก์มาตั้งแต่เป็นเขตพื้นที่ โดยกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น ถ้ามองตอนแรกเห็นด้วยไหม ก็มีปัญหายุ่งเยอะ แต่ในขณะเดียวกันยังไม่แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น กลับไปรีบบอกกลับมาใหม่ เราน่าจะต้องฟังเขตพื้นที่ที่ประสบความสำเร็จ ฟังโรงเรียนเอกชนในพื้นที่ที่ได้รับการช่วยเหลือทางด้านวิชาการจากเขตพื้นที่ว่า เป็นอย่างไร แล้วดูว่าเราจะช่วยเขตอื่นๆ ให้เขาทำอย่างนี้ได้เราต้องเพิ่มอะไรบ้าง

ประเด็นที่ 2 ในฐานะสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาคณะที่ดูแลอยู่ พยายามบอกกับทุกท่านว่าเราทำงานในภาพกว้างของประเทศ เวลาที่ทำหลักสูตรไม่ใช่เฉพาะโรงเรียน สพฐ . ทั่วประเทศ การผลิตเอกสารหลักสูตรให้ทุกโรงเรียน การสร้างวิทยากรแกนนำ ขณะนี้ทางสำนักวิชาการเดินสายในเรื่อง ของการทำความเข้าใจกับผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน ซึ่งจัด 4 ภูมิภาค ให้ priority ทุกโรงเรียน เพราะกลัวว่าเขาจะมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับความอบอุ่น ประเด็นสำคัญคืออยากจะทำให้แก้ในบางจุดที่เป็นปัญหา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เอกชนว่าอย่างไร พูดไม่ตรงกันเลย

นางจิระพันธ์ พิมพ์พันธุ์

นายกสมาคมสภาการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

176 แห่ง มีอย่างน้อย 16 แห่งที่ดูแลเอาใจใส่ แต่ส่วนใหญ่ มีปัญหา เนื่องจากเป็นงานฝาก ฝ่ายส่งเสริมจังหวัดใหญ่ๆ มีไม่เกิน 3 คน เช่น นครราชสีมาทั้งหมด 5 เขต อยุธยา 2 เขตจะมีแค่ 3 คน ฝ่ายส่งเสริมดูแลเรื่องเงินงบประมาณที่จะจ่ายเป็นเงินอุดหนุน ที่สำคัญเวลามีการอบรม เช่น เคยอบรมภาษาอังกฤษ โรงเรียนรัฐ สพฐ.อบรมหมดทุกคนที่สอนภาษาอังกฤษ โรงเรียนเอกชนให้โรงเรียน และไม่ได้ให้ทุกโรงเรียน นี่คือนโยบายที่เกิดขึ้น แต่พูดว่าเอาใจใส่ดี แต่ไม่ทั่วถึง ไม่เกิน 10% เพียงแต่ถ้าทำตามอย่างทำนอกวิชาติพูด แก้ไขปัญหาได้ ทำ 4 ข้อเหมือนท่านปลัดพูดปัญหาก็หมดไป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

อยู่กับ สช. ศึกษาในเทศก์ทั่วถึงไหม

นางจิระพันธ์ พิมพ์พันธุ์

นายกสมาคมสภาการศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

ตอนนั้นทั่วถึงมากเพราะเป็นกรม ไม่เข้าใจรัฐบาลอยู่ๆ จากกรมมาเป็นกอง ตอนเป็นกรมคนก็เยอะ งบประมาณก็เยอะ และยังมีกองศึกษานิเทศก์ มีหน่วยศึกษานิเทศก์ ผลิตตำราให้ เรียกมาอบรมบ้าง อยู่ๆ หายหมดเลย หาใครเป็นคนไปอบรมไม่ ได้เลย ถ้าท่านไม่สามารถจะแก้กฎหมายนี้ ได้ก็ทำอย่างที่ท่านปลัดพูด ท่านอภิชาติพูดดีฉันว่าพอไปได้ อยากให้แก้สมัยท่าน

นางสิริพร บุญญาพันธ์

ประธานร่วม

จากที่หลายท่านพูดกัน ที่ อจ.อภิชาติ เสนอให้ทำประกาศกระทรวง โอนศึกษานิเทศก์ สช. กลับมาอยู่กับ สช. . และท่านปลัด เสนอให้ปรับในเรื่องทรัพยากรปัจจัยสนับสนุนรวมทั้งประกาศนโยบายให้ชัดเจนที่จะแบ่งกันระหว่างเอกชนกับรัฐ ไม่ทำอะไรแข่งกัน รวมทั้งเรื่องรับครู ถ้า 4 - 5 เรื่อง ท่านจิระพันธ์รับได้ ถ้าในที่นี้เรารับหลักการและในรายละเอียดที่จะดำเนินการ ฝ่ายเลขายังต้องประสานให้ท่าน รมต.ให้ความเห็นชอบอีกที จะพอไปได้ไหมคะ เป็นเรื่องที่ทำได้เลยง่ายกว่าแก้กฎหมาย 4 ฉบับตั้งเยอะ

นายอาทร จันทวิมล

ประธานมูลนิธิส่งเสริมการลูกเสือแห่งประเทศไทย

ควรวิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสีย ให้ดีก่อน เพราะเป็นการตัดสินใจที่สำคัญ คือ

1) ศึกษานิสัยของกรมอาชีวะก็ยังมีเทศกรมอาชีวะไม่ทัน ศึกษานิสัยก็ต้องเป็นคนที่เก่งมาก ๆ เมื่อตอนผมอยู่กรมอาชีวะเราใช้ครูวิทยาลัยครูมาเป็น ศึกษานิสัย ไม่ใช่ใครก็ได้โอนไปโอนมาแล้วมาเป็น ศึกษานิสัย เขาเรียกศึกษาเนรเทศ

2) เรื่องการอบรมครู เสนอให้การศึกษเอกชนตั้งบริษัทขึ้นมา ใช้บริษัท และไปจ้างคนจากโตโยต้ามาจัดการฝึกอบรม ต้องเอาคนในวิชาชีพมาฝึกอบรม จะต้องเอาคนที่ทันสมัยรถยนต์เปลี่ยนทุกวัน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

สข.ทำได้ไหม เรียนถามท่านบัณฑิต สมมติว่าอาชีวะ ศึกษเอกชนเขาอยากให้อบ รมพัฒนาเรื่องอะไร เราจัดวิทยากรพิเศษที่เชี่ยวชาญเป็นกรณีๆ ไปโดยงบที่ สข.มีอยู่แล้ว ทำได้ไหมวิธีนี้

นายบัณฑิตย ศรีพุทธารังกูร

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ปกติติดต่อบริษัทหรือหน่วยงานต่างๆ ทำให้อยู่แล้ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปีนี้ท่าน รมต.ให้งบ SP2 มาถึง 700 ล้าน ปกติประมาณ 40 ล้านในการบริหารจัดการที่อบรมครูเอกชนทั้งระบบ เช่นเดียวกันก็สามารถดำเนินการได้

ประเด็นเรื่องภาษีโรงเรียน มติ ครม.เคยมีแล้วทำให้เก็บในอัตราต่ำสุดสำหรับโรงเรียนเอกชน พอไปถึงท้องถิ่นต่างๆ ก็ใช้อำนาจหน้าที่ของเขาเก็บเอง ไม่ใช่กรมสรรพากร ภาษีโรงเรียนขึ้นอยู่กับท้องถิ่นในอัตราที่เขากำหนดขึ้นเอง เขาไม่ได้ทำตามมติ ครม.

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ส่วนการที่จะโอนไป อยู่กับใคร

นายบัณฑิตย ศรีพุทธารังกูร

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ประเด็นทางด้านวิชาการ ต้องยอมรับว่าในภูมิภาคนั้น ศึกษานิสัยก็ไม่สามารถไปนิเทศโรงเรียนอาชีวะได้ เพราะเป็นศึกษานิสัยของ สพฐ . สพฐ.คือ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่รู้วิชาการด้านอาชีวะ ถ้าโอนไปจะมีคนไปนิเทศหรือไม่ แต่ถ้ามีปัญหาวิชาการเรื่องเดียว สามารถ ขอความร่วมมือจากอาชีวะไปนิเทศได้ เพราะใน พรบ.กำหนดไว้ชัดเจนแล้วทำให้ไปช่วย โรงเรียนเอกชนด้วย

ถ้าไปอยู่กับอาชีวะแล้วจะเปิดปริญญาตรีได้ไม่ใช่แน่นอน เพราะเปิดปริญญาตรีเมื่อไหร่ก็ต้องไปเข้า
อุดมศึกษา พรบ .อุดมศึกษาก็มีอยู่ เป็นไปไม่ได้พอโอนไปอาชีวะแล้วอาชีวะเอกชนเปิดปริญญาตรี
เป็นไปไม่ได้แน่นอน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ถ้าสมมติว่าอาชีวะเกิดตั้งสถาบันแล้วเขาโอนไปได้เลยไหม

นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธางกูร

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

คนละส่วนกัน เพราะถ้าเป็นเอกชนไปเปิดปริญญาตรีเมื่อไหร่ก็ต้องไปอยู่อุดมศึกษา ถ้าอาชีวะขึ้น
รัฐอีกอย่างหนึ่ง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

สรุปว่าถ้าโอนไปอยู่อาชีวะก็โอนอาชีวะ ตอนตั้งสถาบันเป็นปริญญาตรีแล้วแต่สอนปริญญา
ตรีไม่ได้ ถ้ายังไม่เป็นสถาบันยังสอนปริญญาตรีโดยตรงไม่ได้ต้องรอตั้งสถาบัน เพราะฉะนั้นขณะที่
ยังไม่ตั้งสถาบัน เอกชนมาอยู่ด้วยก็จะสมทบสอนปริญญาตรีไม่ได้ แต่ทางนี้เป็นสถาบันเมื่อไหร่ทาง
นั้นมาขอโอนได้เลยมาอยู่กับทางนี้สอนปริญญาตรีได้ถูกไหมครับ

นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธางกูร

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ฟังดูเหมือนว่า ขณะนี้ถ้าสถาบันอาชีวะศึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว ไม่ได้โอนไปไหน อยู่ที่เดิม
สามารถไปเป็นสถาบันสมทบ และคำว่าสมทบ หมายถึง ไปรวมกับสถาบันหนึ่ง มีนักเรียนไปสมทบ
เรียนในระดับปริญญาตรี และใบปริญญาที่ได้ของสถาบันนั้นไม่ใช่ของเรา อย่างนี้เรียกสมทบ แต่เรา
เองเปิดปริญญาตรีโดยตัวเองไม่ได้ จะเปิดได้เฉพาะ ปวส.เท่านั้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ขณะนี้ถ้าจะทำก็ทำได้ ไปกันเองได้อยู่แล้วไม่ต้องขออนโยบายทั้งสิ้น หรืออย่างไร

นายบัณฑิตย์ ศรีพุทธางกูร

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

การยกระดับปริญญาตรีโดยการสมทบเป็นไปได้อยู่แล้วในปัจจุบัน แต่สิ่งที่เป็นห่วงเรียกร้อง
เสมอคือ การดูแลทางด้านวิชาการ การดูแลด้านหลักสูตร การดูแลทางด้านการพัฒนาบุคลากรต่าง ๆ

เหล่านี้ไม่มีคนดูแล สพท.ที่อยู่ ตจว. ไม่ได้หมายความว่าละเลยไม่ดู แต่เขาไม่มีขีดความสามารถที่จะมาดูแล เขาไม่มีบุคลากร ถ้าอยู่อย่างนี้ก็จะมีสถาบันพัฒนาบุคลากร มีสำนักมาตรฐาน ใช้ทรัพยากรร่วมกันได้ และผลจะเกิดกับครู และกับเด็ก

ศาสตราจารย์รชทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

ในฐานะส่วนตัว การอภิปรายในคำวันนี้เห็นชัดเจนว่ามีข้อมูล การที่ทำให้ภาคเอกชนเข้ามาช่วยจัดการศึกษาในระดับพื้นฐานเพิ่มมากขึ้น ในระดับอาชีวะเพิ่มมากขึ้นนั้น จะเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายของรัฐ ดีกว่ารัฐต้องลงทุนทั้งหมด 100% ปัญหาคือว่า ความร่วมมือในการที่ทำงานอาชีวะเอกชน งานพื้นฐานเอกชนก้าวเดินไปได้ smooth ผมคิดว่าประเด็นเรื่องสังกัดเป็นประสบการณ์ วันนี้มีข้อขลุกขลิกอยู่แต่การย้ายสังกัดก็ยังไม่ได้เป็นข้อถาวรสรุปได้ทันทีในหน้าที่นี้ว่าสุดท้ายจะแก้ปัญหายุ่งยากทุกอย่างตก ประเด็นสำคัญที่ท่านปลัดได้ยกขึ้นหรือที่ประชุมคือ ประเด็นที่สนับสนุนร่วมมือการใช้ทรัพยากรของภาครัฐให้เงื่อนงำถึงภาคเอกชน ซึ่งตรงนี้มีวิธีการหลายวิธีด้วยกัน การโอนการย้ายสังกัด การจัดอะไรเหล่านั้นอาจจะเป็นแค่ข้อหนึ่งเท่านั้น คิดว่าข้อมูลที่ได้ในวันนี้คงจะเป็นประโยชน์สำหรับคณะทำงาน ซึ่งอาจจะต้องไป setup ขึ้นในเรื่องนี้ดูแลรายละเอียดในการปฏิบัติต่อไป หลายอย่างอาจต้องการขับเคลื่อนการตัดสินใจในระดับนโยบาย สามารถเห็นไฟสว่างและสามารถปฏิบัติได้ โดยที่อาศัยกลไกที่มีอยู่แล้วในขณะนี้ได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฏ์)

ประธาน

สรุปแบบไม่มีข้อสรุป วิเคราะห์แล้วต้องมีข้อมูลที่รอบด้าน อาจจะต้องสำรวจ ความเห็นทั้งในส่วนอาชีวะและโรงเรียน บางประเด็นที่เห็นสอดคล้องต้องกัน คงมี 2 ด้าน แต่สิ่งที่จะต้องหาคำตอบคือ ขณะที่ยังไม่ไปแก้กฎหมายในสถานการณ์ปัจจุบัน จะช่วยคลี่คลายปัญหาทั้งอาชีวะเอกชนและโรงเรียนเอกชนได้อย่างไร ที่ให้เกิดผลทางปฏิบัติที่เป็นประโยชน์กับทุกฝ่ายให้มากที่สุด ผมจะดูในเรื่องความเห็นคิดว่าจะต้องมีใครช่วยดูนิดหนึ่งอาจจะสำรวจความเห็นโรงเรียนเอกชนมี 4,000 โรงเรียนอาชีวะ 400 ถ้าม 4,000 กว่าชุดไม่ได้ยากอะไร เอกอัครราชทูตตัวเลขว่าคิดกันอย่างไร จริงๆ รวมทั้งหมด ผมเป็นห่วงจะมี 2 ด้าน ฝ่ายหนึ่งอยากเข้า ฝ่ายหนึ่งอยากออก ถึงเวลาตัดสินใจเข้าอีกฝ่ายเดินขบวนยุ่งเลยครับ ไม่เอาด้วยเดี๋ยวจะเป็นปัญหา

นางสิริพร บุญญาพันธ์

ประธานร่วม

ตกลงตามที่ท่าน รมต.มอบนโยบาย เพราะมีรายละเอียดที่จะต้องดูอีกหลายประการ ส่วนที่ท่านทั้งหลายได้เสนอความเห็นไว้ฝ่ายทีมเลขาฯ จะได้สรุปเอามาประกอบการพิจารณาของคณะทำงานที่จะเกิดขึ้นต่อไปด้วย

ประเด็นที่ 5 การประเมินคุณภาพภายนอก

วันที่ 17 ตุลาคม 2552 (เวลา 20.30 - 21.30 น.)

ประธาน : นายจूरินทร์ ลักษณะวิศิษฐ์

ประธานร่วม : นางสิริพร บุญญานันต์

นางสิริพร บุญญานันต์

ประธานร่วม

ในเอกสารมี 5 ชุด และของแถมที่ท่าน รวบรวมไว้เรื่องปฏิรูปการเรียนรู้กับการประเมินผล การเรียนรู้ ผักทำนออ่าน ประเด็นคำถามมี 2 คำถาม คำถามแรก เรื่องการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตควรมีมาตรฐานร่วมกันอย่างไร คำถามที่สอง การประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาทั้งระบบควรมีการพัฒนาอย่างไร

การนำเสนอ

ศาสตราจารย์ สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เรื่องการวัดได้หรือกับเลขฯ สกอ. และ ผอ. สทศ. ถ้าโยงในแง่ของการวัด แทนที่จะวัดความพึงพอใจซึ่งเป็นส่วนย่อยก็น่าจะ เป็นการวัดคุณภาพ บัณฑิตจากการประเมินตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของชาติ 5 ด้าน สรุปได้ว่าเรื่อง การประเมินจะมีการพูดกันพรั่งนี้เข้า โดย สกอ. เป็นผู้นำเสนอ

การประเมินคุณภาพภายนอก ถ้ามองถึงการประเมินคุณภาพภายนอกขั้นพื้นฐาน หวังว่า เรื่องของช่องว่างคุณภาพระหว่างสถานศึกษาในเมืองกับชนบทน่าจะลดลงตามรัฐธรรมนูญ

ผลการประเมินของ สทศ. ถ้าเทียบรอบแรกกับรอบหลัง คุณภาพของสถานศึกษาในเมืองยังสูงกว่านอกเมือง และคุณภาพของสถานศึกษาจำแนกตามขนาด โรงเรียนขนาดใหญ่ก็ดีกว่า ขนาดกลางๆ ก็ดีกว่าขนาดเล็ก เหมือนเดิม ไม่เหมือนประเทศ ฟินแลนด์ โรงเรียนไม่ว่าเขตไหน ใน เมือง นอกเมือง คุณภาพเท่ากันหมด equity เชิงคุณภาพและโอกาส ยังมี gap หรือช่องว่างคุณภาพ นี้อยู่ ช่องว่างระหว่างรอบแรกกับรอบ 2 พบว่ายิ่งกว้างขึ้น เหมือนพัฒนาประเทศ คนจนจนมากขึ้น คนรวยก็รวยมากขึ้น เป็นปัญหาที่น่าสนใจมากกว่า การใช้ เงินไทยเข้มแข็งในการช่วยต้องช่วย โรงเรียนต่างจังหวัด โรงเรียนขนาดเล็กช่วยแก้ปัญหาอย่างด่วน เพราะไม่นั้นแล้วช่องว่างระหว่าง คุณภาพของโรงเรียนยิ่งกว้างขึ้น โอกาสที่เด็กต่างจังหวัดจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพก็ยิ่งน้อยลง เป็นประเด็น ในเชิงนโยบายที่ต้องพิจารณา เป็นตัวอย่าง การประเมินภายนอกเพื่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษาทั้งระบบ

การประเมินคุณภาพภายนอก ตามหลักเกณฑ์วิธีการที่กำหนดไว้ใน พ .ร.บ. ถือว่า เรื่องการประเมินคุณภาพภายนอกหัวใจอยู่ที่ประกันคุณภาพภายใน ที่ผ่านมาการประกันคุณภาพภายในให้ความร่วมมือกับ สมศ .อย่างมาก บาง ที่เอาของภายนอกไปเป็นสาระ อาจจะต้องมีการ ทบทวนว่าทำอะไรจะให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างประกันคุณภาพภายนอกกับประกันคุณภาพ ภายใน เราประเมิน 5 ปีครั้งหนึ่ง สถานศึกษาต้อนรับอย่างดีมาก แต่หลังจากนั้นเหมือนเดิม สิ่ง ที่ต้องการมากเรื่อง การประกันคุณภาพคือการพัฒนาตนเอง อย่างต่อเนื่อง และมีการกำหนดหลักการ ไว้ชัดเจนว่าการนำผลประเมินไม่ว่าภายในและภายนอกไปใช้ เป็นหน้าที่ของฝ่ายบริหาร เป็น ประเด็นที่สำคัญมาก โรงเรียนไม่น้อยหรือสถานศึกษาไม่น้อยที่ยังไม่ได้เอาผลไปใช้แม้แต่การประเมิน ตนเอง และการประเมินตนเองอาจจะเรียกว่าไม่ค่อยได้ค ุณภาพตามมาตรฐานที่เป็นตามมาตรา 48 ความหวังของเราตอนนี้อยู่ที่กฎกระทรวง เพราะกฎกระทรวงฉบับ ปรับปรุงที่กำลังจะออกมาเป็น กฎกระทรวงที่เชื่อมโยงเรื่องการใช้และการพัฒนาจากการประเมิน จุดอ่อนของ พ .ร.บ.การศึกษาใน เรื่องนี้ คือ ไปนิยามเอาไว้ว่าเรื่องการประกันคุณภาพเป็ นการติดตามตรวจสอบ แต่ไม่ได้เขียนเรื่อง การพัฒนา จึงเขียนไว้ในกฎกระทรวงฉบับปรับปรุงใหม่ เป็นประเด็นที่สำคัญมากที่จะต้องสร้างความ มั่นใจ

การประเมินคุณภาพภายใน สมศ.ได้ให้ความสำคัญอย่างมากในการที่จะเชื่อมโยง กับการประกันคุณภาพภายใน ความหวังที่สำคัญมากของการประ เเมินในปีหน้า โดยเฉพาะการ ประเมินรอบ 3 จะเห็นว่าจะมีคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในจาก ทุกองค์กรหลัก ทั้ง สพฐ. สอศ. และ สกอ. โดยกฎกระทรวงฉบับนี้ มีคณะกรรมการระดับองค์กรหลักเป็น IQA ที่ส่งเสริม สนับสนุน และก็ดูว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นอย่างไร พูดย่างๆ จะมีเจ้าภ ษาพระระดับชาติดูแล ส่งเสริมสนับสนุน สถานศึกษาเองในแง่การจัดระบบประกันคุณภาพ จะต้องมีการทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินตนเอง ซึ่งส่วนมากเป็นรายงานประเมิน ไม่ใช่รายงานประจำปี และไม่คอย สะท้อนความเป็นจริง ไม่ค่อยเอาไปใช้ประโยชน์ ตรงนี้ชัดเจนว่าในแง่ของการส่งเสริมสนับสนุนเขต พื้นที่ซึ่งไม่ได้ลงไปดูแลสนับสนุนตรงนี้จริงจิง เป็นสิ่งที่จะต้องทำ

แผนพัฒนาคุณภาพ เมื่อการประเมินตนเอง แล้ว จะต้องทำแผนพัฒนาคุณภาพ ที่ผ่านมาไม่ได้กำหนดไว้ แผนพัฒนาคุณภาพจะได้รับอนุมัติจากกรรมการสถานศึกษาหรือสภา การศึกษาของสถานศึกษา เป็นอีก จุดหนึ่งที่ไม่มีการพิจารณา กฎกระทรวงได้ผูกโยงเรื่องการ ประเมินและการใช้ผลประเมินในการพัฒนาคุณภาพและต้องรายงานให้สถานศึกษา ผมได้มีโอกาส เป็นประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คิดว่าจุดที่สำคัญมากคือ กรรมการสถานศึกษาของ โรงเรียน แต่ละแห่ง มีการส่งเสริมสนับสนุน และ ให้อูแล เรื่องคุณภาพ สพฐ.มีคู่มือที่ดีมากให้ สถานศึกษา มีกรรมการและทำ 11 ข้อ ของ กทม.มี 13 ข้อ แต่สาระเหมือนกัน ประเด็นคือ ทำ อย่งไรให้คณะกรรมการสถานศึกษา function เป็นโจทย์ที่สำคัญมาก

การประเมิน คุณภาพ รอบ 3 สมศ. ขอรายงานประเมินตนเองที่มีคุณภาพและ แผนพัฒนาคุณภาพด้วย และผลการดำเนินการไม่ใชขอ SAR อย่างเดียว ความเชื่อมโยงระหว่างการ ประกันคุณภาพภายในและภายนอกของ สมศ .ในรอบนี้จะมีความแนบแน่น ตอนนี้ได้เริ่มที่ สกอ .

เรื่องการแบ่งประเภท เรื่องการที่จะมี KPI ร่วมกัน ของ สมศ. ก็ลดลงไปเน้นที่ผล เป็นต้น ซึ่งพื้นฐานก็ดี อาชีวะ คิดว่าเราจะต้องประสานกันในการจัดระบบตรงนี้ไม่ให้มี KPI มากเกินไปโดยไม่จำเป็น และให้ประสานสัมพันธ์กับแผนในแง่ของการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้เกิดเอกภาพของการประกันคุณภาพ และจะไม่เป็นภาระสถานศึกษา ทำรายงานประเมินตนเองเล่มเดียวใช้ได้ทั้งภายในภายนอก ถ้าเป็น ระดับอุดม กพร .ประเมินหรือ สำนักงบประมาณ ประเมินใช้เอกสารเล่มนี้เล่มเดียว ถ้ามีการประสานกันอย่างแนบแน่นในเรื่องนี้จะลดภาระสถานศึกษาไปอย่างมาก และจะเกิดฉันทะในการทำงานและการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

การตรวจเยี่ยมของ สมศ. สมศ. มีการตรวจเยี่ยม ในอนาคตถ้าเป็นระดับ อุดมศึกษากับอาชีวะ จะเริ่ม online ถ้าสามารถตรวจ online ได้ การตรวจเยี่ยมจะลดลง เป็นการประหยัดงบประมาณ หมายความว่าระบบข้อมูลในแง่ของการมีเครือข่ายและมีระบบข้อมูลร่วมกันเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่จะต้องมีการเริ่มต้น ก่อนข้างแน่ใจว่าระดับอุดมกับอาชีวะน่า จะทำได้ก่อนพื้นฐาน เพราะพื้นฐานมีจำนวนมาก คงมีจำนวนหนึ่งของพื้นฐานน่าจะได้ เมื่อมีการตรวจเยี่ยม ถ้าเป็นพื้นฐานยังใช้บริษัทอยู่ หลายท่านได้เสนอความเห็นว่าการใช้บริษัทอาจจะต้องมีการปรับปรุงพัฒนาเรายอมรับและเป็นเรื่องจริง ตอนนี้ประเมินจัดอันดับบริษัทที่ มีได้มาตรฐานเราก็จะไม่ให้งาน เป็นประเด็นที่เราเข้มงวดขึ้นอย่างมาก ส่วนอาชีวะและอุดมยังใช้ผู้ทรงคุณวุฒิเหมือนเดิม ผ่านองค์กร ที่ไม่เป็นทีมที่มาจากสมาคมวิชาการทั้งหลาย เรา out source ให้ในส่วนตรงนั้น

รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่ 3 เป็นการรับรองผลการจัดการศึกษา และยกย่องชมเชยเผยแพร่ข้อมูล ชีทิส เสริมแรงพัฒนา จะช่วยให้ IQA ของสถานศึกษาแต่ละแห่งเข้มแข็งขึ้น ถ้าสรุปในเชิงวิวิธวิทยาในการประเมิน รอบที่ 1 ที่ผ่านมาประเมินโดยที่ยังไม่ตัดสินว่าได้มาตรฐานหรือไม่ วิธีการ นี้จะช่วยให้สถานศึกษาทุกแห่งมีเจตคติที่ดีต่อการประเมิน ปรับตัวและทำให้ IQA หรือการประกันคุณภาพภายในเข้มแข็ง เป็นการประเมินเพื่อการรับรอง มาตรฐานตามมาตรา 51 แต่อย่างไรก็ดีเรื่องของ KPI ที่ใช้อยู่ขณะนี้ การเดินเรื่องประกันคุณภาพสมศ. มีกฎหมายที่แน่นอน มีกรรมการบริหารที่ monitor ทุกเดือนและมีเป้าหมายที่ชัดเจนต้องทำได้ตามกฎหมาย ไม่สามารถจะรอ KPI จากประกันภายในรอบ 1 กับ รอบ 2 เรื่อง KPI ในการประกันคุณภาพภายใน ภายนอก น่าจะไม่ค่อยประสานกันมากนัก อาจจะมีการซ้ำกัน เช่น ระดับอุดมเรามี 48 ตัว ทั้งที่ 48 ตัวจริงๆ อยู่ในประกันภายใน 20- 30 ตัว เป็นบทเรียนที่สำคัญ เนื่องจากรอไม่ได้ก็ต้องรีบทำไป เป็นภาระกับสถาบันอุดมศึกษาหรือสถานศึกษาค่อนข้างมาก ซึ่งในรอบที่ 3 น่าจะประสาน จริงๆ รอบ 2 ก็มีการประสาน เช่น กศน . ได้มีโอกาสประสานร่วมกัน ทำให้ลดภาระกับหน่วยประเมินสถานศึกษาไปได้มาก

การรับรองมาตรฐานคุณภาพการศึกษา ดำเนินการตามมาตรา 51 แต่จะปรับวิธีการ เนื่องจากได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์ว่าการประเมินแยกส่วน ไม่สามารถได้องค์ความรู้อะไรเป็นเหตุ เป็นผล ในรอบที่ 3 ประเมินให้ได้ว่าผลเป็นอย่างไร เกิดจากเหตุปัจจัยอะไร เป็น การคิดในเชิงเหตุและผล ตรงนี้เป็นความหวัง ซึ่งคิดว่าระดับอุดมกับอาชีวะน่าจะได้ พื้นฐานคงได้ระดับหนึ่งในส่วนที่จะต้องพัฒนา ถ้าทิศทางเป็นแบบนี้ต้องปรับปรุงพัฒนาผู้ประเมินขนานใหญ่ คนจะทำหน้าที่ประเมินได้ต้อง

เป็นนักวิจัยที่เก่งมาก่อน ถ้ามองในเชิงภูมิภาคโดยเฉพาะเรื่องการประเมินภายนอกระดับ อุดมศึกษา เราก็อยู่แนวหน้าพอสมควร

การประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ร่วมมือกับ สกอ มีการประกวด และ กระตุ้นได้มาก ได้เสนออาเซียน AQAN ในปีหน้าจะมีการประกวดระบบประกันคุณภาพของอุดมเป็น อาเซียน award ซึ่งเป็นข้อเสนอของประเทศไทย เป็นประเด็นที่ดีที่ได้ร่วมมือกัน ถ้าทำแบบนี้ได้ จะสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้จากการประเมินแต่ละสถานศึกษาหรือแต่ละแห่งออกมาเป็นความรู้ใน เชิงเหตุและผลได้โดยไม่ต้องทำระบบวิจัยอีกก็ จะทำให้สนองตอบนโยบาย 3.1.8 ของรัฐบาลในการ นำผลไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนา สิ่งที่จะต้องปรับปรุง คือ การยกระดับคุณภาพของวิธีการประเมิน ภายนอกให้สามารถที่จะทำหน้าที่ทั้งในแง่ของการตัดสินผลการจัดการศึกษา และการที่จะมี ข้อเสนอแนะที่แหลมคมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่เรากำลังเดินทาง มาถึงจุดในขณะนี้และคิดว่าน่าจะเป็นทิศทางที่ได้รับไฟเขียวจากคณะกรรมการบริหาร รก็ จะ ดำเนินการต่อ กรอบการประเมินรอบ 3 ของอุดมศึกษาเสร็จแล้ว กำลังจะมีการประเมินนำร่อง มี เรื่องการแบ่งกลุ่มสถาบันอุดม มีความสอดคล้องประสานกัน เรื่องระดับประเมิน ระดับสถาบัน ระดับ คณะวิชา และมีการประเมินศูนย์การจัดการศึกษานอกที่ตั้ง ซึ่งศูนย์การจัดการศึกษานอก ที่ตั้งคือมี ทั้งวิทยาเขต และวิทยาการ ได้เรียนรู้ศัพท์ใหม่จากท่าน รมต . วิจิตร ท่านบอกว่าศูนย์การจัด การศึกษานอกที่ตั้งมี 2 ประเภท ถ้าถูกต้องตามกฎหมายก็เรียกวิทยาเขต ส่วนหนึ่งที่ตั้งขึ้นอาจจะไม่ มีกฎหมายรองรับที่ชัดเจนแต่ว่ามีสถานที่จัดก็เรียก วิทยาการ ซึ่ง สกอ. ก็ได้ออกมาตราการคุณภาพ มา 7 ข้อ เป็นต้น เราจะเอาสิ่งเหล่านั้นมาใช้ในการที่จะประเมินคุณภาพภายนอก

โดยสรุปในแง่มาตรฐานตัวบ่งชี้การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบ 3 สมศ. จาก 7 มาตรฐาน เหลือ 6 มาตรฐาน และ 48 ตัวเหลือ 19-23 ตัว ลดเกิน 50% ถ้าเป็น input กับ process ทั้งหลาย โอนไปอยู่ประกันภายในทั้งหมด เน้นผล 75% และกระบวนการ 25% เป็นทิศทางทั้งอาชีวะและ พื้นฐาน เป็นการตอบคำถามข้อ 2 น่าจะตอบทั้งปัจจุบันและอนาคต

การอภิปราย

นางสิริพร บุญญาพันธ์

ประธานร่วม

ที่จริงถ้าตอบสั้นที่สุด การประเมินภายนอกเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้ง ระบบ หัวใจคือ ต้องโยงประเมินภายนอกกับประเมินภายในให้ได้ ที่ผ่านมาก็ค่อยเชื่อมโยงกันเท่าไร ท่าน อาจารย์ สมหวัง คงอาจจะต้องเรียนท่าน รมต . ไปเร่งกฎกระทรวงที่ติดค้างอยู่ กฎกระทรวงอันนั้นโยง กฎกระทรวงเดิมที่เป็นประกันภายนอกกับประกันภายในเอามารวมกัน ถ้ากฎกระทรวง ออก จะมี รายละเอียดน่าจะทำงานตามประเด็นที่อาจารย์สมหวังเสนอได้ชัดเจนขึ้น

นายวิวัฒน์ วรรณศิริ

นายกสมาคมโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย

1) เรื่องการปรับเปลี่ยนตัว KPI ในส่วนของอาชีวศึกษามี การพูดถึงเรื่องการปรับเปลี่ยนตัว KPI ตัว key performance dictator ในภาพกลางๆ ระหว่างอาชีวศึกษาของรัฐกับอาชีวศึกษาของเอกชนมีความแตกต่างกัน ตัวบ่งชี้ได้เปรียบเสียเปรียบทำให้คะแนนลดและเพิ่มได้ ตรงนี้มีส่วนทำให้คะแนนที่ออกมาแปรปรวน หลักของการมีส่วนร่วมดีที่สุดแล้ว แต่อย่างไรก็ตามเวลาเท่านั้นยังไม่พอ ต้อง fine-tune ให้มากกว่านั้นอีก

2) การจัดการเรียนการสอนทางด้านอาชีวศึกษาเป็นแรงงานซึ่งได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยี เชื่อว่ามีผู้ที่เรียนจบ ปวส . และทำงานอยู่ในโรงงานประมาณ 15 ปี 20 ปี ไม่ได้จบปริญญาตรี แต่มีความรู้ในการใช้เครื่องมือเครื่องจักรอยู่ในเทคโนโลยีขั้นสูง แต่คนเหล่านี้ ข้ามมาเป็นครูไม่ได้ นี่ก็เป็นจุดอ่อนอันหนึ่งทำให้ผลิตคนออกไปมีปัญหา ซึ่งกระทรวงต้องพิจารณาเรื่องนี้ด้วย เราไม่สามารถนำคนที่มีความรู้ความสามารถระดับ ปวส . ที่ทำงานมาประมาณ 15 - 20 ปี มาเป็นครูไม่ได้

3) ชาวต่างประเทศซึ่งเป็นเจ้าของเทคโนโลยี มีความรู้ความสามารถ เกินกว่าครูไทยเยอะเลย เมื่อเข้ามาประเทศไทยแล้วแต่ไม่สามารถเข้ามาสอนได้เลย เหตุผลเพราะระเบียบไม่เอื้อและทำให้ผลผลิตของเราที่ออกมาไม่ดี ในประเด็นนี้หน้าจะมีการพิจารณาเกี่ยวกับ KPI หรือตัวที่เกี่ยวกับการประเมิน สำหรับอาชีวศึกษาซึ่งไม่เหมือนกับสายสามัญทั่วไป

นางสิริพร บุญญาพันธ์

ประธานร่วม

ไม่แน่ใจว่าเรื่องคนต่างประเทศที่จะไปสอนหนังสือจะไปเกี่ยวโดยตรงกับ สมศ.หรือเปล่า คงต้องฝากกรรมการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องดูต่อไป

ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

อาชีวะไม่ลงตัว อยากจะกระตุ้นให้ปฏิรูปอาชีวะ ประเมินรอบ 3 อยากกระตุ้นให้อาชีวะตอบสนองความต้องการของภาคเอกชนในแง่ของคุณภาพและปริมาณให้เต็มที่ ประเด็นที่เป็นห่วงอาชีวะทางภาคเอกชนไม่ได้ต้องการระดับปริญญา เขาต้องการระดับ ปวช. ที่มีฝีมือทำงานได้ เป็นจุดหนึ่งที่จะต้องวางระบบ ส่วนที่ทำนมีข้อเสนอส่งมาได้เลย ทางอาชีวะกำลังจะ develop ตอนนี้อยู่เฟื่องทำของอุดมศึกษาเสร็จ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ย้อนไปเอกชน ขอให้สภาการศึกษาได้ทำสำรวจความเห็น

ประเด็นที่ 6 การผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

วันที่ 18 ตุลาคม 2552 (เวลา 08.30 - 10.30 น.)

ประธาน : นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์

ประธานร่วม : ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

เรื่อง V-net ท่าน รมต.บอกว่ามีข้อสรุปแล้วว่าต้องมี เพื่อประหยัดเวลา

การนำเสนอ

นายสุรรัตน์ จันแยม

ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สอศ.

ประเด็นการจัดทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา การจัดทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชาเพื่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการผลิต ประเด็นนี้ สอศ.ได้ร่วมกับกลุ่มอาชีพ องค์กรวิชาชีพ และกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจบริการ ได้จัดทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชาเสร็จไปแล้ว ประมาณ 70%

ประเด็นการจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะ การจัดทำหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยยึดมาตรฐานอาชีพเฉพาะสาขาวิชาเป็นหลักทำตามกลุ่มอาชีพเช่น ร่วมมือกับกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ทำมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชากลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี มีบริษัท ปตท. บริษัทเอสซีจี บริษัท อูเบะไนด์ลอน ร่วมกับวิทยาลัยเทคนิคมาบตาพุดจัดทำมาตรฐานสาขา ปิโตรเคมี ระดับ ปวส . มีการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานร่วมกันจัดการเรียนการสอนสำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมปิโตรเคมี โดยสภาอุตสาหกรรมร่วมดำเนินการ ตั้งแต่เริ่มเรียน สอนแบบ construction lesson ร่วมกันพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะ นอกจากนั้นเพื่อให้ได้มาตรฐาน สถานประกอบการ ได้ส่งบุคลากรมาช่วยสอนด้วย และนำนักศึกษาไปฝึกงานเพื่อให้เป็นไปตาม มาตรฐานของอุตสาหกรรมปิโตรเคมี และหาก มีปัญหาอุปสรรคจะนำข้อมูลนี้กลับไปพัฒนาร่วมกันระหว่างสถานศึกษากับกลุ่มอุตสาหกรรม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

กรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา ถ้าผมเข้าใจเหมือน TQF ของอุดมที่จะมีกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชาทุกสาขาวิชา ถ้าไม่ใช่ต่างกันอย่างไ้ ที่พูดอยู่คือ TQF

นายสุรรัตน์ จันทน์แย้ม

ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สอศ.

สำหรับ TVQ ขณะนี้ สอศ. ได้จัดตั้งศูนย์พัฒนาคุณวุฒิวิชาชีพซึ่งเป็นหน่วยงานภายในไว้รองรับแล้ว และได้นำเสนอคณะกรรมการเพื่อแต่งตั้งองค์คณะบุคคลในระดับชาติขึ้นมา ซึ่งขณะนี้รอคำสั่ง และจะมีคณะกรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรวิชาชีพดำเนินการ เรื่อง TVQ มีกลุ่มอุตสาหกรรมที่จะให้การสนับสนุนอยู่ ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนากรอบคุณวุฒิรวมทั้งการตรวจสอบรับรองมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ VQ และการตรวจสอบรับรองกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา การกำหนดหน่วยทดสอบสมรรถนะและคุณภาพผู้จบสาขา

นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สรุปแล้ว สอศ. มีอยู่ 3 ประเด็น คือ

1) *V-net* กำลังดำเนินการร่วมกับ สทศ. จะมีการสรุปร่วมกันระหว่างภาคเอกชนและภาครัฐในเรื่องการเรียนอาชีวศึกษา แนวทางการสอบ *V-net* ทาง สทศ. ได้ทำจนจะเสร็จอยู่แล้ว แต่ขอว่าตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบายรัฐบาลและการปฏิรูปการศึกษาหรือเปล่า

2) การจัดตั้งสถาบันอาชีวศึกษา อยู่ระหว่างดำเนินการ ซึ่งคิดว่าจะจัดให้มีปริญญาตรีในภาคเรียนที่ 1 ตอนนี้อยู่อาชีวศึกษา ของรัฐจะนำร่องไปก่อน โดย พรบ .อาชีวศึกษา 2552 กำหนดไว้ว่า การ จัดปริญญาตรีในระดับอาชีวศึกษาจะต้องมีการทำกรอบการเรียนทวิภาคีร่วมกับภาคเอกชน ซึ่ง ผอ.สุรัฐ กำลังให้ดูในกรอบการเรียนตัวนี้อยู่

3) *TQF* สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการได้พยายามจัดทำขึ้น และพยายามทำกรอบขึ้นมาโดยการจัดตั้งคณะทำงาน

นายสุรรัตน์ จันทน์แย้ม

ผู้อำนวยการสำนักความร่วมมือ สอศ.

1) **Thai Vocational Qualification (TVQ)** ที่อาชีวศึกษา สมาอุตสาหกรรม สมาหอการค้า และสภาการท่องเที่ยว ร่วมกันดำเนินการ จัดองค์ กรภายในไว้รองรับ และอยู่ระหว่างรอคำสั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการ หากแต่งตั้งเมื่อไหร่ คณะใหญ่ก็จะแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการ 13 cluster ในกลุ่มอุตสาหกรรมหลัก รวมทั้งกลุ่มธุรกิจบริการ ที่จะดำเนินการเกี่ยวกับการสนับสนุนส่งเสริมกรอบคุณวุฒิตรงนี้

2) **Thai Qualification Framework (TQF)** หมายถึง กรอบคุณวุฒิแห่งชาติ เป็นการเชื่อมโยงระหว่างคุณวุฒิการศึกษา กับระดับความสามารถในการทำงาน ต้องการผลักดันให้เกิด โดยความร่วมมือกับผู้ใช้ง่าลังคน อยากให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมว่าเขาต้องการอะไรอย่างไร

3) **VQ** ผู้ใช้กำลังคนต้องร่วมมือกับ สอศ. ในการกำหนดมาตรฐานและพัฒนาระบบ VQ ขณะนี้ สอศ. กำลังเร่งประสานดำเนินการให้เรื่องนี้ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพราะว่าได้งบประมาณส่วนหนึ่งจากไทยเข้มแข็ง หรือ SP2 คาดว่าจะแล้วเสร็จประมาณเมษายน ปี 53

4) **สัดส่วนการเรียนการสอนทวิภาคี** การจัดการเรียนการสอนทวิภาคี ควรเพิ่มขึ้นเป็นอย่างมาก เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพมากที่สุดในระบบหนึ่งที่สถานประกอบการต้องการ โดยในปีการศึกษา 2552 มีนักเรียนนักศึกษาทั้งหมด 694,276 คน เป็นนักเรียนนักศึกษาในระบบทวิภาคี ทั้ง ปวช. และ ปวส. 67,831 คน คิดเป็น 9.77% ระบบทวิภาคี ปวช. 35,502 คน ระดับเทียบโอน ปวช. 6,843 คน ปวส. ระบบปกติ 170,250 คน ระบบทวิภาคี 32,329 คน ทั้งนี้ในระดับ ปวช. มีเป้าหมายที่จะเพิ่มการเรียนการสอนทวิภาคีภายใน 5 ปี ปีนี้ ปวช. 35,502 คน คิดเป็น 7.55% ของนักเรียนปกติ ปีหน้าคาดว่าจะเพิ่มเป็น 10% และปี 2554 จะเพิ่มเป็น 15% ปี 2555 จะเพิ่ม 20% ปี 2556 จะอยู่ที่ประมาณ 25% ทำไม่ไม่เพิ่มเป็น 100% อยากจะเพิ่มแต่ค่านิยมของผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้เด็กเรียนในระบบทวิภาคี ผู้ปกครองมองว่าเขาส่งลูกมาเรียนหนังสือแต่ทำไมให้ลูกเขาเข้าไปอยู่ในโรงงาน และสถานประกอบการไม่ค่อยอยากได้ทวิภาคีในระดับ ปวช. เท่าไหร่ เพราะเขามองว่ายังไม่ค่อยได้เรียนเท่าไร ถ้ามาเทียบกับระดับ ปวส. มีนักเรียน / นักศึกษาในระบบทวิภาคี 14% สถานประกอบการจะชอบเพราะนักเรียนมีพื้นฐานมาแล้ว เวลาเข้าสถานประกอบการทำงานได้เลย และจะเพิ่มไปถึง 40% ในปี 2556 เป็นต้นไป

สำหรับสัดส่วนการเพิ่มทวิภาคี จะเพิ่มอย่างไรนั้น ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ จัด Road Show รณรงค์ให้นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองเข้าใจว่าการสอนทวิภาคีมีประโยชน์อย่างไร อยากให้มีองค์กรหรือสมาคมที่รับผิดชอบเรื่องการจัดทวิภาคี เช่นเดียวกับอุดมศึกษาที่มีสมาคมสหกิจศึกษา ร่วมกับไตรภาคีระหว่างองค์กรวิชาชีพ สถานประกอบการ สอศ. ในการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนทวิภาคี เรื่องสิทธิประโยชน์ที่จะได้ ซึ่ง สอศ. จะประสานกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและกรมสรรพากรเพื่อพิจารณาสิทธิประโยชน์ต่างๆ

5) **ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนทวิภาคี** คือ ค่านิยมของผู้ปกครอง และความร่วมมือของสถานประกอบการ เนื่องจากเป็นภาระที่ต้องไปสอนในระดับ ปวช. เกือบทั้งหมด มีพื้นฐานมาบ้าง แต่ระดับ ปวส. สถานประกอบการต้องการ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา และงบประมาณการสนับสนุนจากภาครัฐไปสนับสนุนสถานประกอบการด้วย

6) **สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญ ญกับสายอาชีพ 50:50** ในปี 2552 สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญกับสายอาชีพ (สายอาชีพรวมทั้งอาชีวเอกชนและอาชีวของรัฐ) คือ 54:46 จะพยายามทำให้ได้ 50:50 ในปี 2555 คงต้องประชาสัมพันธ์ให้เห็นความสำคัญการเรียนอาชีพ จบแล้วมีงานทำ มีโอกาสอย่างไร โดยที่จะ ประชาสัมพันธ์ ทั้งในโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน และอาชีวะด้วย โดยสร้างแรงจูงใจ สร้างเส้นทางความก้าวหน้าของผู้เรียนอาชีวะผ่านระบบ VQ สร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครอง ในการเข้ามาเรียนอาชีวศึกษา ถ้ากำหนดเป็น

นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องสัดส่วนนักเรียนสามัญ : สายอาชีพ ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชน ให้ได้ 50:50

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

สรุปมีอยู่ 5 ประเด็น

- 1) เรื่อง V-net คงมีประเด็นถกกันเรื่องมีหรือไม่มี จบแล้วคือต้องมี นโยบายพูดกันชัด ประเด็นที่อยากขอความเห็น คือ จะเน้นกี่วิชา จะสอบกี่วิชา วิชาอะไรบ้าง
- 2) เรื่อง TVQ เรียนจบมาแล้วเทียบสมรรถนะจะเป็นขั้นหรืออะไรที่กำลังทำมอบไปทำก็ขอให้ทำให้เสร็จโดยเร็ว
- 3) เรื่อง TQF ตอนนี้อุดมศึกษา สกอ .ทำเสร็จแล้วในภาพใหญ่ จะกำหนดลงไปในรายสาขาวิชาที่สอนว่าต้องทำให้ได้มาตรฐานตามนี้ ผลลัพธ์นักศึกษา ออกมาจะต้อง 1 2 3 4 5 และมีคุณภาพ 1 2 3 4 5 ในแต่ละสาขาวิชาที่สอน เพราะฉะนั้นเป็นนโยบายมอบทางอาชีวะไปแล้ว ต้องไปทำ TQF ของอาชีวะด้วย และต้องลงรายสาขาวิชาที่สอนว่ามาตรฐานจะต้องอย่างไร ถ้าจะเปิดสอนวิชานี้ในวิทยาลัยไหน ต่อไปก็จะคลุมด้วยถ้าไม่ได้มาตรฐานตามนี้ คุณภาพตามนี้ก็ ต้องปรับภายในก็ปีปีเหมือนอุดมศึกษา และถ้าจะเปิดใหม่ต้องได้มาตรฐานตามนี้เป๊ะ ไม่งั้นไม่อนุญาตให้เปิดสาขานั้น อันนี้มอบไปแล้วขอให้เร่งทำเท่านั้นเอง
- 4) สัดส่วนของระบบทวิภาคี ควรเพิ่มหรือไม่มี 2 ประเด็น คือ V-net และ ทวิภาคีอยากขอความเห็นด้วย
- 5) สัดส่วนการเรียนสายสามัญกับสายอาชีพที่เราตั้งเป้าว่าจะได้ 50:50 จะต้องทำอย่างไร ขอความเห็น และประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

เรื่อง V-net ประชุมร่วมกับภาครัฐและเอกชนไป 2 - 3 ครั้ง และคุยในเชิงนโยบาย กับรมช.ที่กำกับ สทศ. ตกลงกันว่าในปีนี้จะคงสอบได้แค่วิชาสามัญ 6 วิชา ปีหน้าจะต้องสอบให้ครบ 6 วิชาบวกกับมาตรฐานวิชาชีพ แปลว่าต้องไปสอบภาคปฏิบัติกับเครื่องมือเครื่องใช้ที่เขาทำ รออยู่ว่ามาตรฐานวิชาชีพออกหรือยังจะได้สอบ ปีนี้เป็นการ try out ระบบ เป็นการเริ่มต้น V-net อนาคตก็ต้องสอบทั้ง 2 ด้าน

นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

อยากขอความคิดเห็นที่ประชุม โดยเฉพาะโรงเรียนเอกชนและอาชีวศึกษา การจะเริ่มสอบ V-net ครั้งแรก ใน 6 วิชา ประกอบด้วย ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์

วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ สุขศึกษาและพลศึกษา คิดว่า 6 วิชานี้จะเยอะเกินไปหรือเปล่า เนื่องจากถ้ามองประสิทธิภาพการใช้ภาษาไทย/ภาษาอังกฤษ ไปฝึกงานควรที่จะมีการสอบ V-net แต่คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นวิชาเฉพาะ เด็กบางคนก็เรียนสายอาชีพพยายามจะหนีการเรียนสายสามัญมา บางสาขาแทบจะไม่ต้องใช้วิชาวิทยาศาสตร์ หรือคณิตศาสตร์ โดยเฉพาะสาขาคหกรรม การที่สอบรวมนักเรียนทั่วประเทศในมาตรฐานเดียวกันคงเป็นไปได้ยาก เพราะจำนวนหน่วยกิตจะน้อยลง ส่วนสังคมศาสตร์เราเน้นอยู่แล้ว เรื่องสุขศึกษาและพลศึกษา กายภาพทางอาชีวะเน้นอยู่แล้ว อาจจะขอเหลือแค่ 4 วิชา ไม่ทราบที่ประชุมมีประเด็นอะไรหรือเปล่า

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กิระนันทน์

ประธานร่วม

ในการสอบ V-net ปีแรก จะคลุมวิชาสามัญทั้งหมด 6 วิชาหรือเหลือ 4 วิชา คือ ยังไม่เอาคณิตศาสตร์กับวิทยาศาสตร์ มาสอบในปีแรก

ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

สทศ.ทำตามที่ประชุมไปแล้ว 2 - 3 ครั้ง สรุปแล้วสังเคราะห์หลักสูตรออกมาว่าวิชาที่ควรที่จะสอบมีอะไร สอบวิชาละกี่ชั่วโมง อย่างสุขศึกษา พลละ สอบแค่ครึ่งชั่วโมง ส่วนคณิตศาสตร์กับวิทยาศาสตร์สอบชั่วโมงเดียว แต่ สทศ.อาจจะต้องเป็นผู้ให้ข้อมูลเป็นตัวหลักว่าหลักสูตรเป็นอย่างไร

นางศิริพรรณ ชุมหม

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประเด็นที่ 1 ประเด็น V-net ที่จะสอบวิชาสามัญ ได้มีการหารือกัน แต่มีประเด็นที่เป็นห่วง คือ มีนโยบายให้สถานศึกษา บูรณาการวิชาสามัญเข้าไปในกระบวนการเรียนการสอนวิชาชีพ ถ้าเรียนคหกรรม ทำแกงเลียงก็สามารถเรียนคณิตศาสตร์ในแกงเลียง ได้ เป็นห่วงว่าไม่ได้แยกส่วนมาเป็นชิ้นๆ ว่าเรียนคณิตศาสตร์ตามรายวิชา ตามวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายของแต่ละสาขาวิชา ไม่แน่ใจว่าเราสามารถวัดออกมาเป็นชิ้นๆ ได้ไหม ในขณะที่การเรียนการสอนบางส่วนเราบูรณาการวิชาสามัญเข้าไปในวิชาชีพ

ประเด็นที่ 2 ถ้าบอก V-net น่าจะเป็นการทดสอบทั้งวิชาการและวิชาชีพ ในระยะเริ่มต้นอาจจะสอบ V-net ในเชิงของวิชาชีพ ทดลองในบางสาขาวิชาซึ่งมีความพร้อม V-net เป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีการบูรณาการไม่ใช่เฉพาะวิชาสามัญก่อน

ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

มีผู้ประกอบการให้ข้อมูลว่าวิชาสามัญก็มีความจำเป็นเพราะเป็นพื้นฐาน ก็ต้องย้อนกลับไปถามว่าสอบ V-net เพื่ออะไร สอบเพื่อกลับไปสู่ผู้สอนว่าสอนเป็นอย่างไร จะได้ปรับปรุงการเรียนการสอน ซึ่งผู้ที่ออกข้อสอบได้มาทำ test blue print กับเราไปแล้วว่า ข้อสอบจะไม่ได้ยาก ซ้ำซ้อนจะเน้นประยุกต์เป็นหลัก เพื่อให้ตรงกับ สิ่งที่เด็กเรียนมา ลักษณะข้อสอบ คนละแบบ กับ O-net ผู้ออกข้อสอบคือคนที่สอน ซึ่งวิชาหนึ่ง 5 คนมาจากภาครัฐและเอกชน มาร่วมมือกันทำ อาจจะต้อง เพียงแต่ปีแรก เป็นระยะการเริ่มต้นทำอะไรเอะอะคงไม่ได้ อาจจะขอทดลองระบบว่า ใครเป็นศูนย์สอบ ส่วนปีหน้าเป็นการปฏิบัติจริง

นางศิริพรรณ ชุ่มหม

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

มีประเด็นเพิ่มเติมในส่วนของอาชีวะ มีการสอบนอกจากการสอบปกติ มีการสอบ มาตรฐานวิชาชีพช่วงชั้น เมื่อจบ ปวช. ปวส. ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพเป็นการบูรณาการทั้งสามัญ และวิชาชีพที่เรียนจบ เป็นส่วนที่เราพร้อม

นายชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1) **V-net** ควรจะมีลักษณะที่ผสมผสานทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การสอบ V-net มีพื้นฐานมาจาก O-net ซึ่ง O-net เป็นการทดสอบความรู้พื้นฐานสำหรับสายสามัญ ต่อไปจะมีการแตกออกไปตามลักษณะประเภทการศึกษา คือ V-net สำหรับอาชีวะ I-net สำหรับอิสลามศึกษา N-net สำหรับ none formal education มีรากคล้ายๆ กันและมีจุดมุ่งหมายคล้ายๆ กัน คือเป็นตัวสอบวัดมาตรฐานของผู้เรียน แต่อย่างไรก็ตามคงไม่ได้ล้อ O-net ทุกประการ แต่ได้ผล ความคาดหวังคล้ายคลึงกัน คิดว่า V-net ควรจะมีลักษณะที่ผสมผสานทั้งทฤษฎีและภาคปฏิบัติ คงไม่เข้มข้นเหมือนสายสามัญ และต้องบูรณาการคงไม่ครบทุกกลุ่มสาระเหมือนกับ O-net แต่อย่างไรก็ตาม จะมีชีวิตความรู้เชิงวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ได้อย่างไรในเชิงประยุกต์ เพราะคนเรียนสายอาชีวะใช้วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์แบบเชิงประยุกต์ ใน step ต่อไปจะมีการทดสอบในภาคปฏิบัติ

2) การทดสอบ **V-net** เป็นตัว **monitor** คุณภาพผู้เรียน การทดสอบ V-net กับ VQ จะต่างกัน V-net ทดสอบเพื่อเป็นข้อมูลป้อนกลับให้กับครูผู้สอน ว่าที่สอนมาได้ผลหรือไม่ เป็นตัว monitor คุณภาพผู้เรียน อย่างทำให้ซับซ้อนมาก เพราะ implement ลำบาก ถ้าบวกภาคปฏิบัติเข้าไปเมื่อไหร่ ค่าใช้จ่ายและความยุ่งยากซับซ้อนจะตามมหาศาล เชื่อว่านักทดสอบสามารถที่จะ จำลองความรู้และวิธีการสอบ ที่สะท้อนคุณลักษณะและทักษะความสามารถของ

ผู้เรียนอาชีวะ ด้วยข้อสอบแบบ paper and pencil ได้ แต่เวลาทดสอบ VQ ต้องทดสอบสมรรถนะให้ดูว่าทำได้ ผ่านหรือไม่ผ่าน อันนี้คือ competency

3) ข้อสอบ V-net ควรมีลักษณะบูรณาการ ในช่วงแรกถ้าจะทดสอบ ขอให้มอง step ของการบูรณาการเลย อย่าเริ่มต้นว่าขอทดสอบเฉพาะวิชาสามัญ 6 วิชา คิดว่า step แรกเริ่มวิชาสามัญบูรณาการกับทักษะวิชาชีพ อาจจะทำแยกอาชีวะออกเป็น 5 กรรมหลักๆ และตั้งทีมงานทำงานเข้มข้น ออกข้อสอบในเชิงประยุกต์ให้ครอบคลุมทั้งวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ แต่ประยุกต์ให้สอดคล้องกับสาขาวิชาชีพ สมมติว่า 5 สาขา ก่อนในระยะต้น น่าจะเป็นไปได้ ถ้าจะก้าวไกลไปถึงภาคปฏิบัติคิดว่าต้องทบทวนให้แน่ใจ เพราะจะใช้งบประมาณมหาศาล

นายอาทร จันทวิมล

ประธานมูลนิธิส่งเสริมการลูกเสือแห่งประเทศไทย

ขอคัดค้านการสอบ V-net สามัญในเดือนกุมภาพันธ์ ขอให้ท่าน รมต .คิดวิเคราะห์ให้ดีกว่านี้ก่อนที่จะตัดสินใจในเรื่องต่อไป

1. ท่านได้ถามเด็กอาชีวะ ครูอาชีวะ สถานประกอบการแล้วหรือยัง ถ้ายัง รีบทำที่ประชุมเล็กๆ ไม่เพียงพอ
2. หลักสูตร 6 วิชาที่สอนอยู่ขณะนี้ มีสิ่งที่มากเกินไปหรือเปล่า คิดว่ามีมาก เกินไปทั้งวิชาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ มากไปอย่างน้อยๆ 30-40% สอนอะไรก็ไม่รู้ เอาครุคณิตศาสตร์ที่จบปริญญาตรีมาสอน เอาคนที่จบอังกฤษจากจุฬา มาสอน พอไปแปลคำว่า internet ไปแปลว่าไยแมงมุม
3. อยากจะให้คิดวิเคราะห์ว่า 6 วิชาที่ว่านี้มีนัยสำคัญทางสติดีอย่างไรเกี่ยวกับการที่จะเป็นช่างซ่อมรถยนต์ที่เก่ง ทำแกงเลียง หรือเลี้ยงปลา เลี้ยงหมู มีนัยสำคัญนิดเดียว ทำไม สอบนิดเดียว ทำไมไม่สอบสำคัญๆ คณิตศาสตร์ในวิชาอาชีวะเพียงบวก ลบ คูณ หาร ถอดรูทเท่านั้นไม่ถึงชายสแควร์ คอรัสสแควที่เรียนแทบตายไม่ได้ใช้เลย ต้องคิดวิเคราะห์หลัก สูตรอาชีวะใหม่ การที่จะสอบเฉพาะวิชาสามัญ โดยอ้างว่าทำได้แค่นี้เป็นเหตุผลที่ไม่เพียงพอเฉพาะปีแรก

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กิระนันท์

ประธานร่วม

ประเด็นนี้คงต้องคิดดีๆ การสอบครั้งแรกคือการ set มาตรฐานอะไรบางอย่างเหมือนกัน สอบครั้งแรกควรจะทำก่อนข้างสมบูรณไม่ไช่ทำเป็นหนึ่งชั๊กและอีก 1 ปีเปลี่ยน

นายสมเกียรติ ชอบผล

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

การสอบ V-net เป็น comprehensive คือวัดมาตรฐานผู้เรียน ไม่ใช่เป็น achievement ที่เราพยายามทำ ถ้าเป็น achievement อย่างเดียวไม่สำเร็จ เพราะคนที่ อาชีวะศึกษาต้องการ คือ

คนที่มีความรู้คุณลักษณะ เช่น ความรับผิดชอบ ความตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ เป็นเรื่องหลัก มาตรฐานผู้เรียนจะต้องประกอบ ด้วยคุณลักษณะ นี้ถึงจะเกิดผลสำเร็จ สะท้อนกลับไปถึงการ จัดการเรียนการสอน หากไปดู achievement อย่างเดียว อาจจะไม่เหมาะสมและ อาจมีปัญหา ตามมาในอนาคตในการจัดการเรียนการสอนอาชีวะ

รองศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ สว่างคะวาทิน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประเด็นเรื่อง V-net ที่จะสอบ 6 วิชา คิดว่าจริงๆ แล้ว nature ของเด็กอาชีวะไม่เน้น เรื่องวิชาการ ฉะนั้นการตั้งเป้า 50% จะมีปัญหาทันที เพราะเด็กหนีท างโน้นแล้วมาเจอทางนี้ แทนที่จะเรียนอย่างสบายใจไม่ต้องมาวุ่นวายเรื่องการสอบ เน้นไปวิชาชีพ ถ้าสอบเป็น paper ลักษณะข้อสอบแบบมีหลักกาศึกจะรู้สึกว่ายากแล้วดีขึ้น จะลดความก้าวร้าวลง

ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

เข้าใจว่าอาชีวะต้องเป็นฐานให้ดิฉัน เป็นตัวเริ่มต้น และเราก็ดำเนินการต่อ ต้องแยก ระหว่างการสอบในห้องเรียนกับการสอบที่ได้มาตรฐาน การสอบมาตรฐานที่เรากำลังจะทำคือ เช็กทั้งหมดทุกโรงว่าเป็นอย่างไรเทียบกับมาตรฐานสมรรถนะที่ยังอยู่ในหลักสูตรของอาชีวะ เพราะฉะนั้นในห้องเรี ยนก็สอบไป ครูต้องเป็นคนเช็กเพราะเป็นการเช็กในห้องเรียน เช็ก พฤติกรรม จะมาเช็กระดับชาติเช็กไม่ได้เพราะเป็นพฤติกรรม เช็กได้ก็อาจจะถูกหลอกกว่าเรามี พฤติกรรมเหล่านั้น อาชีวะต้องเป็นตัวตั้ง คำถาม ท่านจะเอาไม่เอาเท่านั้นเอง

นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ถามว่าสอบ V-net ดีไหม ดี แต่จะสอบอะไรให้ดีขึ้นอีกเรื่อง การจัดการเรียนการสอน วิชาชีพหรืออาชีวะ เรียนวิชาสามัญเพียง 25% เรียนวิชาชีพ 75% ถ้าสอบเฉพาะ 6 วิชา เามา ตัดสินในส่วนที่ 25% น่าจะลดลงและไปเพิ่มตรงส่วนที่เป็นความรู้พื้นฐานทางวิชาชีพ ซึ่งข้อสอบ เป็นภาพรวมจะได้รู้ว่าวิชาชีพไม่ก็แขนง มีประมาณ 6 กรรม สามารถที่จะจัดกระบวนการออก ข้อสอบได้ แค่เฉพาะ 6 วิชา หนีวิชาการสุดท้ายไม่ต้องเรียนวิชาชีพ ลดบางวิชาลงเท่าที่จำเป็น และเพิ่มวิชาชีพขึ้น

นายสุรพงศ์ งามสม

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรภู่พิทยา

ดีใจที่จะสอบ V-net เพราะอยากเอาเด็กกลุ่มหนึ่งไปสอบ V-net เหมือนกัน เพราะไป สอบ O-net แล้วจะไม่ไหว อยู่ห่างไกล จะเข้าไปเรียนอาชีวะในเมือง ก็ไกล เราจัดการศึกษาแบบ

กึ่งอาชีพไว้ในโรงเรียน แต่พอไปสอบ O-net ดิ่งหลุดมาเลย แต่ถ้ามาทำ V-net แบบบูรณาการ เผอิญเราก็จัดกิจกรรม แบบบูรณาการ เด็กเหล่านี้ไม่ยากทำข้อสอบ พวกนี้เป็น technician อยากจะใช้มือทำงาน พอเอาวิชาการบูรณาการกับการจัดการศึกษา กับการทำงาน ทำให้ วิชาการเขาพัฒนาขึ้น อย่าทำเป็น 6 วิชาไม่ไหว ถ้าทำลักษณะเช่นนี้ จะเห็นสมรรถนะของเด็ก อาชีพ บางที่สามารถ classified เด็กเหล่านี้ไปสู่ ปวส. ไปสู่การเข้ามหาวิทยาลัย เด็กเหล่านี้ไปสู่ อุดมศึกษาประมาณเกือบแสนคน ตรงนี้ทำแบบบูรณาการ เน้นในเชิงใช้ทักษะมากๆ อยากจะ เอาเด็กสามัญของคนที่ไม่สามารถไปเรียน technician ได้ ไปสอบ V-net โดยไม่ซีเรียส ได้ ปฏิบัติจริงๆ

ศาสตราจารย์สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

การสอบสอบมาตรฐานการอาชีวศึกษา เป็นจุดยืนของ สทศ . ที่จะต้องทำ มาตรฐาน การศึกษาของอาชีวศึกษาด้านผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษามีอะไรบ้าง จะมีหลายมาตรฐาน มาตรฐานด้านผู้เรียนก็มีหลายมาตรฐาน แต่ถ้าเริ่มต้น จากความรู้พื้นฐาน วิชาการและวิชาชีพ น่าจะเป็น approach ที่ดีสำหรับการเริ่มต้น แต่อย่าไปเน้นเป็นวิชา มาตรฐานการอาชีวศึกษา พื้นฐานไม่ได้เน้นวิชา นั้นเป็นมาตรฐานเดียว แต่ถ้าเราเอามาตรฐานความรู้มาขยายเน้น เกี่ยวกับ content อย่างเดียว อาชีวชัดเจนว่าต้องการ competency ต้องการ characteristic ที่สำคัญ แต่ว่า ต้องเริ่มต้นในสิ่งที่พร้อม จุดนี้เป็นจุดที่สำคัญในการเริ่มต้นของปี 53 ว่าถ้าทำเร็ว TQF คือคำตอบ เพราะตัว TQF จะเป็นตัวบูรณาการเรื่องมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษากับ นโยบาย 3 ดี เอาไปบูรณาการได้ใน TQF และเวลาประเมินก็ประเมินคุณสมบัติของคนสำเร็จ การศึกษา จึงน่าจะรีบเร่งทำ TQF ให้ทันปี 54 ประเมินตาม TQF ในแต่ละกรรม เป็นทิศทางการ วางแผนร่วมกัน มี 2 ทางเลือก 53 ทำ แต่ทำแบบเอาความรู้พื้นฐานบูรณาการวิชาการกับ วิชาชีพเข้าด้วยกัน ผมคิดว่าทำได้ แต่อย่าไปแยกเป็นวิชาๆ อย่างที่ท่านปลัด ฯ เสนอผมคิดว่า เป็นช่องทางที่เป็นไปได้

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

สรุปได้ว่ามีความเห็นตรงกันว่า V-net ให้มี แต่ characteristic ข้อสอบ V-net จะไม่ไป อิงลักษณะแบบ O-net และลากมาปรับ ขอให้เป็นลักษณะบูรณาการความรู้วิชาชีพต่างๆ เข้ามา และอาจจะเป็นลักษณะข้อสอบที่ไม่ใช่แยกรายวิชาแต่รวมกันออกมาเป็นหลักปฏิบัติทักษะที่วัด ในเชิงบูรณาการ และขอว่า TQF ของสายอาชีวะต้องออกมาโดยเร็ว ปีแรกถ้าเร่งน่าจะทัน

ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

ในฐานะผู้ปฏิบัติคงต้องมีเวลาทำความเข้าใจกับคนที่เกี่ยวข้อง มีวิชาสามัญ 25% ในหลักสูตร ถ้าออกข้อสอบวัดความรู้ 25% ในลักษณะความรู้ที่ indicate แค่ 25% สอบครึ่งวันหรือ 1 วันแล้วแต่ แค่นี้พอไหมสำหรับปีนี้ 2553 ถ้าท่านจะบูรณาการเรื่องกรรมทั้งหลายเข้ามาด้วย คิดว่าไม่ทัน

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

ถ้าสอบ V-net ปีแรก คือการ set ความเข้าใจ ความรู้สึกลงไปในตัว อาจารย์ ลงไปที่ตัวนักเรียน ถ้า set ความเข้าใจ ความรู้สึกที่ไม่ตรงกับที่เราอยากให้เป็นจริงๆ แล้ว พอปี 2 จะแก้กันอย่างไร ต้องเป็น 2 alternative ถ้ายังคิดว่ายังทำไม่ได้ TQF บูรณาการแล้วไม่ออก คิดว่าชะลอดีกว่าไปสอบในปี 2553 และสร้างความเข้าใจผิด ถ้าทำได้ต้องไปลงรายละเอียด ต้องคุยกันว่าจะทำได้หรือเปล่าในแนวความคิดเชิงบูรณาการอย่างนี้ แต่ข้อสอบ V-net ไม่ควรจะเป็นข้อสอบลักษณะเช่นเดียวกับ O-net ต้องเป็นคนละเรื่องกัน

นายชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

V-net V-net เทียบเทียบเคียงได้กับ O-net เพราะมีจุดมุ่งหมายเริ่มต้นเหมือนกัน คือต้องการ monitor คุณภาพการศึกษาที่ตัวผู้เรียน เป็น เทอร์โมมิเตอร์ ในการวัด เพื่อให้รู้ว่ามีไข้หรือไม่มีไข้ ตรงนี้คือส่วนที่เรารู้อาการ แต่ไม่ได้ลงรายละเอียดวินิจฉัยว่าเป็นโรคอะไร เป็นการวิเคราะห์เบื้องต้น คนเรียนอาชีวะวัดไข้แล้วรู้ว่าไข้ไหม แต่ไม่ใช่เป็นตัววิเคราะห์โรคว่าตกลงเป็นโรคตับ ปอด โรคหัวใจ บอกไม่ได้ เทียบตรงนี้เพราะว่าเทียบเคียงกับ TVQ

V-net เดินหน้าแต่จะทำเมื่อไหร่ขึ้นอยู่กับความพร้อม แต่ยื่นไว้ที่ 5 กรรรม ถ้าเป็นอย่างนี้แล้วความเป็นไปได้จะไม่ไกลเอื้อม ถ้าหลังจากวันนี้ไปท่าน รมต .คิดว่าอันนี้เข้ามาถูกทางแล้วก็ตั้งคณะทำงาน เพื่อจัดทำ blue print คือวางโครงก่อนว่าตกลง V-net จะมีกี่วิชา ก็เรื่องเอาพื้นฐาน O-net มาเป็นตัวเทียบเคียง แต่ว่า approach ที่เราใช้คือบูรณาการเป็นวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ประยุกต์สำหรับวิชาชีพทำนองนี้ และตั้งทีมงานออกเป็น 5 กรรรม 1.คหกรรม 2. พาณิชยกรรม 3. อุตสาหกรรม 4. เกษตรกรรม 5. ศิลปกรรม เด็กอาชีวะทุกคนต้องอยู่ใน 5 กรรรมนี้ และทุกคนต้องมี competency เพียงพอ ถ้าอย่างนี้เดินได้ คิดว่าถ้ามี 5 ทีม เชิญภาคประกอบการมาร่วมวางแผน test blue print และทำข้อสอบออกมา ปีหน้าimplement ได้

TVQ คือจุดที่จะต้องลงรายละเอียดว่าตกลงแล้วจะทำอาชีพนี้ เป็นช่างอิเล็กทรอนิกส์ เป็นช่างไฟฟ้า เป็นช่างยานยนต์ เขา qualified หรือไม่ ลงรายละเอียดตรงนั้น ซึ่งเราไปไม่ถึง

V-net ถ้าวางลึกลงอย่างนั้นคงไม่ใช่ ต้องการวินิจฉัยเบื้องต้น monitor คุณภาพเบื้องต้น จึงแยก
 อย่างนี้ ไม่อยากให้ V-net ไปผูกกับ TQF หรือ TVQ ตรงนั้นอีก step หนึ่งเรื่องการประกัน
 คุณภาพในเชิงผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อให้งานนี้เดินได้

ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

ขอสรุปแทนท่านประธาน เพราะต้องนำไปปฏิบัติ ขอให้เข้าใจตรงกันรวมทั้ง สอศ.ด้วย
 คือจะชะลอการสอบปี 53 ไปก่อน จะใช้เวลานี้สำหรับการเตรียมการสอบปี 4 ถ้าเป็นการสอบ
 หลังจากที่เราเรียนจบ ต้องกำหนดว่าจะสอบ ปวช. ปวส. จะเอาอย่างไร ต้องมีเวลาคุยรายละเอียด
 ว่าจะเอาอย่างไร

นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ขอรับไปจะได้จบประเด็น อย่างแรกอาจจะต้องจบ ปวช.หรือ ปวส. ไปทำมาอีกที เพราะว่า
 เรามีถึงระดับปริญญาตรี จะเริ่ม ปวช.ก่อน แต่ต้องบอกผู้เรียนก่อนล่วงหน้า อย่างต่ำ 1 ปี ก็คงไป
 เริ่มปี 54 แต่วิธีทางปฏิบัติ ที่ประชุมเห็นว่าคงไปมองเรื่องการทดสอบทั้งมาตรฐานของการเรียน
 อาชีวะ โดย general ทั้ง attitude test หรือทัศนคติ การตรงต่อเวลา การทำงานมีพื้นฐาน
 วิชาชีพ และประเด็นปัญหาจากทางสถานประกอบการว่าเด็กเราบวกเลขไม่เป็น อาจจะมีวิชา
 สามัญบ้างเล็กน้อยแต่ในเชิงประยุกต์ หรือการใช้คอมพิวเตอร์เป็น การพูดภาษาอังกฤษได้บ้าง
 คงเป็นพื้นฐานมากกว่า และสมรรถภาพทางร่างกายต้อง มีร่างกายที่สมบูรณ์พอสมควร สรุป
 ทำงานระหว่าง สทศ.กับ สอศ.อีกที และดิฉันจะดูแลกำกับโดยรวมทั้งภาคเอกชนและภาครัฐ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ปีหนึ่งสอบก็ครั้ง ปีหนึ่งสอบครั้งเดียวหลังจากที่เรียนจบแล้ว สุดท้ายก็แปลว่าสอบปี 53
 ไปสอบในเดือนมีนาคม 54 นั้นเริ่มปี 53 คำว่าปีแปลว่าอะไร

ศาสตราจารย์อุทุมพร จามรมาน

ผู้อำนวยการสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

ปี พ.ศ.54 ประมาณ กุมภาพันธ์ หรือมีนาคม 54 ที่จะจัดการสอบ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ปีการศึกษา 53 ก็เร็วที่สุด เริ่มปีการศึกษา 53

นางสาวนริศรา ชาวลาดันพิพัทธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

O-net เป็นความเข้าใจ ถ้าสอบเด็ก ปวช. ในปี 54 เด็กเพิ่งเรียน 2 ปีแล้วมารู้ตัวตอนปี 3 เพื่อจะสอบ V-net เหมือนสอบ ปวช. 3 ไม่มีการบอกล่วงหน้าผู้เรียนผู้สอนหรือเปล่า อาจจะต้องเตรียมการและประกาศล่วงหน้าคือ 3 ปีหรือเปล่า

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

ผลไม่เหมือนกับแอดมิตชัน เพราะเป็นความเป็นความตายของเด็ก ไม่สอบไม่ได้ แต่เป็นตัว feed back เข้าไปและรู้ว่า condition คืออย่างนี้ เรามาเริ่มปีนี้ บอกเขาปี 53 และไปสอบ กุมภาพันธ์ หรือมีนาคม 54 perfect ใช้ได้ไม่มีปัญหา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

5 ธรรมดาว่าข้อสอบเดียวกันหรือแยกเป็น 5 ชุด เพราะกรรมใคร กรรมมัน จะทดสอบความสามารถลักษณะข้อสอบจะต้องมีทั้ง 2 ส่วน ทั้งส่วนวิชาชีพและวิชาสามัญ ควรจะเป็นไปตามสัดส่วนที่สอนใหม่ เช่น วิชาชีพ 75 สามัญ 25 อย่างนั้นหรือเปล่า วิชาชีพคือ วัดว่าคุณจบอุตสาหกรรมคุณควรจะเป็นอย่างไร จะได้วัดเบื้องต้นได้ว่าใช้หรือเปล่า ส่วนวิชา สามัญจะไม่ใช้ pure science แต่จะเป็นวิชาสามัญประยุกต์ ถูกต้องนะครับ และ 25 : 75

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

ประเด็นต่อไปเรื่องการจัดทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา ดำเนินการเรื่อง TVQ

นายพารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา

ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เรื่องการผลิตกำลังคน ทั้งในเชิงคุณภาพ ปริมาณ และสมรรถนะที่เป็นทวีภาคีเป็นเรื่องจริงที่ทำแล้วเกิดขึ้น ในภาคเอกชนความต้องการอาชีพสูงมากและทางการศึกษาผลิตให้ไม่ทันเป็นเรื่องสำคัญมาก การศึกษาไทยไม่ว่าจะเป็นระดับไหน ถ้าภาคเอกชนไม่เข้ามาร่วมกับภาครัฐยากมากที่จะพัฒนา เรื่องอาชีพะรัฐร่วมกับเอกชนมีความสำคัญอย่างยิ่ง เช่น

มหาวิทยาลัยอาชีวะมาบ ตาพุด ผมเป็นตัวจักรใหญ่ที่ไปชวนกลุ่มมิโทรเคมีทั้งหมดที่มาบ ตาพุดมารวมตัวกันกับท่านศิริพรรณณี ปตท. เครือซีเมนต์ไทย อุเบะ ทั้งหมด อันนี้เงินไหลมาเทมาเครื่องจักรเครื่องย นต์ต่างๆ ของในโรงงานที่ยังใช้ได้อยู่เขาก็เอามาให้ ครู ศึกษาในเทศก์พูดกันไม่ต้องไปหาเขาเอามาทั้งหมด ปี 1 จบไปแล้ว มาเป็น facilitator ให้รุ่น 2 ที่ว่าอุตสาหกรรม

รังเกียจที่จะเข้าไปฝึกงาน พอเข้าไปจริงๆ รักมากเพราะไปช่วยทำงานได้มาก การอาชีวะไม่ใช่
 อย่างกรรมาต่าง ๆ โลกยุคใหม่เป็น mass customization ไม่ใช่ mass production โดยเฉพาะ
 อย่างยิ่งอุตสาหกรรมภาคเอกชนต้องการ 2 เรื่อง 1. ความมีวินัย 2. เรื่อง safety contrast ต้อง
 เรียนในวิทยาลัยครึ่งปีและไปฝึกงานครึ่งปี และทำงานได้เลย

ปวช. พันธุ์ใหม่ที่สำปาง ผมร่วมกับ ซีพีออร์ เซเว่นอีโรว์น และแอลซีทีที อาชีวะของ
 เทศบาลนครลำปาง ผลิต ปวช. พันธุ์ใหม่ เกี่ยวกับขายปลีก ฝึกงานในเซเว่นอีโรว์น 3 เดือน
 กลับมา 3 เดือนเด็กได้รายได้ปีละประมาณ 3 หมื่นบาท ใช้ learning how to learn เป็นตัวนำ
 เพื่อให้เกิด thinking about thinking คือ คิดเป็นทำเป็น ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ สร้าง
 องค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อันเป็นกลุ่มหรือเป็นทีมแบบกัลยาณมิตรได้ จนติดเป็นนิสัย
 ใฝ่เรียนรู้ไปตลอดชีวิต เรียนจบแล้วก็มียานทำเลย ระหว่างเรียนก็มียานทำ อันนี้เป็นทวิภาคี
 ระหว่างภาครัฐกับเอกชน

นายชินภัทร ภูมิรัตน

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

1) เรื่องทวิภาคน่าจะถือได้ว่าเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพอาชีวะ เพราะถ้าเทียบ
 ระหว่างความรู้กับสมรรถนะ อาชีวะเน้นสมรรถนะ ความรู้เป็นส่วนประกอบ แต่ยังไม่ใช้คำตอบ
 สุดท้าย เพราะคนมีความรู้ แต่ถ้าอยู่ที่ site งานแล้วปฏิบัติไม่ได้ไม่ใช่อาชีวะแท้ สมรรถนะจึงต่าง
 จากความรู้ เหมือนกับการขี่จักรยาน เราค้นทฤษฎีเรื่องความสมดุลของการขี่จักรยาน แต่ถ้าไม่ลอง
 ปฏิบัติ ขี่ไม่เป็น อาชีวะคือตรงนี้ การที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติในสภาพแวดล้อม
 คือทวิภาคี เพราะทวิภาคีไม่ใช่เป็นการจำลองสถานการณ์เล็กๆ ที่อยู่ในวิทยาลัย ทวิภาคีคือการ
 ปฏิบัติในสถานประกอบการจริง ในสภาพแวดล้อมที่มีบุคลากร มีพี่เลี้ยง มีผู้ร่วมงานใน
 บรรยากาศต่างๆ มีทักษะความรู้ และมนุษยสัมพันธ์ จึงไม่ต้องสงสัยว่าทำไมปัญญาภิวัฒน์ถึง
 ขายดี มีคำตอบทุกเรื่อง คือ เรียนไปทำงานไป มีรายได้ มีประสบการณ์ จบมาแล้วมีงานทำ
 100% อันนี้คือตัวอย่างทวิภาคี

2) ทวิภาคีควรจะมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นหรือไม่ ควรเป็นเท่าไร ควรจะเป็น 100% แต่ในทาง
 ปฏิบัติคงยาก เพราะดูประวัติแล้วทวิภาคีเกิดขึ้นมาหลายสิบปีแต่อยู่หนึ่ง อยู่ที่ 10% โดยประมาณ
 การที่ไม่กระตือรือร้นต้องวิเคราะห์ว่าทำไมทวิภาคีไม่โต หมายความว่าเรายังไม่มีระบบที่จูงใจ ถ้า
 เอกชนไม่ลุกขึ้นมาทำเอง รัฐทำเองก็ได้ขนาดนี้

3) การส่งเสริมระบบทวิภาคีต้องดูให้ครบวงจร คือให้ทุกฝ่าย win win สถานประกอบการ
 ให้นักเรียนไปทำงาน เด็กเองก็ได้ train ได้การศึกษาที่มีคุณภาพ วิทยาลัยก็ได้จัดหลักสูตรที่
 สอดคล้องกับความต้องการ แต่สิ่งที่ยังไม่เดินไปข้างหน้า อาจจะขาดตัวเชื่อมบางตัว เช่น
 กฎระเบียบและ incentive เช่น เรื่องลดหย่อนภาษี ต้องทำเอกสารหนามาก แต่ลดหย่อนได้ 3 -
 4 หมื่นบาท จึงไม่อยากจะทำ เป็นอุปสรรคของการส่งเสริมทวิภาคี ถ้าหากจะส่งเสริมเรื่องนี้คงต้อง
 ดูให้ครบวงจรและต้องเชื่อมระหว่างกระทรวงศึกษา อาชีวะ กระทรวงแรงงาน เพราะเกี่ยวข้อง

กับการให้เยาวชนไปปฏิบัติงาน มีกฎหมายแรงงานเข้ามาเกี่ยวข้อง การจัดทวิภาคีของประเทศ เยอรมันมีกฎหมายรองรับเป็นฉบับที่เกี่ยวกับเรื่อง doer system และมีข้อกำหนดที่จะต้องตกลงกันว่า เวลาที่ส่งเด็กไปฝึกที่โรงงานแล้วมี agreement จะต้อง treat ผู้เรียนในลักษณะผู้รับการฝึก ถ้าเราจัดอาชีพศึกษาทวิภาคีต้องมีกฎระเบียบรองรับที่ชัดเจน จะได้ว่าบทยาทบพาสถานประกอบการคืออะไร เป็น training provider ผู้เรียนเข้าไปเรียนก็ต้องรู้ว่าตัวเองมีความคาดหวังอะไร อย่างัญญาภักดิ์มีรายได้ด้วยจึงควรส่งเสริมให้มากขึ้น

รองศาสตราจารย์สมพงษ์ จิตระดับ สุ้องคะวาทีน

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1) สัดส่วนการเรียนการสอนทวิภาคีควรเพิ่ม 70 : 30 เพราะบางคนไปเรียนอาชีพไม่ได้ คิดว่าจะเข้าไปในโรงงานอุตสาหกรรม บางคนอยากจะทำ SML บางคนอยากไปประกอบอาชีพอิสระ ถ้าไปคิดแบบสุดขั้ว 100% เป็นการไปกำหนดกรอบชัดเจนและมันแน่น ต้องมีทางออกให้กับกลุ่มคนบางคน

2) สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญและสายอาชีพปัญหาเรื่องเด็กไม่เรียนอาชีพจะต้องหาให้เจอก่อน ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่าเด็กที่ไปเรียนอาชีพคือเด็กที่เรียนอ่อน เด็กที่มีปัญหา หรือเด็กเกเร โดยเฉพาะงานฝีมือเป็นจุดเด่นของคนไทย เป็นจุดที่ดี เรื่องเด็กไทยพันธุ์อา เป็นลักษณะแพชชั่นน่ารัก เป็นคนนิสัยดี แต่จุดที่ดีที่สุดของ อาชีพะ เป็นโครงการทวิภาคี คือ มีงานทำ มันคง มีรายได้ และเด็กอาชีวน่ารัก เด็กไทยพันธุ์อา 2 - 3 ปี จะเปลี่ยนทัศนคติไม่ให้เด็กทพดี มาทำเรื่องสังคม ต่อไปเวลาที่ จะตัดสินใจเรียนอะไรต่างๆ จะคิดเรื่องงานกับเรื่องความมั่นคง รายได้เป็นหลัก เราต้องจับให้ดี

การเปลี่ยนทัศนคติต้องดูให้ดี จะเปลี่ยนทัศนคติคนกลุ่มไหนก่อน ครอบครั้ว ถ้าเรียนแล้วไม่ตงงาน พ่อแม่ต้อง เห็นด้วย ครูมัธยมจะทอย่างไร ต้องทำงานระหว่าง 2 แห่ง ระหว่าง สพฐ.กับ สอศ. จะไปดักตั้งแต่ประกมกันอย่างไร และแนะนำกันอย่างไร ไม่ใช่บอกว่าคุณเรียนไม่ดีไปสายอาชีพะ ค นที่เรียนเก่งก็ไปสายอาชีพะได้ ประเด็นปัญหาคือว่า ส่วนใหญ่ลักษณะการทำงานในกระทรวงศึกษาแท่งกับแท่งจะแยกกัน ตัวอย่างชัดเจนมากที่สุด รมว .ดู สพฐ. รมช.ดู อาชีพะ ซึ่งต้องเปลี่ยนหัวก่อน รมว .ต้องมาดู สิ่งที่ยากจะฝาก คือ เปลี่ยนวิธีการคิดของคนในกระทรวงก่อน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ กระทรวงมี highlight อยู่ 2 หน่วยงานที่ทำงานแบบเจียบๆ แต่ทำงานดี คือ กศน .กับอาชีพะ วิธีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ต้องหากลุ่มเป้าหมายให้เจอ และนโยบาย 50 : 50 ต้องชัดเจนและให้หนึ่ง ว่าถ้าคุณเรียน 50% ทางอาชีพะคุณได้งานแน่นอน

นายสีบพงศ์ เกตุหุติ

กรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

1) เรื่อง TVQ และการเพิ่มสัดส่วนอาชีพะ ภาคเอกชนไม่จำกัดเฉพาะภาคอุตสาหกรรม ภาคเอกชนต้องใช้อาชีพะเยอะมาก อยากจะให้เข้าใจผู้ประกอบการ อยากจะให้เงินเดือน

พนักงานตามความสามารถ แต่ทราบ ใดที่ไม่มีสถาบันอะไรมาบอก สิ่งที่ภาคเอกชนต้องการ คือ VQ สถาบันไม่จำเป็นต้องเป็นองค์กรใหญ่โต แต่สามารถบอกได้ว่าวิชานี้เขาทำได้ดีแล้ว level 1 2 3 เราพร้อมที่จะปรับรายได้ให้ ไม่ต้องปริญญา เป็น level จะดีไม่ดีไม่สำคัญเท่ากับเมื่อไหร่จะเกิด ผมอยู่ในส่วนของสภาอุตสาหกรรมติดตามเรื่อง VQ มา 6 ปีแล้ว ก็โยนกันไป ระหว่างกระทรวงแรงงานกับกระทรวงศึกษาธิการ ภาคเอกชนไม่หวังกระทรวงไหนก็ได้ขอให้เกิด

2) เรื่อง VQ VQ เป็นการทดสอบไม่ใช่การสอบ เป็นการปฏิบัติแต่ละสาขาความเชี่ยวชาญแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง มีการส่งเด็กอาชีวะไปสอบแข่งขันได้เหรียญทอง 2 เหรียญ ประเทศที่แข่งกับเรา เป็นประเทศชั้นนำ 17 ประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งสิ้น สปอนเซอร์คือบริษัท เดนโซ่ ใช้งบประมาณคนละ 8 ล้าน การสร้างคนให้เก่งไม่ใช่ว่าใช้งบน้อย

อาชีวะมี 1.7 แสนคน จบ ปวส.ทำงานจริงๆ ไม่ถึงแสนอยู่ในระดับหลักหมื่น แต่ความต้องการระดับ นี้มโหฬาร เด็กที่เรียนแล้วไม่จบ กับเด็ก ที่เรียนจบแล้วไปต่อเป็นสายสามัญ ถามว่าอันไหนมีความเสียหายมากกว่ากัน ท่านนายกได้พูดไว้ การเรียนรู้ต้องเป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต อาชีวะที่ต้องดูแลแต่มีจำนวนมากที่อยู่ในโรงงาน อยู่ในสถานประกอบการ อยากจะ upgrade เลื่อนขั้นขึ้นมา ทางเดียวที่ขึ้นได้โดยไม่ต้องใช้ ปริญญาคือ VQ การที่มี VQ ไม่ใช่แค่เด็กแสนเจ็ด แต่ครอบคลุมไปถึงพนักงานที่ทำงานอยู่แล้ว 4-5 ล้านคน เขาจะขึ้นมาได้อย่างไร ถ้า VQ ทั้งระบบขึ้นมาได้ รายได้ดีขึ้น เด็กก็จะมาเรียนอาชีวะกันมากขึ้น ต้องเร่งในเรื่อง VQ

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาติดา กิระนันท์

ประธานร่วม

เรื่อง VQ หรือ TVQ คิดว่าเป็นเรื่องที่ท่าน รมต.ตั้งใจจะทำให้เสร็จอย่างรวดเร็ว

นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

1) เรื่อง VQ ปัจจุบันกำลังตั้งคณะกรรมการ ซึ่งให้อาชีวศึกษาเป็นตัว lead แต่ต้องร่วมกับ สกอ.ด้วย เพราะ VQ ไม่ใช่อาชีวศึกษาอย่างเดียว คือวิชาชีพโดยรวมทั้งหมด และขึ้นตรงกับกระทรวงศึกษาธิการ กำลัง list หน่วยงานต่างๆ ไม่ว่าจะ เป็นสภาพัฒนา สภาอุตสาหกรรม ตัวแทนเอกชน ผู้ทรงคุณวุฒิต่างๆ อุดมศึกษาและอาชีวศึกษา สพฐ . เข้ามาด้วย โดยตั้งคณะกรรมการเพื่อให้มีความเห็นชอบก่อน เสนอไปยังกระทรวงศึกษาธิการและกรม . เพื่อสร้างกรอบการทำงาน ออกพระราชกำหนดก่อน ก่อนไป พ.ร.บ. เพิ่งได้มติ ครม . ไม่เกินเดือนครึ่งจาก ครม. VQ กระทรวงศึกษาธิการจะเป็นผู้เริ่มต้นที่จะทำ

2) เรื่อง TVQ สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ มีการพูดคุยมาสิบปีและกลับมาที่กระทรวงศึกษา เพิ่งมีมติมาได้เดือนเดียว ขั้นตอนนี้ทำโดยเร็วแล้ว กำลังกำหนดกรอบคณะกรรมการที่จะทำงาน ว่ากรอบระเบียบเป็นอย่างไร เพื่อไปออกกฎหมาย

3) เรื่อง TQF กรอบคุณวุฒิการศึกษาแห่งชาติ อาชีวศึกษาได้กำหนดกรอบเกือบจะเสร็จแล้ว แบ่งเป็น 13 cluster ที่จะเน้นและทำ TQF (ได้ผ่านคณะกรรมการอาชีวศึกษาพิจารณาแล้ว ตอนนี้อยู่จัดทำรายละเอียดเสนอท่าน รมต.ให้ความเห็นชอบและลงนามประกาศใช้)

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

TQF เดินหน้าไปมากแล้ว TVQ ตอนนี้มีเจ้าภาพแล้ว สภาพอุตสาหกรรมเป็นทั้งแรง push และ pull ด้วย ตัวนี้จะเป็นตัวหลักใหญ่ที่ผลักดันทำให้อาชีวะได้คนที่เหมาะสมเข้ามา นำความเจริญเติบโตให้ประเทศชาติได้ เรารู้ตรงนี้เป็นจุดอ่อนเราก็คงต้องมาแก้ตรงนี้ให้ได้

นายชุมพล พรประภา

ประธานคณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ประเด็น ทวิภาคี 5 กรรมที่พูดคงให้น้ำหนัก ทำกันไม่ได้ การเกษตร represent ประมาณ 8-10% ของ GDP เกษตรของอาชีวะ และพื้นฐานคนต้องการเข้าเรียนน้อยมาก ต้อง review ใหม่ ความต้องการกำลัง คนในภาคบริการ มีมากที่สุด มากกว่าอุตสาหกรรม ถ้าอาชีวะต้องการจำนวน 25-40% ภาคอุตสาหกรรมรับไม่ไหว โดยมาทางบริการมากกว่า ปัญหาคือต่าง ๆ จะมองทวิภาคีว่าจะเพิ่มปีละ 5% 10% ไม่ได้ ไม่มีสมาคมมาช่วยแบบสหกิจศึกษา เพราะโครงสร้างของอาชีวะกับอุดมศึกษาต่างกัน มหาวิทยาลัยค่อนข้างมีความอิสระ เพียงแต่ไปเสริมแต่ละมหาวิทยาลัยทำไป เพราะจำนวนเงินที่ สกอ .ใช้ไม่มาก ส่วนอาชีวะเป็นผู้กำกับและสั่งการ 400 กว่าสถานศึกษา

สิ่งที่จะทำให้นโยบายนี้เดินได้ ทั้งแผนงาน แผนเงิน และแผนคน จะต้องได้ตรงอย่างละเอียด เรื่องทวิภาคีที่ทำอยู่ประมาณ 10% มาเป็นเวลาสิบกว่าปีไม่ขยับ ใน 10% มีทั้งที่มีคุณภาพดีและคุณภาพเลวปนกันไป สิ่งที่จะทำให้ทวิภาคีเกิดขึ้นได้ ต้องเปลี่ยนทัศนคติของบุคลากรในอาชีวะและทางด้านภาคเอกชน สหกิจหรือทวิภาคีในต่างประเทศบางแห่งรับเพียงคนเดียว ตามความต้องการของเขา ต้องทำความเข้าใจ จากประสบการณ์ที่ไปดูงานที่นอร์สอิสเดิ้ล 96% ของนักศึกษาเรียนสหกิจศึกษา 100% คงเป็นไปได้ แต่ 90 % อยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ การทำทวิภาคีที่ดีและถูกต้องจะเป็นการยกคุณภาพอาชีวะทันที เพราะเมื่อทำแล้วที่ถูกต้อง จะต้องประสานงานอย่างที่คุณพารณว่า mass customization หรือที่เราพูดว่า demand side มีขั้นตอนมี process ต่าง ๆ ละเอียดมาก

สรุปว่า ทวิภาคีเป็นเรื่องดีมาก ต้องทำถ้าต้องการยกเรื่อง คุณภาพ สำหรับอัตราส่วนจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ท่าน รมต .จะ enable กับฝ่ายท่านเฉลี่ยว่าจะจัดกำลังคนและสิ่งที่จะทำให้เกิดขึ้นได้อย่างไร ภาคเอกชนยินดีให้ความร่วมมือโดยเฉพาะสภาหอการค้าและสภาอุตสาหกรรม

นางศิริพรรณ ชุ่มหม่อม

รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ประเด็นทวิภาคี ต้องเกิดจากความร่วมมือจากภาคอุตสาหกรรม แต่มีปัญหาเริ่มทวิภาคี 10 ปี แต่ตัวเลขหนึ่ง เหตุที่หนึ่งเพราะระยะหลังไม่รายงานว่าทำทวิภาคี เพราะ สำนักงบประมาณจะหักค่ารายหัว ถ้าเป็นนักเรียนทวิภาคี ค่าวัสดุฝึก 50% ทำให้ไม่มีแรงจูงใจจะทำทวิภาคี พ อ มหาวิทยาลัยเริ่มไปทำสหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยได้ค่าหัวละหมื่นบาท แต่อาชีว ถูก ตัดงบประมาณ ทั้งๆ ที่ทวิภาคีมีค่าใช้จ่าย ครูอาจารย์จะต้องออกไปนิเทศ และที่สำคัญถ้าจะพัฒนาระบบทวิภาคี ครูฝึกในสถานประกอบการเป็นสิ่งที่ต้องดูแล คงต้องทำ VQ ของครูฝึกในสถานประกอบการ จะต้องช่วยดูแลการสร้างมาตรฐานทวิภาคี ถ้ามองแล้วอะไรๆ ก็บอกอาชีวะสำคัญ แต่เงินก็ไม่ให้ กำลังใจก็หมด

นายสืบพงศ์ เกตุหุติ

กรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญและสายอาชีพ ขณะนี้มีการพูดว่าจะเพิ่มสัดส่วนสายอาชีพ 50 : 50 แต่แท้จริงแล้วมีผู้ เรียนแฝงอยู่ใน โรงเรียนสามัญ ประมาณ 20 ปีกว่าที่แล้ว มี โรงเรียนมัธยมที่เป็นโรงเรียนประจำตำบล เด็กเหล่านี้ไม่มีโอกาสเข้าไปเรียนใน โรงเรียนในเมือง จึงจัดการศึกษาลักษณะเช่นนี้ให้ ซึ่ง 100 อันดับสุดท้ายของ โรงเรียนเหล่านี้เด็กไม่มีค่ารถ ต้องเรียนไกลบ้าน แท้ที่จริงกลุ่มเหล่านี้คือการเพิ่มสัดส่วน คือการพัฒนา human resource แต่ถ้าคิดเชิงระบบ ฟุ่งไปที่อาชีวะ แต่ ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ทำให้ไม่เตรียมการเรื่องเหล่านี้ จะพัฒนาครูฝึกในสถานประกอบการ สิ่งเหล่านี้เราขยายคุณภาพประชากรได้ เด็กชนบท ที่สอบมหาวิทยาลัยไม่ได้ เพราะไม่มีเงิน ไปเรียนอาชีพ 2 ปีได้เงินเดือนมากกว่ามหาวิทยาลัย

นางศิริวรรณ อาจศรี

ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแท่นวิทยา

สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญและสายอาชีพ เคยเปิด ปวช .ในโรงเรียนบ้านแท่นวิทยาจ.ชัยภูมิอย่างต่อเนื่อง หลังจากปรับโครงสร้าง ปวช .หลุดหายไปโครงสร้าง เด็กที่ด้อยโอกาสหรือยากไร้ที่อยากเข้าอาชีวศึกษา พ่อแม่ไม่สามารถส่งไปยังพื้นที่ต่างๆ ได้ จึงเปิด ปวช. อาชีพอิสระ แต่การมุ่งสู่ตลาดแรงงานที่มีคุณภาพก็เป็นอีกส่วนหนึ่ง ซึ่งมีข้อมูลที่น่าสนใจดังนี้

1) จากนักเรียน 1,400 คน มีถึงร้อยละ 68 ที่อยากจะทำให้โรงเรียนเปิด ปวช.เหมือนในอดีต แต่การเปิด ปวช. ผู้บริหารโรงเรียนต้องเดินทางไปยังสถาบันอาชีวศึกษาที่ไกล เพื่อช่วยประสานเรื่องการใช้หลักสูตรร่วม ต้องขอผ่านเขตพื้นที่และต้องขอ เป็นราย ปี ขอมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2550 ไม่ผ่านบอร์ดให้เปิด ปวช. เด็กเหล่านี้ส่วนหนึ่งหลุดจากระบบไป

2) ปีการศึกษา 2546 เปิดได้เพียง 1 โปรแกรมและ 1 ห้องเรียนเท่านั้น เป็นเงื่อนไข ข้อตกลงระหว่างกรมสามัญศึกษากับอาชีวศึกษาในช่วงนั้น เปิด 1 ห้อง 40 คน ขณะที่เรามี นักเรียน ม.ปลาย 4 ห้อง 1 ห้องเด็กจบไปมีงานทำหมด พอมาปี 2547 เราจับมือกับปัญญาวิวัฒน์ ส่งเด็กบางส่วนไปต่อยอดที่ปัญญาวิวัฒน์ เด็กเหล่านี้เข้าสู่ตลาดแรงงานของ ซีพี ได้อย่างมี คุณภาพ จึงเริ่มวาง tract ของเด็กตั้งแต่ ม.1 เมื่อ ม.1 เข้ามา 6 ห้อง เห็นแนวตั้งแต่ ม.1 ว่าใคร ควรจะไปอยู่ใน tract ไหน ถ้าสายสามัญควรจะไปอยู่ในชุดไหน สายอาชีพควรจะไปอยู่ในชุด ไหน พอมาถึง ม.3 พยายามที่จะขอ ปวช. เพื่อเด็กเหล่านี้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจูนรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

ตรงประเด็นและเป็นรูปธรรม สพฐ.กับอาชีวะ มี MOU อยู่ ช่วยรายงานที่ประชุม

นายเฉลียว อยู่สีมารักษ์

เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ได้ทำ MOU เกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาชีวะใน โรงเรียนมัธยม ซึ่งขณะนี้ก็มีนักเรียน อยู่ประมาณ 6 หมื่น มีปัญหาอยู่ที่เลข 13 หลักอยู่ที่ใคร หมายความว่า ถ้าเลข 13 หลักอยู่กับ ทางโรงเรียนมัธยม รายหัวจะต้องไปนับรวมกับ โรงเรียนมัธยม กรณีนี้จะไปเปิดสอนบางสาขา ให้ เรียกว่า 9+1 คือ เรียน 9 ปีและบวกอีก 1 ปีได้ ปวช. หรือ 12+1 เรียน ม.6 และต่ออีก 1 ปีได้ ปวส.

สอดคล้องกับ สพฐ. ทำที่ จ.ขอนแก่น เป็นรูปแบบใหม่ มี 2 รูปแบบ คือ 1) เด็กที่จบ ม.3 ให้เรียนอยู่ที่ โรงเรียนมัธยมเลย แต่เป็นนักเรียนของอาชีว ขึ้นทะเบียนที่อาชีวแต่ไม่ต้องมาเรียน ที่วิทยาลัยมีประมาณ 5 โรงเรียน โรงเรียนละประมาณ 40 คน เป็นนาร่อง 2) ให้ครูโรงเรียน มัธยมสอนวิชาสามัญ ครูอาชีวะสอนวิชาชีวะ และรับนักเรียนไปสอนที่โรงเรียนแม่ด้วย ทำทั้ง 2 รูปแบบ ขณะนี้ขึ้นปีที่ 2 แล้ว กำลังจะไปดูว่าผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ถ้าหากขยายอย่างนี้ได้ ประชาชนไม่ให้เด็กมาเรียนอาชีวะเพราะโรงเรียนมัธยมอยู่ตามตำบลห่างไกล วิทยาลัยอาชีวะไม่มีอยู่มากพอกับโรงเรียนมัธยมก็เปิด โรงเรียนมัธยมเป็นฐานที่จะเปิดการเรียนการสอน รวม จำนวนแล้วเกิดกว่า 6 หมื่น เกือบจะถึงแสนคนสำหรับปีที่ผ่านมา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจูนรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์)

ประธาน

ผมเป็นประธาน MOU ทำอย่างไรให้ 2 ฝ่าย เกิดผลปฏิบัติมากขึ้น อย่าให้การปฏิบัติมี ปัญหาอุปสรรคตรงนี้ เพราะ สพฐ.ก็ต้องเข้าใจด้วย

นายเสน่ห์ ชาวโต

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โครงการที่ได้ร่วมมือกับอาชีวะศึกษาเป็นเรื่องที่ดีและเป็นเรื่องที่ถูกมองต้องการโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลต้องการ เพียงแต่อาจจะมีปัญหาอุปสรรคเรื่องการประสานงานระหว่างในพื้นที่ด้วยกัน ตรงนี้เราต้องกำกับ อาจจะไม่ได้เปิดสาขาต่างๆ ได้มากนัก เพราะบางสาขาอาจจะติดขัดเรื่องอุปกรณ์ ถ้าหากเปิดกว้างสามารถมีอุปกรณ์ลงไปยัง โรงเรียนต่าง ๆ บ้าง จะสามารถช่วยเด็กที่อยู่ห่างไกลโดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมประจำตำบลซึ่งมีอยู่มาก ถ้าหากเปิดตรงนี้ได้ก็ที่ขาดโอกาสสามารถมาเรียนได้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

สพฐ.ต้องไปเปลี่ยนทัศนคติ อยากให้เด็กมาเรียนสายอาชีพ อันนี้ส่วนนโยบาย

นายสุชาติ วงศ์สุวรรณ

ที่ปรึกษาด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ สพฐ.

เรื่องการเปิดสอน ปวช .ใน โรงเรียน มัธยมปลายของ สพฐ . ขณะนี้มีการดำเนินการร่วมมือกับอาชีวะและ กศน . สำหรับอาชีวศึกษา ประมาณ 90 กว่าโรง โดยหลักๆ จะต้องไม่มีสถานอาชีวศึกษาอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง และมีความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยอาชีวะกับ โรงเรียนโดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 นำเอารายวิชาอาชีวะตามหลักสูตร ปวช .มาสอนเด็กกลุ่มนี้ จบแล้วได้วุฒิ ม.6 แต่เน้นหนักสายอาชีพ กลุ่มนี้ถ้าหากประสงค์จะเข้าไปศึกษาต่ออาชีวศึกษา จะไปบวกอีก 1 ภาคเรียนและจะได้วุฒิ ปวช.

กลุ่มที่ 2 เป็นเด็กของเราแต่ลงทะเบียนเป็นนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวะ ใช้สถานที่ของ สพฐ.

กลุ่มที่ 3 เอาหลักสูตร ปวช.มาเปิดสอนในโรงเรียนมัธยมปลายล้วนๆ ทั้งหมดจบแล้วได้วุฒิ ปวช . ซึ่งเด็กกลุ่มนี้ได้รับขออนุมัติ แล้ว สพฐ.จะอนุมัติ งบประมาณ ต่างๆ เป็นค่าวัสดุฝึกเพิ่มเติมตามอัตราที่ได้รับเช่นเดียวกับอาชีวศึกษา

นอกจากนี้ สพฐ.ได้ทำความร่วมมือกับ กศนจัดเปิดสอน ปวช.ที่เน้นหนักสายเกษตรกรรมให้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่อยู่ตามแนวตะเข็บชายแดน จะเน้นหนักวิชาชีพเกษตรล้วนๆ มีการดำเนินการอยู่ทั้งหมด 6 โรงเรียน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เข้าใจว่าเราทำอยู่แล้ว แต่ว่าต้องเข้มข้นขึ้น และเพิ่มปริมาณไม่จั้นตัวเลขไม่ได้ คงต้องทำอะไรเพิ่มเติมบางอย่าง รวมทั้งปรับทัศนคติพวกเรากันเอง ในส่วน สพฐ. ให้เข้าใจด้วย นี่คือทิศทางของประเทศที่ต้องช่วยกันลดสัดส่วนสายสามัญลงมาและเพิ่มสายอาชีพ ทุกหน่วยต้องร่วมเดินไปสู่จุดนี้ ทำอย่างไรให้เข้มข้นขึ้น ขจัดปัญหาอุปสรรคที่มี สพฐ. กับอาชีวะสรุปและรายงานในที่ประชุมองค์กรหลักในการประชุมครั้งถัดไป จะได้เห็น ภาพชัดเจน อาชีวะต้องไปปรับตัวเองว่าต้องเดินเข้า โรงเรียน สพฐ. ต้องเชิงรุกว่าต้องทำอะไร และติดปัญหาอุปสรรคอะไรสรุปเข้าที่ประชุมครั้งหน้า

ประเด็นที่ 7 การผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

วันที่ 18 ตุลาคม 2552 (เวลา 10.30 - 12.00 น.)

ประธาน : นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์

ประธานร่วม : ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

การนำเสนอ

นางวารภรณ์ สีหนาท

ที่ปรึกษาด้านมาตรฐานการศึกษา สกอ.

ระบบประกันคุณภาพ ระบบประกันคุณภาพ ระดับอุดมศึกษาประกอบไปด้วย 9 องค์ประกอบคุณภาพ 44 ตัวชี้วัด ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในเน้น input และ process เพื่อผลักดันส่งเสริมให้เกิด output คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการและการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ขณะเดียวกัน KPI จะรองรับการประเมินคุณภาพของ สมศ. ด้วย ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพต้องสอดคล้องกับเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาในระดับต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ และให้ความสำคัญระหว่างการประเมินคุณภาพตั้งแต่ระดับภาควิชา คณะ จนถึงระดับสถาบัน มีการร้อยข้อมูลหลักฐานที่เชื่อมโยงกันระหว่างการประกันคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับสถาบัน

การประเมินภายใน จะต้อง มีผู้ทรงคุณวุฒิร่วมเป็นผู้ประเมินด้วย ถ้ามีกรรมการประเมินระดับสถาบัน 7 ท่าน จะต้องมาจากต่างสถาบันหรือผู้ทรงคุณวุฒิไม่น้อยกว่า 4 ท่าน คำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิจะได้มีมุมมองที่หลากหลาย ในระบบอุดมให้ความสำคัญกับระบบและกลไกที่นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และไปปรับปรุงการดำเนินการในลักษณะของ PDCA จะต้องรายงานให้ สกอ. ในฐานะต้นสังกัดทุกปี และถือว่าเป็นส่วนหนึ่ง ของการให้บริการจัดการในการทำ SAR ให้มหาวิทยาลัยแสดงเป็นรายงานประจำปีที่เป็นกรรายงานการประเมินตัวเองด้วย เราจะสื่อสารร่วมกับ สมศ. .ว่าจะเป็นรายงานที่ สมศ. ใช้ SAR เล่มเดียวกันในการประเมินคุณภาพทั้งภายในและภายนอก

สถานภาพของการประกันคุณภาพภายใน มีสถาบันการศึกษา จัดให้มีการประกัน คุณภาพภายในและส่งรายงานให้ สกอภายในเวลาที่กำหนดเพิ่มขึ้นทุกปี กำหนดภายใน 20 วัน หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการศึกษา วันที่ 30 กันยายน สกอ.ได้พัฒนาระบบให้มีการส่งข้อมูลในระบบ online ทำมาเป็นปีที่ 2 ในขณะเดียวกันผู้ประเมินก็สามารถประเมินในระบบ online ได้เช่นเดียวกัน มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์สถาบัน ในกิจกรรมของปีคุณภาพการอุดมศึกษาไทยที่จัดไปเมื่อต้นเดือนกรกฎาคม สกอ. กับ สมศ. ร่วมกันเชิญชวนให้สถาบันอุดมศึกษาแสดงความจำนงในการส่งรายงาน SAR เข้ามาประกวด ดูว่าสถาบันอุดมศึกษาใดมีแนวปฏิบัติ ที่ดี เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ความสำคัญกับ process การรายงานผลการประเมินคุณภาพต่อสภาเพื่อพิจารณา เป็นตัวอย่างที่เรียนรู้ร่วมกันและจะผ่านเครือข่ายความร่วมมือของ 9 สถาบันอุดมศึกษาที่ให้ความร่วมมือ พบว่า

ขณะนี้สถาบันอุดมศึกษามีระบบการประกันคุณภาพและ กิตติคุณธรรมเป็นที่น่าพอใจเพิ่มมากขึ้น ทิศทางในอนาคตมหาวิทยาลัยจะสามารถใช้เกณฑ์คุณภาพในระดับสากลได้ ไม่จำเป็นต้องมา ติดอยู่กับ 9 องค์ประกอบคุณภาพ ขอให้ท่านมีระบบการประกันคุณภาพภายในดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อาจจะใช้เกณฑ์ TQA PMQA ISO หรือเกณฑ์สากลอื่นๆ ที่มีการพัฒนาขึ้น

ผลการวิเคราะห์รายงาน SAR ในระดับอุดมศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับดี ตามองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ยังมีความแตกต่างตามกลุ่มสถาบัน เราวิเคราะห์ตามกลุ่ม สมศ.

กลุ่มเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย มีคุณภาพในระดับดีมากในเรื่องการวิจัย การให้บริการ ทางวิชาการแก่สังคม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและระบบกลไกการประกันคุณภาพ ในระดับดีจะมีเรื่องการบริหารและการจัดการ

กลุ่มผลิตบัณฑิต ดีในเรื่องการบริการทางวิชาการแก่สังคม การบริหารจัดการ ส่วนเรื่อง อื่นๆ ก็อยู่ในระดับพอใช้

กลุ่มเน้นผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม ดีมากในเรื่องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและระบบ กลไกการประกันคุณภาพ

กลุ่มเน้นผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปวัฒนธรรม มีคุณภาพดีในเรื่อง การทำนุบำรุงศิลป วัฒนธรรม การวิจัยและระบบกลไกการประกันคุณภาพ ส่วนเรื่องอื่นๆ อยู่ในระดับพอใช้

แนวทางในการพัฒนาระบบ IQA คณะกรรมการตัวชี้วัดได้มี การทบทวนจาก SAR จากที่ มหาวิทยาลัยส่งมาและจาก 9 เครือข่ายของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อนำมาปรับ ตัวบ่งชี้จะสอดคล้อง ของ EQA ของ สมศ. ในขณะเดียวกันจะรองรับการนำมหาวิทยาลัยไปสู่การขับเคลื่อน 4 กลุ่มตามที่ กำหนดไว้ในกรอบแผนยาวของอุดมศึกษา ในการประชุมเมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมามีแนวโน้มว่าตัวบ่งชี้ใน IQA จาก 44 ตัว จะเหลือประมาณ 20 ตัว เป็น 14 ตัวรวม 6 ตัวที่รองรับกลุ่มสถาบัน รวมกับ สมศ . อีกประมาณ 30 ตัว ต่อไปมหาวิทยาลัยจัดทำระบบประกันคุณภาพ ทั้ง IQA EQA

การประเมิน TQF TQFเป็นกรอบแนวคิดในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้น การผลิตบัณฑิตในทุกระดับคุณวุฒิไม่ว่าตรี โท เอก หรือระดับอื่นๆ ที่มี 6 ระดับคุณวุฒิ และทุก สาขาวิชา ต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้าน ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลขและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

หลักการและวัตถุประสงค์ พิจารณาจาก พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ โดยมาตรฐานที่ 1 ได้ กล่าวถึงคุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ในฐานะพลเมืองและพลโลก ในขณะเดียวกันมาตรฐาน การอุดมศึกษาก็ถอดออกมาเป็นมาตรฐานด้านที่ 1 ให้ความสำคัญกับคุณภาพบัณฑิต หลักการของ TQF เป็นการนำนโยบายการจัดการศึกษาไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมในทุกระดับ มุ่งเน้นการ นำมาตรฐานผลการเรียนรู้ออกมาเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตไม่ว่าเด็กของเราจะจบ จากสถาบันอุดมศึกษาใด ได้ ทั่วประเทศ .ในระดับปริญญาตรีแล้ว ผู้ใช้บัณฑิตจะมั่นใจได้ว่าองค์ความรู้ บัณฑิตของเราต้องได้มาตรฐานเชิงคุณภาพเทียบเคียงกันและมีความเสริมมากกว่าตามอัตลักษณ์

และความเชี่ยวชาญของแต่ละสถาบัน จะมุ่งให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพในสถาบันและเป็นกลไกการประกันคุณภาพลงไปถึงในระดับหลักสูตรและระดับรายวิชา มุ่งให้คุณภาพของประเทศไทยเทียบเคียงกันได้ระหว่างคุณภาพของสถาบันภายในประเทศและเทียบเคียงกับคุณภาพของสถาบันใน ต่างประเทศ ด้วย

สำหรับหลักการนี้ทำแล้วผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามระดับและสาขาวิชาที่ได้มาตรฐาน สถาบันอุดมศึกษามีแนวทางในการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ผู้ใช้กำลังคนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ เช่น ถ้าทำ logistic จะมีผู้แทนจากสมาพันธ์โลจิสติกส์มาบอกว่า ผู้ใช้ขอให้ป็นองค์ความรู้ในส่วนการจัดการศึกษาบังคับเลยว่าทุกคนต้องผ่าน โครงการสหกิจศึกษา เพราะฉะนั้นผู้ผลิตและผู้ใช้ได้มาร่วมกันจัดทำ สำหรับระดับประเทศจะได้ทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพในการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างยั่งยืน

TQF ปรับเปลี่ยนฐานความคิดจาก input base มาเป็น outcome base หลักการวัตถุประสงค์ของ TQF ต้องเปลี่ยนการมองว่าเรามี input มีอาจารย์ หลักสูตร เกณฑ์ต่างๆ ในเชิงปริมาณ เคลื่อนไปสู่ ในเชิงคุณภาพ มุ่งเน้น outcome ว่าบัณฑิตที่จะผลิตนั้นต้องการทำให้เกิด domain อย่างน้อย 5 ด้าน แล้วลงรายละเอียดว่าเขาจะต้องได้รับการเรียนรู้เพื่อไปสู่ outcome ที่กำหนดไว้ ผ่านเนื้อหาหรือกระบวนการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียน การฝึกงาน การทำโครงการ เพื่อให้เกิด outcome ตามที่กำหนดไว้ สิ่งที่สำคัญนอกจากกระบวนการเรียนการสอนแล้ว จะแน่ใจได้อย่างไรว่าผู้เรียนได้รับผลที่กำหนดไว้ กระบวนการประเมินก็มีส่วนสำคัญเพื่อให้เกิดความมั่นใจ ในสิ่งที่เขียนเอาไว้ต้องทำให้ได้ เป็นการประกันคุณภาพในระดับรายหลักสูตร ทางผู้บริหารก็ต้อง ให้ความสำคัญให้การสนับสนุนทรัพยากร การจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้ดำรงตนได้ในสังคมไทย และพร้อมที่จะไปทำงานในระดับสากล

การประเมิน TQF จากผู้ใช้บัณฑิต จะต้องทำอย่างไร อยู่ในส่วนประกันคุณภาพที่สอบถามในเรื่องการได้งานทำ สามารถประเมินได้ในระดับหลักสูตร รายวิชา และการเข้าร่วมโครงการสหกิจ สอบถามสถานประกอบการ อาจารย์ผู้รับผิดชอบในเรื่องนี้ สกอ. มีโครงการประเมินความพึงพอใจที่เชื่อมโยงกับระบบการสำรวจภาวะการมีงานทำของบัณฑิตร่วมกับกระทรวงแรงงาน ซึ่งในปัจจุบันทางมหาวิทยาลัยทำการประเมินเองผ่านหลายๆ ระบบ มีการหา รื้อกันล่วงหน้าในการประเมินว่าบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน TQF เป็นไปตามที่เขียนไว้จริงหรือไม่ process ที่ผลิตและผลลัพธ์เมื่อไปสู่ผู้ใช้มีการหารือระหว่างท่านเลขา สกอ. สมศ. และ สทศ. เมื่อ 31 ส.ค. สกอ.และ สมศ. เห็นว่าควรมีการประเมินคุณภาพบัณฑิตระดับสาขาวิชา ตาม learning outcomes ที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ส่วนการประเมินขอความร่วมมือจาก สทศ . ในการทำหน้าที่ประเมินระดับชาติ ซึ่งอาจจะประเมินในรอบ 3 ปี 5 ปี ซึ่งจะต้องลงรายละเอียดต่อไป

ขณะนี้ สกอ. ได้ส่ง TQF ระดับชาติและระดับสาขาวิชาที่ประกาศใช้แล้วไปให้ สทศ . ศึกษาเพื่อเตรียมวางระบบประเมิน และ สทศ . จะเตรียมจัด forum เพื่อเตรียมวางระบบการประเมินคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐาน TQF ในประกาศของกระทรวงศึกษาได้กำหนดว่า หลักสูตร

ใหม่ทุกหลักสูตรที่เปิดในปี 2553 จะต้องใช้แนวของ TQF ในการพัฒนาหลักสูตร ส่วนหลักสูตรเดิมที่เปิดสอนอยู่แล้วจะต้องปรับปรุงให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานนี้ทุกหลักสูตรภายในปีการศึกษา 2555

แผนจัดทำ TQF เมื่อมีประกาศของกระทรวงศึกษาธิการแล้วมหาวิทยาลัยจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติ ในสาขาที่มีการจัดทำในระดับสาขาวิชา เอาสาขาวิชานั้นเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ส่วนสาขาที่ยังไม่ได้มีการจัดทำตามประกาศให้นำกรอบมาตรฐานระดับชาติเป็นแนวทางในการพัฒนา โดย สกอ.ได้จัดทำแผนพัฒนาในปีนี้ จำแนกตามสาขาวิชาของ ISCED ใน 9 สาขา ด้านศึกษาศาสตร์ ทีม อาจารย์ พงษ์เป็นทีปรึกษาได้ส่งงานวิจัยแล้ว จะขอเข้าไปที่ forum ของประธานสภาคณบดีคณะครุศาสตร์ ศึก ษาศาสตร์แห่งประเทศไทยอีกครั้ง และจะเป็นแนวทางให้ศึกษาศาสตร์มีการพิจารณาเปรียบเทียบกับที่เปิดสอนอยู่ตามกรอบมาตรฐานที่ตรงกับทางคุรุสภาไว้แล้ว

ส่วน ISCED Humanities and Arts ตั้งเป้าว่าจะต้องทำกรอบภาษาอังกฤษทางด้านวิทยาศาสตร์ social sciences business and law มีการรับปี 2553 จะจัดทำ บริหารธุรกิจ และบัญชี กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีชีวภาพทำอยู่แล้ว กำหนดจะผ่าน กกอ . คอมพิวเตอร์ประกาศใช้ไปแล้ว ด้านหมวดวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์อยู่ระหว่างดำเนินการ สาขา engineer 1 สาขา 16 สาขาวิชาย่อย จะส่งงานสิ้นเดือนตุลาคมนี้ logistic ได้ผ่าน กกอ.แล้ว เกษตรศาสตร์ สาขาอุตสาหกรรมเกษตร หรือเทคโนโลยีการอาหาร ก็แล้วเสร็จ จะเสนอเข้า กกอ . เกษตรศาสตร์กับสัตวแพทยอยู่ระหว่างการจัดทำ TOR พยาบาลแล้วเสร็จ เภสัชอยู่ระหว่างเริ่มโครงการ ท่องเที่ยวและโรงแรมก็จะเสนอ กกอ. เป็นแผนว่าภายในปี 2553 ต้องแล้วเสร็จ ก็จะครอบคลุมสาขาที่ ISCED

การจัดการศึกษาออกสถานที่ตั้ง ได้มอบให้ท่าน ศ.ดร.กิตติชัย และคณะเป็นผู้วิจัย ส่งข้อเสนอให้ สกอ.ในปี 2549 ส่วนใหญ่แล้วสอดคล้องกับเงื่อนไขการปฏิบัติที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ใช้บังคับกับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและกระทรวงศึกษาธิการ มีผลบังคับใช้แล้ว โดยผลกระทบจากการวิจัยมีทั้งบวกและลบ ด้านบวก ประชาชนก็ได้รับโอกาสทางการศึกษา คณาจารย์มีประสบการณ์ในวิชาชีพ ผลเชิงลบ คือ ความพร้อม ของสื่อไม่เท่าเทียมกัน คณาจารย์มีเวลาให้นักศึกษาน้อย มาตรฐานแตกต่างกัน พบว่ามาตรฐานการรับเข้าในหลักสูตรสาขาวิชาเดียวกันแตกต่างกัน

ผู้วิจัยเสนอให้มีการแบ่งโซน โดยอาศัยความถนัดเฉพาะทางของแต่ละมหาวิทยาลัยและความร่วมมือภายใต้เครือข่ายความร่วมมือ ปัจจุบันใช้กฎกระทรวงและประกาศกระทรวงศึกษา รวมทั้งประกาศ กกอ . ซึ่งจะเป็นแนวทางในการดูแลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาออกสถานที่ ตั้ง เงื่อนไขหลักๆ เกี่ยวกับเรื่องสถานที่ หลักสูตร คณาจารย์ หลักสูตรต้องเปิดสอนในที่ตั้งไม่น้อยกว่า 1 ภาค อาคารสถานที่ถ้าไปร่วมมือกับหน่วยงานอื่นๆ ก็ต้องมีการยินยอมที่ ให้ใช้สถานที่นั้น คณาจารย์ต้องเป็นไปตามที่กำหนดในเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรในปี 2548 สภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่นเดียวกับที่จัดการศึกษาในสถานที่ตั้ง รวมทั้งให้บริการและสวัสดิการกับผู้เรียนด้วย กรณีที่เสนอผ่านสภาแล้วไม่สามารถดำเนินการได้จะต้องยกเลิก โดยแจ้งให้ สกอ.ทราบ ซึ่ง สกอ.ตรวจทานแล้วจะเสนอต่อสาธารณะ ก่อนที่ท่าน รมต .ลงนามในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ อาจกล่าวได้ว่าเราทราบข้อมูลของการจัดการศึกษาออกที่ตั้งของรัฐน้อย หลังจากที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้

สถาบันอุดมศึกษาต้องทบทวนและส่งข้อมูลให้สภาอู่อีกที และส่งมาให้ สกอ . ส่วนของรัฐตอนนี้ได้ ข้อมูล 16 สถาบันจัดอยู่ 173 ศูนย์ ของเอกชน 28 สถาบัน 44 ศูนย์ ซึ่งเจ้าหน้าที่สอบถามว่าเป็นไปตามตัวชี้วัดหรือหลักเกณฑ์ในการเปิดหรือไม่ ถ้าเอกสารข้อมูลไม่ครบเราจะบอกให้มหาวิทยาลัยส่ง ข้อมูลหลักๆ กลับมา

สภาพปัญหา ได้รับแจ้งจากผู้บริโภคและหน่วยงานต่างๆ ว่า สถาบันอุดมศึกษาบางแห่งนำ หลักสูตรไปเปิดสอนนอกสถานที่ตั้งโดยไม่ ผ่านความเห็นชอบจากสภาสถาบัน และไม่แจ้งให้ กกอ . ทราบ มีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐาน เช่น การสอนในโรงแรม หน่วยงาน ไม่สามารถจัด สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คณาจารย์ที่แจ้งมาเป็นคนละชุดกับอาจารย์ที่สอนในสถานที่ตั้ง สถาบันอุดมศึกษาเปิดสอนตามความต้องการของผู้เรียน มิใช่เปิดตามศักยภาพหรือความเข้มแข็งใน ศาสตร์นั้นๆ จึงเกิดรูปแบบของความร่วมมือระหว่างกลุ่มผู้จัดหาผู้เรียน ผู้สอนกับสถาบันโดยมี ผลประโยชน์ร่วมกัน

แนวทางการแก้ปัญหา สกอ.ร่วมมือกับ สมศ. นำหลักเกณฑ์และ KPI ที่ กกอ.กำหนดไว้เป็น การประเมินคุณภาพในรอบที่ 3 กรณีที่มีผู้ร้องเรียนมาจะเข้าไปตรวจสอบข้อมูล และรายงาน กกอ . แจ้งไปที่สภาฯ ให้ปรับและดูข้อมูลและไปติดตาม ซึ่ง กกอ . มีความเห็นว่าเป็น ความรับผิดชอบของ สภาฯ ตามประกาศของกระทรวง แต่เห็นควรให้มีการติดตามการประเมินผล โดยมอบหมายให้ คณะอนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล ดำ เนินการขั้นแรก กรรมการได้จัด ทำโครงการให้ ความรู้ แล้วเสร็จไปเมื่อ 29 ก.ย. โดยเชิญนายกสภา มหาวิทยาลัย อธิการบดี และผู้เชี่ยวชาญที่มี หลักการจัดการศึกษานอกที่ตั้งที่ดีทั้งในและต่างประเทศมาเป็นวิทยากร มีการวางระบบการติดตาม และประเมินผลตามประกาศกฎกระทรวง หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งใช้มาตรการ ทางสังคม คือ การเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ

นายสุภัทร จำปาทอง

ผู้อำนวยการสำนักประสานและส่งเสริมกิจการอุดมศึกษา สกอ.

จากประเด็นคำถามในคราวประชุมครั้งที่ 1 ที่หัวหิน ถามว่า

1. การเรียนการสอนระบบสหกิจศึกษาควรเพิ่มมากกว่าร้อยละ 10 หรือไม่
2. ควรออกมาเป็นอย่างไร
3. ต้องมีกฎระเบียบหรือไม่

คำตอบข้อที่ 1 เห็นว่า การพัฒนาสหกิจศึกษาต้องทำอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นการพัฒนา ศักยภาพของบัณฑิตให้สูงกว่าปกติที่อยู่ในห้องเรียน เพราะมีทั้งการเรียนรู้อิทธิกาการและการปฏิบัติ ผลการวิจัยสำรวจเปรียบเทียบว่า ผลการศึกษาดีขึ้นด้วย ดังนั้นการเพิ่มจำนวนนักศึกษาสหกิจ ให้ มากกว่าร้อยละ 10 จะต้องส่งเสริมองค์ประกอบอื่นๆ คือ 1) การขยายหลักสูตรสหกิจศึกษาซึ่ง

จะต้องทำโดยมหาวิทยาลัย 2) การพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบทั้งในมหาวิทยาลัย และองค์กรผู้ใช้บัณฑิต

ข้อจำกัดของการขยายสหกิจศึกษาในรายวิชาต่างๆ ในปี 2551 และ 2552 ใช้เวลา 1 ปี 3 เดือน ในการฝึกอบรมมีผู้เข้ามามีส่วนร่วมในสหกิจศึกษาด้านวิทยากร ทำได้ 71 คน ด้านผู้รับผิดชอบสหกิจศึกษาทั้งของมหาวิทยาลัยและสถานประกอบการ ทำได้ 130 คน ด้านผู้นิเทศก์ 150 คน ผู้ปฏิบัติงานสหกิจศึกษาในองค์กรประมาณ 130 คน และหากถามว่า 10% เป็นไปได้หรือไม่ ภาพรวมทั้งหมดสถานศึกษา 100 กว่าแห่งทั้งรัฐและเอกชน สถานประกอบการหรือองค์กรผู้ใช้บัณฑิตที่เข้าร่วมในปี 2549-2551 โดยในปี 2551 นักศึกษาสหกิจศึกษาน่าจะเป็นที่ประทับใจของผู้ประกอบการ ขอเปรียบเทียบจากการสำรวจพบว่าโดยเฉลี่ย ทุกข้อการดำเนินงาน การเรียนรู้งานที่รวดเร็ว ความเข้าใจสถานการณ์การทำงาน ความมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ความอดทนในการปฏิบัติงาน จะอยู่ในเกณฑ์ 9 : 1 เมื่อเทียบกับนักศึกษาที่ไม่ได้ปฏิบัติงานสหกิจ ในปี 2553 เป็นต้นไป ปี 2553 เป็นต้นไปจะเน้นในเรื่องอื่นด้วย WIL ทำจาก 1 เรื่อง จะขยาย 9 เรื่อง ปัจจุบันเราตั้งคณะกรรมการแล้วที่จะทำเรื่อง WIL ทั้งหมด รอการประชุม ท่านที่เป็นตัวแทนขององค์กรเริ่มที่จะส่งชื่อ อันนี้ให้ดูเป็นตัวอย่าง ของสถานประกอบการที่สนใจตามคณะวิชา คณะบัญชี บริหารธุรกิจ และวิศวกรรม

คำตอบข้อที่ 2 สกอ. ได้มีแผนปฏิบัติงานสหกิจศึกษาปี 2551-2555 โดยมีผู้รับผิดชอบ 3 หน่วยงาน คือ สกอ. สมาคมสหกิจศึกษาไทย เครือข่ายอุดมศึกษา 9 แห่ง ในปี 2553 เป็นต้นไป สกอ. กำหนดให้เป็นนโยบาย นักศึกษาสหกิจศึกษาจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ เน้นการปฏิบัติงานจริงอย่างน้อย 1 ภาคการศึกษา หรือ 16 สัปดาห์ ซึ่งเป็นรูปแบบหนึ่งการศึกษาแบบ WIL (work integrated learning) มี 9 ด้าน

คำตอบข้อที่ 3 ปัจจุบัน สกอ. ได้วางเกณฑ์ไว้ว่าจะต้องมีองค์กรทั้งในสหกิจศึกษาและสถานประกอบการที่เป็นองค์กรรองรับสหกิจศึกษาโดยเฉพาะ และต้องกำหนดตัวบุคคลรับผิดชอบด้วย ทั้งในระดับคณะณีสถาบันและในกรณีของสถานประกอบการ และต้องมีตัว mentor พี่เลี้ยงด้วย มีคู่มือแล้ว เกณฑ์มาตรฐานสำคัญโดยทั่วไปทุกรายวิชาจะต้องยึดตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิ หรือ TQF ในกรณีสหกิจศึกษาเราได้วาง guideline เป็น standard ใน 4 - 5 เรื่อง แต่เรื่องที่ยากจะให้ที่ประชุมทราบจะแบ่งเป็น 3 เรื่องหลักๆ คือ เรื่องมาตรฐานสหกิจศึกษา เรื่องหลักสูตร และเรื่องกระบวนการ detail ย่อยจะแบ่งเป็นในการดำเนินงานทั้งของมหาวิทยาลัย และสถานประกอบการ ในมหาวิทยาลัย มาตรฐานการบริหารหลักสูตร การนิเทศ มาตรฐานนักศึกษาที่จะออกไปว่าจะวัดอย่างไร มีมาตรฐานการวัดและประเมินผล ของและสถานประกอบการก็เช่นเดียวกัน ต้องมีมาตรฐานการบริหารจัดการ มาตรฐานวิชาการ ผู้นิเทศงาน และมาตรฐานการวัดและประเมินผล

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา

ประเด็นความต้องการกำลังคนของประเทศ จากเอกสาร 8/1 เป็นตัวเลขระดับ ปวส. เอกสาร 8/2 เป็นระดับอุดมศึกษาหรือปริญญาตรี การพิจารณาประเด็นความต้องการกำลังคนของประเทศ ดูเผินๆ น่าจะง่าย matching ระหว่างความสามารถในการผลิตกับความ ต้องการ ถ้าเรามีตัวเลขนี้ก็จะเจอกันได้ มีข้อจำกัดดังนี้

1) แนวโน้มและภาวะวิกฤตเศรษฐกิจของโลก ปัจจุบันนั้นส่งผลกระทบ และยังพยากรณ์ไม่ได้แน่ชัดว่าจะฟื้นตัวเมื่อไหร่อย่างไร ที่เป็นรูปธรรมตัวอย่างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเมื่อ 2 ปีก่อน อาจมองเห็นอนาคตว่าต้องการการขยายตัวเรื่องนี้มาก แต่หลังโดนวิ กฤตแฮมเบอร์เกอร์เข้าไปมัน ฟูบ อุตสาหกรรมหลายๆ อย่างพลิกโฉมไป

2) การควบคุมปริมาณการผลิตกำลังคน รัฐทำได้ระดับหนึ่ง เพราะความเป็น autonomous ของมหาวิทยาลัยต่างๆ ก็มีมากพอสมควร เว้นแต่ใช้มาตรการทางด้านการบริหารจัดการเข้าไป กำกับดูแล แต่ถ้าพูดถึงสถาบันที่เป็นเอกชนแล้วเราคงจะมีการกำกับดูแลได้บ้างลงไปอีก

3) โลกไร้พรมแดนและประชาคมอาเซียน แรงงานที่สำเร็จการศึกษาวิชาหนึ่งในประเทศหนึ่ง ไม่จำเป็นต้องทำงานอยู่ในประเทศนั้นโดยลำพัง คน ต่างประเทศ ก็มีโอกาสจะเข้ามาทำมาหากินในเมืองไทย และในทางตรงกันข้ามเราไม่สามารถจะบอกได้ว่าคนจบการ ศึกษาในเมืองไทยแล้วจะทำงานเฉพาะในบ้านเราเท่านั้น ในอนาคตไม่ไกลนัก เราอาจจะเข้าไปทำงานในหลายๆ ประเทศที่อยู่รอบๆ บ้านเรา หรือไปไกลในภูมิภาคอื่นด้วยซ้ำไป

4) คุณภาพสำคัญกว่าปริมาณ บางที่เด็กจบการศึกษามาดูเผินๆ เป็นจำนวนมาก แต่ใช้งาน ได้จริงจำนวนน้อยกว่าตัวเลขที่สำเร็จโดยรวมทั้งหมด

5) ข้อมูลไม่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ และไม่เชื่อมโยงถึงกัน ไม่สามารถจะบอกได้ว่าในประเทศไทยของเรา คำว่า อาชีพมีกี่อาชีพ อาจจะพอบอกได้โดยรวมๆ สำหรับกลุ่มหลักๆ โดยจัดเป็นกลุ่มเป็นก้อนเข้ามา ข้อมูลไม่มีการจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ผมลองไปนั่ง matching ตัวเลขบางตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาเอกชน ข้อมูลภาครัฐเก็บได้น้อยมาก จบแล้วเขาไปทำอะไรต่อที่ไหนอย่างไร ฐานเบื้องต้นตั้งแต่แรกแทบจะไม่มีเลย ถ้ามาจากสถาบันของรัฐเรายังพอตามเจอบ้าง แม้กระทั่งข้อมูลในฝ่ายผู้ใช้แรงงานหรือผู้ ที่ต้องการกำลังคนในภาคอุตสาหกรรมก็ดี ภาคบริการต่างๆ ก็ดี ข้อมูลในส่วนนี้ถึงแม้สภาอุตสาหกรรม กับสภาหอการค้า จะทำงานร่วมกับเราโดยใกล้ชิดมาโดยตลอด ฝ่ายผู้ต้องการแรงงานก็เป็นตัวเลขขออนุมาน เราไม่แน่ใจว่าจะมีคนเข้าหรือออกเข้ามาสู่อุตสาหกรรมหรือธุรกิจต่างๆ โรงงานจ ะปิด จะขยายแค่ไหน เป็นตัวเลขประมาณการทั้งสิ้น

6) คนไม่จำเป็นต้องทำงานตรงกับสาขาที่เรียนมา คนที่จบไปก็ไม่จำเป็นต้องไปทำงานตรงกับสาขาที่ตัวเองเล่าเรียนเสมอไป รวมทั้งเวลานี้เราพูดถึงคนเราที่จะไปสร้างธุรกิจหรือกิจการของตัวเองก็เป็นตัวเลขหนึ่งซึ่งเราไม่สามารถควบคุมได้

อย่างไรก็ดีประเด็นที่จะนำเสนอต่อไปนี้ก็ความพยายามที่นำเสนอในทางที่เป็นแนวโน้ม แบ่งออกเป็น 3 ระดับ ในระดับ ปวช. ปวส. และปริญญาตรี

ระดับ ปวช. จำนวนผลิตอยู่ที่ประมาณ 74,000 คน พังดูเยอะ แต่เด็กที่จบ ปวช.เรียนต่อ พอคนที่เรียนต่อจะพ้นประเด็น ปวส. ซึ่งบอกไม่ได้ว่าจำนวนเท่าไรที่เข้าไปสู่กระบวนการทำงานประเด็นการทำงานระดับ ปวช. มีความเห็นจากผู้ประกอบการว่า มีอายุน้อย และวุฒิภาวะต่ำ อายุเฉลี่ย 15 - 16 ปี เป็นผู้ที่ทำงานได้ตามกฎหมาย แต่ถ้ายังไม่ถึง 18 ปีกฎหมายแรงงานคุ้มครองมากกว่าผู้ที่อายุเกิน 18 ปี ทำงานบางประเภทที่มีลักษณะเสี่ยงภัยหรืออาจจะกระทบถึงอนามัยของเขาทำไม่ได้ ทำงานล่วงเวลาไม่ได้เลย ผู้ประกอบการก็รู้สึกอึดอัดใจในการจ้างแรงงาน ปวช. จึงสมัครใจที่จะไปขยับไปหาคนที่อายุเกินกว่านี้ ซึ่งเป็นปัญหาของคนจบ ปวช. ส่วนมากที่ไม่ได้ทำงาน ก็จะไปสอดคล้องเรื่องการเรียนต่อ

ระดับ ปวส. ฐานข้อมูลปี 2551 ผลิตได้ 128,000 คน กว่าครึ่งเรียนต่อในระดับปริญญาตรีและมีโอกาสสูงมากที่เปลี่ยนสาขาวิชาไปเรียนในสายสังคมศาสตร์ เช่น บริหารธุรกิจหรือนิติศาสตร์ย้ายการผลิตในระดับ ปวช. ไม่เชื่อมต่อกับระดับปริญญาตรี คนละฟิวส์ อย่างไรก็ตามเห็นได้ชัดเจนว่าความต้องการแรงงานในระดับนี้มีจำนวนมาก และยังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน

การวิเคราะห์จำนวนผลิตและความต้องการกำลังคนจำแนกตาม “กรรม” ในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งมีอยู่ 9 กรรม

ช่างอุตสาหกรรม ผลิตจำนวนมากแต่แท้จริงขาดมาก เพราะจบแล้วไปเรียนต่อเป็นส่วนใหญ่ ในอนาคตอุตสาหกรรมจะขยายตัวมากขึ้นกว่านี้ ถ้าฟื้นกลับมาได้ เรื่องการขาดแคลนแรงงานอุตสาหกรรมทุกสาขาย่อยเป็นเรื่องที่ต้องดูแล จะต้องเพิ่มขึ้นไป

เกษตรกรรม จำนวนผลิตและความต้องการใกล้เคียงกัน ถ้าประเทศไทยจะเป็นครัวโลก ความต้องการด้านนี้จะมากขึ้น (เชื่อมโยงกับคหกรรม)

เทคโนโลยีสารสนเทศ จำนวนผลิตและความต้องการใกล้เคียงกัน มีคนบอกว่าผลิตไประดับนี้ใช้ไม่ค่อยได้ ไม่สามารถจะทำอะไรที่ซับซ้อนได้เป็นระดับปฏิบัติการซะมากกว่า

คหกรรม ตัวนี้น่าจะมองข้ามนโยบายครัวไทยเป็นครัวโลก เป็นส่วนที่ขยายได้มาก จำนวนผลิตความต้องการดูใกล้ๆ แต่เติมได้อีก

ประมง ขาดมากสามารถเติมได้อีก

พาณิชยกรรม คล้ายๆ กับอุตสาหกรรม ขาดแรงงานที่มีคุณภาพ

ศิลปกรรม ผลิตได้นิดเดียว ยังเติมได้อีก

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถานการณ์ปัจจุบันผันผวนมากและคำนวณไม่หนึ่ง ตัวเลขไม่สามารถตอบที่เป็นปัจจุบันได้

อุตสาหกรรมสิ่งทอ ผลิตอยู่แค่ประมาณ 100 เป็นสิ่งที่น่าสนใจจะขยายได้มากในบ้านเรา เพราะขาดอยู่

สำหรับ ระดับปริญญาตรีตัวเลขผลิตโตกว่าอาชีพะมาก ขึ้นไปถึง 270,000 คน ปริญญาตรีของเราถึงปี ค.ศ. 2015 ตลาดแรงงานจะเคลื่อนเร็วกว่านี้ สาขาต่างๆ ต้องการพูดถึงเรื่องคุณภาพมากกว่าเรื่องปริมาณ

การวิเคราะห์จำนวนผลิตและความต้องการกำลังคนตามเกณฑ์ของยูเนสโกซึ่งแบ่งเป็น 8 สาขา

Education มีคณะทำงานที่ทำนวรากรณ์ ดูแลความต้องการอยู่ จำนวนผลิต 7,961 คน ความต้องการ 6,558 คน การจ้างแรงงานครูส่วนใหญ่เป็น นอัตราราชการภาครัฐ ซึ่งถูกจำกัดมาหลายปี แต่ได้รับการผ่อนคลายแล้วในขณะนี้ ประเด็นเรื่องคุณภาพวิกฤตมากกว่าปริมาณ ภายใน 5-10 ปีข้างหน้าจะมีครูเกษียณอายุจำนวนมาก (เกินกว่าร้อยละ 50) ทำอย่างไรจึงจะได้ครูที่มีคุณภาพสำหรับจำนวนนี้

Agriculture เรื่องเกษตร ตัวนี้มี โอกาสขยายมาก ถ้าหากเราจะทำครัวไทยให้เป็นครัวโลก

Service จะมีความต้องการด้านโลจิสติกส์ ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

Humanities and Arts ตัวนี้เกิน มีผู้ตกงานสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก ปวส . ปวช. ชอบมาเรียนต่อในฟิสิกส์นี้ และมาตักงาน คุณภาพก็เป็นปัญหา ผมให้ความเห็นควรจะต้องลดควรจะต้องปรับเป้าหมายการผลิตในกลุ่มนี้ลง

Science ตัวนี้ประเทศไทยยังจะต้องเพิ่มความเข้มแข็งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้มากขึ้น ควรจะเพิ่มความสำคัญและทำให้เราสามารถจะพึ่งตนเองได้ทั้งนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์

Engineering Manufacturing & Construction ยังขาด เพื่อนบ้าน ลาว เขมร พม่า ต้องการ engineer และเป็นตลาดแรงงานใหญ่สำหรับเราในวันข้างหน้าที่เราสามารถขยายไปได้ในภูมิภาคนี้

Social Science , Business & Law คล้ายๆ กับ service ผลิตจำนวนมากและตกงาน และมาจาก ปวช. ปวส. คุณภาพเป็นปัญหา ผมมาจากด้านกฎหมายมีนักกฎหมายจำนวนมากแต่ใช้ไม่ค่อยได้

Health & Welfare ตัวนี้มีการเพิ่มขึ้นอีกมาก น่าจะต้องดูแลในการเพิ่ม พยาบาลก็ ร้องว่าขาด หมอก็ร้องว่าขาด สังคมกำลังจะเป็น ageing society เรื่องการดูแลระบบสาธารณสุข ที่เราดูแลลงไปลึกระดับตำบลแล้วเวลานี้บุคลากรก็ขาดเพิ่มมากขึ้น

ที่สำคัญคือ เรา อยากได้คุณภาพมากกว่าปริมาณ คุณภาพไม่ได้หมายความว่าเพียงแค่ว่าคุณภาพวิชาการเท่านั้น แต่หมายถึงทักษะอีกหลายๆ อย่างที่ประกอบให้เขาสามารถทำงานได้จริง ข้อเสนอทางนโยบายขอความกรุณาให้ สอศ .และ สกอ. รับประเด็นพิจารณาเหล่านี้ไปทำการบ้านในส่วนที่เป็นรายละเอียด และมีคณะกรรมการที่เป็นอนุกรรมการของสภาการศึกษาจะได้ดูแลโจทย์เหล่านี้ต่อไป

การอภิปราย

พารณ อิศรเสนา ณ อยุธยา

ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ขอเสนอให้มหาวิทยาลัยไทยเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรจาก teaching and research university เป็น learning and research university ให้เขา thinking about thinking อยากรผลิตนวัตกรรม ไม่อยากผลิต engineer ที่ไปเดินตามหลังเขา อันนี้ถ้าเปลี่ยนได้จะดี ผมพยายามจะเปลี่ยน 3 ปีแล้วก็ขยับไปได้บ้าง พยายามทำต่อไป

ดร. สมเกียรติ ชอบผล

รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สนับสนุนท่านชงทอง ที่นำเสนอ เพราะผมดูงานวิจัยเกี่ยวกับ labor force participation ในปัจจุบันไม่ค่อยมี ในอดีตทำเรื่องนี้เข้มแข็งมาก สรุปได้ 6 ประเด็น

1. เห็นด้วยว่าการจบการศึกษากับการมีงานทำ ไม่ใช่ one to one colligation จบสาขาหนึ่งไปทำอีกสาขาหนึ่งได้ งานวิจัยบอกชัดเจน

2. การมีงานทำ ต้องมีกระบวนการ ต้องใช้เวลา เด็กบางคนมีสมรรถนะสูงแต่ได้งานช้า เลือกลงงาน เขาต้องมีการเลือกมีข่าวสารแรงงาน เพราะถ้าสรุปทันทีว่าบัณฑิตออก มาไม่มีงานทำ หรือไม่มีคุณภาพอันนี้ไม่ถูก เพราะว่างานวิจัยบอก ตลาดแรงงานสมัยใหม่ไม่เหมือนในอดีตทำหลายงานไปพร้อมกัน เด็กแต่ละคนเป็น job oriented ไม่ใช่เป็น full employment เหมือนอดีต เด็กบางคนทำงานหลายอย่าง การเปลี่ยนงานสูงมาก คนๆ หนึ่งในชีวิตเปลี่ยนงานโดยเฉลี่ยประมาณ 2.3 แต่ปัจจุบันเปลี่ยนโดยเฉลี่ย 3 หรือ 5 งาน ในสหรัฐอเมริกาไม่ใช่เปลี่ยนงานอย่างเดียว เป็นการเปลี่ยนอาชีพเลย ตรงเปลี่ยนอาชีพ สถาบันการศึกษาต้องรองรับอย่างวิทยาลัยชุมชน สามารถที่จะโอนเข้ามาเรียนรู้ใหม่เพื่อมีอาชีพใหม่ ซึ่งบ้านเราก็มี ซึ่งในสหรัฐอเมริกาทำได้ประสบความสำเร็จ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีงานทำก็เปลี่ยน สมัยก่อนถ้าใคร GPA สูง เวลาเข้าไปทำงานคนก็จะเลือก แต่เดี๋ยวนี้ไม่ใช่ มีปัจจัยหลายอย่าง เช่น การฝึกงาน หรือการทำกิจกรรมในขณะที่เรียน การมีจิตสาธารณะ ตรงนี้เป็นสิ่งหนึ่งที่บริษัทจะเลือกคนเข้า ทำงาน และที่สำคัญที่ โครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน เช่น ประเทศญี่ปุ่น มีคนแก่เยอะ เขาต้องการคนที่เข้าไปทำงานจากประเทศอื่นๆ ด้วย ถ้าคนที่ไปเรียนในประเทศญี่ปุ่นคงทราบว่ามีมาก่อนไปยาก แต่เดี๋ยวนี้เขายินดีที่จะรับ จบแล้วถ้าทำงานในประเทศญี่ปุ่น เพราะ เขาไม่มีคนที่มาทำงานเพื่อผลักดันเศรษฐกิจ จึงต้องระวังคนของเรา บางส่วนอาจจะเป็นผลดี แต่บางส่วนคนเก่งจะถูกดึงไปในประเทศต่างๆ ที่เป็นตลาดแรงงานสมัยใหม่

ดร.ไมตรี อินทร์ประสิทธิ์

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยคณิตศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

สหกิจศึกษา ขอสนับสนุน สกอ.เรื่องสหกิจศึกษาโดยเฉพาะในส่วนของสาขาศึกษาศาสตร์ ทำอย่างไรระบบการผลิตครูและการพัฒนาครูประจำการ จะเป็นระบบ ตอนนี้เรายังไม่ค่อยให้ความสำคัญ อย่างของญี่ปุ่นจะมีการพัฒนาช่วงปีที่ 1 ที่ 3 ที่ 5 ที่ 10 ที่ 20 จุดเชื่อมต่อก็คือ internship 1 ปี ถ้าสหกิจศึกษาใน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์หรือคนที่จะเป็นครู ควรให้ผู้เข้าบัณฑิตคือ สพฐ.สามารถเข้ามาร่วมในการพิจารณาว่า อยากรู้แบบไหน อย่างราชภัฏรับสหกิจศึกษาในส่วน ของศึกษาศาสตร์ลงไปทำเยอะ จริงๆ ทำให้ตรงนี้เชื่อมต่อกัน คิดว่า 1 ปี โดยเฉพาะปีที่ 5 จะเป็นสิ่ง ที่สำคัญมาก ทราบว่า สกอ .กำลังทำตรงนี้อยู่ กรอบสหกิจศึกษาจะช่วยในการพัฒนาวิธีคิด วิธีการ ทำงานของนักศึกษาครู 5 ปี อาจจะต้องเกี่ยวข้องกับข้อบังคับคุรุสภา ค่อนข้างจะมีรายละเอียดมาก

อัตรากำลังคน ทางด้านการเกษตรดูเหมือนว่าจะพอ แต่อีก 40 ปีข้างหน้าเขา forecast ไว้แล้วว่าอาหารจะขาดแคลนเพราะประชากรจะเพิ่มขึ้น ไม่ใช่เพียงแค่ผลิตคนเกษตร ปวช . ปวส. หรือ ระดับปริญญาตรีเท่านั้น แต่หมายถึงการให้การศึกษาว่าการเกษตรสำคัญอย่างไรด้วย คนอายุ 60 ขึ้นไปมาเรียนด้านการเกษตร พวกนี้จะเป็นกลุ่มที่มีความรู้ด้านการเกษตร และ 50 กว่าๆ early retired ออกมาก็ไปเรียนเกษตร เพื่อมาดำรงชีวิตอีกแบบหนึ่ง ไม่ใช่ผลิตแค่นักไปทำในวิทยาลัย เกษตร

นายสีบพงศ์ เกตุหุดิ

กรรมการสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

เรื่องข้อมูล มีปัญหาเก็บข้อมูลที่ไม่เป็นระบบ ข้อมูล ที่มีอยู่แล้วกระจายอยู่หลายที่ ทั้ง ภาครัฐหลาย ๆ ที่ สำนักงานประกันสังคมก็มีตัวเลข แรงงานก็มีตัวเลข จัดหางานก็มีตัวเลข สำนักงานสถิติก็มีตัวเลข แต่ถ้าจะเอาตัวเลขมาบูรณาการใช้ในเรื่องการศึกษา น่าจะมีเจ้าภาพ โดย ใช้งบไม่มาก

เรื่องคุณภาพ สหกิจศึกษาเป็นการเชื่อมโลก 2 โลก โลกของการศึกษากับโลกของ ผู้ประกอบการ ทำได้มาประมาณ 10 ปีแล้ว ส่งเด็กไปแล้ว มีความเป็นไปได้ใหม่ที่จะส่งผู้ใหญ่ไปบ้าง อาจารย์ประจำมีโอกาสเข้าไปฝึกงานระยะสั้น 3 หรือ 6 เดือนกับสถานประกอบการหรือไม่ ขอยืนยัน เทคโนโลยีต่างๆ ที่เข้ามา มาจากภาคเอกชนไม่ได้มาจากมหาวิทยาลัย วิธีที่ได้เทคโนโลยีที่เร็วที่สุด คือ ไปดูเอกชนที่ ทันสมัยเขาทำกันอ ่างไร แต่เคยคุยแล้วรู้สึกว่าจะติดขัดว่าเอาราชการไปทำงาน เอกชนจะผิดกฎหมายข้อไหนหรือเปล่า

ดร.เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ศธ.

ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องการเตรียมคนสู่อาเซียน ในการศึกษาขั้นพื้นฐานค่อนข้างจะพูดเชิงขู่ โรงเรียนมัธยมว่า เด็กเข้า ม.1 ปีนี้ พอจบ ม.6 คือปี 2558 ประเทศเราเปิดเป็นประชาคมอาเซียน หมายถึงว่า ภาษาอาเซียนคือภาษาอังกฤษ ถ้าเผื่อจะเข้าไปสู่ตลาดแรงงาน จะมีชาติอื่นๆ อีก 9

ประเทศเข้ามาเป็นคู่แข่งในการสมัครงานในระดับแรงงานที่เราพูดถึง TQF หรือ TVQ คุณสมบัติที่เด่นชัดของคนไทยถูกนำมาให้ความสำคัญ และถูกนำมาเตรียม ไม่อย่างนั้นเราจะเจอคู่แข่ง ขณะนี้ประเทศเวียดนามส่งคนมาศึกษาต่อในราชภัฏชายแดนประมาณ 2 หมื่นกว่าคน ซึ่งรู้ภาษาไทยดี ผู้ที่จะเข้ามาสู่ตลาดแรงงานไทยก็จะมีคนกลุ่มเหล่านั้นซึ่งเขามีชื่อเสียงในเรื่องการขยัน ความอดทนในการทำงาน

ขณะเดียวกันเราก็ส่งระดับฝีมือ ระดับวิศวกรไปสู่ประเทศข้างนอกได้ ทำอย่างไรจะทำให้ TQF มีความดึงดูดใจประเทศอื่นๆ ข้อมูลเรื่องการรับรู้ตระหนักรู้ในการเป็นประชาคมอาเซียนใน 10 ประเทศจากการ survey ของนักศึกษามหาวิทยาลัย ในประเทศไทยอยู่ลำดับ 8 ใน 10 ประเทศ ประเทศตระหนักรู้ใน 90% ขึ้นไป 3 ประเทศแรก คือ เวียดนาม กัมพูชา และลาว ซึ่งเขารอโอกาสที่เราจะเปิดประเทศเพื่อเขาจะเข้ามาทำงาน และที่น่าสนใจคือประเทศอิสราเอล ขณะนี้กระทรวงแรงงานพยายามต่อสู้เต็มที่ที่จะไม่ให้เขาลดปริมาณแรงงานไทยที่ไปทำงานที่ประเทศอิสราเอล ประมาณ 2 หมื่นกว่าคน ของเราก็คือว่าเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เขาจะให้โควตาตามกับประเทศ เวียดนาม ลาว กัมพูชา จึงเป็นความจำเป็นมากที่เราจะสร้าง TQF หรือคุณลักษณะของคนไทยให้เข้มแข็งและเป็นที่ต้องการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เรื่องอาเซียน ทิศทางกระทรวงชัดเจน ล่าสุดประชุมเมื่อสัปดาห์ที่แล้ว สรุปว่าต่อไปนี้ทิศทางของกระทรวงเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับอาเซียน คือ ตั้งเป้าหมายว่าจะสร้างคนของเราให้เป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย และมีความรู้ความเข้าใจเรื่องอาเซียน อยู่ในเป้าหมายทุกหน่วยงานทุกกระทรวง ทั้ง 5 องค์กรหลัก และองค์กรภูมิภาคทั้งหมดต้องเดินไปตามจุดนี้

ดร.สุเมธ แยมหุ่่น

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1. ระบบประกันคุณภาพ ต้องไม่สร้างภาระให้กับสถาบัน ขณะนี้ได้ร่วมมือกับ สมศ พยายามทำทุกสิ่งทุกอย่างในระบบประกันคุณภาพให้ไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับมหาวิทยาลัยที่มีคุณภาพเกินกว่าคุณภาพขั้นต่ำที่กำหนดอยู่ ต้องไม่ดึงลงมา แต่ต้องเปิดโอกาสให้สร้างระบบของตนเอง สามารถจะพัฒนาตัวเองให้หลุดไปจากวงจรประกันคุณภาพที่ทำในภาพรวม มีข้อเสนอทั้งเป็นระบบ TQA PMQA ISO มหาวิทยาลัยสามารถจะเลือกได้สำหรับกลุ่มที่เลย basic ไปแล้ว

2. TQF ปัญหา TQF ของ สกอ. ไม่ใช่เรื่องความเข้าใจ ไม่ใช่เรื่องกระบวนการ แต่เป็นเรื่องภาระที่เราต้องรีบกำหนดสาขาที่จะต้องสร้าง TQF ขณะนี้ที่เดินลุยหน้าไป มีอาสาสมัครจากกลุ่มต่างๆ ได้มา 7 - 8 กลุ่ม ได้เสนอท่าน รมต. โดยยึดกรอบของยูเนสโก international standard classification of education (ISCED) มีอยู่ 9 area จาก 9 area พอแตกย่อยลงไปมีประมาณ 20 จาก 20 อาจจะมีย่อยไม่เกิน 50 กลุ่ม ขณะนี้ทำไปแล้วประมาณ 10 เหลืออีก 40 ผมเห็นนโยบายว่า

ต้องทำให้เสร็จทุกกลุ่ม ภายในปีงบประมาณ 2553 แต่ไม่ได้หมายความว่าครบ 50 แล้วจบ จะมีใหม่ทำขึ้นเรื่อยๆ ก็ไม่ใช่ภาระที่จะต้องไปเร่งรัด มหาวิทยาลัยต่างๆ ใครคิดโครงการใหม่คิดหลักสูตรใหม่มาช่วยกันทำ และประกาศให้เป็นมาตรฐานชาติ ถ้ามองในแง่ international competitive เราจะได้เปรียบเทียบกับประเทศอื่น ขณะนี้ TQF ที่ทำเสร็จแล้วเมื่อเปรียบเทียบกับอาเซียนทั้งหมด ปรินซิพอลของเราคือปรินซิพอลของอาเซียน ซึ่งสามารถไปต่อปริญญาโทของประเทศในยุโรปได้ มั่นใจว่าของเราเป็นมาตรฐานสากล แต่หลายครั้งที่เราจะต้องเทียบวุฒิของคนที่ย้ายจากต่างชาติในเมืองไทย ก็เอา TQF ของเราเทียบ ปรากฏว่าเขาได้ปริญญาตรีมาตรฐานไม่เท่ากับเรา ตัวนี้คือตัวสำคัญที่พูดถึงอาเซียนจะมีการเคลื่อนไหวของแรงงาน ทั้งแรงงานเก่าแรงงานใหม่ ถ้าไม่ทำตรงนี้ให้ชัดเจนในกรอบมาตรฐานของคุณวุฒิ ซึ่งมีสัญชาติแตกต่างกันไม่ใช่สัญชาติไทยสามารถตรวจสอบได้ว่าควรจ้างหรือไม่จ้าง จ้างด้วยอัตราเท่าไร สกอ.พยายามจะทำให้เสร็จปีหน้า อีกประมาณ 40 สาขา ปีนี้ทำให้ได้ 10 สาขา ทั้งหมดจะเป็น 50 สาขา

3. การจัดการศึกษาออกที่ตั้ง เอกชนทำไปก่อน การจัดการศึกษาออกที่ตั้ง ขณะนี้ได้ตรวจสอบจากเอกสารที่เขาทำตามเงื่อนไขที่ รมต .ออกไป แต่ในทางปฏิบัติ เขาทำเช่นนั้นจริงหรือเปล่า ปัญหาที่ตามมา สกอ .ต้องทำเรื่อง post audit แต่งบประมาณ ของ สกอ .ค่อนข้างจำกัดพยายามหาแนวร่วม มีมหาวิทยาลัยอยู่ทั่วประเทศแทนที่เราจะลงไปตรวจเองก็ให้มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งไปตรวจอีกแห่งหนึ่ง เรื่อง post audit ต้องทำอย่างเข้มแข็ง

การประเมินคุณภาพครั้งต่อไปไม่ได้ประเมินเฉพาะมหาวิทยาลัยแม่ ดูลูกๆ ที่อาจจะเรียกว่าวิทยาเขตหรือวิทยาการ ตัวนี้จะช่วยให้ระบบทั้งระบบดีขึ้น ถ้าทำงานร่วมกันแบบนี้ในการควบคุมคุณภาพอุดมศึกษาจะดีขึ้น

อีกส่วนที่ สกอ .จะทำคือ ไปหา best practice เอามาโฆษณา ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้สังคมเรียนรู้ว่าสิ่งดีเขาทำอย่างไร เป็นการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะอีกทางหนึ่ง จะมีมาตรการเสริมอีก 2 - 3 ทาง ส่วนใหญ่จะเป็น protective incentive เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องดี

4. สหกิจศึกษา ในปี 2551 มีนักศึกษาสหกิจศึกษา จำนวน 13,996 คน รายงานยังไม่ครบทุกสถาบัน มีสถานประกอบการเข้าร่วมกิจกรรม 6,627 แห่ง เพิ่มขึ้นจากเมื่อ 3 ปีที่แล้ว มาตรการที่สำคัญ คือ incentive มีผู้บิปรายว่าเราใส่เงินไปหัวละ 1 หมื่นบาท เมื่อปี 2545 หลังจากใส่ไปได้ 2 ปี สกอ.เห็นว่าเราโดนหลอก เพราะไม่ใช่สหกิจศึกษาของจริง ต้องยกเลิกหลังจากทำไปได้ 3 ปี และเปลี่ยนวิธีการใหม่เป็นการสนับสนุนกระบวนการให้ความรู้ความเข้าใจ โดยตั้งสมาคมสหกิจศึกษาไทย ซึ่งมีทั้งภาครัฐภาคเอกชนเข้ามาช่วย สมาคมสหกิจศึกษาไทยเป็นตัวเชื่อมที่ดี มีหน้าที่สำคัญในการฝึกอบรมคนที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสหกิจศึกษาทั้งในสถานประกอบการและในมหาวิทยาลัย ขณะนี้ก็ยังทำอยู่รุ่นละหลายร้อยคน โดยใช้เงินสนับสนุนจาก สกอ . ดำเนินการมาก่อนข้างถูกทาง หลายประเทศส่งนักศึกษาสหกิจศึกษาไปต่างประเทศ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากทุกปี

สหกิจศึกษา หรือ cooperative education เป็นเพียงหนึ่งในกระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่เรียกว่า work integrated learning หรือการเรียนรู้กับการทำงานในเชิงบูรณาการ work indigested learning มี 9 รูปแบบ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยที่ใช้ work integrated learning ดีที่สุดขณะนี้

คือ คณะแพทย์ คณะพยาบาล คณะทันตแพทย์ ถ้าเอาจำนวนนั้นมาใช้ internship คือ 1 ในมาตรการของ work integrated learning ขณะนี้มีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมา promote สหกิจศึกษาเป็นหนึ่งส่วนในอีก 8 ส่วนที่เรายังไม่ได้ promote แต่สิ่งที่ไม่ต้อง promote มันเกิดมานานแล้วคือเรื่อง internship เช่น สาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพทั้งหมด ขณะนี้ผลิตบัณฑิตที่ผ่านกระบวนการ work integrated learning มากกว่า 30% ของบัณฑิตที่จบออกไป

ดร.ชุมพล พรประภา

ประธานคณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ประเด็นโลกไร้พรมแดนและประชาคมอาเซียน ณ วันนี้เจ้าของโรงแรมดุสิตธานี เห็นว่าเด็กอาชีวะทำงานในโรงแรม ดี เขาไปตั้งโรงแรมในต่างประเทศ เอาเด็กมาฝึกแล้วแต่ไม่ยอมไป เขาไปตั้งโรงแรมที่ฟิลิปปินส์ เพราะคนฟิลิปปินส์พร้อมที่จะเดินทางไป เมืองไทยมีพลเมือง 67 ล้านคน จากพลเมืองโลกประมาณ 6,700 ล้านคน GDP ของเราเกือบ 1% ของโลก ถ้าเรา train คนของเราพร้อมที่จะทำงาน แต่ไม่ยอมเดินทางไป ต่างประเทศ เป็นการ เสียโอกาสไป 99% competency ตั้งแต่ ปวช.ปริญญาตรี โท เอก จะต้องสร้างให้เขามีทัศนคติและสามารถดำรงชีวิตในต่างประเทศได้

ข้อมูลไม่มีการจัดเก็บเป็นระบบและไม่เชื่อมโยงกัน หน่วยงานราชการเก็บข้อมูลเพื่อที่จะใช้ในหน่วยงานของตัวเอง ไม่เอื้อให้กับหน่วยงานอื่นหรือการวางแผนแรงงานระดับชาติตรงนี้อาจจะไม่ยากถ้า กรม .มีมติให้ทุกหน่วยงาน ดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อเอื้อกับหน่วยงานอีก 20 กระทรวงหรือภาคเอกชน แต่ปัญหาภาคเอกชนจัดเก็บลำบาก ไม่ว่าจะป็นสภาหอการค้า หรือสภาอุตสาหกรรม คิดว่าอุตสาหกรรมรถยนต์ซึ่งผมเคยเป็นนายกสมาคมมาน่าจะร่วมมือดี ขณะนี้ประกันสังคมร่วมมือที่จะ run ตัวเลขประมาณ 9 ล้านในภาคอุตสาหกรรม เวลานี้ยังไม่สามารถรวบรวมได้ ต้องอาศัยกฎหมาย ซึ่ง ข้อมูล ของ ประกันสังคม ที่จะต้องส่งข้อมูลทุกเดือน มีกฎหมายอยู่แล้ว ถ้าไปเติม format จะรู้ข้อมูลต่างๆ สรรพากรเป็นอีกหน่วยที่ทุกคนมีรายได้ต้องส่งจะดึงข้อมูลอย่างไรออกมาใช้โดยไม่ล่วงล้ำสิทธิมนุษยชนของเขา

อุตสาหกรรมพอมีตัวเลข แต่ตัวเลขของเกษตรกรรม question มากๆ ที่ว่า GDP 8-10% และมีคนอยู่ในแรงงานนั้นประมาณ 38% รับประกันได้ว่าตัวเลขนี้ over โดยเฉพาะชาวไร่ชาวนาที่อยู่ในภาคที่มีชลประทานถึง ชาวนาส่วนใหญ่ไม่ได้ทำนาจ้างเขามาทำ แต่คนเหล่านี้รับจ้างเย็บเสื้อผ้าก็ยังเป็นชาวไร่ชาวนาอยู่ ตัวเลขอันนี้จะต้องให้ใครลงไปสะสาง ตัวเลขผิดความจริงใช้คน 38% ที่อเมริกาพลเมือง 300 ล้านใช้คน 1% กว่าๆ ผลิตอาหารที่จะใช้เลี้ยง 300 ล้านและส่งออกไปต่างประเทศ ตัวเลขนี้ต้องสังคยานาใหญ่ไม่มันบิตเบือนมาก

สหกิจศึกษา เป็นนโยบายของ สกอ . แต่ปรากฏว่ามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญร่วมมือ ทำสหกิจแล้วขัดกับรายได้ของครูอาจารย์

ทั้ง 3 ประเด็นต้องอาศัยกฎหมายในการรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ ฝ่าย นายจ้างคือภาคเอกชนอยากจะทำอาศัย กฎหมายที่มีอยู่ 3 - 4 ฉบับช่วยเริ่มต้นก่อน และหลังจากนั้นสภาอุตสาหกรรมและสภาหอการค้าจะดำเนินการต่อไป

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เรื่องความต้องการกำลังคนของประเทศ ตัวเลขที่ท่านเลขาธิการศึกษาทำมา กลายเป็นว่าทั้งระดับ ปวส. ทั้งระดับปริญญาตรี ผู้สำเร็จการศึกษาเกินกว่า

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

สำเร็จการศึกษาเกิน ยกตัวอย่าง ปวส. .ที่ว่างเกิน เพราะเหตุว่าสุดท้ายแล้วไม่ได้เข้าสู่ตลาดแรงงานทั้งหมด เช่น สำเร็จปวส.มา 120,000 คน ไปต่อปริญญาตรี 60,000 คน เหลือจริงที่เข้าสู่ตลาดแรงงานคือ 60,000 คน ถ้าเราต้องการแรงงาน 100,000 คน จึงขาดอยู่ 40,000 คน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ปวส.พอเข้าใจได้ว่าเข้าทำงาน 28,000 คน แต่ความต้องการ 101,000 คน แสดงว่าตลาดแรงงานยังขาดแคลน ความต้องการ demand มากกว่าที่มีอยู่ที่จะไปทำงาน แต่ปริญญาตรีกลายเป็นว่าเข้าทำงาน 170,000 คน แต่ความต้องการ 230,000 คน แสดงว่าตัวเลขที่นางสำหรับผมคือ คณะมนุษยศาสตร์ ศิลปศาสตร์ เข้าทำงาน 15,000 คน แต่ความต้องการมีตั้ง 20,000 คน เพราะอะไร

รองศาสตราจารย์ธงทอง จันทรางศุ

เลขาธิการสภาการศึกษา

ตัวเลขที่ติดตามได้ ได้เฉพาะตัวเลขที่สำเร็จการศึกษาระดับอุดมศึกษาภาครัฐ สถาบันการศึกษาเอกชนไม่มีข้อมูล ไม่เคยจัดเก็บมาก่อน ตัวเลขความต้องการเป็นตัวเลขคำนวณความต้องการของ TDRi จะนิ่งหรือไม่ก็เป็นตัวเลขวิชาการ เป็นภาพรวม ปัญหาของการเก็บข้อมูล ระบบการจัดเก็บยาก ภาคเอกชนไม่สามารถตอบได้เป๊ะๆ ว่าต้องการเท่าไร

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ถ้าเป็นอย่างนี้เหมือนไม่ตงงานเลย อนุমানเอาว่ามนุษยศาสตร์น่าจะตงงาน เป็ นต้น เดาเอา ไม่มีข้อมูล

ดร.ชุมพล พรประภา

ประธานคณะกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมาก ตัวเลขที่มีอยู่นานๆ ทำที่และเชื่อถือไม่ค่อยได้ มีข้อจำกัดทั้งฝ่ายรัฐและเอกชน เท่าที่คณะรัฐมนตรีพยายามตั้งกรรมการร่วมประสานงานมาสิบกว่าปีไม่เคยสำเร็จ ถ้ามีมติคณะรัฐมนตรีเร่งเรื่องนี้ให้สำเร็จ ภาครัฐคงสั่งการไม่ยาก ขอให้ทุกหน่วยงานทำตัวเลขออกมาเพื่อให้หน่วยงานอื่นใช้ได้ ส่วนภาคเอกชนก็มีกฎหมายประกันสังคมและกฎหมายหลายฉบับขอให้ช่วยเป็นจุดเริ่มต้น

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

เป็นงานเดียวที่ทำไม่สำเร็จ ไม่น่าเชื่อ ไม่ใช่ความผิดพวกเรา ประเทศจะไปอย่างไร และผมจะบริหารอย่างไร ถ้าผมไม่รู้ว่าความต้องการของประเทศเท่าไร จะผลิตเท่าไร มันเหมือนปิดตาเดินด้วยกัน ถ้าไม่มีตัวเลขนี้ ท่านช่วยคิดและผม จะพยายามช่วยต้องทำให้ได้เรื่องนี้ ต้องพยายามไม่งั้นไม่รู้จะเดินไปอย่างไร

นายสุรพงศ์ งามสม

ผู้อำนวยการโรงเรียนสุนทรภู่พิทยาศาสตร์

10 ปีเศษที่ผ่านมาตั้งแต่มี กยศ . จำนวนบัณฑิตระดับอุดมศึกษา เพิ่มจาก 97,713 คน เป็น 491,384 คน ในปี 2551 มีปริญญาเพิ่มขึ้น 500% แต่ประชากรไทยเพิ่มขึ้นเพียง 13.3% ปัญหาคือ กยศ.ต้องทวงหนี้มหาศาล อยู่ในภาวะฟ้อง訴การศึกษา หลักสูตรคุณภาพต่ำ จบเอกคุณภาพต่ำไปเปิดเอกซ้อน ปี 2549 บัณฑิตสาขาสังคมศาสตร์จบมา 166,217 คน รองลงมาคือวิศวกรรม 77,450 คน ศึกษาศาสตร์ 29,918 คน ปรากฏว่าที่ต่งงานมากที่สุดคือ สังคมศาสตร์ 90,000 คน เพราะต้องการแค่ 10-15% อยู่ในภาวะการผลิตล้น ที่นั่งอยู่ในมหาวิทยาลัยเกินกว่าจำนวนคนจะเรียนเยอะทางรัฐบาลต้องจำกัดให้ดี ที่อยู่ได้หลายหลักสูตรไม่ได้อยู่เพราะว่าบริหารทุนได้ ได้เงินของรัฐไปบริหาร และเอาผลรายได้ ถ้าเพื่อรัฐคุม งบประมาณเขาจะลดการผลิต ทุกวันนี้เข้าใจว่า สกอ .ก็คุมไม่ได้ แม้กระทั่งบางหลักสูตรสภาวิชาชีพไม่รับรองเขาก็ยังรับรองได้ บางที่หลักสูตรยังไม่ผ่านด้วยซ้ำไป

นางสาวนริศรา ชวาลตันพิพัทธ์

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ปัจจุบันนี้ คำว่า ปริญญาตรี เป็นประเด็นในการผลิตคนโดยเฉพาะอุดมศึกษา กำลังคน ด้านอุตสาหกรรมเข้าไปอยู่สายอุดมศึกษา เพื่อได้ปริญญาตรีเลยเป็นประเด็นใหญ่ทำให้ไม่ได้คุณภาพตามความต้องการ demand side ในฐานะที่กำกับดูแลอาชีวศึกษา จะถามกลับไปสภา

อุตสาหกรรมและสภาพการคำว่า เด็กที่ต้องการจริงๆ ปรินญาตรีแท้จริงหรือ เปล่า หรือแค่ ปวช . หรือ ปวส. แคนั่นเอง ถ้า ปวช.เราทำได้

เรื่องกฎหมายแรงงานอายุ 18 ปี กับอัตราการจ้าง ปัจจุบันนี้เด็กที่จบ ปวช .และไม่เข้าไปใน ศูนย์การทำงาน หรืออุตสาหกรรมเพราะรายได้ที่ได้อาจไม่คุ้ม ต่ำกว่าแรงงานต่างชาติที่ได้รับใบอนุญาต ตรงนี้เป็นประเด็นใหญ่ ดิจนกำลังทำความร่วมมือกับบางอุตสาหกรรม ถ้า ปวช.เข้าไปแล้วขอรายได้ เกินกว่าแรงงานต่างชาติ ส่วน ปวส.ที่เข้าไปแล้วและจะเรียนจบปรินญาตรี คือเรียนในระบบทวิภาคี ตอนนีเราทำอยู่ ปรินญาตรีเป็นการตอบโจทย์ของครอบครัวหรือความต้องการ needs ส่วนตัว แต่ จริงๆ แล้วเงินเดือนเป็นตัวแปรมากกว่า เขาไม่อยากจะเปลี่ยนงานแต่เขาเจอตรงนี้ ทางอาชีวศึกษาทั้ง ภาครัฐและเอกชนกำลังทำตรงนี้อยู่ เราไม่ได้มุ่งปรินญาตรีอย่างเดียว แต่ต้องการความมั่นใจว่าจบ ปวช. ปวส. แล้วเข้าไปทำงานได้ put the right person in the right มากกว่า เกิดความเชี่ยวชาญ และชำนาญการมากกว่า ส่วนปรินญาตรีจะเกิดเมื่อผู้เรียนต้องการได้คุณวุฒิแล้วไปต่อ

สำหรับ กยศ.เป็นมติคณะรัฐมนตรีของปีนี้ จำนวนทุนที่เพิ่มตามความต้องการของวิชาที่จบ มาแล้วมีงานทำ ตามความต้องการของตลาดโดยเฉพาะมีมติชัดเจนจากกระทรวงศึกษาธิการไปสู่ ทางกระทรวงการคลัง กยศ. จะไม่ให้เงินกู้และไม่มีการทำ และจะให้วิชาชีพเฉพาะที่กำหนดอยู่ใน กรอบ. และจบมาตามวิชาชีพที่ขาดแคลน

ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันทน์

ประธานร่วม

เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องใหญ่ เพราะเป็นนโยบายของประเทศและมีผลต่อประเทศในระยะยาว จะ เห็นชัดว่า supply บานออกมาอย่างนี้ก็ต้องรับคนที่ไม่ค่อยมีคุณภาพเข้ามาเรียน supply ตัวเองก็ ต้องผลักดันให้คนหลุกค้าต่อ คือ ตรีไม่มีก็ต้องต่อโท ต่อเอก ก็พองไปอยู่ข้างบน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจุรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

ประธาน

ตัวเลขนี้ผมฝากให้ไปทำต่อ ขอความกรุณาฝ่ายเอกชนด้วย พยายามทุกวิถีทาง

กล่าวสรุปผลการสัมมนา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

คงไม่สรุป เพราะได้สรุปเป็นระยะอยู่แล้ว เป็นห่วงว่ายังไม่ได้มอบหมาย คือ

เรื่องการปรับแนวทางการกระบวนการสอนขอให้เดินทางไปสู่การสอนให้เด็กคิดวิเคราะห์มากขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องรับไป และกลับเข้ามาที่ประชุมองค์กรหลัก ซึ่งเป็นเวทีที่สำคัญที่สุดของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นศูนย์รวมทั้งหมด โดยเฉพาะ สพฐ. ต้องรับไปเป็นหลัก และต้องกลับมาที่จะเกิดผลทางปฏิบัติจริง ๆ สรุปว่าอย่างน้อย 3 ประเด็นที่ต้องดำเนินการ คือ

1. **หลักสูตร** ไม่ได้แปลว่าจะรี้อหลักสูตร แต่หมายความว่าต้องไปดูว่าเป็นอย่างไร อันไหนเกิน อันไหนซ้ำซ้อน ขาดตรงไหนที่ต้องเติมเข้าไปหรือที่จะให้เด็กไปสู่เป้าหมายมากขึ้น ภายใต้กฎระเบียบปัจจุบันทำได้อยู่แล้ว จะต้องไปทำอะไรอย่างไรผมไม่เข้าใจรายละเอียด ทางนี้จะต้องไปดู
2. **ครู** จะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างไร การวัดผล รวมทั้งกระบวนการแนะแนะให้เด็กค้นพบตัวเอง ได้วิเคราะห์ตัวเองได้ตั้งแต่เบื้องต้นว่าจะเดินทางไปทางไหน รวมทั้งการอบรมพัฒนาที่กำลังจะทำจะต้องไปดูเพื่อให้ได้เป้าหมายนี้
3. **สื่อการเรียนการสอน** ที่จะต้องไปด้วยกันทั้งกระบวนการ

ถ้ามีประเด็นอื่นก็กลับมาที่ประชุมองค์กรหลัก อีกหลายประเด็นที่ได้ข้อสรุปแล้วและยังมีการบ้านสำหรับพวกเราต่อไป ซึ่งผมก็จะติดตามและอะไรที่เป็นข้อสรุปขอให้ทุกหน่วยรับไปปฏิบัติ ขอให้ทุกท่านได้รับความมั่นใจและสบายใจว่าอะไรที่พวกเรา สรุปกัน ผมก็จะพยายามรับไปและจะขับเคลื่อนงานทั้งหมดให้บรรลุผลเป็นรูปธรรมต่อไป และต้องขอขอบคุณทุกความเห็นที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ผมบันทึกมาเยอะและให้สบายใจได้ว่าอะไรที่ผมบันทึกไม่ใช่แค่บันทึกผมเอาไปทบทวนและดึงออกมา และแปลงออกมาเป็นนโยบายเป็นระยะๆ และมอบหมายให้ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้นำไปปฏิบัติต่อไป อยากย้อนกลับไปสรุปเหมือนเมื่อวานว่า ความคิดเห็นของท่านทั้งหลายจะไม่สูญเปล่า จะได้รับการนำไปพิจารณาอะไรที่เหมาะสมถูกต้อง จะได้รับการนำไปแปลงเป็นนโยบาย และนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป ขอขอบคุณทุกท่าน ที่กรุณาสละเวลา 2 วัน

ภาคผนวก

**โครงการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด เรื่อง
การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย ครั้งที่ 2
วันเสาร์ที่ 17- วันอาทิตย์ที่ 18 ตุลาคม 2552
ณ ห้องนภลัย เอ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี**

หลักการและเหตุผล

นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2551 ในส่วนนโยบาย การศึกษา มีเป้าหมายชัดเจนที่จะปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบเพื่อนำไปสู่เป้าหมายคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้ อย่างแท้จริง โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2552 เห็นชอบข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ที่มุ่งเน้นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายประการหนึ่งเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเรียนรู้ของคนไทยให้มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ สามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา คิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฯลฯ และมีมาตรการแนวทางหลักให้มีก้าจัดให้มีระบบการศึกษาเรียนรู้และการวัดประเมินผลการศึกษาเรียนรู้ของผู้เรียนที่เป็นมาตรฐาน ให้จัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน กิจกรรม การวัดและประเมินผล ทุก ระดับและประเภทการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเอื้อต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ให้พัฒนาระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา ให้เชื่อมโยงกับการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ ให้ปรับระบบ การวัด ประเมินผลผู้เรียน จัดกระบวนการเรียนรู้ และระบบการรับเข้าศึกษาต่อ และระบบการศึกษาที่ ยืดหยุ่น หลากหลายโดยเน้นการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ เนื่องจากผลการประเมินที่ผ่านมาพบว่าการวัดผล O-NET, NT, การสอบวัดความถนัดทั่วไป (GAT) และการสอบวัดความถนัดเฉพาะวิชาชีพ (PAT) ผู้เรียนจำนวนมากมีผลการประเมินต่ำกว่าค่าเฉลี่ย ผู้เรียนยังขาดคุณลักษณะที่พึงประสงค์บาง ประการ โดยเฉพาะด้านการคิด วิเคราะห์ คิดริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นต้น และผู้สำเร็จการศึกษาบางส่วนยังไม่ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ในฐานะหน่วยงานด้านนโยบายและแผนการศึกษา ของ ประเทศ โดยได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงเห็นควรให้มีการจัดประชุม เชิง นโยบายเพื่อ ระดมความคิดเห็น เพื่อศึกษาวิเคราะห์สาเหตุ หาแนวทางปรับ บปรุ่งแก้ไข และ พัฒนาระบบ การศึกษาของประเทศ ทั้งระบบให้มีความเชื่อมโยงกัน ซึ่งได้จัดการประชุมครั้งที่ 1 ไปเมื่อวันที่ 11-12 กันยายน 2552 ที่ผ่านมา ผลการประชุมได้ข้อสรุป หลาย ประเด็น และรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาแนวทางเพื่อพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ ในส่วนที่เกี่ยวข้อง และนำมาเสนอในการประชุมครั้งต่อไป จึงได้จัดให้มีการประชุม ครั้งที่ 2 ขึ้น เพื่อ สรุปผลการดำเนินงาน ตามที่ได้รับมอบหมาย อันจะนำไปสู่การพัฒนา คุณภาพ การศึกษาทั้งระบบเพื่อ พัฒนาเด็กและเยาวชน ไทยตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อระดมความคิดเห็นและหาแนวทางพัฒนาระบบการศึกษาทั้งระบบ ทั้งด้านการเรียนการสอน การวัดประเมินผล การคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ และการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของภาคเศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาประเทศ

วิธีดำเนินการ

มีการนำเสนอข้อมูล ที่แต่ละหน่วยงานได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานต่อ เกี่ยวกับ หลักสูตรและการเรียนการสอน ระบบการ คัดเลือกเข้าศึกษาต่อ การบูรณาการการบริหารสถานศึกษารัฐและเอกชน การผลิตและพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ และการประเมินคุณภาพ การศึกษา

ผู้เข้าร่วม

ประกอบด้วยผู้บริหารระดับสูง องค์กรหลักและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้แทนคณาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา และสื่อมวลชน รวมประมาณ 180 คน

วัน เวลา และสถานที่

วันเสาร์ที่ 17 – วันอาทิตย์ที่ 18 ตุลาคม 2552 ณ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี

ผู้รับผิดชอบโครงการ

สำนักนโยบายและแผนการศึกษา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้แนวทางการพัฒนาการศึกษาทั้งระบบให้มี ที่มีความสอดคล้องและ เชื่อมโยงกัน อันจะทำให้ ผลผลิต ของระบบ การศึกษา เป็นไปตาม เป้าหมาย และ สอดคล้องกับ ความต้องการของภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม และประเทศ

กำหนดการประชุมเชิงนโยบายเพื่อระดมความคิด
เรื่อง การพัฒนาการศึกษาทั้งระบบเพื่อพัฒนาคุณภาพเด็กและเยาวชนไทย ครั้งที่ 2
วันเสาร์ที่ 17- วันอาทิตย์ที่ 18 ตุลาคม 2552
ณ ห้องนภลัย เอ โรงแรมดุสิตธานี พัทยา จังหวัดชลบุรี

วันเสาร์ที่ 17 ตุลาคม 2552

08.30 – 09.15 น. ลงทะเบียน

09.15 – 09.30 น. กล่าวรายงาน

เลขาธิการสภาการศึกษา (รองศาสตราจารย์ชงทอง จันทรางศุ)
 ประธานการประชุม กล่าวเปิดประชุม และดำเนินการประชุม
 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจурินทร์ ลักษณะวิศิษฏ์)

09.30 – 12.00 น.

อภิปรายประเด็นหลักที่ 1: หลักสูตรและการเรียนการสอน

ประธานร่วม : ดร.ชุมพล พรประภา

- นำเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย
 โดย ผู้แทน สพฐ.

- การจัดหลักสูตร การเรียนการสอนให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์มากขึ้น
 และส่งเสริมคุณลักษณะตามนโยบาย 3 D ได้อย่างไร
- เนื้อหาสาระหลักสูตรมากไปหรือไม่ มีอะไรเกินความจำเป็นหรือไม่
- การปรับตารางสอนให้เด็กเรียนรู้นอกห้องเรียนมากขึ้น ได้มี
 ประสบการณ์และสัมผัสชีวิตนอกห้องเรียน รู้จักคิด วิเคราะห์จะทำ
 อย่างไร
- ระบบแนะแนวควรเป็นอย่างไร ให้คิดทั้งระบบ รวมถึงครูแนะแนว
 และควรเริ่มตั้งแต่ชั้นใด อย่างไร

- อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป

12.00 – 13.00 น.

รับประทานอาหารกลางวัน

13.00 – 15.00 น.

อภิปรายประเด็นหลักที่ 2: ระบบการสอบ

ประธานร่วม : ดร.ดิเรก พรสีมา

- นำเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย
 โดย ผู้แทน สทศ.

- ลักษณะของข้อสอบ สัดส่วนระหว่างข้อสอบเน้นความจำและคิด
 วิเคราะห์ควรเป็นเท่าไร และสัดส่วนอัตนัยและปรนัยควรเป็นอย่างไร

- ผู้ออกข้อสอบเหมาะสม ได้มาตรฐานหรือยัง และต้องมีกระบวนการคัดเลือกผู้ออกข้อสอบให้เหมาะสมหรือไม่ควรมีความหลากหลายอย่างไร เพื่อให้สามารถวัดได้อย่างแม่นยำ เทียบตรง
- มาตรฐานข้อสอบ สาระนั้นนำมาออกข้อสอบ เป็นสาระสำคัญที่ต้องวัดเด็กหรือไม่
- ความถี่ของการสอบ ควรเป็นกี่ครั้ง
- GAT/PAT
  - ควรมี GAT ชั้น ม. 3 หรือไม่ เพื่อประกันคุณภาพผู้จบการศึกษาภาคบังคับให้เป็นมาตรฐาน หากมีเป็นภาระหรือไม่ และคุ้มหรือไม่ และควรใช้วัดความถนัด/ความพร้อมของเด็กในการเรียนต่อสายสามัญหรือสายอาชีพด้วยหรือไม่ อย่างไร
  - จำเป็นหรือไม่ที่ต้องสอบภาษาอังกฤษ ร้อยละ 50
  - ควรสอบปีละ 2 ครั้งในช่วง ม. 6 หรือไม่ หรือควรเป็น 3 ครั้งเช่นเดิม
  - ข้อสอบ GAT/PAT ที่คะแนนต่ำเพราะอะไร ข้อสอบเทียบตรง แม่นยำหรือไม่
- อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป

15.00 – 17.00 น.

อภิปรายประเด็นหลักที่ 3: ระบบการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อ

ประธานร่วม: รองศาสตราจารย์วรากรณ์ สามโกเศศ

- นำเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย โดย ผู้แทน สกอ.
  - สัดส่วน GPAX เดิมกำหนดร้อยละ 20 จะเปลี่ยนเป็นร้อยละ 10-20 เหมาะสมหรือไม่ และจะมีปัญหาให้เด็กสนใจเรียนในห้องน้อยลงหรือไม่
  - ควรใช้เรื่องความดีเป็นปัจจัยหนึ่งในการคัดเลือกเด็กเข้าเรียนในมหาวิทยาลัยหรือไม่ หากมีควรทำอย่างไร
  - ระบบรับตรงทั้งแบบสอบและแบบโควตาควรเป็นอย่างไร โควตาควรจำกัดเฉพาะเด็กในภูมิภาคที่มหาวิทยาลัยรับผิดชอบหรือไม่ เงื่อนไขการสอบควรเหมือนกันหรือตรงกัน ควรมีโควตาความดี โควตาอำเภอ ตำบลหรือไม่
  - ระบบการคัดเลือกและผลิตครู
    - ทำอย่างไรให้ได้คนเก่ง คนดี มาเป็นครูมากขึ้น
    - PAT ครู จะ screen เด็กเก่งและดีมาเป็นครูได้อย่างไร ควรมีการแยกสอบเพื่อวัดและคัดเลือกได้ตรงตามต้องการหรือไม่
    - การผลิตครูที่จะไปสอนทักษะเฉพาะวิชาชีพแต่ละสาขาต้องทำอย่างไร ผลิตอย่างไร มีกระบวนการอย่างไร

- อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป
- 17.00 -18.00 น.**   พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 18.00 – 19.30 น.**   รับประทานอาหารเย็น
- 19.30 - 20.30 น.**   อภิปรายประเด็นหลักที่ 4 : สถาบันการศึกษาเอกชนกับรัฐ
 ประธานร่วม: ดร.สิริพร บุญญานันต์
- นำเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย
 โดย ผู้แทน สป.ศธ.
    - สถาบันการศึกษาเอกชนกับรัฐ ทั้งระดับขั้นพื้นฐาน และ อาชีวศึกษาควรมีหน่วยงานเดียวดูแลหรือไม่ และควรต้องดำเนินการอย่างไร
    - สัดส่วนรัฐ:เอกชน 70:30 ตามกรอบแผนฯ 10 (พ.ศ.2550-2554) และ 65:35 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ.2552-2559)
  - อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป
- 20.30-21.30 น.** อภิปรายประเด็นหลักที่ 5 : การประเมินคุณภาพภายนอก
 ประธานร่วม: ดร.สิริพร บุญญานันต์
- นำเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย
 โดย ผู้แทน สมศ.
    - การสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตควรมีมาตรฐานร่วมกันอย่างไร
    - การประเมินภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งระบบควรมีการพัฒนาอย่างไร
  - อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป
- วันอาทิตย์ที่ 18 ตุลาคม 2552
- 08.30 – 10.30 น.**   อภิปรายประเด็นหลักที่ 6: การผลิตกำลังคนอาชีวศึกษาทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ
 ประธานร่วม : ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันท์
- นำเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย
 โดย ผู้แทน สอศ.
    - V-NET ควรมีเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันเช่นเดียวกับ O-NET หรือไม่ จำเป็นหรือไม่ หากจำเป็นจะเป็นอย่างไร

- การผลิตกำลังคน/บัณฑิต ทั้งในเชิงคุณภาพ ปริมาณ และสมรรถนะ
  - การจัดทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา เพื่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานผลผลิต
  - การดำเนินการเรื่อง TVQ ที่อาชีวศึกษา สภาอุตสาหกรรม สภาหอการค้า และสภาการท่องเที่ยว ฯลฯ ร่วมดำเนินการ
  - การประเมิน TQF จากผู้ใช้จะต้องทำอย่างไร
  - สัดส่วนการเรียนการสอนทวิภาคีควรเพิ่มขึ้นหรือไม่ อย่างไร ต้องมีกฎเกณฑ์ ระเบียบหรือไม่
  - สัดส่วนผู้เรียนสายสามัญและสายอาชีพที่ตั้งเป้าหมายไว้ ร้อยละ 50 : 50 จะเร่งดำเนินการอย่างไร

- อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป

10.30 – 12.00 น.

อภิปรายประเด็นหลักที่ 7: การผลิตกำลังคนระดับอุดมศึกษาทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ

ประธานร่วม: ศาสตราจารย์คุณหญิงสุชาดา กีระนันท์

- นำเสนอผลการดำเนินงานตามประเด็นที่ได้รับมอบหมาย โดย ผู้แทน สกอ. และสทศ.

- การจัดทำกรอบมาตรฐานเฉพาะสาขาวิชา เพื่อควบคุมคุณภาพและมาตรฐานผลผลิตให้เป็นคนดี เก่ง มีทักษะ
- การประเมิน TQF จากผู้ใช้กำลังคน/บัณฑิตจะต้องทำอย่างไร
- การจัดการเรียนการสอนนอกสถานที่
- ระบบประกันคุณภาพอุดมศึกษา
- การเรียนการสอนระบบสหกิจศึกษา ควรเพิ่มมากกว่าร้อยละ 10 หรือไม่ และควรออกมาเป็นอย่างไร ต้องมีกฎเกณฑ์ ระเบียบหรือไม่
- ข้อเสนอของ กรอ.ศธ. เรื่องความต้องการของประเทศเชิงปริมาณ เป็นอย่างไร สาขาใด ปริมาณเท่าใด

- อภิปรายและเสนอแนวทางการพัฒนาระยะเร่งด่วน และระยะต่อไป

12.00 – 12.30 น.

ปิดการประชุม

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)

12.30 – 13.30 น.

รับประทานอาหารกลางวันร่วมกันและเดินทางกลับ